

OM AZONOSÍTÓ: 035646

JÁSZBERÉNY VÁROS ÓVODAI INTÉZMÉNYÉNEK

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

JÁSZBERÉNY, BAJCSY – ZS. u. 10.

A jelenlegi felülvizsgálat, módosítás indoka, a 77/2025.(IV.15.) Kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII.17.) Kormány rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosítása miatt.
Valamint a 2025. 03.26-án kelt PH/1971/2/2025. számú fenntartói határozat alapján a változások rögzítése

2023. évi LII. törvény A pedagógusok új életpályájáról
2025. 09.

TARTALOM

1. A programot átdolgozták, készítették	3
2. Az intézmény adatai	4
3. Jogszabályi megfeleltetés	5
4. Küldetésnyilatkozatunk	6
5. Bevezető	7
6. Mérföldkövek az intézmény életében	8
7. Helyzetkép az intézményről	11
8. Az intézmény alapelvei, értékei, céljai, feladatai, jövőképe	16
8.1. A tagóvodák nevelési gyakorlatának speciális alapelvei	21
9. Az intézmény pedagógiai dokumentumai és azok tartalma	22
10. Az óvodai nevelés feladatai	23
10. 1. Az egészséges életmód alakítása	23
10. 2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	31
10. 3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	36
10.3.1 Tevékenységben megvalósuló tanulás	43
11. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai	45
11.1. Játék	45
11. 2. Verselés – mesélés – bábozás- drámajáték	53
11. 3. Ének, zene, népi játék, gyermektánc	58
11. 4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	64
11. 5. Mindennapos mozgás	75
11. 6. A külső világ tevékeny megismerése I.	82
11. 7. A külső világ tevékeny megismerése II.	89
11. 8. Munka	91
11. 9. Iskola-előkészítő fejlesztések	92
12. Az intézmény kapcsolatrendszere	93
12. 1. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái	93
12. 2. Intézményen belüli kapcsolattartás	97
12. 3. Intézményen kívüli kapcsolattartás	99
13. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése	102
13. 1. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	102
13. 2. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	105
13. 3. Nemzetiségi nevelés	108
13. 4. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése	112
13. 4. 1. Sajátos nevelési igényű, BTM gyermekek integrált nevelése	112
13. 4. 2. Különlegesen tehetséges gyermekek nevelése	122
13. 4. 3. Táplálékallergiás gyermekek	124
13. 4. 4. Diabeteszes gyermekek	124
13. 4. 5. Óvodapszichológiai feladatok ellátása	124
14. A gyermekek fejlődésének mérése, értékelése	126
15. Az óvodába és az iskolába lépés feltételei	129
16. Intézményi specialitások	132
17. Tagóvodák nevelési specialitásai	136
17. 1. Gézengúz Óvoda kiegészítő nevelési specialitásai	137
17. 2. Hétszínvirág Óvoda kiegészítő nevelési specialitásai	148
17. 3. Központi Óvoda kiegészítő nevelési specialitásai	156
17. 4. Sün Sámuel Óvoda kiegészítő nevelési specialitásai	174
17. 5. Szivárvány Óvoda kiegészítő nevelési specialitásai	195
17. 6. Zengő Óvoda kiegészítő nevelési specialitásai	214
Érvényességi nyilatkozat – Legitimációs záradék	224
Felhasznált irodalom	225
1. sz. melléklet: Egészségfejlesztési program	228
2. sz. melléklet: Intézményi struktúra	242

1. A PROGRAMOT ÁTDOLGOZTÁK

Fodorné Muhari Nikolett
igazgató

Fürkész Óvoda

Barta Judit – tagintézmény igazgató
Benécs Ágnes
Hájos Anikó
Csutorka-Kispál Ildikó
Kiss Flóra
Kovácsné Sass Mónika
Sass Andrásné Tarjányi Erika

Gézengúz Óvoda

Rácz Edit – tagintézmény igazgató
Bagi Andrea
Borsányi-Gugi Csilla
Sass Szilvia
Toldi Jolán

Hétszínvirág Óvoda

Mészárosné Mizsei Edit - tagintézmény igazgató

Sün Sámuel Óvoda

Józsáné Kovács Mónika – tagintézmény igazgató
Partiné Gabó Orsolya
Bató Bernadett
Csáki Kinga
Mári Kovács Tünde
Víg Alexandra

Szivárvány Óvoda

Göblyösné Kézér Andrea – tagintézmény
Bótáné Iványi Mónika
Hanuszkáné Pataki Éva
Krizsán Éva
Bakki Gáborné
Szűcs Andrea
Badari Kitti
Szabó Nikolett
Hutás Zsófia
Szabó Alexandra

Zengő Óvoda

Pataki Edit – tagintézmény igazgató
Bozóki Lilla
Böjti Boglárka
Szél Helga
Békefi Anita
Kispál Ágnes
Honti Livia

Központi Óvoda

Beszteri Éva igazgató helyettes
Papp Mária – igazgatóhelyettes
Olajosné Rab Gabriella tagintézmény iga
Kunné Darók Anikó
Békefi Erika
Kovács Istvánné
Kerékgyártóné Csiszár Ildikó
Konkolyné Petrik Cecília
Kovács Erika
Nagyné Bathó Erika
Nagy Éva
Papp Károlyné
Kollárné Túróczi Beáta
Szebenyiné Barna Terenyi Éva
Takács Péterné
Tarjániné Sárközi Valéria
Nagypálné Holló Enikő

2. AZ INTÉZMÉNY ADATAI

Az intézmény neve

Jászberény Város Óvodai Intézménye
Címe: 5100 Jászberény, Bajcsy – Zs. u. 10.

Igazgató: Fodorné Muhari Nikoletta

Tel.: 06-(57) 504 -260
E-mail: intezmeny@jaszberenyiovik.hu
www.jaszberenyiovik.hu
Igazgató helyettes: Olajosné Rab Gabriella

Az intézmény fenntartója

Jászberény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete

Tagintézmények neve, címe, tagóvoda igazgatója

Gézungáz Óvoda

Jb. Mártírok út 5/a.
Bagi Andrea
Tel.: 06-(57) 505 – 975
06-20 4820925

Hétszínvirág Óvoda

Portelek, Fő út 22.
Mészárosné Mizsei Edit
Tel.: 06-(57) 414 – 410

Sün Sámuel Óvoda

Jb. Lajosmizse utca 1.
Józsáné Kovács Mónika
Tel.: 06-(57) 402 – 353
06-20 4816048

Szivárvány Óvoda

Jb. Szent István krt. 18-20.
Göblyösné Kézér Andrea
Tel.: 06-(57) 505 – 985
06- 20 4805592

Zengő Óvoda

Jb. Kiss Ernő utca 12.

Tel.: 06-(57) 504 – 995
06-20 4800095

Központi Óvoda

Jb. Bajcsy Zs. u. 10.
Kollárné Túróczi Beáta
06-20 4801750
Tel.: 06-(57) 504 – 261

Az alapító okirat száma, kelte

PH/1971-2/2025.

3. JOGSZABÁLYI MEGFELELTETÉS

Programunk a **363/2012. (XII.17.) számú Kormány rendelet értelmében, az Óvodai nevelés országos alapprogramja** alapján készült, magában foglalva a hazai és a helyi (városi) óvodai gyakorlatok eddigi tapasztalatait, eredményeit, szem előtt tartva a **2011. évi CXC. törvényt a nemzeti köznevelésről** (Nkt.).

E Kormányrendelet módosítását a 77/2025.(IV:15.) rendelet tartalmazza, rendelkezéseit első alkalommal a 2025/2026-os nevelési évben kell alkalmazni.

Ezen kívül programunkba az alábbi törvényeket, rendeleteket építettük be:

- Magyarország Alaptörvénye
- **2023. évi LII. törvény A pedagógusok új életpályájáról**
- **401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról**
- 18/2024.évi(IV.4.)B.M. Rendelet
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/20012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 30/2012. (IX. 28.) EMMI rendelet az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések és az integrációs rendszerben részt vevő intézmények és az ezen intézményekben dolgozó pedagógusok 2012. évi támogatásáról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 1997. XXXI. törvény A gyermekek védelméről
- 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF
- 277/1997. (XII.22.) Korm. rendeletet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról
- 1357/2011. (X. 28.) kormányhatározat az építésügyi szabályozás ésszerűsítéséről és az ehhez kapcsolódó szabványok felülvizsgálatáról
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 275/2019. (XI. 21.) Korm. rendelet az óvodába járással és tankötelezettséggel kapcsolatos egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról

Figyelembe vettük a helyi társadalmi elvárásokból felmerülő feladatokat, alkalmazva a már több éve jól bevált, működő nevelési-fejlesztési gyakorlatokat, módszereket, amelyeket helyi adottságaink lehetővé tesznek.

2025.augusztus 31-től megtörténik az intézmény újabb átszervezése, a fenntartó PH/1971/2/2025. számú döntése értelmében, a Fürkész tagintézmény 2025. 09.01-től megszűnik.

Céljaink meghatározásánál abból a sajátos helyzetből indultunk ki, hogy az intézmény tagóvodáinak munkáját felölelve, összességében és egységesen is tükröződjön a városi sajátosságokból adódó lehetőségek kihasználása.

4. KÜLDETÉSNYILATKOZATUNK

Intézményünk működése Jászberény város öt-, és Portelek egy óvodájában folyik. Nevelő-fejlesztő munkánk hagyományokra épülő, ugyanakkor fogékonyak vagyunk az új értékekre és megpróbálunk megfelelni a mindenkorai társadalmi elvárásoknak. Munkánk során célunk, hogy a hozzánk járó gyermekek nyugodt, szeretetteljes, családi légkörben nevelkedjenek. Mindezt **a családokkal közösen végezzük**, a partnerközpontú működési szemléletet követve.

Nevelési elképzelésünk lényege, hogy az **óvodai nevelést egy egységes folyamat első intézményi szakaszaként értelmezzük**, amelynek törés nélkül kell folytatódnia az iskolában, illetve azt követően az élet során.

Mint nevelési intézmény **ellátjuk az óvó-védő, szociális, nevelő-fejlesztő feladatokat**. Pedagógiai funkcióinkat tekintve pedig felvállaljuk az iskolai életre való előkészítést úgy, hogy az iskolába kerülő **gyermekünk olyan pszichés fejlettséggel rendelkezzenek, amely a tanulásra, mint fő iskolai tevékenység formára alkalmassá teszi őket**.

Arra törekszünk, hogy gyermekeink az iskolai élet megkezdésére rendelkezzenek megfelelő **kompetenciával – önismerettel, önértékelő képességgel, tudjanak önállóan gondolkodni, testi-lelki-szellemi fejlettségük** megfelelően az óvodáskor végére elérendő szintnek.

Kiemelten kezeljük a **gyermekek saját egészségükhöz, városukhoz és a természeti környezethez való viszonyának pozitív alakítását**.

Valljuk, hogy **a gyermek, érdeklődő, befogadni akaró, az önmegvalósítás szándékával rendelkező lény**. Amennyiben nem vesszük el a kedvét és kihasználjuk életkori sajátosságait, jó esélyünk van rá, hogy mindent megtanuljon, amire szüksége lehet.

Elutasítjuk a gyermektől idegen, felnőtt léptékű, mennyiség-centrikus, kényszerítő – fegyelmező pedagógiát.

A gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak megfelelő **alternatívákat, tevékenységeket, cselekvés általi tanulási lehetőségeket kínálunk**.

Építünk az óvodáskorú gyermekek sajátos tevékenységeire, mint **játék, mozgás, verselés, mesélés, rajzolás, festés, mintázás, kézi munkázás, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, természet- és állatok gondozása, védelme**.

Céljaink meghatározásánál abból a sajátos helyzetből indultunk ki, hogy az intézmény tagóvodáinak munkáját felölelve, **összességében és egységesen is tükröződjön a környezeti sajátosságokból adódó lehetőségek kihasználása**.

Intézményünk feladatának tekinti esélyteremtő szerepének és hátránykompenzációs képességének erősítését.

Munkánkat szolgálatnak tekintjük, folyamatosan képezzük magunkat, hogy egyre magasabb színvonalon tudjunk dolgozni. **Minden gyermeknek hozzájárulunk a hatékony és gördülékeny óvoda-iskola átmenetének biztosításához és a sikeres iskolakezdéshez.** Ezt bizonyítja az is, hogy intézményünkben országosan elismerten szinten működik a minőségfejlesztés, mely iránt valamennyien elkötelezettek vagyunk.

Alapvető szemléletünk, hogy „minden ember pótolhatatlan, senki mással nem helyettesíthető”.

Az intézmény valamennyi dolgozója

5. BEVEZETŐ

Jászberény város óvodaalapítási múltja már több mint 140 éves, ugyanis 1875. május 15-én, Pirk Etel okleveles óvónő és Blumenfeld Fülöp okleveles tanító bejelentették, hogy folyó év május 1-én megnyitották a Fröbel-féle gyermekóvó-magánintézetüket.

Az óvodaalapítás gondolata, az 1870. március 11-i jegyzőkönyvben is megjelent városunkban, miszerint:

„A Jászkerületi Népbank és Takarékpénztár az 1869. évi tiszta jövedelméből 100 frt-ot juttat a Jászberényben felállítandó kisdóvoda első alapítványául azon kérelemmel, hogy ezen alapítvány, s a hason célú adakozások takarékpénztárilag kezeltesse, míg azok oly tőkéné nem nőnek, melynek kamataiból a kisdóvoda költségei fedezhetők lesznek.”
(JÁSZ MÚZEUM korabeli dokumentumából merítve)

Ezt az alapítványt **Riszner József** és neje évről-évre növelte, az általuk szervezett gyermekszínelőadások jövedelmével.

Érthető tehát, hogy az akkori tanács örömmel vette tudomásul a gyermekóvó megnyitását.

E „nemes és üdvöztető” feladat megoldásához felajánlották erkölcsi és anyagi támogatásukat, valamint segítettek a miniszteri engedély megszerzésében.

Ezen időtől kezdődően megindult az óvodai nevelés városunkban. Valamilyen fenntartóval, valamilyen struktúrában mindenkor biztosított volt a működtetés e területen (keresve mindig a jobbat, célszerűbbet és nem utolsó sorban a gazdaságosabb lehetőségeket).

A jelenlegi struktúrában történő működést a PH/312/2023./XII.13./ sz. képviselő testületi határozat, hozta létre, amit a PH/1971/2/2025.számú határozattal 2025.03.26-án hozott döntéssel folytatunk tovább.

E szerint Jászberény Város Óvodai Intézménye

- Jászberény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete által fenntartott –

öt óvodájában fejti ki működését, valamint Portelken, összhangot teremtve az egyes tagóvodák pedagógiai-, tanügy igazgatási-, munkáltatói-, gazdasági, menedzselési, feladatnak ellátása területén.

Pedagógiai programunkat is e sajátos struktúrából adódó lehetőségek kihasználásával állítottuk össze.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján – közös nevelésfilozófiánk, céljaink, feladataink meghatározása mellett tükröződik az egyes tagóvodák helyi sajátosságaiból adódó egyéni arculat, a kompetencia-alapú óvodai nevelés szellemisége, amely színesebbé, változatosabbá teszi intézményünk egészét.

6. MÉRFÖLDKÖVEK AZ INTÉZMÉNY ÉLETÉBEN

- Intézményünk integrálására 1994-ben került sor, 12 óvoda, 42 óvodai csoport, 142 dolgozó, és 910 gyermek részvételével.
- 1995-től – gazdasági racionalizáció miatt – egy 2 csoportos tagóvodánk működését szüneteltettük, illetve 2008. január 01-jétől megszüntettük, mivel az épület üzemeltetését átvette a VV Zrt.
- 1996-tól három tagóvodánkban, az évről-évre csökkenő gyermeklétszám miatt, egy-egy csoportszobát átalakítottunk tornaszobává.
- Az intézményen belüli szabad átszervezés tette lehetővé, hogy az integrált nevelés felvállalása érdekében alkalmazzunk egy gyógypedagógust, az intézményi szintű adminisztrációs teendők ellátására egy fő óvodatitkárt, aki alapfokú számítógép-kezelői bizonyítvánnyal rendelkezik, valamint egy fő rendszergazda beállítását, aki a nyolc óvoda számítógépeit és programjait tartja karban.
- Intézményünk az elmúlt évek során – sajátos struktúrájából adódóan – először „ösztönösen”, majd egyre tudatosabban épített működésébe olyan elemeket, amelyek a minőségfejlesztés alapjainak bizonyultak (pl. gyermekek és szülők igényeihez alakított színes nevelési program, innovatív törekvések, team munka intézményi alkalmazása, belső továbbképzési rendszer kialakítása, stb.).
A tudatos fejlesztés érdekében, 1998-ban pályázatot nyújtottunk be a JNK – Szolnok Megyei Köznevelési Központ Kuratóriumához, az intézményi minőségbiztosítás kidolgozása céljából.
Ez a pályázat egy megyei kísérlet beindítására vonatkozott, melynek témája, „Kísérlet a különböző nagyságú óvodák intézményen belüli minőségbiztosítási rendszerének kidolgozásához.”.
Pályázatunk csak részben lett eredményes, így a munkát nem tudtuk intézményi szinten elkezdni, csak az egyik tagóvodánkban.
A kísérletet segítő szervezet az Expanzió Humán Tanácsadó Kft. volt.
E munka során az **Expanzió által kifejlesztett – TQM modell alapelveire épülő, hét kulcsfolyamat** – tanácsadói megközelítést figyelembe véve dolgoztunk, 1999 decemberéig.
- 2000 februárjában pályázatot nyújtottunk be a COMENIUS 2000 Köznevelési minőségfejlesztési program I. intézményi modelljének kiépítésére.
Sikertelen pályázatunk mellett biztatást kaptunk a modell önálló bevezetésére vonatkozóan, amellyel éltünk is és 2000 szeptemberétől önállóan, tanácsadói segítség nélkül elkezdtük a munkát.
Önálló munkánk eredményességét igazolta, hogy 2001-ben sikeresen pályáztunk a COMENIUS I. modell bevezetésére, és a minisztériumi monitoring véleménye alapján a 3. sz. munkaszakaszról folytathattuk tevékenységünket, egyéni munkaterv alapján.
- Emellett megbízást kaptunk, hogy 2001-től Comenius Klub házigazdák legyünk regionális szinten, a horizontális tanulás elősegítése érdekében.
- A COMENIUS I. modell kiépítését követően folytattuk az I.-es modellt a PDCA-SDCA logika alapján, kiegészítve az intézményi működés egyes elemeinek folyamatszabályozásával, illetve eljárásrendjeinek elkészítésével. Mindezt színesítettük a Holland **Belső Gondozói**

Rendszer egyes elemeinek adaptálásával, amely a gyermekek egyéni differenciált fejlesztését segíti elő szakember (gyógyypedagógus) segítségével.

- Eredményesebb munkavégzésünk érdekében és a fenntartói elvárásoknak megfelelően (ÖMIP) 2003-ban csatlakoztunk a Magyarországi Tanúsított Cégek ISO 9000 Fóruma Közhasznú szervezetéhez.
- Intézményünk 11 éves szakmai együttműködése és hat éves minőségügyi múltja 2004-ben arra készítette a dolgozókat, hogy a KMD kritériumrendszerére építve elkészítsük önértékelésünket.

E pályázat eredményeként az intézmény elnyerte a 2004 évi Közoktatási Minőség Díj arany fokozatát, Kiválóság kategóriában.

- Intézményünk 2004 májusában, a HEFOP által kiírt TIOK pályázatra, mint konzorciumi tag az, Óvodai programcsomagra nyújtotta be pályázatát. Az Észak Alföldi régióban, a kisújszállási Mórizs Zsigmond Gimnázium Közgazdasági Szakközépiskola és Kollégium kezdeményezésére, egyetlen óvodaként pályáztunk és nyertünk 12 millió Ft-ot.
A pályázati kiírás azoknak az óvodáknak szólt, akik vállalkoztak arra, hogy befogadják, adaptálják és a későbbiekben elterjesztik a kompetencia alapú nevelést.
E program keretében számtalan konferencián tartottunk előadást, továbbképzéseket szerveztünk, ellátjuk a követő intézmények mentorálását, és folyamatosan fogadjuk az érdeklődő kollégákat hospitálások alkalmával.
- **2011-ben négy „Jó gyakorlatot” készítettünk** és töltöttünk fel az Educatio Kht. honlapjára.
 - „FÜRKÉSZ” Erdei óvoda és környezettudatos nevelés a fenntarthatóság jegyében,
 - Kompetenciafejlesztés az óvodában,
 - Nevelési eredményvizsgálat,
 - „Tündér völgy” drámajáték gyakorlat.23 óvodát, 184 fő érdeklődő kollégát fogadtunk a „Jó gyakorlatok” bemutatása végett, melyből bevétele származik az intézménynek.
- 2012-ben három óvoda – Fürkészs-, Sün Sámuel-, Zengő – eredményes TÁMOP -3.1.7.-11/2 pályázaton vett részt a **„Referencia-intézmények országos hálózatának kialakítása és felkészítése”** címmel.
- 2012 novemberében struktúraváltozás történt az intézményben. Egy új nyolc csoportos épület átadását követően (**Központi Óvoda**), négy kis óvoda bezárására került sor (Hold-, Kék Csillag-, Misi Mókus-, Napsugár Óvoda).
- 2014 óta **óvodapszichológus** tevékenykedik intézményünkben.
- 2014-ben valamennyi óvodánk másodszor is **elnyerte a „Zöld óvoda” címet.**
- 2015-ben bekapcsolódtunk a **Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége** (MATEHETSZ) munkájába.
- 2015-ben, intézményi szinten kapcsolódtunk a **Magyar Országos Korcsolyázó Szövetséghez** (MOKSZ).
- 2016-ban Zöld Óvoda-,Ökoiskola programok kiszélesítése elnevezésű projektje keretében **Zöld Óvoda regionális roadshow** szervezésére került sor az intézményben. A projekt az Ok-

tatáskutató és Fejlesztő Intézet „SH/4/5 közreműködésével az Észak-Alföld Régióban került meghirdetésre.

- 2016-ban a Fürkész-, Gézengúz- és Központi Óvoda pályázatot nyújtott be a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Biztonságos Óvoda pályázatára, ahol elnyerték a **„Biztonságos Óvoda”** címet.
- 2017-ben valamennyi óvodánk harmadszor is **elnyerte a „Zöld óvoda”** címet.
- 2017-ben az intézmény elnyerte az **„Oktatási Hivatal Bázisintézménye”** címet.
- 2017-ben az intézmény eredményes pályázatot nyújtott be az **EFOP-3.1.1-14-2015-00001 Kisgyermekkori nevelés támogatása** elnevezésű kiemelt projektre.
- 2018-ban az intézmény benevezett a KTI Közlekedéstudományi Intézet Nonprofit Kft. Közlekedésbiztonsági Kutatóközpont csapata által kiírt **Biztonságos Óvoda Kupára**, melynek I. fordulóján feltétele volt; „Hogyan közlekedünk mi” művészeti alkotás benyújtása, illetve „Ennyit tanultam már a biztonságos közlekedésről” - játékos feladatlap kitöltése.
Az értékelés eredményeképpen minden megyéből 1 – 1 óvoda került kiválasztásra, amely továbbjutott a II. fordulóra, azaz a régiós Kupára. A zsűri értékelése alapján intézményünk bekerült a régiós Kupára, melyen a gyermekek elnyerték az első helyezést.
- 2018-ban a **Központi Óvoda** elnyerte a **"Kincses Kultúróvoda 2018"** címet 1.300.000 Ft összegű támogatással.
- **2018-ban a Fürkész-, Gézengúz-, Központi- és Zengő Óvoda bekerült EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása elnevezésű projektbe.**
- 2019-ben az intézmény **Jászberény Város Zirzen Janka Közoktatási díjban** részesült.
- 2019-ben az intézmény Jász – Nagykun – Szolnok Megyei Pedagógiai díjban részesült.
- 2020-ban ismételt struktúra változásra került sor, a Kuckó Óvoda kiváltásával a Szivárvány Óvoda nyolc csoportos óvodává bővült.
- Kettő óvoda elnyerte a Boldog Óvoda címet -a Gézengúz és a „Sün Sámuel”.
- 2023-ban az intézmény harmadszor is elnyerte az **„Oktatási Hivatal Bázisintézménye”** címet.
- **2025-ben a Központi Óvoda elnyerte a Boldog Óvoda címet.**
- **2025-ben az Intézmény hat tagóvodával, azaz 30 csoporttal folytatja munkáját.**

7. HELYZETKÉP AZ INTÉZMÉNYRŐL

Jászberény a „Jászság fővárosa”. Lakosainak száma kb. 26.150 fő, sajnálatos módon – az elmúlt évek születési és halálozási adatait tekintve – ez a szám egyre inkább csökkenő tendenciát mutat.

Sajnos ennek következményeként, valamint az egyházi óvodák nyitása miatt, csökkenő csoport számmal tudunk indulni a 2025/2026-os nevelési évben.

Ellátási terület

Óvodáztatás területén ellátási kötelezettségünk van – a városban található 5 óvodán kívül – a Porteleken található külterületi óvodában is.

Az ellátási területünket bővítettük a kötelező vonzaskörzeten kívül.

Társadalmi – természeti körülmények

Mint nevelési intézmény egyik sajátos feladatunknak tartjuk, hogy aktív, érdeklődő viszonyt alakítsunk ki – a gyermekek nevelése folyamán – a közvetlen és tágabb természeti-, emberi-, tárgyi környezettel. Ezért programunk készítése során is, a nevelési feladatokat, valamint a tevékenységek tartalmát a helyi természeti és társadalmi környezet alapos ismerete mellett, az abból adódó lehetőségeket hasznosítva határoztuk meg.

Társadalmi környezetünk

Nevelésünk tartalmát színesíti a kisvárosi települési formából adódó társadalmi környezet, valamint a családok szociális helyzete. Mindez lebontva megjelenik a tagóvodák nevelési gyakorlatában, amely az egyéni arculat kialakítása során is befolyásoló tényező volt.

Természeti környezetünk

Városunk az ország szívében, az **Alföldön** található, közel a **Mátra** hegységhez és viszonylag közel a fővároshoz. Mindez igen fontos a nevelési lehetőségek kihasználása szempontjából, hiszen a különböző kirándulások, túrák, egyéb mozgásos tevékenységek, valamint a kulturális értékek felfedeztetése jelentősen bővíthetők és színesíthetők e területek kiaknázásával.

Városi viszonyaink között színes tárházat biztosít a **Zagyva folyó**, amely – holtágával együtt – minden tagóvodának a szomszédságában megtalálható és kiaknázható, a környező világ természetes megismertetésében, valamint a mozgáslehetőségek bővítésében.

Szintén nevelési lehetőségeinket bővíti és színesíti a város határában található – **Hajta** – természetvédelmi terület, valamint a **városi Állat- és növénykert**.

A természetvédelmi területen működik az **öregerdei gyermektábor**, - a városi Gyermekek Háza üzemeltetésében – amelynek csoportjaink rendszeres látogatói az „erdei óvoda” elnevezésű program keretén belül.

A mozgáslehetőségek bővítése szempontjából igen fontos helyszínt biztosít számunkra a városi strand, uszoda, görkorcsolya- és jeges korcsolya pálya valamint azok a sportcsarnokok, tornatermek, amelyeket minden tagóvoda használhat.

Programkészítésünk során nem mehettünk el szórtanul a város azon értékei mellett sem, amelyek a művészeti értékek közvetítése területén kínálnak lehetőségeket intézményünknek és épülnek be mindennapjainkba; múzeumok látogatása, képzőművészeti csoportok-, énekkarok-, néptáncscsoportok munkáinak megismertetése. Hiszen városunk büszkesége a **JÁSZ MÚZEUM**, a **HAMZA MÚZEUM** a **JÁSZSÁG NÉPTÁNC EGYÜTTES**, a **BERÉNY MŰHELY** amatőr képzőművészeti csoport, stb.

E területeken ma már alapos természetismerettel rendelkezünk és pozitív a viszonyunk a gazdag tevékenységformák biztosítása során.

Hisszük és valljuk, hogy a gyermekek természet- és mozgásszeretetét csak aktív kapcsolatokban, tevékenységek közben alakíthatjuk ki, ezért is használunk ki minden városi szintű lehetőséget.

A tagóvodák területi elhelyezkedése

Intézményünk hat városi tagóvodájának területi elhelyezkedése a mellékletben található.

Férőhely feltöltöttség, csoportszerkezet

Jelenleg 30 óvodai csoportunk 725 férőhellyel rendelkezik.

Feltöltöttségünk általában 85 % körül mozog.

Csoportjaink szerkezetük szerint osztatlanok, de lehetőséget biztosítunk, hogy a tagóvodák nevelőközsége osztott, illetve részben osztott csoportokat alakítson ki a partnerek elvárásainak megfelelően.

Gyermekélelmezés

Óvodáink nem rendelkeznek külön főző konyhával, így a városi óvodakonyha látja el élelmezésünket. A konyha – az anyagi lehetőséghez mérten – változatos, a gyermeki ízlésvilágnak és életkornak megfelelő táplálékot juttat a gyermekek elé.

Az óvodakonyha az ételallergiában szenvedő gyermekek étkeztetését biztosítja a megfelelő szakorvosi dokumentáció alapján, a szülőkkel egyeztetve.

A zöldség és gyümölcs pótlását a tagóvodák sajátkészítésű zöldség-gyümölcs napok beiktatásával végzik.

Gyermekcsoportjaink összetétele

Intézményünk populációját a magyar és a roma nemzetiség adja. Ebből következően – tagóvodánként nyolc szülő kérése esetén, a helyi **Roma nemzetiségi Önkormányzatának** egyetértésével, külön kiegészítő nevelést is biztosítunk.

Nagy hangsúlyt fektetünk a hátrányos helyzetű gyermekek rendszeres óvodalátogatására. Igyekszünk a hátrányok kompenzálására, a lehetőségeinkhez mérten törekszünk a roma nemzetiségi kultúra megismertetésére, hagyományápolására az önazonosság megőrzésére és lehetőséget biztosítunk a multikulturális nevelésen alapuló integrációra. E területen a gyermekek nevelése mellett feladatunknak tartjuk a szülők segítségét is.

Intézményi szintű programok

A hat óvoda munkájának összehangolása igen nagy körültekintést igényel, különösen akkor, ha olyan közös pontokat szeretnénk találni, amelybe mindenki bekapcsolható. Ma már elmondhatjuk, hogy sikerült megtalálnunk azokat a területeket, ahol mindenki megtalálja – a nagy egészen belül is a helyét. Ez vonatkozik a gyermekekre, szülőkre, dolgozókra egyaránt. Így alakultak ki az alábbi programjaink, csoportjaink.

Programok

Programjainkba a szülőket is aktív közreműködőként kapcsoljuk be.

➤ OVI – KUPA	(családi sportverseny)
➤ MIHÁLY NAPI VÁSÁR	(városi hagyományőrző program)
➤ ZENE VILÁGNAPJA	(játékos zenei délelőtti)
➤ ÁLLATOK NAPJA	(porteleki programsorozat)
➤ KÖLTÉSZET NAPJA	(anyanyelvi vetélkedő)
➤ MADARAK- és FÁK NAPJA	(játékos környezeti vetélkedő)
➤ „FICÁNKA”	(vízi verseny)
➤ „GÖRI BULI”	(görkorcsolya verseny)
➤ „CSUSZÁNKA”	(jeges korcsolya verseny)

- KIHÍVÁS DÉLELŐTTJE (akadályverseny)
- KÖRNYEZETVÉDELMI NAP (játékos környezetvédelmi vetélkedő)
- VIZUÁLIS KIÁLLÍTÁS (a gyermekek egész éves munkáiból kiállítás)
- EGÉSZSÉG NAP (vetélkedők, terménybáb kiállítás)
- OVI ZSARU NAP (kerékpáros vizsga)

Óvodapedagógusok szakmai csoportjai

Dolgozóink saját önszerveződés által hoztak létre csoportokat, melyekben a munkaidőn túl, díjazás nélkül tevékenykednek.

- „KELEPELŐ” bábcsoport
- „REGÉLŐ” színjátszó kör

Szakmai munkaközösségek

- kreatív műhely,
- óvoda – iskola,
- pedagógiai, módszertani.

Ünnepek ápolása

Tagóvodánként a nevelési gyakorlatban, illetve az éves munkatervben tervezetten történik.

Az intézmény közös programja:

- Március 15-én közös koszorúzás a Petőfi szobornál.

Szülőknek, felnőtteknek szervezett rendezvények

- Alapítványi bálók (tagintézményenként)
- Neveléssel kapcsolatos előadások
- A gyermekek egész éves manuális munkáiból szervezett kiállítás

Tehetséggondozás

A vizuális nevelés terén a tehetséges gyermekek számára szervezett manuális csoportot működtetünk.

Ez a csoport az intézményünkben dolgozó **óvodapedagógus** által vezetett „Kisművészek” tehetségfejlesztő csoport, amelynek tagjai számos helyi, megyei és országos pályázat díjazottjai.

Személyi feltételek

Dolgozóink jelenlegi létszáma: 111 fő

Óvodapedagógus	60,5 fő
Dajka	30 fő
Óvodapszichológus	1 fő
Óvodatitkár	2 fő
Pedagógiai asszisztens	10 fő
Karbantartó, gondo	4 fő

Munkaköri beosztás szerinti megoszlás az óvodapedagógusok körében

Igazgató	1 fő
Igazgatóhelyettes	1 fő
Óvodapszichológus	1 fő
Tagintézmény igazgató	6 fő
Óvodapedagógus	58 fő

Az önkormányzat által elvárt takarékos létszámgazdálkodás érdekében, csak a törvény által meghatározott minimális létszámot foglalkoztatjuk, törekedve a minőségi színvonal megtartására, esetleges emelésére.

Eredményes munkavégzésünk érdekében belső átszervezésekkel törekszünk az egyéni arculathoz alkalmazkodó, érdeklődő nevelői közösségek kialakítására.

A pedagógiai asszisztensek közvetlen az óvodapedagógusok munkáját segítik, a mindenkori szükségletek alapján.

A közvetlen nevelőmunkát segítő **dajkáink** rendelkeznek dajkai szakmunkás bizonyítvánnyal, amely alkalmassá teszi őket a mindennapi gyermekek körüli tevékenységek ellátására.

Az udvari feladatok ellátására 4 fő áll rendelkezésünkre, akiknek a munkakörébe kettő esetleg három óvoda ellátása tartozik. Minden nagyobb óvodához egy kisebb óvodát csatoltunk. Szerény lehetőségeinkhez mérten, olyan karbantartók alkalmazását szorgalmazzuk, akik „univerzális” egyéniségek és besegítenek a kisebb javításokba is.

Óvodapedagógusaink szakvizsgás végzettségei

Szakirány	Fő
Közüktatás vezetői szakvizsga	14
Drámapedagógiai szakvizsga	2
Mozgásfejlesztő-, gyógytestnevelés szakvizsga	3
Egyéni bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztő pedagógia szakvizsga	1
Differenciáló fejlesztő pedagógia szakvizsga	2
Fejlesztő pedagógus szakvizsga	2
Óvodai környezeti nevelő szakvizsga	1
Mentorpedagógus szakvizsga	1
Klinikai és mentálhigiéniai gyermek-és ifjúsági szakpszichológus szakvizsga	1
összesen	27

Egyéb tanfolyamok, továbbképzések teljesítése

Tervszerű továbbképzési programunkban továbbra is szorgalmazott a helyi nevelési gyakorlatokhoz szükséges ismeret és tudás megszerzése, a megfelelő szakmai, módszertani kultúra gyarapítása.

Elmondhatjuk, hogy nevelőtestületünk többségében szakmailag jól felkészült, pedagógiai megújulásra törekvő nevelőkből áll. Jellemző az ön- és továbbképzés, a szaktudás megújítására való törekvés. A nevelők többsége jól kihasználja a szakmai önállóságból adódó lehetőségeket és kamatoztatja azt mindennapi munkája során.

Támogatjuk pedagógus továbbképzési programunkban is pedagógusaink - tartalom megújító képzéseken - való részvételét. Aktívan jelentkeznek óvoda-iskola átmenetet segítő képzésekre.

Óvodapedagógusaink figyelembe veszik a gyermekek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális hátterét, segítve a tehetség kibontakoztatását, a hátrányos helyzetűek felzárkóztatását, a szükségletek és jogok tiszteletben tartása mellett.

Dolgozóink megfelelnek a szakmában olyan általánosan elfogadott elvárásoknak, mint tolerancia, nyitottság, elfogadó attitűd, szeretetteljesség, következetesség stb.

Tárgyi feltételek

Hat épületben, 30 csoportban, négy tornaszobában folyik intézményünk nevelőmunkája. Épületeink többsége megfelelő komforttal, infrastruktúrával, - az ÁNTSZ előírásainak részben megfelelő feltételekkel rendelkezik.

A hat tagóvodából négy épült eredetileg is óvodának (Gézengúz Óvoda, Sün Sámuel Óvoda, Szivárvány Óvoda, Központi Óvoda). Az óvodák állagmegóvása és a felújítási munkálatok végzése mindennapos problémánk, mivel anyagi lehetőségeink korlátozottak.

A **csoportszobák** berendezése, bútorzata - az óvodapedagógusi ötletességnek, leleményességnek köszönhetően - **esztétikus, dekoratív, jól szolgálja a gyermeki tevékenységeket**.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2. sz. melléklete által előírt kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléseiről tekintetében a neveléshez szükséges eszközökkel valamennyi tagóvoda rendelkezik. A hiánypótlás és megújítás folyamatosan történik.

Hiányosságaink pótlására törekszünk, azon túlmenően pedig mindent megteszünk, hogy az eltérő szociokulturális helyzetű családok gyermekeit megfelelő külső és belső környezetben fogadjuk.

Az utóbbi időben nagy hangsúlyt fektettünk az **udvarok korszerűsítésre**, szépítésére. Szorgalmaztuk a természetes anyagokból készült játék- és mozgáseszközök beállítását, illetve az olyan mobil eszközök beszerzését, melyek nem igényelnek tanúsítványt.

Intézményi szinten rendelkezünk: laptopokkal, fénymásolókkal, videokamerákkal, projektorokkal, digitális fényképezőgépekkel, erősítővel, számítógépekkel, tagóvodánként videomagnóval, TV-vel, DVD lejátszóval.

Szakkönyvtárunk feltöltése folyamatosan történik.

A beszerzéshez a költségvetési kereteinken túl maximálisan kihasználjuk az alapítványi, pályázati és egyéb saját bevételi lehetőségeket.

Intézményünk rendelkezik **gyermekek szállítására alkalmas** kilenc személyes kishusszal. A használat feltételeinek, folyamatának leírását szabályzatban rögzítettük.

8. AZ INTÉZMÉNY ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, JÖVŐKÉPE

MOZGÁS – ÉRZELEM – ERKÖLC – **ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉG - KÖRNYEZET – ESÉLY- TEREMTÉS**

- Globálisan véve a társadalmi elvárásoknak megfelelően alapelvünk, hogy olyan **viselkedési jellemzőket és ismereteket alapozzunk** gyermekeinkben, amelyek biztosítják a későbbi stabil, egészséges életvezetést, a mindenkor társadalmi elvárásokhoz történő alkalmazkodás képességét, az egész életen át tartó tanulás igényének kialakítását, a nemzeti identitástudatot.
- Fontosnak tarjuk azon **kompetenciák (ismeretek, attitűdök, képességek- és készségek) alapozását**, amely az információs társadalom által megkívánt személyiségjegyek kialakítását segítik, többek között a **kommunikációs készség** fejlesztését, a **gyors problémafelismerő és döntési képesség** alapozását, a **konfliktusok kezelésének képességét**.
- Nevelő munkánk meghatározó tevékenysége a **mással nem helyettesíthető játék**, mint elemi pszichikus szükséglet.
- **Az óvodai alapeladatok-, tevékenységek** - intézményünkben azonos értékrend alapján valósulnak meg. E **tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermeki egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről. A közös szakmai értékrenden felül értékes pedagógiai tartalmak, nevelési gyakorlatok gazdagítják az egyes óvodák nevelési minőségét.**

Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

- Óvodánk tevékenységrendszer és tárgyi környezete lehetővé teszi a gyermekek **egészséges életmódra nevelését és környezettudatos magatartásuk** alapozását.
- Kiemelten kezeljük, és ezért olyan modernizációs elemeket építünk programunkba, amely **pozitív** irányba alakítja **gyermekeink saját egészségükhöz és a természeti környezethez való viszonyát** törekedve a különböző szociális, kulturális esetlegesen nyelvi hátrányok ellensúlyozására.
- Az **egészségvédő, egészségfejlesztő** nevelés funkcióját minden gyermekkel kapcsolatosan **egyedi jellegűnek** tekintjük.
- Egészségnevelésünk során **hangsúlyozott a testi egészség** (gondozás, edzés, mozgásfejlesztés), **a lelki egészség** (értelmi fejlesztés, érzelmi biztonság nyújtása, képességfejlesztés) és **a szociális kapcsolatok harmóniája** (értékorientált közösségi élet segítése,)
- **Pedagógiai munkánk során kiemelt az ökológiai szemléletmód alakítása**, a vidék élővilágának és épített környezeti értékeinek felfedeztetése, megismertetése és annak megóvására nevelés, mely lehetővé teszi, hogy környezetükben jól tájékozódó, azt védő, a szépre fogékony, lakhelyükhöz kötődő gyermekeket neveljünk.

- **A természet- és a környezetvédelem fontosságának megismertetése komplex cselekvés útján**, felfedező jellegű játékos programok által valósul meg a napi gyakorlatban.
- Óvodánkban különös figyelmet fordítunk a táplálékallergiában szenvedő gyermekekre, az óvodakonyhával együttműködve gondoskodunk róla, hogy étkeztetésük során a számukra megengedhető élelmiszerekkel találkozzanak.
- A szülő kérelmére biztosítjuk az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek ellátását. A speciális ellátást olyan pedagógus vagy nevelést-oktatást közvetlenül segítő személy végzi, aki speciális képzésen vett részt.
- Az anafilaxiás rizikójú allergiás gyermekek ellátását kiemelten kezeljük intézményünkben. A nevelési év elején, illetve beiratkozáskor, óvodába lépéskor felmérjük, hogy előfordul-e a gyermekek körében a betegség. A gyermek támogatására óvodánként 1 fő pedagógust kérünk fel, aki megfelelő képzésen vesz részt, és szükség esetén ellátja a feladatot. A szakszerű ellátás érdekében az orvos, a védőnő és a szülők bevonásával tervet alakítunk ki.

CÉLOK

- **Az egészséges életmód, rekreáció (életmódkultúra) alapozása.**
- **Mozgásos (speciális, sokmozgásos) tevékenységek megismertetése, megszerettetése.**
- **Pozitív személyiségjegyek alakítása, szokás és normarendszer megalapozása - érzelmi-, erkölcsi-, értékorientált közösségi nevelés hatékonyságának növelése.**
- **A környezeti- és művészeti értékek, szépségek felfedeztetése, ápolása.**
- **Természet- és környezetvédelem, környezettudatos magatartás kialakítása.**
- **A kiemelt figyelmet igénylő - sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási magatartás zavaros gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködési képességének fejlesztése, - integrált nevelése.**
- **A különbözőség tolerálása, elfogadtatása - inkluzív pedagógiai szemlélet erősítése.**
- **Az óvoda-iskola közötti átmenet könnyítése.**

FELADATOK

- Az egészséges életmód korszerű értelmezésével a gyermekek testi- lelki és értelmi képességeinek fejlesztése. A fejlesztéshez esztétikus, rendezett, balesetmentes és célirányos környezet kialakítása, amely a gyermek számára impulzusokat ad a tevékenykedésre. A táplálékallergiában, 1-es típusú diabéteszben, anafilaxiás rizikójú allergiában szenvedő gyermekek számára a szakszerű ellátás biztosítása.

A mentális és pszichés fejlesztés érdekében az érzelmi biztonság megteremtése.

➤ **A gyermekek érdeklődésére-, aktivizálására-, egyéni sajátosságaira-, fejlődési ütemére épülő ismeretnyújtás, készség-, képességfejlesztés, attitűdalkítás.**

➤ **Az iskolai élet kezdésére megfelelő biológiai, szociális és pszichikus érettség kialakítása, sokszínű változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálásával:**

- **biológiai érettség:**
nagy- és finommotoros mozgás-, egyensúlyérzék-, térirány-, vizuális észlelés fejlesztése, auditív információk feldolgozása, keresztcsatornák fejlesztése (vizuális – tapintásos, vizuális – auditív, vizuális – kinezetikus, auditív – taktilis, interperszonális működés, szem – kéz, szem – láb koordináció),

szociális érettség: érzelmi, akarati élet formálása, magatartás-, viselkedéskultúra, társas kapcsolatok fejlesztése, felnőttekhez és a tanuláshoz való pozitív viszony alakítása, teljesítményen keresztül történő „én érvényesítés”, önállóság fejlesztése, a feladattudat-, feladattartás-, önálló helyzetmegoldásokra való képesség kialakítása,

pszichikus érettség: beszédkészség, figyelem, emlékezet, gondolkodás, kreatív képzelet életkornak megfelelő fejlesztése.

JÖVŐKÉPÜNK

Fő törekvésünk, hogy a gyermekek társaikkal és a felnőttekkel való együttműködés során elsajátítsák az együttélés szokásait, megtanuljanak figyelni, alkalmazkodni, együtt érezni egymással, miközben tolerálják egymás másságát. Azon dolgozunk, hogy e feladat sikerességéhez szükséges feltételeket folyamatosan javítsuk, a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetettséget növelő tényezők azonosítását követő, célzott és személyre szabott beavatkozások megvalósításával.

Az információs társadalom digitális állampolgárját célzó, valamint az IKT eszközöket használó, rugalmas tanulási utakat biztosító szemléletet előtérbe helyező nevelés-oktatás megvalósítására törekszünk, az életkori sajátosságok megerősítése mellett. A tanulásban, neveltségben lemaradó gyermekeknél a lemaradást azonosítjuk, egyéni fejlődési tervet biztosítunk, eredményeinket mérjük és értékeljük. Munkánkban az e pedagógiai programban meghatározott módszerek mentén az óvodapedagógusok változatos, egyénre szabott módszerekkel végzik nevelőmunkájukat.

Az óvodapedagógusoktól elvárás, hogy ismerjék azokat a kihívásokat, szerepelvárásokat, amelyekkel napjainkban a kisgyermekes szülők szembesülnek. Ezek figyelembevételével előítéletmentes, elfogadó attitűddel, nyitott, partneri kommunikációra képesen alakítjuk a szülőkkel való kapcsolatokat, támogatjuk őket gyermekeik nevelésében, a szülői szerepben való helytállásukban, elősegítjük a családok bevonódását az intézmény életébe. A gyermekek eredményes fejlesztése érdekében a családot rendszerként értelmezzük, építünk a szülők bevonására, aktív részvételére. Támogató környezetet nyújtunk a szülők gyermeknevelési kompetenciáinak erősítéséhez, a szülői reziliencia fejlesztéséhez, valamint a segítő szolgáltatások igénybe vételéhez.

Intézményünkben fokozott figyelmet szánunk az iskolai élethez szükséges alap képességek megerősítésére, figyelembe véve az egyéni eltéréseket és fejlődési potenciálokat. Az óvoda és az iskolák vezetőinek kölcsönös megállapodása alapján „beiskolázási programsorozatot” szervezünk, amelynek során a gyermekeknek, a szülőknek és az óvodapedagógusoknak is lehetőségük nyílik betekinteni az iskolában folyó nevelői, oktatói munkába, emellett alkalom kínálkozik a tanító személyének megismerésére is. (EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulási lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása című kiemelt projekt)

Gyermekképünk

Intézményünk gyermekképe olyan gyermekek nevelése, akik

- **érzelmileg gazdagok, boldogok,**
- **saját egészségüket értéknek tekintők,**
- **szülőföldhöz-, városunkhoz kötődők,**
- **a környezetükben jól tájékozódók- és azt óvók,**
- **szépre fogékonyak,**
- **önállóak,**
- **megfelelő önismerettel és önértékelő képességgel rendelkezők,**
- **nyitottak, érdeklődők,**
- **együttműködők,**
- **másokat elfogadók,**
- **kreatívak,**
- **képesek a liberalizmus és az értelmes fegyelem egyensúlyának normái között élni.**

Óvodaképünk

- Intézményünk a családi nevelés kiegészítője, a család véleményét figyelembevevő, együttnevelő.
- Intézményünkben a család és az óvodapedagógus kapcsolatára a nevelőtársi viszony a jellemző, nálunk érték az egyén, óvodáinkba a gyermek könnyen beilleszkedik.
- Óvodáink légköre szeretetteljes, gondoskodó, érzelmi biztonságot nyújtó, óvó-védő, feltétel nélkül elfogadó, hagyományokat ápoló, értékeket közvetítő- és teremtmő.
- Intézményünk óvodái a helyes életritmus kialakításával megteremtik a feltételt, a nyugodt, harmonikus személyiségfejlődésre a helyes én-kép-, önértékelés-, életvitel kialakítására.
- Nevelőközösségünket a sokoldalúság, a kompetens együttműködés, a kezdeményező-készség, az egységes nevelésfilozófiára való törekvés jellemzi, mely segíti az integrált és differenciált nevelést, a hátrányok leküzdését, a felzárkóztatást és a tehetséggondozást.
- A nevelés - fejlesztés során a gyermekek egyéni érési üteméhez igazodunk.

Pedagógusképünk

Az olyan óvodapedagógus,

- aki gyermekszerető,
- aki együttműködő és segítőkész,
- akire jellemző az öröm és sikerorientált készség- és képességfejlesztés, értékközvetítés;
- aki tiszteletben tartja a gyermek egyéni és életkori sajátosságait;
- aki tiszteli, megérti, elfogadja a szülők különbözőségét,
- aki befogadó szellemiségű az inkluzív nevelés kialakítása érdekében.

8.1. A TAGÓVODÁK NEVELÉSI GYAKORLATÁNAK SPECIÁLIS ALAP- ELVEI

Értékazonosság és az előnyös különbözőség tagóvodáink között
Valamennyi tagóvoda nevelési gyakorlatába beépül a kompetencia-alapú óvodai nevelés szellemisége

Óvoda	Az óvoda egyéni arculata
Gézengúz	A környezet tevékeny megismertetése által természetszerető, természetvédő, környezettudatos gyermekek nevelését vállalják. Játék közben, tudatos odafigyeléssel készítik fel a gyermekeket az iskolai életre, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a különleges gondozást igénylő gyermek ellátását is)
Hétszínvirág	Vállalják a természet-közeli életmód hagyományainak átadását és a természet-harmonikus viselkedés alapozását gyermek-közeli, cselekvésre készítő, pozitív érzelmekre ható ingerek, élmények biztosításával. A nevelési gyakorlat – a gödöllői – „ Néphagyományőrző óvodai program ” nevelésméleti alapelveire épül .
Központi	Komplex tevékenységek során a játék, mese elsődlegességének hangsúlyozása, a drámajáték, a mozgás és a környezeti nevelés segítségével . Mindez nyugodt, otthonos, gyermekközpontú légkörben, a hagyományok, szokások és szabályok kialakításával történik.
Sün Sámuel	Változatos tevékenységi formák biztosításával, tudatos környezetalkítással, a szabad mozgástevékenység, a természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítésére helyezik a hangsúlyt, érzelmi biztonságot nyújtó légkörben, az egyes gyermek képességeinek figyelembe vételével.
Szivárvány	Kiegyensúlyozott, derűs, a környezet szépségére, értékére figyelő, kommunikálni tudó és szerető gyermekek nevelését hangsúlyozzák. Ez 6 csoport munkáját öleli fel. 2025.09.01-től a Szivárvány Óvoda programja 2 csoportban működve kiegészül a Fürkész Óvoda átszervezésével egyidőben az Epochális rendszerű nevelési programmal. A környező világra nyitott , azt megismerni vágyó, minden iránt érdeklődő nevelést vállalják, olyan szabad légkör megteremtése mellett, ahol minden korosztály talál magának érdekes tevékenységet, izgalmas programot. A nevelési gyakorlat, a debreceni Lehel úti Óvoda, „ Epochális rendszerű nevelési program ” nevelésméleti alapelveire épül .
Zengő	A komplex megismertetés során a játék, ének, zene, énekes játék, gyermektánc elsődlegességét hangsúlyozva a gyermekek és a művészetek közötti erős érzelmi kötődés kialakítása. Mindez nyugodt, otthonos, gyermekközpontú légkörben, a hagyományok, szokások és szabályok kialakításával történik.

Átfogó programunkból kitűnik, hogy a tagóvodák nevelési gyakorlatai építenek a gyermekek azon alapvető tevékenységeire, amelyek az óvodás korosztály sajátosságai;

a játék, mozgás, anyanyelvi nevelés,

hangsúlyozott a külső világ tevékeny megismerése, a művészeti-, esztétikai-, erkölcsi értékek közvetítése, az inkluzív pedagógia, a nemzetiségi kultúra ápolása, átadása, valamint a szülők megismerése és partnerként való kezelése nevelésünk során.

9. AZ INTÉZMÉNY PEDAGÓGIAI ÉS EGYÉB DOKUMENTUMAI

Óvodai nevelés országos alapprogramja

Jászberény Város Óvodai Intézményének
Pedagógiai Programja

Jászberény Város Óvodai Intézmény
tagóvodáinak nevelési sajátosságai

Jászberény Városi Óvodai Intézmény
éves munkaterve, a munkaközösségeinek terve

(Az intézmény éves pedagógiai, működési terve. Aktuális szervezési – tanügy igazgatási feladatok tervezése. Tagóvodák éves pedagógiai, működési terve. A helyi program éves kiemelt feladatai. Mérés, elemzés, értékelés tervezése. A tagóvodák – csoportok, gyermekek, dolgozók ellenőrzésének, értékelésének tervezése.

Feltáró – elemző munka, kiemelt pedagógiai megfigyelések, bemutatók, előadások, ellenőrzések, értékelések tervezése)

A gyermekcsoportok nevelési, tevékenységi programja – Csoportnapló/**Ovikréta**

- szokás- és szabályrendszer tervezése
- eseményterv, programterv
- a tevékenységi rendszer fejlesztési terve

időkeret:
tagóvodánként
eldöntve

Egyéni fejlődés, fejlesztés dokumentumai

(Egyéni fejlettséget diagnosztizáló mérő lapok, tényfeltáró, helyzetelemző és a fejlesztési feladatokat tervező dokumentum, amely 3-7 éves korig terjed ki a gyermekek sokoldalú képességfejlesztésére a nevelési, valamint tanulási folyamatokra. Az etnikai gyermekek fejlesztésének mutatóit is ez a dokumentum szolgálja.)

A tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki az iskolai-előkészítő pedagógiai tevékenységek tervezésében.

Felvételi – mulasztási napló

Pontos adatkezelés – naprakész nyilvántartás

Az eKréta bevezetésével ezen dokumentumok online rendszerben 2024.09.01-től a törvényi előírásoknak megfelelően bevezetésre kerültek.

10. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

10. 1 AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

A szomatikus nevelés alatt egészségnevelésünk gyakorlatában a gyermekek testi, szervi egészségének védelmét, testi szükségleteik kielégítését, szervezetük edzését, illetve az egyes kisebb testi rendellenességek korrekcióját értjük.

Cél

- Az egészséges életvitel igényének alapozása.
- Egészséges táplálkozási szokások (*különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telített zsír - tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése*), a kulturált étkezési magatartás kialakítása.
- Egészséges, edzett gyermekek nevelése.
- Az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- A környezet higiéniájának védelmére nevelés, a természetes és mesterséges környezet óvására való készség kialakítása.
- *Életvezetési ismeretek gazdagítása, szokások kialakítása, problémamegoldó készségek meg-
alapozása, alkalmazkodó képességek generálása.*
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások, környezettudatos magatartás alapozása.

Feladat

- A gyermekek személyes belső környezetének, testi, lelki, szociális egészségének gondozása, környezettudatos magatartás megalapozásával.
- A gyermekek egészségének védelme, fejlődésükhöz egészséges környezet biztosítása.
- A családi szokásokat figyelembe véve a gyermekek életkorának megfelelő helyes életritmus kialakítása, komfortérzetük kielégítése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- A személyi higiéniára nevelés, az önálló testápolásra, étkezésre, öltözködésre, betegségmegelőzésre való képesség fejlesztése, minta alapján, gyakorlással.
- A mozgásigény kielégítése a szervezet edzése játékkal, szabad mozgással, szervezett testneveléssel, egyéb sokmozgásos tevékenységekkel.
- A kisebb testi rendellenességek korrekciója, láb- és testtartásjavító tornával.
- A gyermekbalesetek, sérülések megelőzése, balesetvédelmi oktatással, megfelelő balesetmentes környezet biztosításával.
- Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- *Az életvezetési ismereteken, készségeken alapuló neveléssel ismeretek átadása, tevékenységekben megjelenő tanulással, tevékenykedtetéssel.*

A nevelés tartalma

- A gyermekek felvétele után, az első találkozás családi környezetben-, **családlátogatás** során történik, ahol **anamnézist** készítünk és tájékozódunk a gyermek szociokulturális háttéréről. Az anamnézisben többek között szerepel a gyermek érzékenysége, (pl. lisztérzékenység, stb.) betegség története, testmagassága, testsúlya, stb. Ezen találkozó alkalmával a **gyermek kiválaszthatja jelét**, megismerkedhet az óvodapedagógusokkal.

- Az óvodába lépés után folyamatos mérésekkel (megfigyeléssel) tárjuk fel az egyéni sajátosságokat. Igyekszünk a lehető legrövidebb időn belül megismerni a gyermekeket. A nevelést egyénre szabottan tervezzük-, végezzük- és értékeljük. Ennek tervezési és értékelési helye a csoportnaplóban található egyéb nevelési területek mellett.
- Ezt az időszakot az ölbéliség jellemzi. Ekkor ismerkedik meg a gyermek a csoportjával, más csoportokkal, az óvoda dolgozóival, az óvoda egyéb helységeivel. **A beilleszkedés első napjaiban a két óvodapedagógus együtt várja a legkisebbeket.**
- Az egészséges életmód egységes kialakítását az óvodai szokás-, szabályrendszer és a családok szokás-, szabályrendszerének összhangjával biztosítjuk. Az óvodai életre való ráhangolás igazodik a család igényeihez, a gyermek reakcióihoz.

Az egyéni igényeket, otthonról hozott szokásokat figyelemmel kísérjük, megértő elfogadó magatartásunkkal segítjük – a közösséghez történő alkalmazkodás keretein belül.

Gondozás

- A gondozásnak programunkban alapvető szerepe van. Az óvodai nevelés mércéje a gyermek gondozottsága, a stabil egészségügyi szokásrendszer, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.
- A gondozás a gyermek olyan szükségleteit elégíti ki, amely elősegíti növekedését, fejlődését, hozzájárul egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez megteremti a nevelési hatások kedvező érvényesülésének feltételeit.
- A gondozás alapja a gyermek – felnőtt pozitív kapcsolata, amely által nyugodt légkörben lehetőség nyílik a gondozási teendők közvetítésére.
Az egészséges személyiségfejlődés egyik legfontosabb feltétele az **óvodapedagógus és a gyermek közötti jó kapcsolat.**
A higiénés teendők végrehajtásához szeretetteljes, nyugodt, derűs légkört biztosítunk, figyelembe véve a gyermekek eltérő egyéni helyzetét, szükségletét, életkori sajátosságait, otthoni szokásait.
A segítség során a gondoskodás és szeretet megnyilvánulását éreztetjük minden gyermekkel, mivel szavaink hangsúlya, tekintetünk, mozdulataink, gesztusaink gondozás közben is figyelmet, elfogadást közvetítenek.
- Az óvodai élet minden mozzanatában az óvodába érkezéstől, játékban, étkezésnél, WC használatnál, séta alkalmával, udvaron, pihenés alatt, stb. – mérlegeljük, hogy az adott fázisban a gyermek egészsége, testi épsége mennyire védett, és az adott helyzet, mennyiben szolgálja a testi – lelki, szociális egészséget.
- Mindezt az egyéni nevelési terv készítésénél figyelemmel kísérjük.
- Egészségvédő tervünk kiterjed a gyermekek gondozására is.
- A reggeli érkezéskor megfigyeljük a gyermekek küllemét, ruházatát, személyi tisztaságát, pihenési, vagy fáradtsági állapotát, betegségekre utaló tüneteit.
- Napközben különös figyelmet fordítunk az önkiszolgálásra, biztosítjuk a gyermekek számára a saját, jellel ellátott használati eszközöket, melyek megfelelő méretűek és szükség szerint elérhetőek (pl. törölköző, zsebkendő, fésű, fogkefe, fogmosó pohár, egyéni tornafelszerelés, saját váltócipő, váltó ruha).
- Az önálló testápolás, öltözködés, étkezés szervezettségét az óvodába lépés pillanatától biztosítjuk.

- Az öltözködést, a kulturált étkezési szokásrend kialakítását, az önálló testápolást az egyéni fejlettségtől függően mindaddig gyakoroltatjuk, amíg nem biztosak a szokások sorrendjében.
- A segítséget mindig szóbeli magyarázattal kísérik, ha a gyermek valamit nem jól végez, nem marasztaljuk el, hanem a sikertelenül végzett műveletet újra bemutatjuk.
- Figyelünk a gyermekek legkisebb fejlődésére és eredményeiket elismeréssel jutalmazzuk.
- A gondozás folyamán nagyon fontosnak tartjuk önállóságra neveléssel kapcsolatos elveink követését, a segítségnyújtás megfelelő időpontját és mértékét.

Testápolás

- A testápolás a gyerekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres szükség szerinti tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakulását szolgálja.
- A személyi higiénés önkiszolgálásban maguk a gyermekek is aktívan részt vesznek, ezt minden felnőtt azonos módon következetesen gyakoroltatja.
- Hozzászoktatjuk a gyermekeket, hogyha a kezük piszkos lesz, maguktól menjenek kezet mosni, valamint WC használat után és étkezés előtt.
- A gyermek megtalálhatja a jelét az öltözőben, a csoportban, a törölközőn, a fogmosó felszerelésén, a fésűjén.
- Minden gyermekkel megismertetjük az óvodánkban használt tisztasági eszközöket, azok használati módját.
- Megismertetjük a helyes fogápolást.
- Tisztálkodási eszközeit jellel ellátva, megfelelő magasságban helyezük el.
- Mosakodás, kéztörölés, fogmosás, fésűködés, WC használatánál biztosítjuk a felnőtt jelenlétét mindaddig, míg nem biztosak a szükséges szokások sorrendjében.
- Természetesen a kisebbeknél több segítséget nyújtunk, de a rendszeres gyakorlás során arra törekszünk, hogy ez a készség kialakuljon a gyermekekben, és önállóvá váljanak.
- Állandó helyet alakítunk ki a tiszta és elhasznált papír zsebkendőnek.
- A gyermekeket szükségleteik jelzésére és azok bármikor történő kielégítésére szoktatjuk.

Öltözködés

- Az öltözködés védekezés az **időjárás változásai** ellen, de egyúttal fejlesztheti a gyermek ízlését, önállóságát is.
- A helyes öltözködés során felhívjuk a figyelmet a kényelmes, **réteges öltözködés** biztosítására, amely óv a sérüléstől, biztosítja a testszellőzést, ugyanakkor tiszta, esztétikus. Hangsúlyozzuk a megfelelő cipő használatát is, amelynél fő szempontunk, hogy kényelmes, a sarok részt jól támasztó, jól szellőző, hajlékony talpú legyen.
- Öltözködés során fokozatosan alakítjuk ki azt az önállóságot, hogy a mindenkori hőmérsékletnek megfelelő ruházatot vegyék fel.
- A gyermekek önállóságának fejlődését elősegítjük a sorrendiség és szükséges technikák gyakoroltatásával. Figyelembe vesszük egyéni szükségleteiket, öltözködési tempójukat.
- Fontosnak tartjuk az óvodapedagógus és a dajka példáját, megjelenését.
- Az öltözőben található a jellel ellátott zsák, vagy polc, szekrény, stb., melybe a szülők váltóruhát, váltócipőt helyezhetnek el.

Étkezés

- A gyermekek részére a napi ötszöri étkezésből hármat biztosítunk, az étkezések közötti legalább két – három óra betartásával.
- Igyekszünk új ízekkel, az ételek nevével, egyszerűbb ételek elkészítésével megismertetni a gyermekeket (az egészségügyi előírásokat betartva).
- Az óvodakonyha által készített ételeket heti gyümölcs- és zöldségnapokkal egészítjük ki, a vitamindúsabb, egészségesebb táplálkozás érdekében.
- A zöldség- és gyümölcsnapok beiktatásával formáljuk a szülők és gyermekek szemléletét. A gyermekek maguk is részt vesznek a gyümölcs- és salátatálak elkészítésében, így lehetőség adódik arra, hogy számukra eddig szokatlan ízekkel és azok elkészítési módjával is megismerkedjenek.
- **A magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettszsír- tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése.**
- A gyermek ízlésében, étvágyában, táplálkozási szokásaiban nagy egyéni különbségek vannak, hangsúlyozzuk, hogy a kisétű gyermek nem étvágytalan! Éppen ezért nem kényszerítjük valaminek az elfogyasztását, de figyelünk minden egyes gyermekre, az étvágytalanra és falánkra egyaránt. Az étkezési szokásokat, érzékenységet megismerve, tapintatosan ösztönözzük az ételek elfogyasztását.
- Étkezések alkalmával egyszerre csak kis ételmennyiséget teszünk a gyermekek tányérjára, ha azt elfogyasztották kapnak újra, a gyermekeket is arra szoktatjuk, hogy egyszerre csak kis mennyiséget vegyenek a tálból.
- Az ízlésesen terített asztal látványa fokozza az étvágyat, egyúttal igényességre, kulturált viselkedésre készítet, ennek érdekében biztosítjuk a kulturált étkezés, az ízléses terítés feltételeit (terítő vagy alátét, evőeszköz (kanál, villa, kés/, dupla tányér, pohár, szalvéta, kancsó, tál). Az előkészületekbe bevonjuk a gyermekeket önkiszolgálás, illetve segítők, naposok részvételével.
- Folyadék (víz) egész nap rendelkezésére áll a gyermekeknek, az udvaron is.
- A kés, villa használatával fokozatosan ismerkednek meg a gyerekek, már hároméves kortól.
- A napi tápanyagszükséglet kiegészítése végett és a változatosság érdekében rendszeresen tájékoztatjuk a szülőket az óvodai étrendről.

Mozgás

- A mozgás jelentős szerepet tölt be az egészséges életmódra nevelésben. A sokféle mozgáslehetőség, melyet a programban biztosítunk, kedvezően befolyásolja az egész szervezet működését.
- A mozgásokhoz kapcsolódó gondozási feladatok elősegítik a helyes higiénés szokások kialakítását.
- Alapvető feladat, hogy jó levegőjű, tiszta, biztonságos környezetben mozogjanak a gyerekek lehetőleg a szabadban.
- A rendszeres örömmel végzett mozgással a gyermekeket egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk, és mintát adhatunk a szülőnek is. Ezért alkalmanként a szülőkkel együtt mozgásos programokat szervezünk.
- A mozgás témájának bővebb kifejtése a tagóvodai nevelési gyakorlatok MOZGÁS fejezetében található.
- Az esetlegesen előforduló balesetveszély elhárítása után **szorgalmazzuk a mezítlábas tevékenységeket** a csoportban és a szabadban is. A csoportban is biztosítunk olyan egyenetlen felületeket, ahol a mezítlábas edzéssel a lábstatikai rendellenességek megelőzését, illetve korrigálását segítjük.

- Szűrővizsgálatok igazolják, hogy igen magas azoknak a gyermekeknek a száma, akiknél valamilyen tartás rendellenesség, lúdtalp fordul elő. Mindezek megelőzésére illetve helyreállítására a gyógytestnevelés egyes speciális hatású gyakorlatait alkalmazzuk. Mikro-csoportos szervezeti formában, szakképzett nevelő irányításával preventív tornát alkalmazunk a kisebb testi rendellenességek korrekciójára.
- Napirendünkben nagy hangsúlyt fektetünk a szabadban való tartózkodásra. A mindennapi szabad mozgásokhoz biztosítjuk a megfelelő mozgásfejlesztő szabadtéri játékokat, speciális mozgást igénylő játékszereket:
 - gyűrű, kötélletra, rézsútós létra, mászóakák, egyensúlyérzék fejlesztők,
 - különböző méretű labdák, kosárlabdapalánk, röplabdaháló, foci kapuk, tollas labda, szivacs labdák.
- Az eszközöket megfelelő felügyelet mellett, egyéni képességeik és bátorságuk szerint használják a gyermekek.
- Alkalomszerűen a csoportszobákban különböző egyensúlyérzék fejlesztő eszközöket használjuk, pl. billenő rács, gumiasztal, billenős golyós labirintus, ugróiskola, gólyalábak, stb.
- Gyermekeink az életkori sajátosságból fakadó természetes testhelyzetekben tevékenykedhetnek (szőnyegen hasalva rajzolhatnak, mesés könyvet nézegethetnek).
- A spontán mozgások lehetőségeit kirándulások, séták alkalmával is kihasználjuk (patak átugrása, sziklára mászás, dombra fel- és lefutás, gurulás, stb.).

Szervezett edzés, testnevelés

- A tornának, játékos mozgásoknak mind a teremben, mind a szabadlevegőn, eszközzel vagy eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában minden nap lehetőséget biztosítunk.
- Az egészségmegőrzés érdekében fontos, hogy gyermekeink edzettek legyenek, ezért évszaknak és időjárásnak megfelelően sokat tartózkodunk a friss levegőn, ahol futkározhatnak, mozoghatnak, kerékpározhatnak, rollerezhetnek és görkorcsolyázhatnak. Tapasztalataink igazolják, hogy a mozgásos program alkalmazásával nő a gyermekek ellenálló képessége, amit bizonyít az óvodák kihasználtsága is.
- Szeptembertől májusig terjedő időszakban az időjárástól függően fokozatosan növeljük a szabad levegőn eltöltött tevékenységek idejét, amely a gyermekek mozgásában és egészséges életmódra nevelésében döntő szerepet játszik.
- Sáros időben is lehetőséget adunk a szabadtéri játékra, légfürdőzésre az udvarok betonos területén.
- A változékony időjáráshoz az öltözettel is igazodva (gumicsizma, esőkabát) közvetlenül tapasztalhatják, érezkelhetik gyermekeink az évszakok változását.
- Kihhasználjuk az évszak adta lehetőségeket, a nyári időszakban a nap-és légfürdőzés mellett a vízfürdőzést, a pancsolást is biztosítjuk, azonban a vízfürdőzés önkéntességét tiszteletben tartjuk és az egyéni érzékenységet figyelembe vesszük.
- Fontosnak tarjuk a téli időszakban is a szabad levegőn végzett rendszeres testmozgást, mert ezzel is a gyermek szervezetének ellenálló képességét növeljük.
- A téli hónapokban a szánkózással, hógolyózással, korcsolyázással egészítjük ki a gyermekek edzési lehetőségeit.
- Gondoskodunk arról, hogy a szabadban minél többet mozogjanak és idejüket egészséges játékkal, vagy egyéb hasznos tevékenységekkel – környezet megismerő tevékenységekkel, munkával pl. falevélszepréssel, kertgondozással - töltsék a gyermekek.
- A mindennapi mozgásigény kielégítéséhez változatos, „**sokmozgásos**” lehetőségeket szervezünk.

- Biztosítjuk a mindennapos mozgást és hetente kétszer a szervezett testnevelést melyből az egyiket, kiválthatja az igény alapján szervezett egyéb mozgás pl.
 - néptánc,
 - görkorcsolya,
 - jeges korcsolya,
 - jóga,
 - vízhez szoktatás
 - ovi foci,
 - labdajátékok,
 - kerékpározás stb.

Pihenés, alvás

- A gyermeki igényeket figyelembe véve biztonságos, szeretetteljes légkört teremtünk, az egyéni szükségleteknek megfelelő pihenéshez.
- A pihenéshez biztosítjuk a szükséges személyi és tárgyi feltételeket (saját ágynemű, alvókák), a nyugodt alvást segítő légkört (mese, halk zene).
- Pihenésre minden gyermek számára lehetőséget adunk.
- A mese és a relaxáló zene után sem alvó gyermekeknek **(időpont meghatározás nélkül)** – másokat nem zavaró – csendes tevékenységeket, egyéni fejlesztést tervezünk és biztosítunk.

Egészség védelme, edzése, óvása, megőrzése, biztonságos környezet, környezet esztétikája

- Az egészséges életmód jó szokásainak megalapozása egyben a gyermekek megóvását is segíti.
- Fontosnak tartjuk a higiénés szabályok betartását, a gyakori szellőztetést, portalanítást, fertőtlenítést, a gyermekek bevonásával a környezet tisztántartását.
- A környezetalakításnál törekszünk a családias, izléses, biztonságos feltételek megteremtésére.
- Eszközeink, bútoraink megfelelnek a gyermekek testméretinek, biztonságosak, lehetővé teszik a játék – és mozgásigényük kielégítést.
- Óvodáink belső tereinek kialakítását az egyszerűség, a célszerűség jellemzi.
- Tágas, világos csoportszobáink dísznövényekkel díszítettek.
- A játékszereket nyitott polcokon, a gyermekek számára jól látható, elérhető helyeken tároljuk.
- A csoportokban kisebb kuckókat, galériát alakítottunk ki, ahová visszavonulhatnak a gyerekek, ha hangulatuk, játékuik úgy kívánja.
- Babaszobáink, babakonyháink „igazi” kis háztartási eszközökkel felszereltek.
- Az „olvasósarkokban” alacsony polcon található a könyvek, amelyeket tetszés szerint nézegethetnek.
- Esztétikus, parkosított, udvaraink sokféle lehetőséget nyújtanak a változatos tevékenységekhez.
- A szabad mozgás lehetőségét a természetes anyagokból készült mozgásfejlesztő játékokkal biztosítjuk.
- Udvaraink nagy része füves terület, de megtalálható a homokos és szilárd burkolatú, árnyékos és napos rész is.
- Az óvodában megbetegedett gyermeket felnőtt gondozásával elkülönítjük mindaddig, míg szülei meg nem érkeznek.
- A baleset elkerülése érdekében biztosítjuk a személyi, tárgyi feltételeket, a gyermekek tevékenységét folyamatosan figyelemmel kísérjük, rendszeres balesetvédelmi oktatásban részesítjük őket, melyet a csoportnaplóban rögzítünk.

- Dolgozóinknak az előírásoknak megfelelő ruha és cipő használata kötelező.
- A felnőtt dolgozók feladata, hogy igényes legyen megjelenésük, viselkedésük, igyekezzenek követésre méltó modellt nyújtani, jó benyomást kelteni mind a gyermekekben, mind a szülőkben. Ez ugyanis nemcsak az esztétikai nevelést, de a szülők bizalmát is alapvetően befolyásolja.
- **Az ünnepek előtt a külső megjelenítésre kiemelt figyelmet fordítunk.** Az ünnepi érzelmek és az ünnepi hangulat erősítését az egész óvodában megjelenő dekorációval és halk zenével is fokozzuk.

Az óvodai élet megszervezése

Napirend

- Óvodáink reggel **6 órától 17⁰⁰ óráig** fogadják a gyerekeket, így óvodapedagógusaink reggel 6 órától rugalmas, munkakezdéssel dolgoznak.
- A gyermekek életkorának megfelelő optimális életritmus kialakítására törekszünk, így az óvodai napirendben vannak rendszeresen ugyanabban az időben végzett tevékenységek, melyek segítik a gyermeket eligazodni az időben, szabályozzák tevékenységeit, ritmust adnak napjainak. Mindezek kihatnak életfolyamataira, érzelmi biztonságára is. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy figyelmen kívül hagyjuk a gyermekek igényeit, csupán felkínálunk tevékenységeihez egy olyan rugalmas időkeretet, amihez életkorának, fejlettségének megfelelően fokozatosan megtanul, majd alkalmazkodni.
- A napirend biztosítja a megfelelő időtartamú **párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek** megvalósítását, mely növekvő időtartamú (5 - 35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósul meg.
- Az évszakokhoz igazodva az óvodák sajátosságait figyelembe véve, a gyermekek fokozott mozgásigényét előtérbe helyezve tervezzük meg a csoportok napirendjét.

Folyamatos napirend

- Az óvodákban zajló folyamatos napirend a nyugalmat, kiegyensúlyozottságot és az optimális fejlődéshez szükséges feltételeket biztosítja.
- A gyermekek az elkezdett tevékenységüket mindaddig folytathatják, amíg motiválja őket maga a tevékenység, amíg szívesen végzik azt. Ezáltal az adott tevékenység garantáltan fejlesztő hatású lesz a kisgyermek számára.
- Amennyiben a gyermekek napi tevékenységláncolata megkívánja a közös étkezést, úgy egyszerre, csupán az asztalok szabaddá tételével történik.
- A folyamatos tízórai is megköveteli az alapvető higiénés szabályokat, mely a szokás és szabályrendszerük egyik fontos momentuma.
- Kézmosás után a dajka segítségével esztétikusan megterítik az asztalt, és csak ezután ülhetnek le tízóraizni.
- Az ebéd elfogyasztása ugyanabban az időben, minden gyermek számára egyszerre történik.
- Az uzsonna szintén folyamatosan **vagy közösen történik, illeszkedve a délutáni tevékenységek folyamatához.**
- A folyamatos napirend rugalmassága lehetővé teszi, hogy egyéni tempó-, teljesítőképesség, egyéni igény szerint végezzék a gyermekek a tevékenységeket, így nincs várakozás, nincs siettetés.

Iskola-előkészítő fejlesztő tevékenységek a napirendben

- A napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35-45-60 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.
- A jónapirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Amit a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítanak ki.
- A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó—ahol az infarstruktúra engedi, külön térben—iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységekben vesznek részt.
- A mozgás és a mozgásos, ének, zene, dalos(népi)játékok, tánc csoportközi tevékenységekben valósulnak meg.
- Az anyanyelvi, verselés, mesélés tevékenységek mikrocsoportban történnek.
- A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka ugyancsak mikrocsoportban történik.
- A külső világ tevékeny megismerése csoportközi valamint mikrocsoportban is történhet.

Általánosan megjelenő napirend

6.00	10.30-ig	Párhuzamos tevékenységek: Játék a csoportszobában, egyéni és csoportos tevékenységek, részképességek fejlesztése, kötött és kötetlen tevékenységek szervezése, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások , testápolás, tízórai.
10.30	12.00-ig	Játék az udvaron, mikro csoportos – élményszerző séta, munka a kertben.
12.00	15.00-ig	Ebéd, pihenés, rugalmas ébredés, egyéni fejlesztés, egyéb speciális tevékenységek.
15.00	17.00-ig	Uzsonna, játék a csoportban, illetve a szabadban.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- ✓ A gyermek képes, a személyi higiénés feladatok ellátására: önálló testápolásra, WC használatra, zsebkendő használatára, öltözködésre, vigyáz a tisztálkodási eszközökre, helyére teszi azokat.
- ✓ Szokásává válik a kulturált étkezési magatartás, az egészséges táplálkozás, önállóan dönti el, hogy mennyi ételt fogyaszt, önállóan szed a tálból, illetve önt a kancsóból.
- ✓ Készség szinten használja a kanalat, villát, kést.
- ✓ Esztétikusan teríti meg, higiénikusan-, kulturáltan étkezik.
- ✓ Étkezés közben halkán beszélget.
- ✓ A környezetében igyekszik mindenütt rendet tartani.
- ✓ Ügyel saját külsőjére, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.
- ✓ Életkortól, és fejlettségi szinttől függően megfelelő mozgáskultúrával, és edzettségi szinttel rendelkezik.
- ✓ Mozgása összerendezett, az esetleges rendellenességek korrigálásra kerültek.
- ✓ Kialakul a természetes és mesterséges környezet felfedezésének és védelmének igénye.
- ✓ Felismeri a környezetében rejlő baleseti forrásokat, és képessé válik ezek elkerülésére. A már megtörtént balesetknél segítséget nyújt.

10. 2 AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Az érzelmi, az erkölcsi, az értékorientált közösségi nevelés biztosítása során figyelembe vesszük, hogy az óvodáskorú gyermek személyiségében az érzelmek dominálnak, magatartására az érzelmi vezéreltség a jellemző.

Cél

- Pozitív viselkedési normák, szokások és szabályrendszerek kialakítása.
- Az udvariassághoz tartozó szokások alapozása.
- Alkalmazkodó képesség alakítása, az egymás közti bizalom kiépítése.
- A különbözőségek elfogadásának, tiszteletének elősegítése.
- Nyitott, a közösségben otthonosan mozgó gyermekek nevelése.
- A gyermekek egyéni tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül.
- A gyermekekhez és felnőttekhez való érzelmi kötődés kialakítása, mely olyan alaphangulatot teremt, ami kapcsolatteremtésre, cselekvésre, játékra ösztönöz.
- A gyermekek biztonságérzetének megalapozása, az önbizalom- és a szocializáció elősegítése.
- A szűkebb és tágabb természeti-, emberi-, tárgyi környezet iránti kötődés elősegítése.
- Szociális érettség alakítása, az iskolába lépéshez. **A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődéssel készen álljon az iskolába lépésre.**

Feladat

- Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, modellértékű, befogadó attitűd, családi légkör megteremtése az óvodakezdéstől az óvodáskor végéig, melyben a közös élmények, tevékenységek során a társas kapcsolatok úgy alakulnak, hogy a gyermekek elfogadják és tisztelik a különbözőségeket.
- Pozitív érzelmi töltésű kapcsolatok kialakítása, megerősítése gyermek – gyermek, gyermek – alkalmazott között. **Együttműködéssel, kapcsolatteremtéssel a készségek megalapozásával, a szabályok kialakításával elfogadó magatartás, önállóság, önfegyelem kialakítása.**
- Közös élményekkel, komplex tevékenységekkel a környezetben való biztonságos eligazodást segítő szokásokkal, normákkal a gyermekek erkölcsi- és akarat tulajdonságainak erősítése; az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség, a gondoskodás, felelősségvállalás, óvás, védelem, az önállóság, az önfegyelem, a kitartás, a feladattudat, a szabálytudat igényének megalapozása.
- A természeti – társadalmi környezet szépségeinek, esztétikájának, értékeinek felismertetésével a környező világgal való pozitív töltésű érzelmi viszony erősítése, önmagunk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére nevelés.
- A szűkebb és tágabb környezetfelfedeztetése, *a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet és a szülőföldhöz, a családhoz való kötődés alapjainak lerakása.*
- Az iskolai beilleszkedés közvetett segítése a pozitív énkép, önbizalom, kommunikáció, együttműködés formálásával, a szándékos tanulás iránti pozitív attitűd megalapozásával.

A nevelés tartalma

- Már az óvodába lépés előtt lehetőséget biztosítunk az óvodával való ismerkedésre, a beiratkozás előtt tartandó nyílt napokon.
- Előzetes családlátogatásaink alkalmával mi is ismerkedünk a gyermekek otthoni környezetével. A tapasztalatok alapján rajzolódik ki előttünk a családok összetétele, szociális helyzete, intelligencia-, műveltség szintje, nevelési hozzáállása (pl. kiegyensúlyozott, derűs, következe-

tes, következetlen, túl szigorú, stb.), a gyermeknek a családban elfoglalt helye, amely elősegítheti az óvodai életbe való beilleszkedést, a családban megkezdett nevelés kiegészítését, folytatását.

- Óvodakezdekéskor figyelembe vesszük az egyéni érzelmi sajátosságokat, s a szülőkkel egyetértésben biztosítjuk a fokozatos beilleszkedési folyamatot.
- Az óvodába érkező gyermekkel megismertetjük a csoportszobát, udvart, kiszolgáló helyiségek elhelyezkedését, funkcióját, rendjét, hogy biztonsággal tájékozódhassanak, mozoghassanak.
- Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerjék meg az óvodát. A szülők fokozatos időcsökkenéssel vesznek részt ebben a folyamatban a gyermek egyéni igényei szerint (lehetőleg maximum két hét alatt).
- Az óvodai életbe történő beilleszkedés alatt viselkedési rendet mutatunk meg a gyermekeknek, ami segíti a társas beilleszkedését. Ez idő alatt mindkét óvodapedagógus jelen van.
- Az óvodakezdés folyamata a szülővel való előzetes megbeszélés alapján történik. A gyermekek elhozhatják magukkal kedvenc játékukat, vagy egyéb tárgyaikat, amelyhez nagyon kötődnek és biztonságot nyújt számukra.
- Csoportjaink osztatlanok (vegyes életkorúak) a családiasabb légkör kialakítása, valamint a különbözőségek kezelése érdekében.
- A nagyobb gyermekeket bevonjuk a kicsik beilleszkedésének segítésébe, felkészítjük őket a csoportba érkező új gyermekek fogadására. Különös hangsúlyt fektetünk erre a családias légkör megteremtésének érdekében. Figyelembe vesszük a gyermekek egyéniségét, fejlettségét, tempóját, szokásait és ennek megfelelően egyénre szabottan végezzük feladatainkat. Az első perctől személyes kapcsolattal, mesével, dallal, ölbeli játékokkal kedveskedünk a kicsiknek.
- Nagy figyelmet fordítunk a délutáni pihenésre, ilyenkor különös gyengédséggel vesszük körül a gyermekeket, leülünk ágyukra, simogatjuk, nyugtatjuk a félénkebb gyermekeket. Pihenés alkalmával simogató kezünk, halk szavunk nem az alvás erőltetését szolgálja, csupán a nyugodt felfrissülést, pihenést, regenerálódást.
- A gyermekek életterét – a csoportszobát, öltözőt, mosdóhelyiséget – úgy alakítjuk ki, hogy azok nyugalmat, szabad mozgást, megfelelő biztonságot, derűs légkört sugározzanak.
- Minden gyermeknek saját jellel ellátott öltözőt – tároló helyet – biztosítunk, ahol személyes eszközeit, tárgyait elkülönítve őrizheti.
- Csoportszobáinkban – meleg szőnyegekkel, játéksarkokkal, mobil játék kiegészítőkkel, természetes anyagból készült felszerelésekkel – biztosítjuk a játékra-, kapcsolatteremtésre ösztönző családias légkört.
- A gyermek – gyermek, a felnőtt – gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése.
- A gyermekek nevelésében törekszünk jó kapcsolatot kialakítani a szülőkkel, a családdal, hogy kellő bizalom alakulhasson ki az együttműködéshez.
- Az óvodapedagógusok tapintatos közelítéssel ismerik meg a gyermekek egyéni jellemzőit, hogy lehetővé váljon az egyéni nevelés.
- Minden gyermeket külön egyéniségként fogadunk el és fogadtatjuk el gyermektársaival, minden egyes gyermeket pozitív oldaláról megközelítve.
- Hisszük és valljuk, hogy a jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátokkal együtt.
- A korlátokat úgy szabjuk meg, hogy az elvárásoknak meg tudjanak felelni. A csoport előtt álló feladatokat igyekszünk minden gyermek számára elérhetővé és vonzóvá tenni.
- Tiltás helyett választási lehetőséget adunk a gyerekeknek, hogy döntéseket hozhassanak, a változásra képessé váljanak.
- A családias légkörben folyó nevelés végigkíséri a gyermekeket. Sok közös élményt, gazdag, tevékenykedtető életet biztosítunk, ezen belül sok olyan – érdeklődésüknek megfelelő – tevékenységet, melyben gyakran átélhetik a belülről táplálkozó kedvet, motiváltságot.

- Nagy hangsúlyt fektetünk azokra a közös tevékenységekre, melyben óvodáink minden csoportja, vagy 2-3 csoport együttműködése nyújtja a közös élményt (pl. séták, jeles napok, kisebb ünnepek, közös játékok, közös mozgás, versenyek, kirándulások, stb.)
- Családias légkör megteremtésével segítjük elő a társas kapcsolatok alakulását is. Mindehhez gazdag, tevékenykedtető életet szervezünk. Közös tevékenységekkel biztosítjuk a gyermekek együttműködését, melyben formálódik egymáshoz való viszonyuk. A társakhoz való alkalmazkodás közben fejlesztjük önuralmukat, együttműködő és tolerancia képességüket. A különféle tevékenységek során nyugalmat teremtünk. Az érdektelen gyermekekre fokozott figyelmet fordítunk.
- Nevelési módszereinkben a kérdezés, a megértés, az átérzés jelenti a fő hangsúlyt, mely segítségével lehetővé válik, hogy a gyermekek energiája nem lesz visszaszorítva, hanem más irányba terelhetővé válik.
- Az óvodapedagógusok, dajkák együtt élő és együtt érző társaként vesznek részt a gyermekek óvodai életében, csak így tudjuk a dolgok pozitív oldalát közvetíteni a gyermekek felé, így válik lehetővé a gyermekbarátságok kialakítása, formálása, az örömteli közös együttlétek megélése.
- A kialakult összeütközések feldolgozásához kellő odafigyeléssel, kivárással viszonyulunk, megfelelő objektív véleményünkkel a gyermekek felelősségérzetét erősítjük.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a felnőtt – gyermek társalgására. A gyermekek pozitív kapcsolatai csak úgy alakulnak, ha jól érzi magát a közösségben, ehhez biztosítjuk a délelőtti játékidőben a személyes percek, ahol lehetőség nyílik a saját élmények megbeszélésére. Ezekben a beszélgetésekben a mások és a saját érzéseik megfogalmazásával igyekszünk kialakítani a másik megbecsülésének, értékelésének, elfogadásának érzését. Mellőzzük a megbántást, a hibáztatást, a bírálgatást, kioktatást, kiabálást, prédikálást.
- Nevelésünk során nagy hangsúlyt fektetünk a humorra, hisz a vidámság, jókedv a gyermek fontos lételeme és kiváló nevelési eszköz is.
- A csoportok nyitottak, óvodán belül a csoportszobákban bármikor jöhetnek-mehetnek a gyerekek, meglátogathatják barátaikat, testvéreiket.
Természetesen a csoportközi tevékenységek is jó alkalmat adnak arra, hogy az óvoda gyermekei és a felnőttek megfelelő kapcsolatot alakíthassanak ki egymással.
- A felnőtt – gyermek kapcsolatok elmélyítését óvodáink közös rendezvényeivel is biztosítják pl. tanévnyitó programok, farsangolás, kirándulások, gyermeknap és a tanévbúcsúztató vidám nap, sportdélutánok, stb.
- A csoportok hagyományaival mélyítjük a gyermekek összetartozását (pl. névnapok, születésnapok, anyák napja, kirándulások).
- Közös ünnepségeink bensőséges hangulatban zajlanak, melyet fokozott várakozás és készülődés előz meg (pl. Mikulás, advent, karácsony).
- Az idősek iránti tiszteletet személyes kapcsolattartással próbáljuk elmélyíteni. Évente néhány alkalommal meglátogatjuk a Vöröskereszt nyugdíjasait, és kis műsorral igyekszünk örömet szerezni az idősebbeknek.
- Az intézményi szinten szervezett hagyományos programok az intézményi összetartozást segítik elő, (pl. Anyanyelvi vetélkedő, Madarak és Fák Napja, Állatok Világnapja, Családi Ovi kupa, „Ficánka vízi verseny”, „Göri-buli”, Kihívás délelőttje).
- Fontos feladatunk, hogy elemezzük a társas kapcsolatok milyenségét, a gyermekek viselkedését, ennek érdekében minden csoportban év elején és év közben szociometria készül, melynek értékelését a csoportos óvodapedagógusok végzik. (A mérés a csoportnaplókban található.)

Pedagógiai munkánkat az odafigyelés, mások érzésének meghallgatása, a másság elfogadása hatja át.

Az érzelmi, az erkölcsi, az értékorientált közösségi nevelés és szocializációhoz kapcsolódó tárgyi feltételrendszer

- Apró ajándék készítése (óvodába érkezés a gyermek egyik személyes ünnepe)
- Fénykép, csoportnévsor
- Nagy nyomtatott betűs gyermek nevek, jelek
- Iratgyűjtős dosszié, névvel, fényképpel, jellel ellátva
- Puha párnák, mesepárnák
- Ceremóniákhoz gyertya, magnó, zenei anyag
- Csoportszimbólumok megjelenítése csoportszoba ajtón, faliújságon
- Csoportszoba neve, dolgozó felnőttek nevének feltüntetése
- Személyes tárgyak, „kincses kosár”, „kincses láda”
- Mosdóban jellel ellátott fogmosó pohár, fésű, fogkefe, törülköző tartó
- Életkorhoz igazodó csoportszobai felszerelések: bútorok, nyitott polcok, játékeszközök, önki-fejezéshez kapcsolódó eszközök

A gyermektől elvárt óvodai viselkedés

- A gyermek, ha belép az óvodába: az ajtóba letörli a cipője talpát, távozáskor váltócipőjét a jeléhez teszi.
- Hangosan köszön a felnőtteknek és a gyerekeknek, érkezéskor távozáskor
- A ruhadarabjait a jeléhez teszi
- Ha valamit megkíván (étel, játék, stb.) vagy segítségre van szüksége, azt a következő módon kéri: „Légy szíves!” „Legyen szíves!” „Kérem szépen!”
- Megköszöni, ha valamit kap.
- Illedelmesen bemutatkozik.
- A felnőtteket és társait kereszt nevéen szólítja.
- A játék befejezésével eszközeit a helyére teszi.
- Társai játékát nem zavarja. Megkérdezi: „Játszhatok veled?”
- Társai játékát, alkotásait nem rongálja.
- A helyváltoztatást halkán végzi.
- Tud türelmesen várni, míg sorra kerül.
- Tud elnézést kérni, ha megbánt valakit.
- Örül annak, ha másoknak örömet szerezhet.
- Kitartó, türelmes a tevékenységeiben.
- Érdeklődik hiányzó társai és a hiányzó felnőttek iránt.
- Vigyáz társai és saját testi épségére. Velük szembe nem durva.
- Türelmesen végighallgatja a felnőttek és társai mondanivalóját.
- Megfelelő hangrővel beszél.
- Segíti és védelmezi kisebb gyengébb társait.
- Meg tudja vigasztalni társait.
- Az ajtóban a felnőtteket (fiú a lányt) előre engedi.
- Mindig őszintén nyilatkozik szüleinek, amikor viselkedéséről kérdezik.
- Vigyáz környezete tisztaságára, nem dob el papír zsebkendőt, szalvétát, papírt.
- Az óvodán kívül is üdvözlí a társait a felnőtteket azoknak illedelmesen köszön.
- A csoportszobában uzsonnázik, ha korábban jönnek érte, uzsonnáját nem az öltözőben, hanem otthon fogyasztja el.

- Az óvodába nem hoz rágógumit, cukrot, magot, pénzt, balesetveszélyt jelentő eszközöket.
- Elfogadja, hogy ő és társai különbözőek.
- Elfogadja társai értékeit, másságát.
- A megbízatásokat, vállalt feladatokat teljesíti.
- Számol helytelen cselekedetei következményeivel, elfogadja az elmarasztalást.
- Tekintettel van alvó társai nyugalma.
- Óvja a tárgyak, eszközök épségét, a leejtett tárgyakat felveszi, helyére teszi vagy odaadja tulajdonosának
- Nem rongálja a fákat, bokrokat, növényeket.
- Óvja az állatokat.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- ✓ A gyermeknek igényévé válik a viselkedés és helyes cselekvés normáinak és szabályainak betartása.
- ✓ Képes az udvariassághoz-, az illemhez tartozó szokások betartására, alkalmazására.
- ✓ Megfelelő akaratú tulajdonságokkal, feladattudattal rendelkezik (önálló, fegyelmezett, kitartó, megfelelő munkatempóban tevékenykedik).
- ✓ Ragaszkodik óvodájához, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez, ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozza nyilvánosságra.
- ✓ Együtt érez társaival és képes a baráti kapcsolatokra.
- ✓ Megfelelő önbizalommal, önállósággal, önértékelő képességgel rendelkezik.
- ✓ Képes az önálló problémamegoldásra, a kudarcélmény elviselésére.
- ✓ A felnőtt kérése nélkül is segít társának, együtt érez a közösség tagjaival.
- ✓ Konfliktusos helyzetben társaival egyezkedve oldja meg a problémákat.
- ✓ Érdeklődik társai, barátai iránt, ha az óvodán kívül találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- ✓ A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadja.
- ✓ Igényévé válik a tevékenységekben való részvétel és együttműködés.
- ✓ A tevékenységeket türelmesen, a megbeszéltek alapján befejezi.
- ✓ Rövid ideig képes nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatni a felnőtteket, a gyermekek közléseit.
- ✓ Szavak nélkül is érti környezete jelzéseit, érzéseit.
- ✓ A közösségért szívesen dolgozik, bízik önmagában képességeiben.
- ✓ Értékeli saját tetteit, és az eléje tárt magatartási példákat.
- ✓ Érvényesíti kezdeményezőképességét, nyilvánítja tartósabb érdeklődését.
- ✓ Legyőzi a felmerülő akadályokat.
- ✓ Erkölcsi érzelme fejlett, megtanulja az érzelmek kezelését.
- ✓ Erkölcsi értékrendszere (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) megalapozódik.
- ✓ Késleltetni tudja szükségletei kielégítését, megfelelő önfegyellemmel rendelkezik.
- ✓ Az óvodáskor végére képes az iskolai élet elfogadására, szociálisan érett az iskolai életre.

10. 3. AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA – TANULÁS

A kommunikációs képességfejlesztés sajátos helyzete abból adódik, hogy valamennyi óvodai tevékenység kommunikációs szinten is zajlik. Tehát részint közvetítő, részint céltevékenység óvodai nevelésünk gazdag, sokszínű tevékenységrendszerében.

Az anyanyelvi nevelésen belül a kommunikációs képesség az óvodáskor egyik legfontosabb alapképessége. A szocializáció folyamatában a beszéd, a kommunikáció a gyermek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának legfőbb eszköze.

Az anyanyelvi-kommunikációs nevelésünk átfogja az óvodai nevelőmunkánk minden területét, megjelenik valamennyi tevékenységi forma keretében, szerves része az óvodai élet minden mozzanatának, nevelésünk egész folyamatának.

Anyanyelvi nevelésünkben kitűzött feladataink megvalósításában elsődleges szempontunk a játékoság, a kellemes időtöltés, az együttes élmény biztosítása.

Cél

- Nyitott, magabiztos, jó kommunikációs képességgel rendelkező gyermekek nevelése.
- Az anyanyelv ismertetése, megbecsülésének, szeretetének alapozása.
- A beszédkedv felkeltése és fenntartása, a biztonságos önkifejezés megalapozása és beszéd-kultúra alakítása.
- A tiszta, érthető, kifejező beszéd készségének és, az aktív szókincsének alakítása.
- A kreatív interakciós képesség kialakítása.
- Az általánosan érvényes illemszabályok elsajátíttatása, a kapcsolatteremtés elemi szabályainak megismertetése.
- Értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitás folyamatos alakítása.
- A természeti – emberi – tárgyi környezet iránti érdeklődés felkeltése.
- A személyiség pszichés beállítódásának megalapozása az elfogadás, az együttműködés, önállóság, találékonyság, kapcsolatfelvétel- és alakítás területén.
- Az iskolai alkalmasság elősegítése, az iskolai kommunikációs kudarcok megelőzése.
- **A szándékos figyelem kialakulása, a figyelem tartama, terjedelme fokozatosan növekszik, ami a tanulás alapja.**

Feladat

- Derűs, nyugodt légkör biztosításával a gyermekek beszédkedvének fokozása, nyelvi képességeinek fejlesztése anyanyelvi játékokkal, az igényesen összeállított irodalmi anyag felhasználásával.
- A helyes és szép beszéddel a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének segítése, előkészítése irodalmi élmények befogadására.
- Jól artikuláló, választékosan beszélő környezet megteremtése, mely a gyermek fejlődését pozitívan befolyásolja.
- A beszédészlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet fejlesztése.
- Szókincs (relációs és általános) gyarapítása, szófaji gazdagság megalapozása.
- Nyelvi készség (társalgási, kontextusos, elbeszélő és összefüggő beszéd) fejlesztése.
- Kommunikációs (verbális, non verbális) jelzések felismerésének, használatának gyakorlása, egyéni bánásmód, differenciált fejlesztése a nevelőtevékenység egészében.
- A beszéd automatizmusainak, a beszédmozgásnak és beszédhallásnak a fejlesztése.

- A beszéd fonológiai, grammatikai, jelentéstani rendszerének, szabályainak kialakítása, tudatosítása.
- Együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén.
- A nemzetiségi, valamint a migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában.
- A gyermek természetes kíváncsiságára építve a tudásvágy ébrentartásával a felhasználható ismeretek, használható tudásanyag biztosítása rendszerszerű látásmóddal.
- Tanulási zavarokat okozó részképességek hiányosságainak felismerése és korrekciója.
- Érzelmi indíttatású, játékos, mozgásos tevékenységeken keresztül, sokszínű élmény, tapasztalatszerzés biztosítása.
- Minta- és példaértékű óvodapedagógusi megnyilatkozások.
- **Az elemi fogalmi gondolkodás kialakításával az iskolai élet előkészítése.**

Szervezeti forma

Az óvodákban a gyakorlás lehetőségeit több formában is biztosítjuk:

- spontán kommunikációs helyzetekben,
- tervezett, de dominánsan nem kommunikációs tevékenységekhez kapcsolódó, az óvodapedagógus által irányított kommunikációs helyzetekben, olyan szervezett tevékenységekkor, amikor kifejezetten kommunikációs képességfejlesztés a célunk.
- Fontosnak tartjuk, hogy az óvodába kerülő gyermekek **beszédállapotát** megismerjük- beszédhallás, beszédértés, mondat szerkesztés, összefüggő beszéd-, ugyanis ezek ismeretében tudjuk a továbbiakban tudatosan csiszolni, formálni beszédképességüket, gazdagítani aktív és passzív szókincsüket.
- A beszédképesség fejlesztését **jó óvodai légkörben**, beszédhelyzetek teremtésével, beszélőkedv fokozásával, anyanyelvi játékokkal valósítjuk meg.
- A gyermekek beszédét, kérdését, megfigyelését, véleményét, élményét érdeklődéssel fogadjuk, reagálunk rá.
- Különböző beszédhelyzeteket teremtünk, melyek életkortól és nyelvi fejlettségtől, érdeklődéstől függőek (pl. bemutatkozás, megszólítás, köszönés, mese befejezése-, kitalálása, stb.).
- A gyermekek szókincsét, beszédképességét életkoruknak megfelelő új szavakkal gazdagítjuk.
- A kötetlen beszélgetések során olyan légkört teremtünk, ahol a gyerekek szívesen megnyilvánulnak, ahol bátran és sokat kérdezhetnek. A gyerekek szókincsét, szókészletének bővítését tapasztalatainak élményeinek kihasználásával fejlesztjük. Mi is sokat kérdezzük, ezzel is ösztönözve őket a beszédre.
- A nyelvi kifejezőképességet különböző hangutánzásokkal, az érzelmi állapot változását hangjelzésekkel, hangszín és beszéd gyorsaság változtatásával fejlesztjük.
- A nyelvi kommunikációs fejlesztésünk elsődleges eszköze az óvodapedagógus helyes **mintaadása**. Ezért hangsúlyt fektetünk a nyelvtanilag hibátlan helyes ejtésre, artikulációra, érthető, színes, szemléletes nyelvi fordulatokban gazdag, példaadó beszédre.
- Intézményünk logopédusa évente szűrést végez és a beszédhibás gyermekek részére fejlesztő tevékenységeket tart. Munkáját mi is kiegészítjük célzott nyelvi játékokkal.
- Anyanyelvi nevelésünk fontos feladata a helyes ejtés gyakorlása. Arra szolgál, hogy a gyermekek érthetőbben, artikuláltabban tudjanak beszélni. A vegyes mélylégzést játékos légzés-technikai gyakorlatokkal kezdjük.
- Elsajátíttatjuk a helyes testtartást, az orron át történő hangtalan, láthatatlan belégzést, a megfelelő kilégzést, a levegőjünkkel való gazdálkodást.
- Az artikulációs gyakorlatokkal célunk a beszédszervek fejlesztése, finommotorikájának fejlesztése. Nyelvtornával kezdjük a gyakorlást, ami később kiegészül ajaktornával.
- A hangok felismerését, megkülönböztetését belső hallást fejlesztő gyakorlatokkal gyakoroltatjuk, fonémahallást fejlesztő játékokat, gyorsasági- és időtartam-gyakorlatokat, játszunk.

- A kommunikációhoz szorosan kapcsolódik az **illem**. Az illemszabályok ismerete megkönnyíti a beilleszkedést, biztonságot és tartást ad fellépésüknek. Az illem, a jó modor elsajátítása magában foglalja az illemszabályok megismerését, szóbeli megfogalmazását, és ezek alkalmazását a természetes élethelyzetekben.
- Olyan szokások kialakítását alapozzuk meg, amelyek vonatkoznak az óvodai viselkedésre, a jó megjelenésre, a köszönésre, a bemutatkozásra, a megszólításra, a kérés módjára, a konfliktushelyzetek kezelésére.
- A szabályok megismerésére, gyakorlására lehetőség nyílik a napközben adódó spontán helyzetekben, szerep-, szituációs-, bábjátékok során, tevékenységek menetébe történő beillesztéssel.
- A mindennapos gyakorlatban feltűnnek olyan gyermekek, akik egy vagy több alapvető képesség terén lemaradást mutatnak annak ellenére, hogy intellektusuk ép, érzékszervi fogyatékosságban nem szenvednek, és megfelelő nevelésben részesülnek.
A magatartási zavarok mellett elsősorban a vizuális percepció, a vizuo-motoros, illetve a hallási percepciós zavarok tűnnek fel. Az ilyen zavarokkal küzdő gyermekek fejlesztésére fokozott figyelmet fordítunk, amelyet beépítünk a tevékenységek rendszerébe, illetve egyéni fejlesztési lehetőségeket teremtünk számukra.
- Munkánkat az intézmény gyógypedagógusa és óvodapszichológusa is segíti.
- A tevékenységek mindegyik fajtája a napi nevelőmunka során szinte folyamatosan jelen van.

A kommunikáció eszközrendszere

- A kommunikáció minden esetben két síkon zajlik, verbális, azaz nyelvi, illetve nem verbális szinten. A verbális és a nem verbális eszközök (mimika, gesztus, tekintet, térközsabályozás, kulturális emblémák, vokális kódok stb.) viszonyára jellemző, hogy nemcsak kiegészíthetők, megerősíthetik egymást, illetve a közvetített jelentést, hanem a nem verbális eszközök helyettesíthetők is a nyelvi kifejezéseket, sőt ellent is mondhatnak azoknak.
- A nem verbális eszközök közül az óvodai nevelésben különös figyelmet fordítunk a térközsabályozásra, hiszen a kisgyermekek fokozottan igénylik a testi közelséget. Egy simogatás, egy érintés, vagy egy közeledés-elhárítás gyakran minden szónál többet elárul a felé irányuló érzelmekről. Ezért az érzelmenek, annak megnyilvánulási formáinak domináns szerepet tulajdonítunk.

A figyelemfelkeltés, mint kapcsolatteremtés

- A nem verbális eszközök használatát már a bemutatkozáskor, kézfogáskor elkezdjük. Itt a tekintet iránya a fontos. A gyermekeket arra szoktatjuk, hogy mindig ránézzenek arra, akivel beszélnek.
Nem verbális eszközeink, pl. érintés, mellé állás.
A kapcsolattartásnál természetesen használjuk az udvariasság nyelvi formáit (kérem, köszönöm, légy szíves) és nem nyelvi megnyilvánulásait. Elutasítjuk a tettlegességet, a durvaságot.

Beszélgető-kör

- Napjainkban a gyermekek egyre erősebben igénylik az odafordulást, a rájuk figyelmet, a kifejező beszélgetéseket. A „kibeszélés”, a „kimondás” ösztönzésével segítjük a nehezen nevelhetővé váló gyermek megismerését.
- A beszélgető-kör a nap folyamán bármikor kialakítható, kezdeményezhető az óvodapedagógus által, mely lehet:
 - a tevékenységek kísérője,
 - célirányosan kezdeményezett módszer, a beszélgetés (beszélgettetés) eszközével,
 - a pedagógiai szituációk közös megoldását kereső technika,

- a gyermeki gondolkodás, kreativitás kifejezője,
- a gyermekek érdeklődésének, szükségleteinek, vágyainak, tapasztalatainak kifejező eszköze.

Óvodapedagógusi kompetenciák az anyanyelvi fejlesztés során

- Az alapszókincs, a funkcionális nyelvtan és stílusok, valamint a nyelvi funkciók biztos ismerete.
- A verbális interakció különféle típusainak (beszélgetés, interjú, vita stb.) és a különféle beszélt nyelvi stílusok és regiszterek fő jellemzőinek ismerete
- A kommunikációban használt metakommunikációs eszközök ismerete, használata (a beszédhang minőségével kapcsolatos jellemzők, arckifejezések, testtartás és gesztusok rendszere).
- Az irodalmi szövegfajták (mese, mítosz, legenda, vers, verses mese, lírai költemény, dráma, novella, regény) és fő jellemzőik, valamint a nem irodalmi szövegfajták (önéletrajz, pályázat, beszámoló, cikk, esszé, beszéd stb.) és fő jellemzőik ismerete.
- Különböző üzenetek közlése írásban és szóban, illetve azok megértése vagy másokkal való megértetése változatos helyzetekben, különböző céllal.
- A különféle kommunikációs helyzetekben elhangzó különböző szóbeli üzenetek meghallgatását és megértését, valamint a tömör és világos beszédet foglalja magában.
- Különböző szövegek olvasása és megértése a különböző céloknak (információszerzés, tanulás vagy szórakozás) és szövegtípusoknak megfelelő olvasási stratégiák alkalmazásával.
- Az anyanyelvhez való pozitív attitűd alakítása, felismerve, hogy az anyanyelv a személyes és a kulturális gazdagodás egyik lehetséges forrása
- Mások véleményeinek és érveinek nyitott módon történő megközelítése, konstruktív, kritikai párbeszéd folytatása
- A nyilvánosság előtti magabiztos, szabatos, megfogalmazás, megszólalás választékos stílus.
- A helyes szó-, illetve nyelvhasználaton túl törekvés az esztétikus kifejezésmódra.
- Nyelvtanilag helyes írás, kiejtés, szövegalkotás.
- Változatos kérdéstípusok használata, gazdag szókincs, a vokális és metakommunikatív eszközök gazdag alkalmazása
- Az irodalom szeretetének elsajátítása.
- A kultúrák közötti kommunikáció iránti pozitív attitűd kialakítása.

Konkrét feladatok, eszközök szintenként az anyanyelvi fejlesztés során

Feladat	I. szint	II. szint	III. szint	Tehetséggondozás	Eszközök
A kiáramló levegő erősségének szabályozása.	Légző gyakorlatok magánhangzókkal.	Légző gyakorlatok más-salhangzókkal.	Légző gyakorlatok magán- illetve mássalhangzókkal, ezek összekapcsolásával	Légző gyakorlatok magán- illetve mássalhangzókkal, ezek összekapcsolásával, ajakkártyák használatával. Légző gyakorlatok egyre hosszabbodó mondókák, nyelvtörők gyakorlásával.	szívószál, szappanos víz, gyertya, papírcsíkok, vattapamacsok Ajakkártyák
Auditív észlelés és figyelem fejlesztése.	Hangutánzás.	Hangutánzás.	Hangutánzás-suttogással.		Magnó, kazetta. állatos képek, labda, ajakkártyaképek, tárgyakról képek
Auditív figyelem összekapcsolása vizuális észleléssel.	Halk – hangos felismerése, megnevezése, kézzel történő összekapcsolása	Halk – hangos felismerése, megnevezése, kézzel történő összekapcsolása	Magán- illetve mássalhangzók hangoztatása hangerő szabályozással. Mozgásos játék során mássalhangzók hangoztatása-meghatározott cselekvéssel válaszadás.	Irányított mondatalkotás képek, képsorozatok felállításával, időbeli sorrendiség betartásával. Ajakkártyák segítségével a szavak hangokra történő bontása. illetve fordítva is: hangok szavakká történő formálása.	Papír és ceruza Képek, képsorozatok. Tárgyak a helyszínek be- rendezéséhez: asztal, székek. kötél.
Auditív figyelem+téri tájékozódás+gyors reagáló képesség fejlesztése.	Téri tájékozódás magas – mély felismerése megnevezése kézjelek használata fönt - lent	Téri tájékozódás magas – mély felismerése megnevezése kézjelek használata fönt - középen – lent	Mássalhangzó összekapcsolása ugyanazon magánhangzó rövid és hosszú párjával.	Zöngés-zöngétlen párok megkülönböztetése.	Ajakkártyák
Auditív észlelés és figyelem, időtartam, auditív differenciálás.		gyors – lassú felismerése, megnevezése			Lufi, kosár, képek.

Feladat	I. szint	II. szint	III. szint	Tehetséggondozás	Eszközök
Téri tájékozódás, és artikulációs képesség fejlesztése.	Nyelvgyakorlatok	Ajakügyesítő gyakorlat	Ajakügyesítő gyakorlat	Ajakügyesítő gyakorlat+ajakkártyák összekapcsolásával.	Nyelvünk, Zizi, Ajakkártyák
Kifejezőkészség fejlesztése-toldalékok helyes használatának megfigyelése, gyakorlása. (Fő fogalom alá gyűjtés)	Szókincsfejlesztés, Szókincsfejlesztés összekapcsolása a taktilis érzékelés fejlesztésével. Tómondatok megfogalmazása, bővítése képsorozat alapján: Főnevek toldalékai. Tárgyeset gyakorlása.	Mi történik a képen? Birtokos személyrag, Tárgyeset „t” ragjának, Helyhatározó ragjának a megfelelő használata. Melléknevek, viszonyfogalmak, hasonlatok.	Főnevek és toldalékai. Amit már az előzőekben gyakoroltunk. Rokon értelmű szavak és ellentétpárok keresése	Önálló szövegalkotás, illetve direkt módon irányított „fogalmazás”. (Szabad téma, vagy egy konkrét téma)	Képek, képsorozatok. A fejlesztendő szavaknak megfelelő tárgyak, lepedő, Képek, képsorozatok, esetleg konkrét tárgyak egy-egy témához kapcsolódóan.
Ritmusgyakorlatok (Fő fogalom alá gyűjtés)	Szótagolás előkészítése: Két szótagú szavak.	Szótagolás előkészítése: két-négy szótagú szavak letapsolása, megszámlálása. Mennyit tapsoltam rá?	Szótagolás előkészítése: négy-hét szótagú szavak letapsolása, megszámlálása. Mennyit tapsoltam rá?	Szótagolás előkészítése: mondatok letapsolása, kirakása pálcikákkal. Hosszabb-rövidebb mondatok, számlálás.	Csoportszoba tárgyai. Képek

Az értelmi nevelés további feladatai

- A gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- Változatos tevékenységeken keresztül további élmények, tapasztalatok biztosítása a környező természeti és társadalmi világról.
- Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, – alkotóképesség) és a kreativitás fejlesztése.

Az értelmi képességek fejlesztése érdekében:

- fejlesztjük a gyermek énképét, segítjük testsémájának kialakulását,
- olyan légkört biztosítunk, amely felfedezésre ösztönöz (fantázia, alkotó gondolkodás szárnyalása),
- maximálisan kihasználjuk, hogy a gyermek érzékszervein keresztül, tapasztalati úton ismeri meg az őt körülvevő világot,
- építünk a gyermekek spontán szerzett élményeire, tapasztalataira, bővítjük a természeti, társadalmi, tárgyi környezetéről szerzett ismereteit.
- tudatosan szervezzük a közös alkotó tevékenységeket, mert az átélt intellektuális élmények fejlesztik a gyerek értelmi képességeit, mely során motivációs bázis alakul ki a gyermekben,
- olyan sikerélményeket biztosítunk, melyek hatására az emlékezeti bevésés erősebb, mert az érzelmi többlet fokozza az értelmi fogékonyságát,
- figyelem koncentrációt igénylő feladatokat biztosítunk,
- a közös tevékenységek, a beszélgetések során a gyermek ráérez az együttgondolkodás örömére, alakul kifejező- és problémamegoldó készsége, fejlődik gondolkodása,
- a képzelet sokoldalú fejlesztése különféle tevékenységek során (drámajáték, önkifejezés vizuálisan, szóban, táncsal, mozgással –zenére, mese-tudat elkülönítése),
- megteremtjük annak lehetőségét, hogy a gyermek a művészeteken és az alkotómunkán keresztül szerezzen olyan élményeket, amelyek felkeltik és fenntartják a tanulás örömét

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- ✓ A gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában mondja el.
- ✓ Életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezi ki magát, minden szófajt használ, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat.
- ✓ Különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot.
- ✓ A kommunikatív jeleket értve és használva képes a folyamatos beszédre.
- ✓ Hallása, fonémahallása kielégítő, szókincse életkorának megfelelő.
- ✓ Kialakul a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéde.
- ✓ Konfliktus megoldási módokat ismer, önállóan is alkalmazza, képes társaival egyezkedni.
- ✓ Figyelmesen meghallgatja és megérti mások beszédét, az alapvető metakommunikációs jelzéseket felfogja, alkalmazza.
- ✓ A közvetlen felidézés mellett képes a szándékos felidézésre, megnő a megőrzés időtartama.
- ✓ Képes a figyelemmegosztásra-, átvitelre, a szándékos figyelemre.
- ✓ A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodása mellett az elemi fogalmi gondolkodása is kialakulóban van.
- ✓ Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről.
- ✓ Képes a magán- és mássalhangzókat szövegkörnyezetben felismerni, azokat megnevezni.
- ✓ Auditív és vizuális képességei optimálisan fejlettek.
- ✓ Képes a nonverbális jelek megértésére
- ✓ Kialakul beszédfigyelme
- ✓ Differenciált észlelése kifinomult

- ✓ Érzékelése pontos
- ✓ Felismeri és megfogalmazza az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket
- ✓ Figyelemösszpontosításra képes
- ✓ Reprodukív emlékezettel rendelkezik
- ✓ Fogalmi gondolkodása kialakult

10.3.1 A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Óvodáinkban a szervezett tanulás alatt a játékba integrált tanulást értjük, mely a nap egészét áthatja. A tevékenységek közben újabb és újabb tapasztalatokhoz juttatjuk a gyermekeket, folyamatosan követve és segítve az egyes gyermekek tanulási képességeinek alakulását.

A tanulás nem szűkül le az ismeretszerzésre, természetes és az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban valósul meg, biztosítva a párhuzamosan végezhető tevékenységeket.

Cél

- A gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése
- Az egyéni tanulási utak támogatása a gyermeki szükségletekhez és egyéni képességhez igazodva.
- A gyermekek kíváncsiságára, megismerési vágyára épülő készség-, képesség- és jártasság kialakítása, kompetenciafejlesztés.
- Valósághű észlelésre, figyelem összpontosítására, problémamegoldó és kreatív gondolkodásra nevelés.

Feladat

- A gyermek önálló döntésén alapuló tevékenységrendszerben az óvodapedagógus megfelelő mennyiségű és minőségű segítségadásának biztosítása.
- A gyermekek ismereteinek, tapasztalatainak célirányos bővítése, a megismerési képességek fejlesztése.
- A környezet önálló megfigyeltetésére, felfedezésére, óvására nevelés.
- A tanulást támogató feltételek (cselekvő aktivitás, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének) biztosításával felismerések, próbálkozások támogatása, az érdeklődés ébrentartása.
- A felfedezés lehetőségeinek biztosításával a kreativitás erősítése.
- Kitartás, pontosság, feladattudat, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kreativitás fejlesztése, saját teljesítő képesség megismerése.

A tanulás formái

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása, a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- gyakorlati problémamegoldás;
- kezdeményezett tevékenységi formák.

A tanulás tartalma

- Óvodáinkban a tanulást a játék motivációs bázisára építjük. A játékot tekintjük a legfőbb ismeretszerzési lehetőségnek, melyen keresztül megismerjük a gyermekek egyéni sajátosságait is.

- A játék folyamatában történik a műveltségterületek elsajátítása, amelyek egymásra épülve alkotják nevelésünk komplexitását.
- Nevelésünkben a gyermek és a természet kapcsolatát helyezzük a tevékenységek középpontjába.
- A folyamatos és alkalmi megfigyelések kapcsán, sokoldalú érzékelés biztosításával, kívánjuk elérni a későbbi belső motiváltságon alapuló ismeretszerzést.
- A gyermekek aktivizálásának legtermészetesebb helyzetét használjuk fel a tanulásra.
- Ahhoz, hogy ismereteik ténylegesen beépülhessenek és rendszeressé válhassanak, sok — sok próbálkozásra, kísérletre, saját tapasztalatszerzésre adunk lehetőséget.
- Minden gyermek számára biztosítjuk a pozitív és negatív élmények feldolgozását, a külső ingerek belsővé válását, harmonikus személyiségfejlődést.
- A megismerést, a gondolkodásfejlesztés folyamatát a gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére az óvodai és óvodán kívül szervezett tapasztalásra építjük.
- **Az észlelést sok — sok cselekvéssel, mozgással, tevékenykedtetéssel biztosítjuk.**
- Hangsúlyt fektetünk arra, hogy fogja meg, tapogassa meg az eszközöket, manipuláljon a tárggyal. Mindezekhez olyan légkört alakítunk, amelyben a gyermekek szorongás nélkül, érdeklődéssel tevékenykedhetnek.
- **A fejlődést állandó folyamatnak tekintjük, a feladatokat minden esetben a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazítjuk.**
- Sikélményhez juttatjuk az egyes gyermeket, így növeljük önbizalmukat, önállóságukat.
- Nagy súlyt helyezünk a tanulási folyamatban gyermekeink élményeinek meghallgatására.
- Arra törekszünk, hogy gyermekeink nyitottak legyenek a külvilágra, kérdezzenek, legyenek érdeklődők.
- A mikrocsoportos fejlesztések alkalmával fontosnak tartjuk a kötöttséget, ebben tudatosan, tervezett módon történik a fejlesztés.
- A mikrocsoportos fejlesztésben nagyobb lehetőséget látunk az egyéni bánásmódra.
- Egy-egy tevékenységre többször is visszatérünk, hogy legalább egyszer minden gyerek részt vehessen az adott tevékenységben.
- Ha valamely gyermeknél egyes területen lemaradást tapasztalunk, visszatérünk rá és fokozatosan terhelve juttatjuk magasabb szintre, mindez megjelenik a csoportnaplóban az egyéni tervezés során.
- A kimagasló képességű gyermekek számára **egyéni, differenciált fejlesztéssel** (tehetség gondozással) próbálunk újabb ismereteket nyújtani.
- A tanulást a gyermekek részéről spontán folyamatként értelmezzük, az óvodapedagógus részéről tudatos, célszerű, egyénre szabott fejlesztésként.
- A gyerekek fejlettségéről egyéni fejlettségmérő lapot vezetünk, ahol nyilvántartjuk fejlettségi szintjüket. Ennek alapján tervezzük meg a tevékenységformákat, a gyermekeink továbbfejlesztésére, illetve a lemaradók felzárkóztatására.

Ezen tevékenységi formák segítségével érjük el, hogy fejlődjön, kialakuljon:

- szándékos figyelmük,
- kitartásuk,
- önfegyelmük,
- türelmük, feladattudatuk.

Így jutunk el odáig, hogy az óvodai élet befejezésekor gyermekeink alkalmassá válnak az iskolai élet- és a tanító elfogadására.

A tanulás szervezeti keretei

	Frontális	Mikrocsoportos	Egyéni
Kötött (5-35 perces) (Tanköteles korúaknak 40-45-60 perc naponta)	Szintenként csoportra bontva - Mozgás - Énekes játék, gyermektánc	III. szinten - Verselés - Ének, zene (képességfejlesztés) - Külső világ tevékeny megismerése Rajzolás, festés, mintázás kézi munka	Részképesség fejlesztés, tehetséggondozás
Kötetlen	Szintenként csoportra bontva Mesélés	I. – II. szinten - Verselés - Ének, zene (képességfejlesztés) - Külső világ tevékeny megismerése - Rajzolás, festés, mintázás kézi munka	

11. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUSFELADATAI

11. 1. JÁTÉK

A játék a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz az óvodás gyermek életében. Ebben minden tanulási tartalom, ismeret, jártasság, készség megjelenik.

A játékot pedagógiai szempontból azért tartjuk fontosnak, mert általa a gyermek kiélheti, feldolgozhatja az életben előforduló szituációkat.

Cél

- A pozitív érzelmek, a közlési vágy felerősítésével a helyes magatartás gyakorlása, elfogadható viselkedési szabályok kialakítása.
- Legyen öröme a játékban, bontakozzon ki egyéni vágyaik és ötleteik, szabadon és kreatívan használják a rendelkezésre álló eszközöket.
- Minél sokrétűbb tapasztalatszerző és tájékozódó tevékenységgé váljon a játék és az abba integrált tanulás.

Feladat

- A napi tevékenységek során a mozgásos játékok beiktatása az ehhez szükséges feltételek biztosítása (megfelelő légkör, hely, idő, eszköz).
- A pozitív érzelmek, a közlési vágy felerősítésével a helyes magatartás gyakorlása, elfogadható viselkedési szabályok kialakítása.
- Változatos játéklehetőségek ismételtesével a gyermekek önállóságának, kitartásának, érzékszerveinek pontosabb működésének fejlesztése.

- A gyermekek mozgásigényének, aktivitásának kielégítése.
- Az óvodás korban megjelenő játékfajták tartalmának, minőségének gazdagítása.

A játék tartalma

- Óvodánkban **derűs, nyugodt légkört biztosítunk** a kötetlen játékhoz.
- Előtérbe helyezett a szabad játék túlsúlyának érvényesülése, ez nyomon követhető a napirendben is.
- A gyermek maga dönti el kivel, milyen játékot játszik, milyen eszközt választ.
- A szabad társválasztás magába foglalja a félrehúzódás, az egyedüllét lehetőségét is.
- Mi teremtjük meg azt a játékos, oldott, kreatív légkört, amelyben a gyermekek az elképzeléseiket valóra tudják váltani.
- A játék színterei, a csoportok, öltözők és az udvar.
- A csoportszobában több játékkeret alakítunk ki. Vannak állandó és **variálható sarkok**, elkülönített részek.
- A gyermekek aktív közreműködésével önállóan, de óvodapedagógusi segítséggel is kialakíthatnak játszóhelyet, átrendezhetik a termet.
- Vegyes életkorú csoportjaink lehetőséget biztosítanak a klasszikus és általuk szervezett játékfajták egyidejű megjelenítésére.
- A gyermekek igényei, a vegyes életkor, a szabad választás hatására a játékfajták nem különülnek el, inkább egymásra épülnek, illetve hordozzák egymás jellemzőit.
- A gyermeki játékot sokféleképpen lehet osztályozni, de bármilyen felosztást veszünk alapul, a legtöbb esetben nem lehet egy- egy játékot tisztán kategóriába sorolni.
- Jókedvű vezetés, derűs légkör során teljes értékű átélés, mozgás, kikapcsolódás lehetőségét teremtjük meg a gyermekeknek.
- A csoportszobában minden játéknak megvan a maga helye, pl. az ábrázolási tevékenységekkel kapcsolatos eszközök egy adott helyen találhatók. A báboknak és a dramatizáláshoz szükséges kellékeknek is meghatározott helye van.
- A gyermekek kedvenc játszóhelye a csoportszobán kívül az óvoda udvara.
- **A külső környezetben elsősorban nagymozgásos tevékenységekre ösztönözzük őket.**
- Ide tartoznak a következők: fogócskák, futójátékok, labdajátékok, szembekötősdik, ugró - és szökdelő játékok, ügyességi - és versenyjátékok.
- A fogócskákkal, futójátékokkal, labdajátékokkal a gyermekek minden porcikáját megmozgatjuk, szív-működésüket serkentjük. Különösen fontos, hogy **tiszta levegőjű** területen játsszák.
- **Labda nélkül** az óvoda **gyermeket az udvaron nem képzelhetjük el**, ezért mindig biztosítjuk a különböző méretű, súlyú labdákat.
- A szembekötősdivel az érzékszervek finomítását, fejlődését segítjük. Az ugró és szökdelő játékokkal bizonyos feladatokat kell elvégezniük a gyermekeknek.
- Az egészséges mozgáson túl, az a jó érzés tölti el a játszókat, hogy sikerült valamilyen nehézséget leküzdeniük.
- Az ügyességi játékkal a gyermek erejét próbálgatja, állandóan mozog, kísérletezik, tapasztalatokat gyűjt, pl. kötélhúzás, patakátugrás, kigyójáték.
- Az óvoda udvarán az időjárástól függően lehetőséget nyújtunk a gyakorló és szerepjáték folytatásához. Továbbfejlesztjük, bővítjük a csoportszobában elkezdett énekes - mozgásos játékokat.
- Nyugodt játéklehetőségeket biztosítunk a kreatív tevékenységek kibontakoztatására is, pl. ábrázolási tevékenységek, barkácsolás.
- A délelőtti játék a következőképpen alakul:
 - A csoportszobába lépéstől folyamatos. Közben zajlanak le a kezdeményezések, fejlesztések.
 - A délelőtti következő részét az udvari játék tölti ki. Időtartalmát meghatározza az időjárás és a tervezett séta vagy megfigyelés.

- A délutáni játék az alvó gyermekeknél az uzsonnától a szülők érkezéséig tart. A nem alvó **gyermekeknek az alvásidő alatt is biztosítunk tevékenységet**, így az ő játékidejük meghosszabbodik.
- A gyermekek gondolatban kitalálják, megalkotják a játékot, utána valamilyen eszközzel vagy tárggyal helyettesítik. Óvodánk rendelkezik egy alapvető eszközállománnyal, melyet a gyermekek felhasználnak játékaik során.
- Figyelemmel kísérjük tevékenységüket, hogy a szükséges eszközöket, ötleteket megfelelő időben biztosítani tudjuk.
- **Eszközeink esztétikusak**, balesetmentesek, jó minőségűek, motiváló és fejlesztőhatásúak. **Eszközállományunkat folyamatosan bővítjük**, egyrészt a szerepjátékokhoz és az esztétikai neveléshez szükséges kellékekkel, másrészt az értelmi képességeket fejlesztő játékokkal.

Az óvodapedagógus helye és feladata a játék során

- A játék során több feladatot oldunk meg. Egyrészt figyelemmel kísérjük, hogy a gyermekek hogyan közelednek egymáshoz, kik játszanak együtt, milyen irányban halad a játéktéma, hogyan oldják meg a konfliktusokat, tiszteletben tartják-e egymás játékát, udvariasan viselkednek-e a játék során?
- Másrészt segítjük a gyermekeket ötleteinkkel. Kezdeményezők, partnerek és egyben játszótársak vagyunk.
- Segítjük a bátortalanokat és ötletszegényeket. A segítség azonban csak olyan szintű és mértékű, melyre az adott gyermeknek szüksége van.
- A gyermeki játék önállóságát mindig tiszteletben tartjuk. Csak akkor avatkozunk bele, ha a gyermekek durvák, veszélyeztetik egymás testi épségét. A játékelrakást, rendrakást rugalmasan kezeljük. A játékot annyira pakoltatjuk el, hogy a következő tevékenységet ne zavarja.

Konkrét feladatok, eszközök szintenként a játék során

Játékfajták/ Fejlesztés lehetősége	I. szint	II. szint	III. szint	Eszközök
Gyakorló játék Míg az I.-es szintet a cselekvés, addig a II-III szintet a tárgy motiválja, gazdagítja a gyermek elképzeléseit, szocializáció, esztétikai nevelés, munkára nevelés, anyanyelvi nevelés ok-okozati összefüggések megláttatása szem-kéz, szem-láb koordináció, térérzékelés, én erősítő, mázolás, firkálás, beszédgyakorlás, dominancia szabályok	Játékeszközökkel való ismerkedés, használata. Játékszerek, eszközök rakosgatása, természetes anyagokkal való ismerkedés Játékeszközök elhelyezése: könnyen, gyermek számára minden esetben elérhető helyen. Stabil szokásrend alakítása utánzásra épülő játék Valami újszerű cselekvés ismételtetése, örömet szerez számukra. Halandzsázik, szövegritmusát mondogatja sokszor mozgással kíséri, manipulál, rakosgat újra és újra próbálkozik. Ismétlése cselekvések	Az egymás mellett való játékot felváltja az együtt játszás. Egyfajta eszközzel többen tevékenykednek. Közben anyagok, eszközök megismerése Szöveg, dallam, mozgásimitáló játékok, ritmusjátékok játékszabályok megismerése. Tárgyi cselekvés tartalma bővül, környezetükben lévő játékeszközök felhasználása – óvodapedagógus kezdeményező modell nyújtása Alkalmoszerű, utánzásra épülő játék. Kísérletező, felfedező játék sorba rendez, rakosgat, felkészül a szerepjátékra – ismétlés én erősítő hatású. Cselekvés tartalma saját személyével, közvetlen környezetével kapcsolatos- új játékhöz előzetes manipuláció szükséges.	Önként vállalt spontán játék. Új építőjáték felfedezése, kipróbálja, gyakorolja, megismeri képességeit. Lehetőség az új játék megismerésére. Részképességekben enyhe lemaradást mutató gyermekeknél a tartós gyakorló játék arra utal, hogy a gyermek fejlődésében lemaradás van. Konstrukciós, és szerepjáték elemeként is megjelenik, nyelvtörők A funkciók fejlődésével megismeri a tárgyak tulajdonságait, azok kezelését a folyamatos ismétlés során változtat és más eszközökkel is kombinál.	Különböző méretű építő kockák, autók, természetes anyagok – kavics, termések, termények... stb. színes pálcák, rakosgatható, szállítható, tologatható autók, öltöztethető babák edények az óvoda tárgyi berendezései.

Játékfajták/ Fejlesztés lehetősége	I. szint	II. szint	III. szint	Eszközök
Szerepjáték Mozgás, értelmi képességek, konfliktusok kezelése tapasztalatok, empátiás készség kialakulása, fejlődése. élmények tudatos felhasználása, ok-okozati összefüggések tartós figyelem szerepek toleráns viselkedési forma, szocializáció	Az eszközök rakosgatását felváltja a szerephez való kötődés. Ösztönző játékoktettek kibontakoztatása utánzásra épülő, vagy passzív szemlélő jellegzetes cselekvések, műveletek utánzása. Szerepjátékban az érzelmi- leg közel álló felnőtteket és társaikat utánozza. Nagy szerepe van a megfigyelésnek. (doktor, anya szerep, babázás, anyáspás, főzés, stb.) Azonosul a felnőttek szavaival, gesztusaival. Társ közelében játszik a társ jelenléte ötletet ad a játékban- szerepjáték segíti a beilleszkedést. Egyszerű cselekvések jelennek meg. Ezáltal különböző szerepeket töltenek be. A cselekvés logikája a valósághoz hasonlít (pl. főz, terít, etet).	Az önálló játékhoz megszerzik az eszközöket. vigyáznak a játékszerekre tapasztalatok újraélése. Emberi kapcsolatok alakulása. Társsal szívesen játszik. Szerepek kiosztása- toleráns magatartási forma. Szerepvállalás: Kisegítő szerepet csak a kisebbek vagy a beosztott típusú gyermekekre osztanak (pl. beteg, vásárló). Kialakul az együttjátás igénye. Gyakori szerepcserék. Feszültségek levezetés, Közösség formáló ereje. Az eszközhöz való ragaszkodást felváltja a szerep fontossága.	Élethelyzetek utánzása, Játékhelyzetek, szituációk létrehozása. Szabad, változatos játékoktettek alkalmazása. Színvonalas együttműködés. Játékeszközök készítése szerepek önálló kiosztása- elfogadása Játékszabályok elfogadása, és betartása. A környezet jelenségeinek beépítése önálló, vagy csoportos formában. Kevésbé érdekes, kedves szerepek vállalása. Alkalmazkodnak a játék szabályaihoz. Összefüggő játéktémák több napon át játsszák. Összekapcsolódnak a játéktémák. Tartós, társas kapcsolatok alakulnak ki. A játék tartalma és a társakkal való együttjátás egyre tartalmasabb. Fiú és lány szerepek egyre jobban elválnak. Segítik a modellek elsajátítását. A vágyak a bánat, szerzett élmények újraélése, megélevenítése.	babaszobai játék, boltos, orvos, fodrászos játék, tűzoltó, benzinkút, autószerelő, rendőr, gyógyszertár mentős postás játék kellékei, ruhák barkácsolás eszközei, gyakorló játék során felhasznált különböző építőjátékok, asztalok, székek, berendezés tárgyai, gyermekek által gyűjtött, behozott termények, ruhák, dobozok, saját készítésű eszközök, néphagyományok játécai,

Játékfajták/ Fejlesztés lehetősége	I. szint	II. szint	III. szint	Eszközök
Barkácsolás Nagymozgások, finommotorika, kreativitás, munkára nevelés eszközök, felhasznált anyagok tulajdonságainak megismerése az elkészített eszközök megbecsülése, szocializáció anyanyelvi nevelés, tudatosság, feladattudat, kitartás, fegyelem, figyelem, szem-kéz, koordináció	Elromlott játékok összegyűjtése, ötletek a javításhoz, kiegészítő játékok gyűjtése barkácsoláshoz Felhasználható eszközök. egyszerű alkotásokat, erőfeszítés árán hoz létre. Kialakul a kettős tudat, tudja, hogy bármikor kiléphet a játékhelyzetből Játékjavításoknál közreműködés, apró hibaelhárítások óvónői segítséggel.	Kisebb javítgatások ragasztással, festéssel, szerepjátékhoz szükséges egyszerű kellékek elkészítése. Az elkészített játék alkalmazása, felhasználása a különböző játéktevékenységek során. Megfelelő szerszám biztosítása, egyszerű technikai fogások megismertetése.	Önálló gondolatok, élmények, ismeretek felhasználása az eszközök készítéséhez. Kevésbé fejlett csoporttársak munkájának segítése. Különböző bábok készítése – sík, fakanál, vagy akár ujjas báb. Játékcselekvés öröme mellett megjelenik a szabály, mert az eszközöket, anyagokat csak korlátozott módon használhatja – mellette megjelenik a szerep, mely elindítja az alkotás örömét A gyermekek már maguk is kezdeményezik az általuk kitalált eszközök elkészítését, képzelő erejük segítségével alkotó módon változtatják meg a valóságot. Egy-egy tárgyat mással helyettesítenek. A létrehozott játékot felhasználják.	barkácsoláshoz szükséges: különböző méretű, vastagságú papírlapok, kartonok, WC papír gurigák, termékek, termények, anyagok, kavicsok, gipsz, gyurma, ceruzák, színes tollak, rajzoló formák, ragasztók, olló, papírvágó kések, tálak, ecset, festék, fakanál, gombok, fonalak, használt zoknik, harisnyák, stb. Minden, amiből eszköz, vagy játék készíthető. az óvoda összes tárgyi berendezése

Játékfajták/ Fejlesztés lehetősége	I. szint	II. szint	III. szint	Eszközök
Dráma, báb Irodalmi alkotások könnyebb megértése, (cselekmény feldolgozása beilleszkedési zavarral küszködők megsegítése, vizuális, anyanyelvi nevelés szabálytudat kialakítása/erősítése, azonosulás, frusztráció oldása, mozgások gátlásának feloldása önkontroll fejlesztése akaratformáló hatása	Eszközök használata. Különböző eszközök, jelmezek, szerepeket jelképező kellékek használata. Akkor is használható, elérhető legyen a gyermek számára, ha más témájú játék-tevékenységet végez a gyermek. Különösen a bábok jelenléte fontos mozzanat. Bábmozgatási kísérletek hangutánzások.	Az óvónő segítő szándéka érvényesüljön a bábok, szerepek kiosztásában. Adjon segítséget, ötletet. Személyes példaadás fontossága. Lélektani jelentőségű, hogy a környezet nem a gyermeket, bábot figyelmeztet, sérelmek, szorongások, félelmek feloldásában nagy szerepet játszik.	Szerepjáték egyik formája, sokrétű tevékenység a dráma és a báb. Bábjátékban a gyerekek közvetlenül nyilvánulnak meg. A valós, átélt, vagy elképzelt cselekvés megjelenítése szerepet játszik a szerepjáték fejlesztésében.	Gyermekek által készített bábok, vásárolható bábok (ujj- kesztyűs, marionett) bábparaván kellékek, jelmezek, bábparaván
Építő, konstruktív Önkontroll, szabálytudat, figyelem, akarat tulajdonságok értelmi képességek, mozgáskoordináció, finommotorika, eszközhasználat gondolkodás, kitartás, türelem, figyelem, fantázia, problémamegoldás, esztétikai, és manipulációs készség	Kockákból, játékszerekből, különböző anyagok felhasználásával különböző játéktárgyakat hoznak létre „én akarom” ezt akarom. Ezen a szinten is képesek bonyolultabb építményeket alkotni, de nem minden esetben tudják megismételni. Nem a funkciógyakorlás, hanem a kitűzött cél elérése a fontos. Az óvodapedagógus feladata, hogy ebben segítséget, ötletet adjon a gyermekek számára. Sok esetben ismétlik a játékot. később építményei új elemekkel bővülnek.	Képesek az elmélyült játékra, bonyolultabb alkotások elkészítésére. Élethelyzetek, átélt események hatására képesek építeni, szerelni, szerkeszteni. Az építő és konstruktív játék az eszközök sokaságát, változatosságát igénylik. Fontos, hogy ötletadással, kevés ráfordítással a gyermekek maguk is tudjanak eszközöket létrehozni. Ezen a szinten igyekeznek társsal alkotni, de sok esetben fejlettebb társuk utánzása már kielégítő számukra. Valamit alkotni igény alakul.	Önálló, egyéni ötletek érvényesülése. Önálló tervezések szintje. A kiválasztott elképzelt modelleket egyre pontosabban, igényesebben, egyéni ötletekkel alkotnak. a létrehozott építményeket a szerepjátékukban felhasználják. Szerkesztés öröme átéljük. Összerakosgató, összeszerelhető tárgyak készítésével az élethelyzeteknek létrehozása.	építőkockák, építőelemek, LEGO, TŰSI játék, gyöngyfűző, fa, fém, műanyag építőelemek félkész eszközök, kirakók... DUPLÓ, JAVA, gyurma, termékek

Játékfajták/ Fejlesztés lehetősége	I. szint	II. szint	III. szint	Eszközök
Szabályjáték Szabálytudat, figyelem, feyelem, kitartás, szem-kéz koordináció, szem-láb koordináció, együttműködés, gondolkodás, közösségi érzés, felelősségtudat, nagymotoros, finommotoros mozgások, térészlelés	Instrukciók, megfigyelés útján sajátítja el a szabályokat – minden óvodai játék alkalmas erre, hiszen legtöbbjük szabályokon alapul, melyeket a gyermekek Ezen a szinten is önként vállalnak. Szokásrend alakítása. Felnőtt jelenléte mellett már a korai fejlettségi szinten is tudnak alkalmazkodni a szabályokhoz. Szabálytartás elemei megjelennek- a kisebbek a maguk által felállított szabályokhoz alkalmazkodnak mozgásos (testnevelési játékok, dalos, mondókás, népi játékok labdajáték, versenyjátékok) és értelemfejlesztő játékok (kirakók, kártyák, társasjátékok, nyelvi játékok)	Egymás játékanak tiszteletben tartása. Én tudat fejlesztése, önismertet alakítása Fontos, hogy a szabályok betartása mellett a kölcsönös bizalom alakulása is fontos szerepet tölt be. A győzelem érdekében a gyerekek alávéssék magukat a követelményeknek. Képesek legyenek az önfegyelmzésre. Közösen örködjenek a szabályok felett, közös titok, közös versengési elemek.	Nagyobb ügyességet, szellemi tudást, odafigyelést kíván. Egymást figyelmeztetik a szabályok betartására. Új szabályokat találnak ki. Örülnek egymás sikerének. Felnőtt jelenléte nélkül is betartják a szabályokat. Egészséges versengés kialakulása.	sorverseny, csapatverseny, kártyák, társasjátékok, dalos,- népi játékok kellékei

Udvari játék

Mozgásos, ügyességi játékok, homokban sütkérezés, dalos játékok, kerékpározás, rollerezés, babaház, kuckók. A játékfajták mindegyike megjeleníthető.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- ✓ A gyermekek játéka a gyakorló játék szintjéről a szerepjáték szintjére fejlődik.
- ✓ Elfogadják játszótársaik elgondolásait, alkalmazkodnak a szabályokhoz.
- ✓ Képesek közösen játékot tervezni, szerepeket kiválasztani.
- ✓ A játszócsoportok között tartós és szoros kapcsolat alakuljon ki.
- ✓ Az élményhelyzetek reprodukálása közben építenek, szerelnek, szerkesztenek.
- ✓ Óvodáskor végére ismernek 3-4 szabályjátékot, egyedül tudják azt levezetni, közösen örködnék a szabályok betartása fölött.
- ✓ Ismernek 4-5 képességfejlesztő játékot, mely játékok során kialakul az egészséges versenyszellem.
- ✓ Önállóan választanak bábokat kedvelt meséikhez, történeteikhez.
- ✓ Felismernek legalább 3-4 mesét a bábok és szereplőik alapján.
- ✓ Saját élményeik eljátszásához elkészítik az egyszerű bábokat.
- ✓ Ismernek 1-2 olyan anyagot és fogást, amely a barkácsoláshoz nélkülözhetetlen.
- ✓ A szerepjátékban, dramatizálásban barkácsolt eszközt használják fel.

11. 2. VERSELÉS - MESÉLÉS – BÁBOZÁS- DRÁMAJÁTÉK

Cél

- A gyermekek érzelmi, etikai fejlődésének biztosítása, a pozitív személyiségjegyek megalapozása.
- Érthető, kifejező, hatásos és meggyőző beszédképesség kialakítása.

Feladat

- Az irodalmi anyag kiválasztásánál a körültekintő, átgondolt, igényes összeállításra törekvés. (Az életkori sajátosságokhoz igazodó népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történetét feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, klasszikus és kortárs irodalmi művek felhasználása, beépítése a napi gyakorlatba.)
- A vers - mese, dramatikus játék útján a gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése kiegészítve a báb személyiségfejlesztő hatásával.
- Az alapvető helyes viselkedési szabályok elsajátíttatása, szokássá alakítása.

A fejlesztés tartalma

- Csoportjainkban a gyermekek számára elérhető helyen találhatók a könyvek, bábok, bábparaván, valamint azok az eszközök, melyek az irodalmi élmény feldolgozását segítik elő.
- A vers - mese spontán, vagy szervezett formában jelenik meg mindennapjainkban.
- Mind a kezdeményezést, mind pedig az elalvás előtti mesét szükségesnek tarjuk.
- A vers - mese naponta beépül napirendünkbe, megfelelő helyet, időt biztosítva annak.
- A mese figyelmes végighallgatására fokozatosan szoktatjuk rá a gyermekeket.
- Óvodapedagógusaink a vers - mese tevékenységek folyamán fejből mesélnek, verselnek (kivételt képez a folytatásos történetek mesélése).

- A mondókák, versek megtanulása után ösztönözzük az egyéni verselést.
- Az elbeszélések hallgatását követően, néhány jelképes kellékkel motiváljuk a gyermekeket a mesék önálló elmondására, dramatizálásra, bábozásra, új mesék kitalálására.
- A bábjátékban, dramatikus játékban a gyermekek kibontakoztathatják a szabad önkifejezésüket. A dramatikus játék során lehetőséget adunk a társalgási kedv fokozására, önálló beszédre, különböző mozgásokra.
- A szerepvállalásnál segítünk, hogy fejlettségüknek megfelelően, sikerélménnyel végződően vegyenek részt a játékban.
- Egyszerű síkbábokkal, fakanál-, ujj- és kesztyűbábokkal biztosítjuk a bábozás lehetőségét. Az improvizálások, élmények eljátszásán keresztül juttatjuk el gyermekeinket az ismert mesék megjelenítéséig.
- Az egész évi anyag kiválasztásánál törekszünk arra, hogy anyagunk tartalmát tekintve az évszak hangulatát kifejező, az ünnepek köszöntését szolgáló, állatokról szóló, tréfás, humoros hangulatú, tündérvilágot megjelenítő, a mai életet ábrázoló, aktualitásnak megfelelő legyen.
- Témaválasztásunk gerincét a magyar népmese kincse adja.
- A mesélés **helye** igazodik:
 - a mese tartalmához,
 - a mesélés funkciójához,
 - a mesefeldolgozás szintjéhez, módszeréhez.
- A mese hallgatása nem kötelező, de a játzóktól csendes tevékenykedést várunk el.
- A **heti mese** a hét folyamán egy történet feldolgozását jelenti különböző formában.
- E folyamatban domborítjuk ki gyermekeink fokozatos önállósulását, eljuttatva őket a dramatizálás, bábozás szintjére.
- A **bábozáshoz** minden csoportban folyamatosan megteremtjük az eszközöket. Rúd segítségével rögtönzött módon is állítunk fel gyerekméretű bábszínházat.
- Mobil meseládánk, bármelyik csoportba áttolható, használható.
- Ujjbábokhoz asztali bábszínházaink állnak a gyermekek rendelkezésére.

Konkrét feladatok, eszközök szintenként a verselés, mesélés során

Fejlesztés	I. szint	II. szint	III. szint	Tehetséggondozás
Mondókák, versek	Versek, mondókák hintáztatók, höcögtetők, ringatók, lovagoltatók, ujjasdik, tapsoltatók, simogatók. Verseiket a körülöttük élő természet ihlette. A 4-6 soros versikékben kis állatok, az időjárás változásai, gyermeki élet jelenségei jelenik meg. 3-4 vers.	Jó szórakozást jelentenek a tréfás népi mondókák, csúfolók ismételtetése. Kedvelik az állatokról szóló népi mondókákat. Verseiket a groteszk humor jellemzi, melynek terjedelme 8-10 sorra bővül. 5-6 vers.	Már párban, vagy csoportban is mondható mondókákat kínálunk fel. Ezek a különböző kiszámolók, labdázók, felelgetők. Verseik hossza nő, de a gyermeki élményvilágra alapozó költemények maradnak. A versek tartalma gyakran igazodik a heti meséhez. 8-10 vers.	A mondókák mellett összetettebb nyelvtörőket mondogatnak. (Montágh Imre: Mond ki szépen!) Saját meséket találnak ki, és jelenítenek meg. Megjelenhet náluk az egyszerű regény, vagy novella típusú történetek. Lírájuk hosszabb, ritmikusan tagoltabb. Találkoznak a verslábak sajátos lüktetésével.
Mesék	Meséik egyszerű láncszerkezetű, állatos népmesék. Megjelennek az óvodapedagógus kitalált, szórakoztató, humoros történetei. Műmesék közül a világukhoz közel álló rövid kalandokat válogatjuk. Lapozgató, keményebb táblájú képeskönyveket, leporellókat helyezünk a könyvespolcra. Az itt elhelyezett könyveket bármikor levehetik, bárhol nézegethetik, természetes, kényelmes testtartással „olvasgathatnak”.	Meséik egy része prózai állatmesék, melyeknek szerkezete lánc- és halmozó jellegű. Belépnek az egyszerűbb szerkezetű tündérmesék, érthető életképet, szituációt ábrázoló műmesék. Kitalált történeteinket már közösen írjuk a gyerekekkel. A könyvespolcon a leporellók mellett megjelennek a mesegyűjteményes könyvek is.	Történeteik hosszabb lélegzetűek, akár több szálon futóak. Cselekményben fordulatossá, jellemábrázolásban részletezővé válnak. Könyveik kibővülnek azokkal az ismeretterjesztő kiadványokkal, amelyeket bármikor érdeklődésüknek megfelelően el kérhetnek tőlünk.	Kitalált meséinket felváltja a tehetséges gyerek saját költésű, folytatossá bővíthető kalandja. Az egyéni érdeklődésre számot tartó történeteknek teret biztosítunk, akár saját képeskönyv készítésével. Kiváló előadói képességek kiaknázása során a társaknak való meséléssel fejlesztheti előadói képességeit. Könyveire jellemzővé válik a fejezetekre osztható folytatásos mese.

Fejlesztés	I. szint	II. szint	III. szint	Tehetséggondozás
Bábozás	bábkészlete állatfigurák, könnyen kezelhető sík- vagy botbábok	bábjai kiegészülnek a zsák- és gyermek méretű kesztyűbábokkal, felülről mozgatható doboz színházzal, tündérrel, boszorkánnyal, királlyal...	árnybábokkal, egyszerű marionettel, tárgyjátékkal, szimbolikus animációval válik kreatív játékuk	kísérletek árnyjátékkal, saját testtel, tárgyakkal forgatókönyvhöz kötött produkció létrehozása
Drámajáték	Legalább 5 egyszerű csoportos drámajátékban részt vesz. Egyszerű technikákat végrehajt. (mozgásstop, mimes játék, helyszínpítés, eszközhasználat)	Legalább 10 játékot képes játszani csoportban vagy párban is. Szerepben kooperatív, dramatikus játékokban együttműködő, kitartó.	Legalább 15 játékot képes pontosan játszani. Több kiscsoportban, különböző drámaformákkal végigjátszanak egy-egy nevelési drámát. Központi problémára megoldási javaslattal él.	Drámajátékaik, pontosak. gyakorlataik árnyaltan kivitelezettek. Mesefeldolgozás technikáival, gyakorlataival képesek óvodai színházban együttműködni. Szakértői játékokban aktívan vesznek részt.

Fejlődés várható jellemzői

- ✓ Várják, kérik a mesemondást, maguk is segítenek a mesehallgatás feltételeinek megteremtésében.
- ✓ Beszédkészségük, beszédkedvül szókincsük erősödik.
- ✓ Beszédfigyelmük kialakul.
- ✓ Képesek önállóan mesemondásra, megkezdett mese, történet folytatására.
- ✓ Dramatizáláshoz bábozáshoz szükséges eszközöket önállóan használják, a szerepeket maguk között felosztják.
- ✓ Kialakul igényük a könyv tisztelete iránt, azokat a napi élet részeként használják, forgatják.

11. 3. ÉNEK, ZENE, NÉPI JÁTÉK, TÁNC

Cél

- A gyermekek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának kialakítása, fejlesztése, zenei anyanyelvük megalapozása.
- A gyermekek zenei képességeinek (ritmus-és hallásfejlesztés) kialakítása, fejlesztése.
- A népi hagyományok, gyermektáncok megismerésével, ápolásával a nemzeti identitástudat kialakítása.

Feladat

- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességeinek megfelelő válogatása.
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.
- Változatos zenei élményhez juttatással a gyermekek esztétikai fogékonyságának, ízlésének kialakítása, fejlesztése. (énekes és hangszeres hangversenyek, tánccház)
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal, és a zenei képességfejlesztő játékokkal.
- A dalos játékok megszerettetése, a közös éneklés, tánc örömeinek felfedeztetése.
- A népdalok, népi énekes játékok és mondókák, a néptánc elemeinek megismertetésével hagyományápolás.

A fejlesztés tartalma

- A gyermekek általában lassabban énekelnek, mint beszélnek. Ez segíti a helyes artikulációt, a szavak pontos, szép kiejtését.
- Hangképző szótagok éneklésével segítjük a magán-és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. Az énekes játékok változatos szövegével pedig a gyermekek szókincsét is bővítjük.
- Zenei nevelésünk anyagát főképpen az ÉNŐ-ból, a Zenehallgatás az óvodában, Kis emberek dalai, népzenei gyűjteményekből válogatjuk, előtérbe helyezzük a népi mondókákat, kiolvasókat, dalos játékokat.
- A gyermektáncok hanganyagát elsősorban a jászsági népzenei feldolgozásokból választjuk. A helyi lehetőségeket kihasználva (Jász Múzeum, néptánc együttesek) megismertetjük a gyermekeket a régi korok zenéjével, viseleteivel, szokásaival.
- A zenehallgatás anyagát az óvodapedagógusok hangszeres játéka, egy-és többszólamú éneke, valamint klasszikus zeneszerzők műveinek hallgatása teszi változatossá, élményszerűvé a gyermekek számára.

A tevékenység szervezeti kereteinek biztosítása

- Zenei nevelésünket **kötetlen, valamint kötött formában valósítjuk meg.**
- **A zenei képességfejlesztő játékokat kötetlen jelleggel mikrocsoportos formában szervezzük meg.** Az óvodapedagógus a gyermekek fejlettségi szintjét figyelembe véve alakítja ki a csoportokat, így az egyéni képességeket eredményesen tudja fejleszteni. Kötött jelleggel szervezzük az énekes játékokat. Ezt úgy igyekszünk biztosítani, hogy semmi se szakítsa meg az önfeledt, élmény-teli játékot. Zenehallgatásra a nap során többször is, különböző tevékenységekhez kapcsolódva van lehetőség.
- Jó idő esetén a szabadban énekelünk, táncolunk.

Konkrét feladatok, eszközök szintenként az éne, zene, néptánc, gyermektánc során

Szint	Zenei anyag/ Éneklési készség	Zenei képességfejlesztés		Zenehallgatás	Eszközök
		ritmusérzék	hallásfejlesztés		
I.	10-13 dalos játék sz-m : 3-4 l-sz-m : 4-5 m-r-d: 3-4 5-6 mondóka 5-6 ölbeli játék höcögtető, simogató, ujj-játék, ringató	- egyenletes lüktetés érzékel-tetése játékos mozdulatokkal - egyszerű ritmushangszerek használata (ritmusbot, dob) - egyenletes járás mondókára	- halk-hangos felismerése, alkalmazása mondókákkal, mozgással - magasabb-mélyebb hangok felismerése, térbeli érzékelte-tése - gyors-lassú felismerése da-lon, mondókán - zörejhangok megkülönböz-te-tése (környezetünk hangjai) - 3-4 ritmus-és dallamjátszó hangszer hangjának felismer-tetése	- népdalok - tréfás és alkalmi műdalok - óvodapedagógus hangszeres játéka - kánonok	- 5-6 fejdísz (pl. nap, kacska, cica, gyertya, lilium, stb.) - ritmusbotok - dobok - csörgők - bábok - dallamjátszó hangszerek (pl. furulya, gitár)
	- Örömmel vesznek részt ölbeli játékokban, szívesen hallgatják az óvónő énekét és hangszeres játékát. - Az óvodapedagógus vezetésével bekapcsolódnak körjátékokba, és tudnak is közösen énekelni, mondókázni.				

Szint	Zenei anyag/ Éneklési készség	Zenei képességfejlesztés		Zenehallgatás	Eszközök
		ritmusérzék	hallásfejlesztés		
II.	12-15 új dalos játék - párválasztós - kérdés-felelet - sorgyarapítás - szerepcserés - kapus-játék - fogó játék 5-6 új mondóka, kiolvasó 3-4 alkalmi műdal	- egyenletes lüktetés érzékel-tetése járassal, tapssal, ki-számolással, - egyszerű tánclépések meg- ismerése, gyakorlása ütemtar- tással • rogyantás • páros sarokemelés • sarokkoppantás • ringás állva • forgás egyedül és pá- rosával	- halk-hangos felismerése, jelre történő hangerőváltás, - magasabb-mélyebb megkü- lönböztetése, dallamvonal mutatása térben - gyors-lassú felismerése, kifejezése mondókával, dallal, mozgással - zörejhangok felismerése (ritmus-és dallamjátékos hang- szerek, használati eszközök hangjai) - dalfelismerés dúdolásról, hangszeres előadásról - hangszínérzék fejlesztése (hasonló hangszínek, egymás hangjának felismerése) - improvizáció fejlesztése (rövid mondókák éneklése kitalált dallammal)	- magyar és más népek dalai - válogatott hang- szeres gépi műzene - kánonok - kétszólamú dalok - óvodapedagógus hangszeres játéka	- 4-5 fejdísz (pl. cica, egér, medve, alma, bárány, farkas, stb.) - kalap - bot - kendők - szalagok - táncos szoknya - ritmus hangszerek - dallamjátékos hang- szerek (pl. furulya, gitár, hegedű) - CD lejátszó - magnó - CD hanganyag - magnókazetták
	- Az óvodapedagógus irányításával közösen énekelnek dalos játékokat, figyelve a tiszta, érthető szövegmon- dásra. - Képesek közösen kérdés-felelet játékot énekelni (óvónő – gyermekek)	- egyszerűbb dalok, mondókák ritmusának érzékeltetése rit- mushangszerekkel - ritmusvisszhang (egy motí- vum)			

Szint	Zenei anyag/ Éneklési készség	Zenei képességfejlesztés		Zenehallgatás	Eszközök
		ritmusérzék	hallásfejlesztés		
III.	15-18 új dalos játék	- mondóka, dal ritmusának érzékeltetése tapssal, ritmus-hangszerekkel	- halk-hangos hangerő jelre történő váltása fokozatos halkítás, hangosítás	- magyar és más népek dalai	- fejdíszek
	- párválasztós - kérdés-felelet - sorgyarapítás - szerepcserés - kapus-játék - fogó játék - kérőjáték - kifordulás - járás irányváltoztatással - változatos térformák kialakítása (járás hullámvonalban, csigavonalban)	- ütemhangsúly kiemelése	- halk-hangos és gyors-lassú összekapcsolása	- válogatott hangszeres gépi műzene	- párták - kalapok - botok - táncos szoknya - kendők
	6-7 új mondóka	- kettes lüktetés érzékeltetése dalon, mondókán játékos mozdulatokkal	- magasabb-mélyebb kezdőhang átvétele	- kánonok	- tarisznya - szalagok
	5-6 alkalmi műdal	- szünet érzékeltetése dalon, mondókán különböző mozdulatokkal	- dallamvonal rajzolása térben	- kétszólamú dalok	- ritmus hangszerek - dallamjátszó hangszerek (pl. furulya, gitár, hegedű)
		- ritmusvisszhang (két motívum)	- dalok éneklése különböző hangképző szótagokkal	- óvónő hangszeres játéka	- CD lejátszó
		- ritmuszenekar alakítása	- belső hallás fejlesztése dallambújtatással	- hangversenyen való részvétel	- magnó
			- dallamvisszhang játék (két motívum)	- nemzeti dalok megismerése (Himnusz, Szózat)	- CD hanganyag - magnókazetták
			- zörejhangok felismerése (háttérzajból való kiszűrés)		
			- zörejhangok irányának, távolságának felismerése		

Szint	Zenei anyag	Zenei képességfejlesztés		Zenehallgatás	Eszközök
		ritmusérzék	hallásfejlesztés		
III.	- A gyermekek játékidőben önállóan is kezdeményeznek dalos játékokat, ügyelve a helyes szövegmondásra, tiszta éneklésre. - Egyénileg is képesek énekelni, mondókázni. - Képesek kérdés-felelet játékot énekelni (gyermek-gyermek)	- tánclépések gyakorlása ütemtartással • oldalzáró lépés egy irányba • záró lépés előre-hátra • oldalzáró lépés (kis-csárdás) • páros lábon szökdelés • csapásolást előkészítő • forgatás	- érzelmek kifejezése hangszínnel - improvizációs képesség fejlesztése (szöveg, dallam, mozgás kitalálása)		

A fejlődés várható jellemzői

- ✓ Kialakul a belső motiváció az éneklésre, zenélésre.
- ✓ Csoportosan és egyénileg, önállóan indítással, tisztán, helyes kezdőmagasságban és tempóban énekelnek.
- ✓ Képesek a dallam és ritmusmotívum egyéni visszajelzésére.
- ✓ Tudják térben mutatni az ismert dallamokat (lassú tempóban), motívumok dallamvonalával.
- ✓ Képességeikhez mérten tisztán, megfelelő hangmagasságban, tempótartással énekelnek.
- ✓ Felismernek sokféle zörejt és zenei hangot, (egymás hangjának felismerése, zaj iránya, távolsága).
- ✓ Végig tudnak hallgatni hosszabb énekelt, hangszereken előadott dalt figyelmesen, érdeklődő élvezettel.
- ✓ Megkülönböztetik a gyors és lassú tempót.
- ✓ Képesek esztétikus, együtemű mozgásra változatos térforma kialakítására, játékos táncmozdulatokra.
- ✓ Az ismert dalokat képesek egyénileg, és zenekari formában kísérni ritmusjátékos hangszerekkel, (dob, cintányér, háromszög).
- ✓ Zenére történő mozgásuk összerendezett, esztétikus.

11. 4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

A gyermek a környezetéből érkező spontán vizuális ingerek hatására folyamatosan fejlődik, tapasztalatokkal gazdagodik. A tárgyi világról egyre pontosabb ismereteket szerez, majd sokrétű ábrázolótevékenysége során mindegyiket újraalkotja, rendezi, átszervezi. Ábrázolótevékenysége a világról kialakított vizuomotoros reprezentációja. Az alkotás öröme fejleszti a gyermeki személyiség értelmi képességeit.

Cél

- A gyermeki fantázia és esztétikai érzék életkori sajátosságainak megfelelő kibontakoztatása.
- A természet szépségéből fakadóan a gyermekek tér -, forma -, szín képzetének gazdagítása, a szép iránti nyitottság, igényesség, esztétikai érzékenység alakítása.
- A vizuális észlelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás pontosabbá tétele.

Feladat

- Az alkotótevékenység feltételeinek megteremtése, az önkifejezés lehetőségének biztosítása.
- *Műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés biztosítása.*
- Az alkalmazott eszközök, anyagok, technikák folyamatos bővítése.
- A 3-7 éves gyermekek egyéni fejlődési jellemzőinek megfelelő vizuális tevékenységek alkalmazása, a képi-, plasztikai-, komponáló-, térbeli tájékozódó képesség alakítása, a kreatív magatartás kibontakoztatása.
- A tevékenységekhez pozitív érzelmi viszony kialakítása.
- *A gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatása, kiállítások szervezése.*

A fejlesztés tartalma

- A gyermekek napi rendszerességgel folyamatosan, szabadon választhatják a rajzolást, festés, mintázást, kézi munkát, barkácsolást, mint speciális játékformát.
- Tevékenységüket figyelemmel kísérjük, szükség szerint segítjük, irányítjuk.
- Fontosnak tartjuk a megfelelő, nyugodt hely biztosítását, ahol a nap folyamán bármikor, szabad választás alapján ábrázoló tevékenységet kezdenek.
- Biztosítjuk a megfelelő méretű és minőségű eszközöket a rajzoláshoz, festéshez, mintázáshoz, barkácsoláshoz, ragasztáshoz.
- Ezek közül a gyermekek szabadon választhatnak a különböző témák kifejezése során.
- Az eszközök praktikus, könnyen elérhető esztétikus elhelyezésével ösztönzően hatunk a gyermekekre.
- Igyekszünk olyan helyet találni a csoportban, amely az ablak közelében van, de szabad (szőnyegmentes) terület áll a gyermekek rendelkezésére, hogy a használati eszközöket a mosdóba kivigyük és elmossák.
- A munkavégzéshez mindenkor biztosítjuk a kötényt használatát, amely megvédi a gyermekek ruháját.
- A csoportszobában vagy a folyosón helyet és lehetőséget biztosítunk arra, – „mini galéria” létrehozásával – hogy elkészült munkáik mások számára is megtekinthetők legyenek.

Konkrét feladatok, eszközök szintenként az rajzolás, festés, mintázás, kézimunka során

Építés			
I. szint	II. szint	III. szint	Eszközök
Az építések során sokoldalú látási, tapintási tapasztalatokat szereznek a tárgyak térbeli kiterjedéseiről, hiszen a játék közben különböző formák közt egyszerű térbeli viszonyokat teremtenek. Térkialakítás bútorokkal, takarókkal, dobozokkal, hengerekkel. <u>Építés kockákból, elemekből</u>: egymás mellé, fölé rakosgatás. <u>Térbeli alakzatok létrehozása után azok díszítése</u> különböző formákkal (zászlók, szalagok, krepp-papírcsíkok, textil, fonalak).	Növekvő biztonsággal használják a nagyobb kiterjedésű teret. Környezetük tárgyainak térbeli helyét képesek saját testükhöz viszonyítani. A kiterjedések nagyságbeli fokozataiban már rendelkeznek tapasztalattal. Egyre jobban képesek lesznek a teret játékuk céljának megfelelően átalakítani. <u>Építés homokból</u> más anyagok kombinálásával is. <u>Egyenes és kanyargós sorok, utak kialakítása.</u> <u>Kisebb – nagyobb formacsoportok létrehozása</u> különféle anyagokból, tárgyakból, építéssel, rendezéssel (emeletes ház, kertes ház, vár...). Az elkészült alkotások részleteinek gazdagítása, díszítése.	Ötletesek az építésben, téralakításban. Sokféle tapasztalattal rendelkeznek változatos alakú terek építésében, elkerítésében, építményeik egyensúlyának megteremtésében. Képesek a tárgyak térbeli viszonyainak kifejezésére, főbb formai jellemzők megnevezésére. <u>A homok formálhatóságának gyakorlása</u>: építés homokból a nyár élményeinek felelevenítésével. <u>Építés csutkából, kukoricaszárból.</u> <u>Építés hóból</u>: hóember, hó vár, hó barlang. <u>Makett készítés kockából</u>: épületek, járművek. <u>Építés kockákból különböző kész és saját készítésű elemek felhasználásával.</u> <u>Térrészek berendezése kész és saját készítésű tárgyakkal, eszközökkel.</u>	- csoportszoba tárgyai, bútorai - építő játékok - dobozok, hengerek - takarók, textilek - homok - homokozó eszközök - zászlók, szalagok, krepp-papírcsíkok, textil, fonalak - természetes anyagok ((botok, fadarabok, ágak, levelek, kövek, kavicsok, csutka, kukorica-szár). - fa- és műanyag építő játékok - műanyagformák színes víz fagyasztásához

Plasztikai munkák			
I. szint	II. szint	III. szint	Eszközök
Mintázás Óvodába lépéskor megkezdjük az agyaggal vagy más plasztikai anyaggal való ismerkedést, szabadon formálhatnak, gyurkálhatnak. <u>Ismerkedés a homokkal:</u> Formázás homokból kézzel illetve formázó segítségével. <u>Ismerkedés az agyaggal (gyurmával):</u> nyomkodás, ütögetés, gyurkálás, formázás. <u>Ismerkedés a színes só-lisztgyurmával:</u> gyurkálás, lapítás, formázás, gömbölyítés. <u>Játék a hóban,</u> gyurkálás vagy hógolyó-, hóemberkészítés, gömbölyítés tenyérben és a földön görgetéssel. <u>Az alapvető munkafogásokat – gömbölyítés, hengerítés, lapítás – nem mechanikusan, hanem témakörösen sajátítják el a gyermekek. Ötletadás→ a témát nem erőltetjük!</u> <u>Lapítás technikájának továbbfejlesztése:</u> - Agyaglap díszítése magokkal, kavicsokkal, kagylókkal...(torta, tányér). - Agyagnyomatok készítése: bio- és eszköznyomatok.	Egyre inkább kialakul a gyermekekben a tudatos alkotás igénye. Segítséggel képesek egyszerű bábokat, kiegészítő játékeszközöket létrehozni. Szívesen vesznek részt az alkotó játékban. (Egyre inkább igénylik a díszítési lehetőségeket.) Mintázás Fokozatosan haladjunk körplasztika irányába, de továbbra is szerepeljenek domborműszerű feladatok. A figurális ábrázolásnál törekedjünk arra, hogy tömbös formából induljunk ki. A továbbalakításhoz sajátíttassunk el <u>újabb, összetettebb munkafogásokat:</u> kicsipés, kihúzás, benyomás, tapasztás, hozzáadás. Változatos képlékeny anyagokból <u>embert, állatot, játékfigurákat mintázhatnak</u> a főbb részek felismerhetőségének igényével. Az eddig alkalmazott plasztikai anyagok mellett a <u>mézeskaláccsal, gipszzel, méhviasszal is ismerkedhetünk.</u>	Formaábrázolásuk változatos, tudják hangsúlyozni a fontos megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat. Elképzelés alapján készítenek egyszerű játékokat, modellt, apró használati tárgyakat megfigyeléseik felhasználásával. Egyedül és közösen is készítenek szobrocskákat, díszeket, domborműveket, egyszerű álarcokat, fejdíszeket, kézimunkákat. Képesek összedolgozásra egy közös cél érdekében: Mintázás Alkalmazzuk az eddig megismert plasztikai anyagok széles skáláját. <u>Formaképzés homokból – homokvár</u> építése. vár, várárok, várfal, híd, alagút... <u>Agyagdomborművek</u> az eddig megismert változatos felületkialakítással. <u>Kavicsmozaik készítése.</u> <u>Apró szobrocskák, gipszdomborművek készítése.</u> <u>Mintázás mozgás kifejezésével.</u> „Fut a nyúl, fut a nyúl, a kutya utána...” <u>Karakteres megjelenítés</u> formázással. <u>Edénykészítés</u> a mélyítés munkafogását alkalmazva.	- agyag - natúr és színes gyurma - só-gyurma - gyurmatáblák - műanyag terítő - gyurma és agyag megmunkáló eszközök - termések, természetes anyagok - homok - homokozó eszközök - fonalak, dobozok, textilek - újságok - gyermek és felnőtt ollók - lyukasztók - vastag damil, cipőfűző - zászlók, szalagok, krepp-papírcsíkok, textil, fonalak - terepasztal, homokkal, vízzel - mézeskalács tészta - modellgipsz, öntőformák - méhviasz - szalma, rafia - bőrdarabok - hurkapálca - parafa dugók - tompá hegyű tű

<u>Formaképzés többféle technika alkalmazásával:</u> Agyagból (gyurmából) pólyás baba készítése. Lapítás, nyújtás és kiszúrás gyakorlása: színes lisztgyurmából sütemény karácsonyra. Formaképzés agyagból gömbölyítéssel, kicsípéssel. (süni, csibe...) <u>Egyszerű természetes anyagok felhasználása, alakításának próbálgatása.</u> Őszi levelek, termések gyűjtése, válogatása. Nyaklánc fűzése gesztenyéből, makkból, tésztábol... Termésbáb készítése (krumpli süni...). Játékok termésekből: Csutkababa pólyázása fonal, textiltekeréssel. Botból, falevélből, juharfa terméséből (pillangó, madár...). Dióhéjból, gesztenyéből, gesztenyeburokból (süni, egér...). <u>Ismerkedés változatos textúrájú, színes anyagokkal</u> (fonaldarabok, dobozok, textilek...). Fonaltekerés szöges táblára. Fonalvezetéssel forma létrehozása dörzspapírra. Fűzés előre lyukasztott formán le-	A gyermekek plasztikai tevékenysége természeti tárgyak gyűjtésében és felhasználásában is megmutatkozik (termés, virág, ág, kavics...). <u>Tárgyformálás, játékkészítés természetes anyagokból:</u> <u>Fűzés termésekből:</u> gesztenye, csipkebogyó, makk, levél, tökmag, nyakláncok, teremdszék... <u>Egyszerű szalmadíszek</u> készítése. <u>Fészek készítése:</u> tollból, fűszálból, szalmából, mohából, kis ágakból... A gyermekek szeretik a színes anyagokat, textileket, fonalakat, bőrdarabokat, a színek cselekvésre készítetik őket. Fonalvezetés: „pókfonás” (+). Textilcsíkok bújtatásával szövés nagyobb méretű szövőkereten.	<u>Viasz:</u> gyertyaöntés, gyertyamártás. Tojás írókázása. <u>Papírmásé:</u> <u>Kasírozás összezúzott papírból:</u> Gyöngyök, karkötők, medálok, edények. <u>Kasírozás papírcsíkokból:</u> tányér, tál, álarcok, farsangi maskarák, bábok, mobilok. <u>Természetes anyagok felhasználása:</u> Bábkészítés termésekből: Fűzések, karácsonyfadíszek: mazsola, narancshéj, mogoró, szárított alma és narancs... felfűzése. Gyermekehangszerek természetes anyagokból. Érdekes alakú kavicsok kiegészítése festéssel, ragasztással. <u>Színes anyagok, textilek, fonalak, bőrdarabok felhasználása:</u> „Pókfonás” csillagformára (*). Hármas fonás vastag fonalakkal. Fonalból pom-pom készítése → továbbalakítás. Fonalbaba — fonaltekeréssel, kötözés-	• formalyukasztók • dekorgumi • gyöngyök • változatos papírféleségek • gyermekár • gumi alátét • mintás szalvéták • barkács ragasztó • dekupázs ragasztó • tapétaragasztó • ecsetek ragasztáshoz • papírzacsó • száraz tézta • színes hímző fonalak • nagyméretű gombok • körmöcskék (4 és 5 ágúak) • szövőkeret • zseníliadrót • tojás • viasz • íróna • újságok • mintavágó ollók • szövőlapok, papírcsíkok • mintás szalvéták
---	---	---	--

felöltögetéssel. Rongybaba készítése kötözéssel. Gumilapokból egyszerű formák kirakása. Gyöngyfűzés: nagyméretű gyöngyökből. <u>Összerakás, ragasztás</u> Egyszerű formák kialakítása különböző méretű dobozok összeragasztásával (asztal, szék, autó, ház...). Kiegészítés síkformákkal: kerek, ablakok... Parafatáblára egyszerű formák szögelése kalapáccsal. <u>Ismerkedés a különböző papírmegmunkálási technikák alapjaival.</u> <u>Papírgombócok gyűrése.</u> Színes újságpapírok gyűrése → célbadobás. Nagyobb méretű újságpapír gyűrése → szalvéta baba. Krepp-papírgolyók → szétválogatás,	Varrás díszítő jelleggel lefelöltögetéssel. Ismerkedés a bőrrel – medálok készítése ragasztással. Gumilapokból egyszerű formák vágása, összeállítása. Gyöngyfűzés: Egyre apróbb méretű gyöngyök felfűzése. Fűzés vékony damil szálra egysorosan. Különböző fűzésvariációk színek, formák ritmusjátékával. <u>Szerkesztés, összerakás, ragasztás</u> Dobozokból, hengerekből, hullámpapírból... (járművek, házak, állatok...). Kiszabott deszkadarabok szögelése (1/2 – 1 cm-es). <u>Papírmegmunkálási technikák</u> <u>Papírgyűrés</u> Gyűrt papírelemekből forma kialakítása <u>Tépés</u> Tépett formákból halmazrakás, sorakoztatás, rendezés. Tépett papírelemekkel díszítés (dobozok, tojás...).	sel. Csomózás, kötözés gyakorlása Le-felöltögetéssel gombvarrás (pl. babaruhára) Szélzsák készítése. Szövés körmöcskén. Szövés kereten, egy színnel, több színnel. Batikolás. Zseniliadrótból figurák formázása. Dekorgumi lapokból térbeli formák, mobilok összeállítása. Gyöngyfűzés: szín, forma, méret szerinti ritmus <u>Szerkesztés, összerakás</u> Különböző méretű dobozok, ill. kiegészítő formai elemek felhasználásával – közlekedési eszközök, robotok, épületek, bababútorok... készítése. Madáretető → fából, fakéregből, ágakból: <u>Papírmegmunkálási technikák</u> Újságpapírból gyűrve, kötözve, papírcsíkokkal kasírozva bábok készítése. <u>Tépés</u> Természeti (szabad) formák: virágok, madarak, állatok, emberi alak, levél stb. tépése előrajzolás nélkül. Szimmetrikus formák tépése.	
---	---	---	--

Képalakítás			
I. szint	II. szint	III. szint	Eszközök
Az ábrázolás anyagaival való ismerkedés, egyszerű technikák elsajátítása jellemzi tevékenységüket. Alkalmazzunk minél több fajta technikát, amit a gyermekek is kipróbálhatnak eleinte a segítségünkkel, majd egyre önállóbban. Eközben megtanulják az ábrázolással kapcsolatos alapvető szokásokat, magatartásformákat, az eszközök használatának módját. Rajzolás Hosszú <u>botra erősített szivacsot</u> vízbe mártva <u>rajzolás</u> a betonra. Firkálás, rajzolás <u>táblakrétával</u> aszfalton, táblán. Firkálás, rajzolás <u>zsírkrétával, vastag színes ceruzával, vastag hegyű filctollal</u> változó formájú és méretű papírokra. <u>Ismerkedés a porpasztellel:</u> színes foltok létrehozása, felületkitöltés. <u>Különböző érdekes eszközökkel nyom-</u>	Ábrázolásukban megjelenik a térbeliség jelzésének szándéka. Tudnak egyszerű eseményeket, élményeket, természeti jelenségeket különböző technikai megoldásokkal ábrázolni. Képesek elképzelt személyeket, eseményeket, mesejeleneteket megjeleníteni. Sok természeti megfigyelés szükséges ahhoz, hogy az elképzelés utáni feladatok jó ötleteket tartsanak. Képesek ritmikus sorakoztatással vagy más rendezett megoldással tárgyakat díszíteni. Rajzolás Képalakítás olaj- és porpasztell krétával: vonalas-, foltos felületkezelés. <u>Rajzolás vékony hegyű filctollal.</u> <u>Szétosztott képelemek rendezésére törekvés.</u> <u>Formaképzés rajzolással, jellemző jegek kiemelésével.</u> <u>Képalakítás rajzolással - átélt esemény megjelenítése.</u> <u>Képalakítás egyéni elképzelés alapján</u>	Élményeik kifejezésére bátran, biztonságosan használják az ábrázolás eszközeit. Képesek elképzelés alapján meseszereplőket, meserészleteket, eseményeket jellegzetes színekkel, formákkal, mozgással megjeleníteni. Emlekezet utáni témákban részleteket is ábrázolnak. Emberábrázolásnál is megjelennek a részformák Egyedül és közösen is készítenek képeket változatos nagyságban, technikák kombinációival elképzelés szerint. Az évszakok hangulatát érzelmekhez, élményekhez kötve ki tudják fejezni Önállóan díszítenek sorakoztatással és más elrendezéssel, vonalas és foltos hatású mintaelemekkel, változatos színekkel. Rajzolás <u>Cselekmény ábrázolása mozgás rajzolásával is próbálkoznak.</u> <u>Mesék, versek, dalok megjelenítése elképzelés alapján.</u> <u>Színek, formák egyéni emlékképek és képzelet alapján.</u> <u>Nagy tér kitöltése közös képkészítéssel</u> <u>Rajzolás kis területen:</u> formaalakítás golyós-, zselés tollal, filctollal (rajzbiztonság, formai határozottság — írás —	• botok • szivacsfejú ecset • aszfaltkréta • zsírkréta • porpasztell kréta • marokkréta • olaj- és porpasztell kréta • tempera • ecsettörők, víztartó edények • festőkötegy • különböző méretű ecsetek • különböző minőségű papírok, textilek • természetes anyagok, zöltségek, gyümölcsök • vastag és vékonyabb színes ceruzák és filctollak • metáltoll, metálceruza, flitterek • szívószálak • nyomódúcok különböző anyagokból • hegyezett botok • léggömbök • szivacsenger • tükör, üveglap

<u>hagyás, rajzolás</u> — metálceruza, glitteres toll, arany-, ezüstsínű lakkfilc (nyomóerő csökkenése). <u>Ismerkedés a festékekkel</u> <u>Festés ujjal különböző felületű anyagokra</u> (hullámpapír, textil, karton, zsírpapír). <u>Festés vastag ecsettel</u>, — ecsettel „firkálás” (ecsetfogás, mosás, törlés). <u>Egész felület befestése egy színnel</u>: Érdekesebbé tehető „<u>varázspapír</u>” készítésével: <u>Felületfestés több színnel</u>. Tiszta színek, ecsetkimosás. Ismerkedés a szivacsfejű ecsettel (különböző méretű, formájú). <u>Nyomhagyás festékekkel</u> — lavírozás. <u>Festékfolt alakítása pálcával</u>: Papírra híg festéket csepegtetünk, majd pálcával a festéket különböző irányba vezetjük <u>Formaképzés foltszerűen festéssel</u>.	(irodalmi és zenei nevelés témaköréből). <u>Metáltollal, metálceruzával, flitterekkel képalakítás</u>. <u>Temperafestés száraz és nedves alakra</u>. <u>Hó festés, különféle formarajzolás a hóba színes vízzel</u>. <u>Festés gombfestéssel, a festék oldása</u>. <u>Felület festése, tagolása, díszítése</u> — vastagabb- vékonyabb ecsettel közös munkában: díszletfestés mesedramatizáláshoz; dobozok, hengerek festése (várépítés). <u>Különböző színű festékfoltok összenyomása</u>. <u>Festékfolt alakítása szívószállal</u>. A gyermekek képalakító tevékenységéhez olyan témákat adunk, amelyek előhívják élményeiket, mozgásba hozzák fantáziájukat. <u>Térkitöltés folthatással: ecsetnyomokkal, ujjnyomokkal...</u> <u>Festés temperával, képalkotás: élmény, emlékezet, fantázia</u>. <u>Közös kép készítése festéssel</u>.	előkészítés). <u>Könyv, leporelló készítése</u> (ceruza, filctoll rajz) — ismert v. kitalált mese cselekményének ábrázolása. <u>Képalakítás olvasztott zsírkkrétával</u>: <u>Léggömbre emberi arcok rajzolása lakkfilccel</u>. Érzelmek, külső tulajdonságok megörökítése, karakter ábrázolása. <u>Festéses technikák</u> <u>Festés különböző eszközökkel: fésűvel, telefonkártyával, felfújt léggömbbel</u>. Az így készített papírok díszcsomagolásra, boríték, dísztaszka készítésére, papírvágással képalakításra... használhatók. <u>Festékezett zsineggel (gyapjúfonallal) színes vonal- és foltnyomok létrehozása papírra</u>. <u>Fröcskölt kép készítése</u>. <u>Rajzolás gyertyával, majd a felület lefestése több színnel is (kevert technika)</u>. <u>Képalkotás színes zsírkkrétákkal — folytatás festéssel</u>. (kevert technika) <u>Festés tükörrre, üveglapra, fóliára temperával, matricafestékekkel</u>. <u>Színkeverés próbálgatása</u>. <u>Átélt élmények kifejezése, cselekmény-ábrázolás emlékezet után</u>: (mozdulatok kifejezése — papírra, üvegre). <u>Festés elképzelés alapján</u>.	• műanyag fólia • matrica festék • fésű, kefe, zsinég • gyertya
---	--	---	--

<u>Képalakítás nyomatokkal</u> <u>Tenyérnyomat</u> — foltképzés festékekkel nagyméretű papírra. <u>Nyomhagyás aszfalton, homokban, hóban</u> — kéz- és lábnyomattal, eszközökkel. A legegyszerűbb nyomatkészítési forma az <u>ujjnyomat</u>. Hasonló hatást érhetünk el — ecsetnyomattal (sörte), szivacsfejű ecsettel, ceruza tompa végével, parafa dugóval... Történhet szétszórt alakzatban egy, ill. több szín használatával. <u>Nyomatok rendezésére törekvés</u> (szőlőfürt, gyöngysor...). <u>Bionyomatok</u>: Festéknyomat képzés <u>zöldekkel, gyümölcsökkel, levelekkel</u>. <u>Nyomhagyás satírozással (átdörzsölés)</u> - a zsírkréta papírra fektetésével.	<u>Képalakítás nyomatokkal</u> <u>Foltképzés tenyérrel és az ujjakkal</u> nagy papírra. Egyszerű formák kialakítása. <u>Bionyomatok</u> Fakéregről nyomatkészítés. Lenyomatok készítése termések, levelek felhasználásával. Még <u>több</u> fajta <u>nyomóforma</u> megismerése. <u>Képalakítás, egyszerű formák képzése a nyomóelemek összekapcsolásával</u>. Egyfajta nyomóforma alkalmazása. Képalakítás különböző formájú nyomódúccal. <u>Díszítés nyomatokkal</u>, forma és színritmusokkal.	Kollektív festés hosszú papírra. <u>Képalakítás nyomatokkal</u> <u>Foltképzés tenyérrel és talppal</u> – továbbalakítható filctollal. <u>Nyomatkészítés textilre</u> (vászonra, selyemre). Terítők — a különböző évszakok jellegzetes formáival, színeivel (vizuális ritmus, forma, szín, elrendezés). <u>Képalakítás változatos anyagú és felületű nyomóformák felhasználásával</u>. <u>Kisebb (pl. üdvözlőlapnak) vagy nagyobb méretű nyomóforma elkészítése</u>. Papírdúc. Textildúc. Fonaldúc. Az elkészített dúc sokszorosítható. <u>A fonaldúccal készült képek továbbfejleszthetők</u>: rajzzal, ragasztással, festéssel, nyomat kiegészítéssel.	
--	--	--	--

Tehetséggondozás	Eszközök
<u>Térbeli munkák - Plasztikai feladatok</u> <u>Konstruálás:</u> Építő elemek és egyéb dobozok, kartonok felhasználásával bonyolultabb épületegyüttesek összeállítása, saját ötletek kivitelezése. <u>Agyag, gyurma használata:</u> Állat, ember, tárgy formálása kézzel és szerszámmal. Tömör vagy üreges megformálás. Díszítő eljárások karcolással, nyomással, rátéttel. <u>Lemezdomborítás:</u> negatív tükörkép lemezbe nyomása, szélek hajtása, felragasztása kartonra. <u>Textil munkák:</u> batikolás, textilfestés, szövés, fonás, varrás. <u>Síkbeli feladatok</u> <u>Papírmetszet</u> – képalakítás különböző vastagságú és felületű papírból – tépéssel, vágással, ragasztással – majd fotóhengerrel festékfelhordás, tiszta lapra tiszta hengerrel nyomat készítés. <u>Kreatív alap</u> illetve aláfestés felhordása ecsettel, szivacsengerrel, cseppentéssel, fúvással, mártással, stb. <u>Forma alkotás</u> - színes eszköz használat (állat, ember, növény, tárgy, motívum, díszítő elemek, ritmikus sorok). <u>Kompozícióba rendezés</u> – tájékozódás síkfelületen (mozgatható elemekkel, majd vonalakkal, színekkel, formákkal). <u>Tengelyes szimmetria</u> – játék ollóval, festékkel, tükörrel, (fél formák kiegészítése, egész formák felezése). <u>Árnykép, sziluett vizsgálata</u> – a forma jellegzetességeinek kiemelése részletek ábrázolása nélkül. <u>Feldolgozható vizuális problémák</u> <u>Térábrázolás:</u> a tér kifejezése méret különbséggel, takarással, nézőpontválasztással. <u>Színtan:</u> a színek keverése, egymás melletti hatása, fényviszonyok vizsgálata. <u>Mozgás, cselekményábrázolás:</u> az emberi alak és állatok testének vázlatos felépítése. Arányainak megfigyelése, mozgó pontjainak megállapítása, testhelyzetek vizsgálata. <u>Kompozíció:</u> A képsík harmonikus kitöltése. Tervezés, vázlatkészítés. Ismerkedés a kompozíciós lehetőségekkel –középpontos (centrikus), szimmetrikus, zárt, nyitott, sorakoztató. <u>Épített környezet:</u> Épületek, tornyok, kerítések, közlekedési eszközök szerkezete, arányai. <u>Népművészet:</u> Motívum, ritmikus sordisz alkotás. Hímzés, faragvány, festett motívumok megfigyelése – épületek, tárgyak, viseletek alapján. (népdal, népzene felhasználása, kifejezéseinek értelmezése).	• agyag, agyagozó tábla, agyagozó kés, kanál • különböző felületű vastag papír, vékony fémlemez, • építő elemek, dobozok, kartonok, kapcsok, ragasztók • különböző színű és méretű karton lapok, rajzlapok • fixáló lakk • fotóhenger, szivacsenger • rajztáblák • olló • folyékony ragasztó, ragasztószalag, gumiragasztó • vizes bázisú festékek (akvarell, anilin, tempera) • hegyes és lapos ecsetek különböző méretben • színes és akvarell ceruza • lakkfilc, zselés toll • különböző vastagságú színes és fekete filctollak • textilanyagok • szövő keret • fonalak, textil festékek • varróút, céma • olló • könyv és képgyűjtemény témacsoportok szerint

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- ✓ A gyermekek az építő jellegű tevékenységek során kreatívan használják az építőelemeket, a csoportszoba berendezési tárgyait.
- ✓ Az óvodai ábrázolás eszközeit, a már megismert technikákat változatosan, kreatívan alkalmazzák.
- ✓ Ismerik a térbeli és síkbeli irányokat, azok szóbeli kifejezéseit. Szókincsükben aktívan használják ezeket (jobbra, balra, fent, lent).
- ✓ Ismerik az alap és kevert színeket, megkülönböztetik a sötét és világos színárnyalatokat.
- ✓ Alkotásaik részletezőek, formagazdagok. Ábrázolásukban az adott tárgy, élőlény lényeges jegyeit feltűntetik, érzékeltetik az arányokat, távolságokat.
- ✓ Alkotásaikból kitűnik egyéniségük. Megjelenítik érzelmeiket, élményeiket, elképzeléseiket.
- ✓ Megjelenik a gyermekekben az esztétikum iránti érzékenység és értékelő képesség a természet szépségeiről, mű- és népművészeti alkotásokról.

11. 5. MINDENNAPOS MOZGÁS

Cél

- Mozgásos játékok és feladatok megoldása, a pszichomotoros készségek és képességek kialakítása érdekében.
- Kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésének alapozása, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését.
- Az egészséges életmód igényeinek és szeretetének alapozása, középpontba állítva az agyi funkciók serkentését.
- A speciális sokmozgásos tevékenységek alkalmazásával motoros képességek fejlesztése.

Feladat

- A program segítségével biztosítani a gyermekek egészséges, edzett és fejlett mozgását, az egészségügyi szokások megalapozását.
- A gyermekek egésznapos tevékenységeibe a sokmozgásos program elemeinek beépítése, motoros képességek fejlesztése.
- A kondicionáló és koordinációs képességek megfelelő összhangban történő fejlesztése, kiemelt szerepet szánva az egyensúlyozó képesség, a téri tájékozódó képesség, a ritmusképesség, valamint az ízületi mozgékonyág, hajlékonyág, lazaság fejlesztésére.
- A helyes légzéstechnikai alapelemek elsajátíttatása az egészség megóvása érdekében.
- A helyes és szép testtartást elősegítő gyakorlatok beépítése az egyes részterületek gyakorlatsorába.
- Speciálisan képzett óvodapedagógusok közreműködésének biztosítása a vízhez szoktatás -, görkorcsolya - jeges korcsolya -, néptánc -, labdajátékok -, nagyok zenés tornája -, kerékpározás vezetéséhez.

A fejlesztés tartalma

A heti 1-2 szervezett testnevelés és a mindennapos testnevelés **nem elegendő** a 3-7 éves gyermekek mozgásfejlődéséhez. Ezért törekszünk arra, hogy csoportszobáink és az udvar adta lehetőségeinket kihasználva, tervezetten, eszközök biztosításával a különböző mozgásformákat megismertetve, zavartalan **gyakorlási lehetőségeket biztosítsunk** a nap minden mozzanatában. Kihasználjuk az intézményi tornatermek valamennyi lehetőségét.

A MOZGÁSFEJLESZTÉS LEHETŐSÉGEI ÓVODÁINKBAN	
JÁTÉKIDŐBEN TÖRTÉNŐ MOZGÁSFEJLESZTÉS	
SZERVEZETT - KÖTELEZŐ TESTNEVELÉS - MINDENNAPOS MOZGÁS	VÁLASZTOTT, SPECIÁLIS MOZGÁSLEHETŐSÉG (görkorcsolya,- jeges korcsolya – kerékpározás, labdajátékok, vízhez szoktatás, néptánc, stb.)

- Tervezésünk során figyelünk arra, hogy **minden gyermek megtalálja a képességeinek megfelelő mozgásos feladatot**, ügyelünk arra, hogy a kötelezőség ne jelentsen kényszert számukra.
- Tevékenységeink során **kiemelt szerepet kapnak a mozgásos játékok**.
- Fő szempontunk, hogy a tudatos fejlesztés mellett a játék, frissítő, jó hangulatot keltő legyen.
- A játékok tervezésénél szempont, hogy kapcsolódjon az adott fejlesztési terület anyagához, kelően előkészítse a gyakorlatsort.
- **Kiemelten kezeljük a labdagyakorlatokat**, hiszen a gyermekek szinte legjobban kedvelt eszköze. Ezen kívül sok fejlesztési lehetőséghez ad segítséget a labda.
- A mozgástanulás szempontjából az óvodáskor a legfontosabb időszak, mivel ez a korosztály a legfogékonyabb a pszichomotoros tanulásra.
- Nagy **hangsúlyt fektetünk a tornagyakorlatokra**, hogy a cselekvési kultúra fejlesztése mellett, a helyes testtartásnak is hangot adjunk.
- A tornaelemek gyakorlásával lényeges feladatokat oldunk meg. Fejlesztjük az egyensúlyozó apparátust. Megtanítjuk őket testük irányítására, egyensúlyuk megtartására és visszanyerésére, hogy tudjanak uralkodni saját mozgásukon.
- Ennek érdekében gyakoroltatjuk, pl. a forgások, átfordulások közben, illetve az egy lábon állás vagy fejfelé lefelé helyzetben történő tájékozódást.
- A helyes testtartás kialakítása mellett fejlesztjük a gyermekek mozgástechnikáját. Ehhez találjuk nagyon jó eszköznek a torna mozgásanyagát.
- A több egyidejű és egymás utáni elemkapcsolatból álló gyakorlatokat 5-6 éveseknél alkalmazzuk, ezzel fejlesztjük harmonikus, plasztikus mozgásukat.

Játékidőben történő mozgásfejlesztés

Óvodánk **külső és belső környezetének kialakításánál törekedtünk** az életkorhoz, az általános fejlettséghez igazodó **mozgástér és mozgásra inspiráló eszközök biztosítására**. Csoportszobáinkban és a folyosón változatos mozgásos teret alakítunk ki. **Az udvaron is lehetőséget adunk a sokoldalú mozgásfejlesztő eszközök használatára**, (különböző méretű labdák, ugrókötelek, rollerek, kerékpárok, görkorcsolyák, mászóakák, mászófal). A szereket bátorság szerint, állandó felügyelet mellett használhatják a gyermekek.

Programunkat valamennyi óvodánkban speciális mozgáslehetőségekkel egészítjük ki

- **görkorcsolya,**
- **jeges korcsolya,**
- **kerékpározás,**
- **labdajátékok,**
- **vízhez szoktatás,**
- **néptánc**

Ezeket a **tevékenységeket a képzett pedagógusok vezetik**, akik speciális továbbképzéseken szereztek ismereteket a munkavégzéshez.

Görkorcsolya, jeges korcsolya

Cél

- Az alapijártasság és készségek kialakítása mellett, az ellenálló - és- teherbíró képesség fokozása, egyensúlyozó képesség fejlesztése.

Feladat

- Játékos gyakorlatokkal új mozgásismeretek nyújtása, a korcsolya területén, biztosítva a komplexitást, egymásra épülést.
- Egyensúlyérzék fejlesztése, erő ügyesség állóképesség növelése.

A **korcsolyázás egész évben beépül programunkba**. Ezen a téren fő feladatunk az **erő, ügyesség, állóképesség fejlesztése**, valamint kiemelve **az egyensúlyozó képesség fejlesztése**. A gyermekek behozhatják saját görkorcsolyáikat, de az óvoda is rendelkezik görkorcsolyákkal, amelyek bármikor az érdeklődők rendelkezésére állnak. Óvodásainkat ahhoz szoktatjuk, hogy önállóan vegyék fel a korcsolyákat, a befűzésnél, a kötésnél viszont minden alkalommal felnőtt segít, hogy az esetleges baleseteket (bokaficam) megelőzzük. A görkorcsolyához térdvédők és tenyérvédők, sisakok állnak rendelkezésre, használatuk kötelező.

Kerékpározás

Célunk

- A gyermekek tanuljanak meg kerékpározni.
- Szívesen és örömmel kerékpározzanak szabadon és szervezett formában is.

Feladatunk

- Fizikai állóképesség fejlesztése, egyensúly ellenálló és teherbíró képesség fejlesztése.
- Óvodánkhoz közeli, kerékpártúrák alkalmával a tágabb környezet megismerése, a helyes közlekedési szabályok betartása.

Gyermekeinknek, heti rendszerességgel szervezzük meg a kerékpározást. A biztosan kerékpározó érdeklődő gyermekek vesznek részt a tevékenységben. Két felnőtt kíséretével szervezzük meg a túrákat a közvetlen környezetünkbe. Összekapcsoljuk a mikrocsoportos megfigyeléssel megismeréssel, felfedezéssel.

Labdajátékok

Cél

- Motoros képesség fejlesztése a labdagyakorlatok felhasználásával.

Feladat

- Sokoldalú labdahasználat megismertetése.
- Labdakezelési technikák elsajátítása a fokozatosság, egymásra épültség elvének betartásával.

Mivel **a labda** az egészen kicsi gyermeknek is **kedves játékszere**, **ezért igyekszünk sokoldalúbban megismertetni használatát**. A labdajátékok tudatos alkalmazásával növeljük a kondicionális képességek szintjét. Ügyelünk a labdák minőségére is, hiszen puha, lapos labdákkal a feladat elvégzése nem jelent sikert, kedvét szegheti a gyerekeknek.

Vízhez szoktatás

Cél

- A víz, mint új közeg megismertetése, megszerettetése vízbiztonság kialakítása.

Feladat

- Játékos vízi gyakorlatok (merülés, vízben való látás, légzés, elfekvés-leállás, siklás...) alkalmazása a különböző mélységű medencében.

Programunkkal célunka víz megszerettetése, a víz, mint új közeg megismertetése. Minderre valamennyi intézményünkbe járó gyermek számára lehetőség nyílik a Központi Óvoda vízhez szoktató medencéjében. A vízhez szoktatáshoz sok bevált eszköz áll rendelkezésünkre, pl. karúszók, deszkák.

Konkrét feladatok, eszközök szintenként a mozgás során

Szint	Feladat	Eszközök
I.	Nagymozgások fejlesztésének fő időszaka. Nagy hangsúlyt fektetünk a biztos járás tökéletesítésére, finomítjuk, nyújtjuk a futás lépéseit. A helyes testtartást segítjük elő a csúszások, mászások, kúszások járás és futásgyakorlatok alkalmazásával. Játékos, utánzó gyakorlatokkal nehezítjük a feladatok gyakorlását, hiszen az új és sokoldalú eszközök kipróbálása is ösztönzi a gyermeket. A testrészek megismertetésével (mozgatás, érintés, megnevezés) elősegítjük az „én kép” kialakulását. A testsémával való ismerkedés során a téirányokkal is megismertetjük a gyermekeket. A mozgásfejlesztő játékok során igyekszünk a gyermekeket a nekik megfelelő maximális erő kifejtésre készíteni. A vestibuláris rendszer állandó ingerlése alapigény ebben a korban, rendelkezünk speciális eszközök tárházával. Kiemelten kezeljük az egyensúlyérzék fejlesztését, amit szintén játékos eszközök alkalmazásával a nap bármilyen szakában biztosítunk (elefánt láb, roller, gerenda). A torna alapelemei közül a hossz tengely körüli gurulással ismertetjük meg a gyerekeket. Nagy hangsúlyt fektetünk a különböző kéziszer használatára. Nem csak fejlesztő hatásuk miatt, de ebben a korban figyelemfelkeltő jellegük miatt is ösztönzőleg hatnak, mozgásra serkenti őket. Az eszközöket a nap bármelyik szakában használhatják, rendelkezünk babzsákkal, szalaggal, labdával, tornabottal stb. A kéziszeres változatos alkalmazásával az ujjak és a kéz mozgékonyágát is fejlesztjük. Megköveteljük rendeltetésszerű használatát, kipróbáltatva azok tulajdonságait, pl.: zászló, szalaglobogtatás, babzsák zörgetés stb. A támaszgyakorlatokkal a vállövet, a kar és törzs izomzatát fejlesztjük. Testtartás javító hatása miatt a korcsoport leghasznosabb mozgása. A támaszgyakorlatok közben használt eszközeink jól rögzítettek, balesetmentesek. A mindennapos testnevelés során kiemelt szerepet adunk a lábboltozatot erősítő gyakorlatoknak, tartásjavítást szolgáló feladatoknak. Gimnasztikai gyakorlatok (2 ütemű) – kargyakorlatok – törzsgyakorlatok - lábgyakorlatok Természetes támaszgyakorlatok – kúszások – mászások - csúszások Egyensúlygyakorlatok Atlétika jellegű gyakorlatok – futások – ugrások - dobások Labdás gyakorlatok Testnevelési játékok alkalmazása	babzsák szalag karika pad nagy méretű labda alagút tornaszőnyeg egyensúlyozáshoz szükséges eszközök Greifswalde szekrény zenei CD-k

Szint	Feladat	Eszközök
II.	Finomítjuk a nagymozgásokat. Egyre összetettebbé válik a járás, futás, kúszás-mászás. Nagyobb hangsúlyt fektetünk a dobógyakorlatokra, (célba dobás, távolba hajítás harántterpeszállásból). Játék során gyakrabban alkalmazunk labdajátékot. Előtérbe helyezzük az egyensúlyérzék fejlesztését segítő gyakorlatokat, a szem - kéz, szem - láb koordinációt igénylő ugrásokat, és a gurulóátfordulást. Az irányított tevékenység során megjelenik az oldal, hátrafelé járás, menetirányban történő futás tempóváltoztatással. Figyelünk a rugalmas le - és felugrásra, mély - és távolugrásra, amely néhány lépésből történik. A szabad mozgás során ugrókötelezni, ugróiskolázni tanítjuk a gyermekeket. Gimnasztikai gyakorlatok (4 ütemű) - kargyakorlatok: ülésben, állásban, térdelésben, mellső középtartás, karlendítések, karfordítások - törzsgyakorlatok: törzsdöntés előre, oldalra - lábgyakorlatok: lábemelések, láblendítések, szökdelés, törökülés, sarokülés, térdelések Természetes támaszgyakorlatok - kúszások. padon, rézsútos padon - mászások: hátrafelé, oldalirányban, padon, rézsútos padon lefelé és felfelé, pókjárás - c-úszások: ülésben, padon, rézsútos padon, eszközhordással Hossztengely körüli gurulás - eszközzel kézben, boka között Egyensúlygyakorlatok - egyensúlyozó járás padon, fejtetőn babzsákkal Gurulóátfordulás előre Ugrószekevényen végezhető gyakorlatok Nyuszi ugrás, kézenállás előkészítése Tornajellegű gyakorlatok - Zsugorkanyarulati átugrás előkészítése Atlétika jellegű gyakorlatok - futások: közepes iramú, belegyorsuló, tempó-és irányváltoztatással - ugrások: egy lábon szökdelés, fel- és lelépések, helyből távolugrás, helyből magasugrás - dobások: függőleges és vízszintes célba Labdás gyakorlatok - labdagurítás különböző testhelyzetekből, labdavezetés helyben két kézzel, feldobás, elkapás állásban, - kétkezes alsó és felsődobás léglabdával vízszintes és függőleges célba Testnevelési játékok - futó, fogó, utánzó, versenyjátékok	babzsák szalag karika pad tornabot labda alagút tornaszőnyeg egyensúlyozáshoz szükséges eszközök Greifswalde szekrény lúdtalp tornához szűrős labdák zsámoly ugrószekevény bóják zenei CD-k

Szint	Feladat	Eszközök
III.	Már kifinomultabb a mozgás összerendezettebb, harmonikus ritmusú. Ezért kiemelt szerepet szánunk az észlelés alakítására és a finommotorika fejlesztésére. Megköveteljük a játékszabályok betartását. A futást sorverseny, váltóverseny és futóverseny során is gyakoroltatjuk. Megismertetjük a különböző futásokat: fokozódó-, gyors-, lassú futás. Ugrógyakorlatokat végeztetünk (sorozatugrások, különböző magasságú, távolságú ugrások helyből és nekifutásból). Bővítjük a játékos labda - és dobásgyakorlatok nehézségi fokát. A támaszgyakorlatok során többször végeztetünk páros gyakorlatokat, pl. talicskázás. Mozgás tevékenységeink során alkalmat adunk a gyerekeknek, hogy az ő kívánságaik is teljesüljenek. Lehetőséget adunk, hogy kitalálhassanak játékokat, gyakorlatokat, szereken mozdulatokat. Kiemelten fejlesztjük a finommotorikát. Egy - egy tevékenységben fő szerepet kap a szalag, melyet foghatnak három ujjal, de botra rögzítve is gyakorolhatják a laza csuklómozgást. A kéziszerekkel a kéz izmainak differenciált mozgását gyakoroltatjuk. Gimnasztikai gyakorlatok (6-8 ütemű) • kargyakorlatok: rézsútos magas-mélytartás, karkörzések, karhúzások, malomkörzések • törzsgyakorlatok: törzsdöntés oldalt, oldalfekvés, fekvőtámaszok • lábgyakorlatok. lábterpesztések, lábkeresztezések, galoppszökdelés Természetes támaszgyakorlatok - kúszások: két egymás mellett lévő padon, egyik végtag kiiktatásával, különböző magasságú eszközön át - mászások: irányváltoztatással, eszközhordással, haladás bordásfalon, keresztlépés, keresztfogás bordásfalon - függések: érintő magas szeren Egyensúlygyakorlatok - megemelt padon, fordított padon, eszközzel a kézben Hossztengely körüli gurulás - társsal Gurulóátfordulás előre ikerbukfenc Gurulóátfordulás hátra Fellendülés kézállásba Tarkóállás Széltében és hosszába állított ugrószekevényen végezhető gyakorlatok Nyuszi ugrás padon - nyuszi ugrás padon leterpesztéssel Zsugorkanyarulati átugrás padon - átugrás a pad egyik, majd másik oldalára Atlétikai gyakorlatok - futás irányváltoztatással, magas térd-és sarokemeléssel, nekifutásból távolugrás, magasugrás, - dobások: vízszintes, függőleges célba, távolba, helyből, nekifutásból Labdás gyakorlatok - labda feldobás-elkapás járás, lassú futás közben, labdavezetés futás közben, falhoz dobás-elkapás, labda átadás társnak járás, futás közben, kosárlabdába dobás Testnevelési játékok - futó, fogó, versenyjátékok egy-egy foglalkozásba többször beépítve	babzsák szalag karika pad nagyméretű labda alagút tornaszőnyeg egyensúlyozáshoz szükséges eszközök Greifswalde szekrény lúdtalp tornához szűrős labdák zsámoly ugrószekevény bóják bordásfal ejtőernyő szivacs labda kötél, ugráló kötél ugráló labda mozgás kotta kosárpalánk gumiszalag zenei CD-k

Gyógytestnevelés

Intézményünk két fő óvodai gyógytestnevelővel rendelkezi, így intézményi szinten – heti rendszerességgel - sor kerül az ortopéd szakorvos által kiszűrt gyermekek terápiás ellátására.

A fejlesztés célja

- A károsodott tartási és mozgási funkciók javítása
- Prevenció

Feladatok

- mindennapos tevékenységek során az önellátás fokozása;
- szakképzett óvodapedagógusok és gyógytestnevelő biztosítása a terápiás ellátásra;
- az elváltozások sérülés-specifikus korrigálása.

Terápiás fejlesztések

A tartó- és mozgatórendszer elváltozásai

- tartási rendellenességek (kyphozis – domború hát, lordozis- nyerges hát, kypho-lordozis –háti domborulat ágyéki homorulat, scoliosis – gerinc oldalirányú elhajlása)
- nyaki és súlyosabb mellkasi deformitások (torticollis - ferdenyak, pectus excavatum - tölcsérmell, pectus carinatum - tyúkmell)
- csípőízületi elváltozások (hiratio coxae)
- lábdeformitások (pes planovalgus - bokasüllyedés, genu valgum - X-térd, genu varum - O-láb, genu recurvatum „kardvádli”, pes varus congenitus – világrahozott dongaláb)

Belgyógyászati és egyéb betegségek

- enyhe fokú szív problémák (vítumok);
- gyermekkori magas vérnyomás (juvenilis hypertónia);
- elhízás (obezitas);
- asztma (asthma bronchiale).

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ✓ Szeretik a mozgást, mozgásos játékokat, mozgásigényük, életvitelük részévé válik.
- ✓ Testsémájuk kialakul.
- ✓ Szabályokat betartják, és kitartóak a különböző versenyjátékokban.
- ✓ Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- ✓ A gimnasztikai gyakorlatokat pontosan, szép kivitelezéssel, esztétikusan végzik.
- ✓ Tudnak természetes járással irányváloztatással, csigavonalban, nyolcas vonalban járni.
- ✓ Ismerik a lábujjon, sarkon, külső lábélén járást.
- ✓ Képesek változó ütemben, gyors futással állórajtból irányváloztatással futni.
- ✓ Tudnak helyben, illetve járás-futás közben irányváloztatással futni.
- ✓ Tudnak természetes járással irányváloztatással labdát vezetni.
- ✓ Pontos dobóállásból kétkézes alsó és felsődobással célba dobhatnak.
- ✓ A távol és a magasugrást néhány lépés nekifutással, a mélyugrást szerről végzik.
- ✓ Képesek a gurulóátfordulás pontos, szabályos végrehajtására, nekifutásból is.

11. 6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE I.

Cél

- Természetszerető, környezetüket megismerni vágyó gyermekek nevelése.
- Ökológiai szemléletmód megalapozása, mely lehetővé teszi, hogy környezetükben jól tájékozódjanak, a környezetüket védjék, *lakhelyükhöz kötődjenek, ismerjék a néphagyományokat, népszokásokat.*
- Komplex cselekvés útján a természet- és a környezetvédelem fontosságának megismertetése.
- A gyermekek természet- és környezettudatos magatartásának kialakítása.

Feladat

- Az élő, élettelen és épített környezet értékeinek megismertetése a gyermekekkel, természetes környezetben.
- A természetben zajló tapasztalatszerzések során, az ok-okozati összefüggések megvilágítása.
- A fenntarthatósági pedagógia elveinek előtérbe helyezése, alkalmazása.
- A környezettel való harmonikus kapcsolat kialakulásához szükséges szokások, viselkedési formák megalapozása.
- Megfelelő időt, helyet, eszközöket biztosítani a spontán és szervezett tapasztalatszerzésre.
- A helyi sajátosságainkat figyelembe véve, minél több mozgásos, érzékszervi tapasztalatok gyűjtése az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- Szerepek, magatartási módok megtanítása, viselkedési stratégiák kialakítása és gyakoroltatása.
- Környezettudatos szemlélet kialakítása a személyes példaadáson, a változatos tevékenységeken keresztül.
- Érdeklődés felkeltése a természetes és mesterséges környezet iránt, a természetvédelmi szemlélet kialakításának megalapozása.
- A gyalogos és kerékpáros közlekedés során a helyes közlekedési szabályok gyakoroltatása, el-sajátíttatása.
- *A közösséghez tartozás élményének biztosítása kirándulások, intézményi programok során. A nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeinek megismertetése közös programok alkalmával.*

Szervezeti forma

- kötetlen mikrocsoportos megfigyelések,
- közvetve kötelező mikrocsoportos,
- egyéni képességfejlesztés,
- spontán szerzett ismeretek, tapasztalatok;
- mozgásos játékok,
- munkalapokon való manipulálás,
- cselekvéses tanulás.

A fejlesztés tartalma

A külső világ tevékeny megismertetését az **évszakok folyamatos változásaihoz kapcsoljuk**. Közvetlen környezetünkből kiindulva, tevékenységek által ismertetjük meg a világot, a természeti - tárgyi és társadalmi környezet összefüggéseit.

Tágas, világos csoportszobáinkban virág, akvárium található, ezeknek gondozásába bevonjuk a gyermekeket is.

Minden csoportszobánkban található **élősarok**, ahol a közösen gyűjtött, évszaknak megfelelő, „**kin-csek**” található.

Minden évszakban a rá jellemző jegyekkel, színekkel „**öltöztetjük**” fel a **természetsarkokat**. Itt csíráztatunk, hajtatunk, megfigyeljük a növekedés szakaszait.

Évente több alkalommal szervezünk sétákat a közeli kertekbe, házakhoz, tanyákra, ahol megfigyeltetjük a növényeket és a ház körül élő állatokat. Udvaraink jó lehetőséget biztosítanak a rovarok, bogarak megfigyeltetésére.

Helyi lehetőségünket kihasználva rendszeresen látogatjuk az Állat - és Növénykertet.

Zöld jeles napok megünneplésével (Állatok napja, Víz világnapja, Föld napja, Madarak- és Fák Napja, Környezetvédelmi Világnap) ráirányítjuk a figyelmet a környezetvédelemre.

Környezettudatos szemlélet kialakítására törekszünk a szelektív hulladékgyűjtéssel, felhívjuk gyermekeink figyelmét a takarékosagra (víz, energia, papír, stb.).

A gyermekek természeti - és tárgyi környezetről nyert ismereteit, a csoportokban található ismeretterjesztő **könyvek és lexikonok** biztosításával bővítjük.

A gyermekek által gyűjtött képekből, - különböző témakörökben - albumokat készítünk az ismeretek rögzítése, rendezése céljából.

Megismertetjük az **anyagok fizikai tulajdonságait**. Játékos módon lehetőséget adunk tapasztalatszerzésre, az anyagok halmazállapot változásairól, súlyáról, egyéb tulajdonságairól.

Az időjárás és a természet változásainak folyamatos megfigyeltetésével az ok - okozati összefüggések megvilágítására törekszünk.

Beszélgetünk az idő múlásáról az **évszakok és a napszakok** változásairól.

Az érdeklődő gyerekekkel, földgömb segítségével ismertetjük meg a különböző földrészeket, óceánokat, tengereket.

Társadalmi környezetünk megismertetése céljából – a szülők segítségét igénybe véve - ellátogatunk olyan intézményekbe, ahol a **felnőttek munkáját** figyeltetjük meg (Tűzoltóság, Mentőállomás, Posta, Rendőrség, Vasútállomás, pékség). Látogatásokat szervezünk a városunkban található közművelődési intézményekbe, iskolákba, megtekintjük városunk nevezetes műemlékeit.

Gyakoroltatjuk a **gyalogos közlekedés** szabályait, forgalomban figyeltetjük meg a személy - és teher szállító járműveket, a helyi közlekedés jellegzetességeit.

Az utazások során megalapozzuk a helyes viselkedési szokásokat, megtanítjuk gyermekeinket tájékozódni a világban.

A természet - és környezetünk megismertetéséhez a tapasztalatokat helyszíni, természetes környezetben biztosítjuk. E munkánk során is együttműködünk a családokkal, igyekszünk elérni, hogy a gyermekek vigyék haza az óvodában kialakított környezetbarát viselkedést.

Tudatosítjuk, hogy az ember, felelős a természetért, és ha nem vigyáz rá, tönkre is teheti.

A gyermekek fejlesztése minden korosztályban mikrocsoporthoz történik élmény- és tapasztalatszerző megfigyelések, séták alkalmával.

Az élmények egyeztetésére a beszélgető percekben a gyűjtemények rendezgetése közben nyílik lehetőség.

Célunk, hogy gyermekeinkben megalapozzuk a természet szeretetét, a természet szépségének biztonságának védelmét.

Konkrét feladatok, eszközök szintenként a külső világ tevékeny megismerése során

Témakör	I. szint	II. szint	III. szint	Tehetséggondozás	Eszköz
Névismeret	Saját nevük ismerete	teljes név, szűk családtagok, csoporttársak neve	lakcím, családi kapcsolatok, szülők foglalkozása, munkahelye	szűkebb lakóhelyünk hírességei családja készítése fotókkal	labda, jelek, időszalag, fényképek, lottó kártya, puzzle, „családjáték”kártya
Testséma, testtudat	Főbb testrészek, azok megnevezése, öltöz- ködés	Érzékszervek – funkciói, testápolás	Testséma ismerete, érezékszervek ápolá- sa, ízek, illatok, zajok, felületek, anyagok	belső szervek meg- nevezése, funkciója	babaruha, öltöztető baba, saját ruha, tükör, társasjáték, babaszoba játéka, érezkelő játékok munka és feladatlapok
Évszakok	Évszakok – ismérvei, néhány jellemző felső- rolása Időjárás hatásai	Négy évszak alapve- tő jellemzői, hatása emberre, állatra. Napszakok, napok Csapadékfajták	Évszakok alapvető jellemzői, sorrendi- ség, hatása emberre, állatra, növényre, kísérletek. Napszakok, napok, hónapok, Időrendi relációk, Jeles napok, népszö- kások,	Földgömb segítség- ével az éghajlati övek, Időjárási jelenségek (hurrikán, tornádó, szökőár) időjárások	társasjáték, puzzle, lottó kártyák, magnó, mátrix játék, könyvek, mérőedények, nagyító, mikroszkóp, rovargyűjtő doboz, határozó könyvek, munka és feladatla- pok
Gyűjtőfogal- mak, színek	Gyűjtő fogalmak (állat, jármű, gyümölcs) ké- pek válogatása Alapszínek	Gyűjtőfogalmak szó- gyűjtéssel Színárnyalatok	Nehezebb gyűjtőfo- galmak Kevert színek	Ritkán használt gyűj- tőfogalmak Színcsoportok	képek, szűrő, festék, ecset, szívószál,
Állatok	Állatok, rovarok – természetes környe- zetben megfigyelése, felismerése, megneve- zése, mozgás, hang- utánzás.	Állatok – házi és vadonélők, emberi gondoskodás, Madarak, rovarok, hüllők Környezetvédelem	Állatok – Talajlakók, puhatestűek, pókok Nem szeretem állatok Fenntarthatóság: (komposztálás, sze- lektív gyűjtés, újra- hasznosítás)	Állatgondozás, Őslények megismer- tetése, veszélyezte- tett fajok említése, az emberi felelősség tudatosítása,	társasjáték, puzzle, lottó kártyák, magnó, mátrix játék, könyvek, mérőedények, nagyító, mikroszkóp, rovargyűjtő doboz, határozó könyvek, munka és feladatla- pok

	I.	II.	III.	IV.	Eszköz
Növények	Növények – gyümölcsök-zöldségek, virágok felismerése, megnevezése	Növények – fák, kerti virágok felismerése, megnevezése Gyümölcsök-zöldségek felhasználása Kísérletek (csíráztatás, rügyeztetés) Kerti munka	Növények – vadvirágok, termések, termények felismerése, megnevezése termények felhasználása, befőzés, savanyítás Fenntarthatóságtudatos vásárlás és fogyasztás Kísérletezés Kerti munka	Festő és gyógynövények megismerése, hasznosítása, biogazdálkodás fontossága	társasjáték, puzzle, lottó kártyák, mátrixjáték, könyvek, tálak, edények, határozókönyvek, kerti szerszámok, munka és feladatlapok
Közlekedés	Gyalogos közlekedésszabályai Járművek	Közlekedési színterek, közlekedési lámpák, tömegközlekedési eszközök, megkülönböztetett járművek, viselkedési norma,	Közlekedési dolgozók munkája, munkagépek, mezőgazdasági gépek,	Kerékpáros jogosítvány megszerzése, kerékpáros közlekedés gyakorlása	társasjáték, puzzle, lottó kártyák, mátrixjáték, könyvek, dominó, közlekedési táblák, kerékpárok, rollerek, munka és feladatlapok
Foglalkozások	Foglalkozások: (orvos, boltos, postás, óvónő)	Foglalkozások: rendőr, tűzoltó, mentős, pék, stb.)	Foglalkozások: (autószerelő, fodrász, asztalos, kőműves, pilóta, bányász, erdész, stb.)	Népi és kihalt mesterségek említése (kosárfonó, kovács, takács, stb.)	óvodai játékeszközök, könyvek, képek
Zöld ünnepek	Zöld ünnepek megélése	Ünnepekkel kapcsolatos tevékenységek	Eszközkészítés, kísérletek, (akváriumkészítés) fenntarthatóság említése	Modellezés (földgömbkasírozás,) Víz körforgása Bolygók megnevezése	papír, ragasztó, festék, képek, könyvek, DVD filmek, játékeszközök

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- ✓ A természetes környezethez való viszonyulását pozitív attitűd jellemzi.
- ✓ Szereti és védi a természetet, növényeket, állatokat.
- ✓ Rendelkezik a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez és megóvásához szükséges magatartási formákkal és szokásokkal.
- ✓ Képes a természeti változások ok-okozati összefüggéseinek felismerésére, annak verbális megfogalmazására.
- ✓ Ismeri az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat.
- ✓ Képes a cselekvések időbeli sorba rendezésére.
- ✓ Tudja saját és családtagjai nevét, munkahelyét, lakcímét.
- ✓ Képes gyűjtőfogalmak meghatározására.

11. 7. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE II.

Cél - „Jót és jól játszani”

- A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek birtokába jutnak.
- Szűkebb és tágabb környezetükben, térben, síkban és időben jól tájékozódjanak.
- Legyenek képesek matematikai műveletek végzésére, ennek verbális megfogalmazására.
- Legyen igényük a próbálkozásra, kísérletező tapogatózásra.

Feladat

- Olyan szituációk létrehozása, amelyek lehetővé teszik az érdeklődésen, természetes tapasztalatszerzésen alapuló egyéni képességek fejlesztését.
- Cselekvéses tanulás keretén belül matematikai műveletek gyakorlása.
- A gyakorláshoz megfelelő minőségű és mennyiségű eszközök biztosítása.

Szervezeti forma

A tapasztalatszerzés mikrocsoportban csoportbontással, történik. Ettől eltérően azonban vannak olyan alkalmak, amikor a csoport együtt vesz részt a tevékenységben, pl. vonaton való utazás, kirándulás. Az élmények egyeztetése, rendszerezése a közös napi tevékenységekben történik.

A matematikai ismeretek egy része kötetlen formában, illetve az 5-6-7 éves gyermekek számára mikrocsoportban kötelező jelleggel történik. A fejlesztés során munkalapokat, feladatlapokat egyénre szóló feladatokat is tervezünk.

Konkrét feladatok, eszközök szintenként a külső világ tevékeny megismerése – matematika során

I. szint	II. szint	III. szint	Tehetséggondozás
- Szerezzenek matematikai tartalmú tapasztalatokat játékaik, vagy önálló megfigyeléseik során - Fedezzenek fel hasonlóságokat vagy eltéréseket, fedezzék fel a közös vonásokat - Számoljanak 3 – 5 elemű halmazokat - Alkossanak egyszerű ítéleteket - A játékok tartalmát illetően ismerkedjenek a halmazokkal - Globális mennyiség felismerés lehetőleg 3-4-ig - Számlálás automatizálása	- A játékok során vegyenek részt egyszerűbb szituációs játékokban - Figyelmük a játék során irányuljon a feladatra - Vegyenek részt tematikus játékokban, melyek a matematikai ismeretszerzés körében mozognak - Cselekvésük irányuljon a matematikai feladatok megoldására - ismerkedjenek (különböző nehézségi fokú) szabályokhoz kötött játékokkal - A játékok tartalmát illetően 3 csoporttal ismerkedjenek a) halmazok, logika b) relációk, sorozatok c) geometria, mérés - Fogalmazzanak meg matematikai tartalmú ítéleteket - Biztonsággal mozogjanak az 5 – 7 számkörön belül - Játszanak körjátékokat, valamint mozgásos, játékokat, amelyek a matematika témaköréhez illeszkednek - globális mennyiség felismerés lehetőleg 6-ig - Számlálás automatizálása	- Játéktevékenységeik során, találkozzanak olyan akadályokkal, amelyek a probléma felismerő-, megoldó képességeik fejlődését segítik - Vegyenek részt olyan matematikai szituációkban, melyek a kreatív gondolkodásuk fejlődését elősegítik - Ismerjék a relációs fogalmakat, jeleket - A játékok tartalmát illetően 3 csoporttal ismerkedjenek a) halmazok, logika b) relációk, sorozatok c) geometria, mérés 10 –es számkörben biztonsággal mozogjanak, ismerjék a 10-es átlépés szabályait - Számolásaik során használják a tö- és sorszámneveket - Ismerjék és alkalmazzák helyesen a pár fogalmát - Játszanak körjátékokat, valamint mozgásos, játékokat, amelyek a matematika témaköréhez illeszkednek - Globális mennyiség felismerés 6-ig (változatos körülmények között) - Számlálás automatizálása	- Számképek ismerete - Bontás – pótlás műveletének kiterjesztése nagyobb számkörben (10 vagy 10-es átlépéssel) - Geometriai alakzatok felismerése megnevezése (speciális tulajdonságaik) - Sakkjáték szabályainak megismertetése - Kombinatorikai feladatok - Vizuomotoros, grafomotoros készségek fejlesztése - Mátrixok - Kettesével – hármasával való számolás

Eszközök

- Csoportszoba játéakai,
- MINIMAT eszközök,
- LOGIKAI játék elemei,
- termékek, stb.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- ✓ A gyerek képes arra, hogy az óvodapedagógus kérdéseit megértse, utasításait kövesse.
- ✓ Matematikai jellegű problémákról gondolatait szabadon elmondja, egymás állításainak igazságát megítéli, esetenként javítja tévedését.
- ✓ Képes tulajdonságok szerinti válogatások folytatására, sorba rendezésére.
- ✓ Érti és helyesen használja az összehasonlítást kifejező szavakat.
- ✓ Össze tud mérni két halmazt párosítással az elemek színétől, méretétől elrendezésétől elvonatkodtatva is.
- ✓ Elő tud állítani különféle elemekből bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet.
- ✓ Tárgyakat meg tud számlálni 10-20-as számkörben
- ✓ A térben és síkban jól tud tájékozódni, kialakul oldalisága.
- ✓ Képes különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, felismerni.
- ✓ Képes az időbeli relációk felismerésére.
- ✓ A tevékenységeknél érvényesíti problémamegoldó képességét.

11. 8. MUNKA

Cél

- Az óvodai élettel kapcsolatos, gyermeki szintű munkafolyamatok megismerése.
- Olyan készségek, képességek és tulajdonságok kialakítása, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatait, kötelességük teljesítését.
- Szívesen dolgoznak önmaguk, és a közösség érdekében, megbecsülik és értékelik társaik munkájának eredményét.

Feladat

- Különböző típusú munka jellegű tevékenységek szervezése, azok feltételeinek biztosítása.
- A munka jellegű, játékos tevékenységek során annak megtapasztaltatása, hogy az ember folyamatosan alakíthatja, kellemesebbé teheti környezetét.
- A gyermekek önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának fejlesztése.
- Sokszínű tapasztalat szerzésének biztosítása a környezetről, a munkaeszközök használatáról, a felnőttek munkavégzésének sokféleségéről, hasznáról.

Az **önkiszolgálás** során a gyermekeket folyamatosan szoktatjuk az önálló, öntevékeny, önkiszolgáló munkára, ahol egyéni fejlettségüknek megfelelő feladatokat bízunk rájuk. A felnőtt segítségével ismer-tetjük meg a testápolás, öltözködés, a kulturált étkezés szokásait, mely az egészséges életmódjuk ki-alakítását segíti elő.

A **csoportért végzett munka** minden gyermekre kiterjedő alakító tevékenység, mely a hasznosságon túl esztétikai értékeket is képvisel.

Az **alkalomszerű munkák és megbízások** az ünnepek előtti készülődést, a takarítást, teremrendezést, a csoportszoba együttes díszítését foglalja magába. Heti egy alkalommal zöldség, illetve gyümölcssalá-tát készítünk. A saját termésű és otthonról hozott gyümölcsöket befőzzük, savanyúságot készítünk. Alkalmanként /karácsony, anyák napja/ a gyermekekkel együtt készítjük el a vendégváro süteményeket.

A környezetgondozás magába foglalja az élősarok, az akvárium rendbetételét, a szobanövények, vete-ményeskert gondozását, illetve az állatvédelmet – télen a madáretető kihelyezését, folyamatos feltölté-sét. A munka jellegű tevékenységekhez megfelelő méretű eszközöket biztosítunk a gyermekeknek. Megteremtjük a biztonsági feltételeket /eszközök rendeltetésszerű használatával/ a balesetek, sérülé-sek megelőzése érdekében.

A **napi segítők munkáját** a gyermekek fejlettségétől függően vezetjük be, és fokozatosan bővítjük. Ide tartozik a terítés, a teremrendezés, az udvar rendbetartása, segítség társaknak és a felnőtteknek. A napi segítők kiválasztásánál lehetőség szerint minden gyermek, sorra kerülésére ügyelünk.

A gyermekek számára lehetőséget biztosítunk a felnőttek munkavégző tevékenységének megismerésé-re, (látogatás a postára, fodrászhoz, boltba, piacra, Tűzoltóságra, stb.).

Konkrét feladatok, eszközök szintenként a munka során

Feladat	I. szint	II. szint	III. szint
Önkiszolgálás	Felnőtt segítségével ismerik meg a testápolás, öltözködés, a kulturált étkezés szokásait, mely az egészséges életmódjuk kialakítását segíti elő.	Kis segítséggel gyakorolják az öltözködést megfelelő sorrendben, a kulturált étkezés szokásait és a tisztálkodás műveleteit.	Személyükkel kapcsolatos teendőket önállóan végzik, Saját személyével, környezetével kapcsolatban olyan igénye alakul ki, mely segítségével hatással van a környezetében lévők pozitív változására.
Közösségért végzett munka	Apróbb megbízatásokat bíz tatásra, segítséggel végeznek. Érdekeltté válnak apró feladatok, megbízások segítségével történő végzésére.	Önként, de segítséggel végeznek munka jellegű tevékenységeket. (terítés, kerti munka) Egyéni fejlettségüknek megfelelő módon vállalnak megbízatásokat kontrolált helyzetben. (alkalmi megbízatások)	Önként és megbízhatóan végeznek munkát. Igényesek környezetük rendjére, részt vesznek annak fenntartásában, szebbé tételében. Önként, örömmel végeznek minden olyan munkát, ahol erejükhöz mérten tudnak segíteni. (terítés, teremrendezés, növények és állatok gondozása, természetsarok rendezése, kerti munka, alkalmi megbízatások) Kialakul feladattudatuk, munkavégzésük kitartó. Képesek munkafolyamatok vezetésére, szervezésére, önálló befejezésére. Ötletei vannak új feladatok megvalósítására.

A fejlődés várható eredménye

- ✓ Igényesek környezetük rendjére, részt vesznek annak fenntartásában szebbé tételében
- ✓ Örömmel végeznek minden olyan munkát, amiben erejükhez mértén tudnak segíteni.
- ✓ Személyükkel kapcsolatos teendőket önállóan végzik, segítenek a kisebbeken.
- ✓ Szívesen közreműködnek a növények és állatok gondozásában.
- ✗ Kialakul feladattudatuk, képesek kitartó munkavégzésre.

11.9 Iskola-előkészítő fejlesztések

- A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó—ahol az infarstruktúra engedi, külön térben—iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységekben vesznek részt.
- A gyermekcsoport óvodapedagógusai csoportbontásban szervezik meg a tanköteleskorúak iskola-előkészítő fejlesztését.
- A tevékenység tartalmától függően heti váltás esetén csoportbontásban teljesítik a napi 40-45 perces fejlesztéseket.
- A mozgás és a mozgásos, ének, zene, dalos (népi)játékok, tánc csoportközi tevékenységekben valósulnak meg.
- Az anyanyelvi, verselés, mesélés tevékenységek mikrocsoportban történnek.
- A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka ugyancsak mikrocsoportban történik.
- A külső világ tevékeny megismerése csoportközi valamint mikrocsoportban is történhet.
- Ezen fejlesztések nyomon követését, tervezését a kötelező dokumentumok tartalmazzák.

Mozgás motoros részképességei

Kondicionális képességek:

- erő,
- állóképesség,
- gyorsaság.
-

Koordinációs képességek:

- egyensúlyérzékelés,
- téri tájékozódás
- ritmusképesség
- reakció képesség

Ügyesség

Rajzolás, festés, kézi munka készségei:

- emberalak ábrázolás
- családrajz megjelenése
- finommotorika

Értelmi képességek részterületei:

- vizuális észlelés
- akusztikus észlelés
- haptikus észlelés
- emlékezet

- kreativitás
- figyelem
- időérzékelés
- térészlelés
- gondolkodás
- számosság
- anyanyelvi képességek

Ének:

- akusztikus differenciálás
- analízis és szintézis
- akusztikus ritmus
- ritmus visszaadása
- hangerő, tempó

E területek tervezése a kötelező dokumentumokban található.

12. AZ INTÉZMÉNY KAPCSOLATRENDSZERE

Mindannyiunk feladata a harmonikus, tartalmas, boldog gyermekkor kialakítása, megteremtése, biztosítása. Ennek elengedhetetlen feltétele, hogy jó kapcsolatot alakítsunk ki egymás között és a társadalmi környezetünkkel.

12. 1. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

A gyermekek fejlődéséhez elengedhetetlennek tartjuk az érzelmi biztonság megteremtését, amelyet elsősorban a családnak kell megadni, de nyilván az óvodának kötelessége azt folytatni, kiegészíteni.

E felelősségteljes feladatnak csak a szülőkkel karöltve tudunk megfelelni, hiszen mindenkor a felnőtt generáció felelőssége, hogy mit ad át, milyen módszerekkel, hogy attól valóban fejlődjék, és egyre fejlettebb legyen a felnövekvő nemzedék

A gyermekek életvitelét a családok szokásrendszere határozza meg, ezért fontosnak tartjuk, hogy megismerjük azt, illetve törekszünk az óvodai szokásrendszer megismertetésére, hogy a kettőt összehangolva, közösen együttműködve fejlesszük a gyermekeket.

Tagóvodánként is nagy hangsúlyt fektetünk az óvoda és család kapcsolattartására, tükröztetve az egyéni sajátosságokat, de ezen túl intézményi szinten is mindent megteszünk, hogy erősítsük, mélyítsük a szülőkkel a kapcsolatot.

Nyitottak vagyunk a családok problémái iránt, lehetőségeinkhez mérten mindenben partnerként segítünk, a jó kapcsolat kialakításában kezdeményezők vagyunk, de mi is elvárjuk az őszinte, segítőkész együttműködést.

A család és az óvoda jó kapcsolatának kialakítása során első lépés, hogy az óvoda elfogadja a családok anyagi lehetőségeinek, kulturáltságának, emberi kapcsolatainak, nevelési elképzeléseinek különbözőségeit.

Ebben a munkában csak akkor lehetünk eredményesek, ha megismerjük partnereink igényeit-, elégedettségét- és elégedetlenségét

Partnerközpontú működésünknek alapvető feltétele, hogy a szülővel, gyermekkel, mint közvetlen partnerekkel megfelelő kapcsolatot alakítsunk ki.

Az együttműködés egy folyamat, amelyet nem csak időszakos cselekvések sorozatának tekintünk. Pontosan kell tudnunk, hogy **mit várunk el egymástól**, amelynek alapja a rendszeres vélemény feltárás, ami a minőségbiztosítás megvalósításának is egyik fontos alappillére.

A köznevelési törvény értelmében a gyermekek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévüket betöltik, tankötelessé válnak. A tankötelezettség alóli felmentést a szülő kérelmezheti, és a felmentést engedélyező szerv döntése alapján van lehetőség további egy nevelési évig részt venni az óvodai nevelésben, illetve kérelmezheti a hatéves kora előtti tankötelezettség megkezdését.

Mérés, értékelés rendszerünk eredményei segítséget adnak a szülőknek az iskolakezdés idejének megválasztásában. Évente két alkalommal fogadóóra keretében tájékoztatjuk a szülőket az egyéni fejlődés mutatói alapján, valamint a logopédiai és az óvodapszichológusi szűrés eredményeinek megbeszélése is segítheti döntésüket. Réteg szülői értekezlet keretében részletes tájékoztatást nyújtunk a szülőknek az iskolakezdéssel és az iskolakezdés halasztásával kapcsolatos teendőkkel kapcsolatban. Amennyibe a szülő nem rendelkezik a kérelem beadásához szükséges eszközökkel, illetve számítógép ismerettel, úgy ebben is segítséget adunk.

A családdal történő együttműködést segítő szervezetek a **Szülői Munkaközösségek**, amelyek tagóvodánként működnek, illetve képviselőjükből egy-egy főt választva a városi szintű, SZMK-ban is képviselik a szülők a gyermekek, és a tagóvodák érdekeit.

A városi SZMK saját szabályzata alapján végzi munkáját.

A szülők kezdeményezésére jött létre, „**A harmadik évezred jászberényi gyermekeiért**” elnevezésű alapítvány, amelynek képviselőivel naprakész a kapcsolattartásunk.

Az együttműködés célja

- A szülő, gyermek, pedagógus hatékony együttműködése.
- Az óvoda és családok egymás iránti tiszteletének, bizalmának erősítése.
- Kölcsönös segítségnyújtás, a pedagógiai együttműködési formák, lehetőségek feltárása.
- A gyermekén keresztül pozitív hatás gyakorlása a szülőkre.

Az együttműködés feladatai

- Az óvoda alapelveinek, céljainak, feladatainak összehangolása az együttműködés érdekében.
- A családok életében azon pontok megkeresése, amelyen keresztül a gyermekek mélyebb megismeréséhez, megértéséhez vezet az út.
- A hagyományos együttműködési formák felülvizsgálata, a jól működők továbbfejlesztése, a kevésbé jól működő formák elhagyása.
- A gyermek személyiségének fejlesztéséhez kitűzött alapelvek, célok, feladatok egységes értelmezése és megvalósítása.
- Konkrét feladatok meghatározása az eredményes együttműködés érdekében.
- Az együttműködés koordinátorainak (felelőseinek) megválasztása, rögzítése.
- Együttműködési tartalmak meghatározása
- A partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérési módjának meghatározása.
- A gyermeki, szülői és pedagógus jogok és kötelezettségek megismertetése.

Az együttműködés formái

A szülőkkel történő együttműködés már az óvodába lépés előtt megkezdődik, hiszen az egyre csökkenő gyermek létszám és az a szemlélet, hogy az óvodai nevelés, szolgáltatás, feltételezi a menedzser szemléletű hozzáállást az óvoda részéről

Az óvoda – család együttműködése során hangsúlyt helyezünk az alábbiakra

- Az **inkluzív nevelés értékeinek** indirekt közvetítése mellett a direkter módszerek alkalmazására (pl. előadás, vitaindító, cikkek ajánlása, cikkek a faliújságon-, intézmény honlapján, stb.).
- A családon belüli arányos munkamegosztás működtetése érdekében a gyermek szabad választási lehetőségének biztosítására.
- Hangsúlyozzuk, hogy az **iskolára való előkészítés** az óvodában nem külön feladat, foglalkozás, hanem a gyermeki személyiséget kibontakoztató három – négy éves nevelési folyamat eredménye. Az iskolai beilleszkedés közvetett segítségével az óvoda kiegészíti a családi nevelést.
- A **környezettudatos magatartás kialakítására** közös tevékenységekkel (pl. papírgyűjtés, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés, a háztartásban főlegessé vált csomagoló anyagok gyűjtése óvodai felhasználásra, kirándulások, stb.)
- A **gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követésére**, a fejlődésről történő szülői tájékoztatásra.

Az együttműködés tartalmi formái

Gyermek – szülő – pedagógus közös programjai

Kapcsolattartás formája	Cél, tartalom	Munkaforma
Beiratkozás	- anamnézis felvétel - ismerkedés az óvodával - az óvoda programjának megismertetése	- egyéni beszélgetés
Családlátogatás	- gyermek életkörülményeinek megismerése - szülők szemléletmódjának megismerése	- egyéni beszélgetés - játék a gyermekkel
Óvodakezdés	- ismerkedés az óvoda szokásrendszerével - szülő-gyermek kapcsolatának megismerése - kölcsönös bizalomépítés - „fájdalommentes” elválás biztosítása	- közös játék - közös tevékenykedés a szülővel, gyermekkel
Ovikréta	- Minden napos jelzés rendszer, napi kapcsolat, hiányzás, a gyermek tevékenységekben való részvétele, visszajelzések adása	- esemény, felvételi mulasztási napló megtekintése
Nyílt napok	- 1-2 nap esetén betekintés az óvoda minden napjaiba - 1-2 hét esetén ismerkedés a program folyamattal, rendszerével, az óvodapedagógus által készített megfigyelési szempontrendszer segítségével	- megfigyelés - közös megbeszélés - egyéni problémák megbeszélése - nevelési tanácsadás
Családi játékdélutánok	- közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése - a játék fontosságának erősítése a szülőben	- közös játék (versenyjátékok, társasjátékok, ügyességi játékok, stb.)
Családi sport rendezvények	- életmódkultúra alakítása - a közösségi szellem ápolása, erősítése - az egészséges életmód szemléletének alakítása	- csoportokon belüli, óvodán belüli, intézményi szintű vetélkedések
Családi kirándulás	- egészséges életmódra nevelés - közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése - a szabadidő hasznos eltöltésének szorgalmazása	- kirándulások - túrák - közös játékok - közös főzés
Anyák, apák, nagy-	- meghitt közös együttlétek	- közös együttlét

szülők, vagy családok napja	- közös játékelmény - családi kapcsolatok mélyítése	- közös munka - beszélgetés
Egy gyermek, egy szülő, egy virág akció	- közös természetszépítés - közös munkálkodás	- növények ültetése - közös beszélgetés
Ünnepek, rendezvények	- az ünnepek és előkészületek közös megszervezésével, lebonyolításával az óvoda-család kapcsolatának mélyítése - vidám hagyományápolás	- szervezés - közös ünneplés - vidám vetélkedés - közös tánc

Szülőknek szervezett programok

Kapcsolattartás módja	Cél, tartalom	Munkaforma
Értekezletek, réteg szülői találkozók	- az óvoda életével kapcsolatos információk megbeszélése - jellemző problémákra (egy-egy probléma köré csoportosult szülők fóruma) szakemberek bevonása	- tréning - előadás - csoportos beszélgetés - mikrocsoportos esettanulmányozás
Egyéni fogadóórák	- a szülők tájékoztatása gyermekük egyéni fejlődéséről, egyéni intézkedési terv készítése a további fejlesztés érdekében	- egyéni megbeszélés
Munkadélutánok	- kellemes hangulatú közös játék- és tevékenységi eszközök készítése - az elkészített eszközök hasznosságának bemutatás - egymás megismerése	- közös munkatevékenység - beszélgetés
SZMK (városi, tagóvodánkénti)	- szülői feladatok koordinálása - szülői kezdeményezések megvalósítása - szülők érdekképvisellete	- megbeszélés - tájékoztatás
Színházlátogatás, alapítványi bál	- az óvoda támogatási lehetőségének bővítése - közösségépítés - szülők-dolgozók kulturált kikapcsolódásának biztosítása	- szervezés - kulturált szórakozás

Az óvodapedagógus kettős feladata a fejlesztés során

- a gyermekek fejlesztésének céltudatos megvalósítása
- a szülő felé gyakorolt rendszeres, szervezett kapcsolattartás.

Az intézmény menedzselése a szülő, gyermek felé

- nyílt napok szervezése a leendő óvodásoknak;
- bölcsődések látogatása az óvodába;
- szülő fogadása, az óvoda bemutatása;
- szülői fórumszervezés, a leendő óvodások szülei számára;
- útmutatók, kiadványok, küldetésnyilatkozatok eljuttatása a leendő szülőknek, melyből megismerhetik a helyi nevelési program fő vonalait (helyi sajtó, TV, rádió stb. igénybe vételével).

A kapcsolattartás módjai intézményünkben

FORMÁLIS	INFORMÁLIS
családlátogatás	napi beszélgetések
értekezletek (réteg szülői értekezletek)	falitáblán közérdekű hírek
fogadóóra (1/4 évente rendszeresen)	„üzenő füzet” a hétvégi otthoni programokról
SZMK	esetmegbeszélő találkozások szakemberek bevonásával
„véleményláda”	szülő rendszeres tájékoztatása gyermeke egyéni fejlődéséről
kérdőívek	videó felvételek megtekintése, közös elemzése
közös ünneplések	OVIKRÉTA
munka délutánok	
sport délutánok	
szabadidős programok	

Az együttműködés várható eredménye

- ✓ Megteremtődnek azok az együttműködési formák, melyekkel közösen segítik a szülők és az óvoda a gyermekek személyiségfejlesztését, képességeik kibontakoztatását.
- ✓ Az óvoda a szülőkkel karöltve, azonos célokkal, követelményekkel biztosítja a gyermekek fejlődéséhez a legoptimálisabb környezetet.
- ✓ A szülők naprakész információhoz juthatnak gyermekeik fejlettségéről.

12. 2. Intézményen belüli kapcsolattartás

A nevelőtestület együttműködése

A tagóvodák közötti szoros együttműködést segítik a közös rendezvényeink szervezésébe és közreműködésébe történő részvétel, a szakmai napok, nevelőtestületi értekezletek, előadások, bemutatók, team munkák szervezése, a vezetők munkaközösségének rendszeres munkája.

Az intézményben folyó szakmai munka során a folyamatos fejlődésre törekszünk. Ennek érdekében pedagógusaink rendszeres hospitálással, team-munkával, esetmegbeszélésekkel biztosítják a színvonalas nevelőmunka feltételeinek megteremtését.

Az évenként indított munkaközösségek, az év fő feladataihoz kapcsolódva szerveződnek, vagy folytatják tovább megkezdett tevékenységüket. Szakmai anyagok, ajánlások készítésével, mérésekkel, azok elemzésével, aktuális feladatok megoldásával aktív részesei az intézmény szakmai fejlesztésének.

A többletfeladatok elosztásánál az óvodapedagógusok érdeklődését, egyéni adottságait vesszük figyelembe. Ezáltal azt kívánjuk elérni, hogy egy bizonyos területen jártasak legyenek, minél nagyobb sikerélményhez jussanak, sikeresen osszák meg egymás között a szerzett tudást, tapasztalatot, érezzék, hogy a közösség nélkülözhetetlen tagjai. Legyen jó a közérzetük, szeressék a helyet, ahová dolgozni járnak.

A csoportbeosztásnál elsősorban a gyermekcsoport érdekeit vesszük figyelembe, jól együttműködő, egymás munkáját jól kiegészítő óvónői párokat alakítunk ki.

Az intézmény struktúrája szervezetileg is garantálja, hogy a programban résztvevő óvodapedagógus nem marad magára, nem működik kontroll nélkül.

A nevelőmunkát segítő dajka alkalmazottakra jellemző a gyermekszeretet, a jó nevelői attitűd, a megfelelő kommunikáció. Segíti munkájukat, hogy dajka szakmunkás végzettséggel rendelkeznek, ez a tudás megfelelő alap ahhoz, hogy az óvodapedagógusok segítőtársai legyenek a gyermekek fejlesztésében.

Tiszta, esztétikus környezetet teremtő, szépítő munkájukkal pozitív mintát nyújtanak a gyermekek neveléséhez.

Belső gondozói rendszer működtetése

Intézményünk adaptálta a BGR Holland minőségfejlesztési projekt egyes elemeit, különös tekintettel a megnövekedett sajátos nevelési igényű gyermekek szakszerű ellátása érdekében.

A feladatellátást egy fő gyógypedagógus koordinálja, mint belső gondozó (BG).

Középpontban a gyermek áll és a minőség a csoportban dől el.

A rendszert három szinten működtetjük: egyéni-, csoport- és intézményi.

Cél: A gyermek fejlődésének intézményi szintű nyomon követése, az egyéni fejlesztések megbeszélése.

Az egyes gyermek eredményeinek javítása, önmagához képest történő differenciált, egyéni fejlesztése.

Pedagógiai programunk lebontásának dokumentumai, időkerete és megismertetésének módszerei a közvetlen partnereink körében az alábbiak szerint valósul meg:

Dokumentumok	Időkeret	Az ismertetés módja				
		Dolgozóval	Fenntartóval	Szülővel	Gyermekek-vel	Iskolával, bölcsődével
Intézmény éves pedagógiai munkaterve	1 év	Nevelési évnvi-tó értekezlet + írásos pl. floppy	Meghívó az értekezletre + írásos pld.	Intézményi SZMK értekezlet szóban		
Tagóvoda éves pedagógiai munkaterve	1 év	Munkatársi értekezlet		Szülői találkozó, szóban		Szakmai nap (Részterület)
Munkaközösségek, szakmai csoportok éves munkaterve	1 év	Munkatársi értekezlet				
BG éves munkaterve	1 év	Munkatársi értekezlet		Fogadó óra Családlátogatás		
Gyermekcsoport nevelési terve	3 hónap	Csoportnapló	Éves értékelés, írásban	Értekezlet, nyílt nap, fogadó óra, fali tábla		Szakmai nap
Gyermekcsoport tevékenységi terve	1 hét	Csoportnapló	Éves értékelés, írásban	Értekezlet, nyílt nap, fogadó óra, fali tábla	Csoportszoba tábla	Szakmai nap
Csoportélet	1 hét	Csoportnapló		Értekezlet, nyílt nap, fogadó óra, fali tábla	Csoportszoba tábla	
Gyermekek egyéni fejlesztési terve	1 hét	Csoportnapló		Fogadóóra		
A gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése	Folyamatos	Csoportnapló Csoportmérési lapok		Egyéni mérő lap, fogadóóra		

A tagóvodák, csoportok minden év végén elemzik és értékelik munkájukat, amelynek alapján a testületi állásfoglalás is készül. A következő év ellenőrző munkájának szempontjait ennek alapján meghatározzuk meg.

Az ellenőrzés során közös pedagógiai elveket, közös attitűdöt és követelményrendszert érvényesítünk intézményi szinten.

Az intézmény dolgozói közötti kapcsolatok elmélyítését közös kirándulások és színházlátogatások rendezésével is próbáljuk mélyíteni, tartalmasabbá tenni.

[Az információs csatornák működtetésének struktúráját a 1. számú melléklet tartalmazza.](#)

12. 3. Intézményen kívüli kapcsolattartás

Bölcsőde – intézmény kapcsolata

Tagóvodánként tartjuk a kapcsolatot a **bölcsődével**.

Óvodáinkba évente 5-10 gyermek érkezik a bölcsődéből. Ilyen esetekben a leendő óvodapedagógusok felveszik a kapcsolatot a gondozónőikkel, a gyermekekről való tájékozódás érdekében.

Programunkat a bölcsődébe is eljuttatjuk, hogy megismertessük a leendő szülőkkel az egyes óvodákban folyó munkát, ezáltal megkönnyítve számukra az óvodaválasztást.

Kapcsolattartásunk másik formája, hogy látogatjuk egymás nyitott programjait, valamint a „bölcsődei” napon a „Kelepelők” bábműsorral kedveskednek a bölcsődét látogató családoknak.

Iskolák – intézmény kapcsolata

A helyi **általános iskolákkal**, a tagóvodák tartanak rendszeres kapcsolatot, de az intézményt érintő szakmai és egyéb problémák megoldásában az igazgató és az iskolák igazgatói is együttműködnek.

Fontosnak tartjuk, hogy az óvoda – iskola átmenet „zökkenőmentes” legyen a gyermekek számára. Ennek érdekében folyamatos, rendszeres és hagyományteremtő kapcsolatra törekszünk mind az önkormányzati iskolákkal, mind az egyházi és a Gyakorló iskolával.

A jó kapcsolat alapját egymás munkájának tisztelete és megbecsülése jelenti számunkra.

Kapcsolattartásunk során – a városi oktatási koncepció alapján – arra törekszünk, hogy az iskolák megismerjék szándékunkat, munkánkat, országos alapprogramunkat.

Kiemelt feladatnak tekintjük, hogy vegyék figyelembe tapasztalatainkat, mérési eredményeinket a gyermekek egyéni képességeinek ismerete területén, kérjék azokat a szülőktől.

Elfogadjuk, hogy minden életkornak meg van a speciális szükséglete, sajátossága, amelynek az intézményekben meg kell felelni, ezáltal mi arra törekszünk, hogy az iskolai életre alkalmassá tegyük gyermekeinket, nem átvállalva az iskola, oktató – nevelő szerepét.

Együttműködésünk lehetséges formái:

- emberi és szakmai kapcsolatok folyamatos ápolása;
- érdeklődés egymás munkája, problémája, eredményei iránt;
- segítségnyújtás, támogatás szükség szerint;
- eszmecserék, szakmai tanácskozások szervezése;
- munkaközösség rendezvényeire történő meghívás;
- szülői fórumok közös szervezése;
- közös ünnepek, sport rendezvények szervezése;
- gyermekek látogatása egymás intézményeibe (óvodások iskolába, iskolások óvodába);
- lehetőség biztosítás a gyermekek iskolai előmenetelének folyamatos nyomon követésére.

Óvoda – iskola átmenet támogatása

- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka biztosítása az intézményben
 - tanulási képességek megalapozása
 - tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése szűrő vizsgálatokkal és egyéni fejlesztéssel
 - megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy, kreativitás szükséges szintjének kialakítása
- Iskolaválasztás támogatása

- a kijelölt iskolával, a szabad iskolaválasztás lehetőségét nem sértve a HHH gyermekek előnybe részesítésének szorgalmazása
- az SNI minősítésű gyermekekkel kapcsolatos felvilágosítás, tanácsadás
- Az iskolákkal közös óvoda – iskola átmenetet elősegítő program kidolgozása
 - kölcsönös hospitálások,
 - esetmegbeszélések,
 - szakmai műhelyek,
 - közös programok,
 - gyermekek mérési eredményeinek megismertetése.
- A gyermekek fejlődésének utókövetése az általános iskola első éveiben.

Palotásy János Zeneiskola

Művészeti értéket közvetítő programunk eredményes végzéséhez nagy segítséget nyújt a zeneiskola dolgozóinak bekapcsolódása az egyes tagóvodák munkájába.

A zeneiskola tanárainak és növendékeinek közreműködésével több hangverseny megrendezését tudjuk biztosítani. Ezen kívül lehetőséget adnak, hogy a gyermekek megismerhessék a különböző hangszereket, hallják azok hangját, esetleg meg is szólaltassák.

Egyéb kapcsolatok

Fenntartó

Folyamatos, napi kapcsolatot tartunk a fenntartóval, a **Polgármesteri Hivatal dolgozóival**, melynek köszönhetően problémamentes a közreműködésünk.

Kapcsolatunk egyrészt a közoktatási törvényből adódóan és egyéb jogszabályok alapján hivatalos, rendszeres, másrészt támogató, segítő jellegű.

Problémáink megoldására a konstruktivitás a jellemző. Kapcsolattartásunk formája a kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések, beszámolók.

Roma Kisebbségi Önkormányzat

Az intézménybe járó cigány gyermekek szociális hátterének, problémáinak megismerése végett és a folyamatos segítségnyújtás érdekében, gyermekvédelmi felelősről közreműködésével, kapcsolattartásunk rendszeres.

Szükség esetén közös gyűjtéseket, segélyezéseket szervezünk, közös pályázatokon veszünk részt, közösen felkutatjuk a három éves cigány gyermekeket, azért hogy minél előbb elkezdjék az óvodát, ezáltal növelve az esélyeket a későbbi zavartalan iskolakezdés érdekében.

Jászszági Egységes Pedagógiai Szakszolgálat

Kapcsolattartásunk személyes, naprakész, a szoros együttműködés jellemzi

Az iskolaérettség megállapításához az intézet gyógypedagógusa ad segítséget, a beilleszkedési zavarokkal-, magatartási problémákkal küzdő gyermekek esetében pedig a pszichológus munkájára támaszkodhatunk.

Ennek köszönhető, hogy gyermekeink többnyire az egyéni képességeiknek megfelelő iskolatípusban, optimális életkorban kezdenek meg tanulmányaikat. Természetesen a szülők véleményének figyelembe vételével.

Egyházak

Mivel városunkban működik református és katolikus egyház által vezetett óvoda, így a mindkét egyházzal működtetett óvodával jó kapcsolatot ápolunk. Tagóvodánként évente történik felmérés a szülői igényekről, és ennek alapján biztosítjuk az egyházak képviselője számára a helyet, és a nevelési időn túli időt a hitoktatás számára.

Szakmai szervezetek

Szakmai munkánk eredményesebb végzése érdekében kapcsolatot tartunk a **jászberényi EKKE Jászberényi Campusával, a JNSZ Megyei Pedagógiai Oktatási Központtal**. Aktív, rendszeres résztvevői és szervezői vagyunk a jászvárosi óvodapedagógusok továbbképzéseinek, illetve országos rendezvényeknek.

Közművelődési intézmények

Külön kiemelésre érdemes a **Jászkerület Nonprofit Kft.-vel** kialakult pozitív kapcsolatunk. Részt veszünk az általuk szervezett előadásokon, gyermek-és családi rendezvényeiken, ellátogatunk időszakos kiállításokra, illetve lehetőséget kapunk, hogy gyermekeink vizuális munkáiból mi is rendezhessünk kiállításokat. Igénybe vesszük az általuk működtetett öregerdei gyermektábort. A kölcsönös együttműködés alapján szakmai csoportjaink is rendszeresen részt vesznek előadásaikkal a **Jászkerület Nonprofit Kft** programjaiban.

Városi Könyvtár. Együttműködésünk keretén belül a gyermekek rendszeres látogatói és kölcsönzői a gyermek részlegnek. A könyvtár által kezdeményezett kedvező feltételekkel, lehetőségünk van természetvédelmi videó filmek és zenei hanganyagok kölcsönzésére.

Ezen túlmenően a könyvtár dolgozói mindenkor segítőkészek, együttműködők. A látogatások alkalmával, beszélgetésekkel, kiadványok nézegetésével, esetleg rövid filmek vetítésével segítik egy adott témában a mélyebb ismeretnyújtást.

Múzeumok

Városunk két múzeumának – **JÁSZ MÚZEUM és HAMZA MÚZEUM** – is rendszeres látogatóik gyermekeink. Évente megtekintik az állandó kiállításokat, az időszakos kiállításokat pedig alkalomszerűen látogatják. Látogatásaink alkalmával a múzeum vezetője alkalomszerű tájékoztatást nyújt számunkra, olyan kiadványokról, amelyek szakmai munkánkban is segítséget jelentenek, pl. népi gyermekjáték gyűjtemény, népdalokról készült kiadványok, stb.

Jászság Néptánc Együttes

Élő kapcsolatot tartunk az együttes utánpótlás csoportjaival, melynek során az együttes tagjai részt vesznek rendezvényeinken. Fellépéseikkel hangulatosabbá és színvonalasabbá teszik ünnepségeinket. Programunkban szerepel a néptánc alapvető elemeinek megismertetése, melyhez szakmai segítséget is nyújtanak az együttes tagjai.

Egészségügyi szervek

(gyermekorvosok, védőnők, ÁNTSZ dolgozói)

A kapcsolattartás formái:

- alkalmanként esettanulmányok;
- tájékoztató előadások szervezése szülőknek;
- ÁNTSZ előírásának megfelelő orvosi vizsgálat;
- hallás- és látásvizsgálat.

A védőnők rendszeres tisztasági vizsgálatokat végeznek, felvilágosító előadásokat tartanak a szülőknek, óvodapedagógusoknak, gyermekeknek.

A gerinc-deformitás megelőzése érdekében, évente diagnosztizáltatjuk a gyermekeket ortopéd szakorvossal, hogy a gyógytestnevelés végzettségű óvodapedagógusaink elláthassák a terápiát és a prevenciót.

Állat és Növénykert

Hosszú évek óta szoros kapcsolatot ápolunk a jászberényi Állat és Növénykert dolgozóival, akik biztosítják számunkra az interaktív tapasztalatszerzést. Az óvodák éves bérlettel rendelkeznek.

Az állatkerten kívül is lehetőséget kapunk arra, hogy gyermekeink testközelből ismerjék meg azon állatokat, melyre egyébként nem lenne módjuk. (Pl. Madarak és Fák Napja, Éjszaka az Állatkertben)

A madárbarát óvodákban kihelyezésre kerültek az állatkert által felajánlott etetők és odúk, melyek alkalmat adnak a gyermekek számára a folyamatos madármegfigyelésre.

A környezettudatos magatartás alakítását szem előtt tartva biztosítják az óvodában az állattartást, állatgondozást.

Nemzetközi kapcsolatok

Testvérvárosi kapcsolat építése az Olasz Conselve óvodájával, a nagyváradi drámapályával.

13. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

13. 1. GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

Gyermekintézmény lévén természetes, hogy programunkban kiemelt feladatként jelenik meg az egyéni sorsokkal való törődés, a családgondozás, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása, az elsődleges prevencióra való törekvés.

Kötelez bennünket ilyen irányú munkánk hosszú hagyománya, valamint a Gyermekvédelmi Törvény, mely jogi és anyagi keretet szab a gyermekközpontú, humánus, a családokat segítő gyermekvédelmi rendszer működésének.

Cél

- Feltárni mindazokat az okokat, amelyek a gyermek egészséges személyiségfejlődését hátrányosan befolyásolják, akadályozzák.
- Minden gyermek eljusson fejlődésének azon optimális fokára, mely által képes lesz egyéni készségének és képességének megfelelően az iskola megkezdésére.
- A gyermekek, szülők és dolgozók körében a „másság” elfogadtatása.

Feladat

- Lehetőségeinken belül megadni minden segítséget a hátrányok kompenzálásához a családgondozás és az egyéni bánásmód keretei között, ehhez intézményi gyermekvédelmi felelős biztosítása
- A gyermeki – szülői jogok megismertetése és érvényesítése az intézményben.
- Biztonságos, egészséges óvodai környezet megteremtése.
- Intézményen belül szociális szolgáltatások megszervezése.
- Rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel.
- A gyermek képességének megfelelő pedagógiai ellátás biztosítása
- Együttműködés a gyermekvédelmi partner társszervekkel.
- A gyermeket, családot megillető kedvezményekhez való hozzájutás elősegítése.

Elveink

A gyermekvédelem fontos alapelve a nevelési hatások összehangolása a fejlődő személyiség veszélyeztetettségének megelőzése érdekében.

A gyermek nevelése a család joga és kötelessége. Ezt tiszteletben tartva erősítjük a szülők felelősségérzetét, hangsúlyozva a családi nevelés fontosságát.

Személyes kapcsolat kialakítására törekszünk a szülőkkel.

A titoktartási kötelezettség természetesen minden, családokat érintő kérdésben érvényesül.

Az óvodák hagyományos együttműködését a családokkal, új szemlélettel, új formákkal gazdagítjuk. A család mással nem pótolható, elsődleges szocializációs szerepét a legtöbb esetben igyekszik betölteni. Az óvodai nevelés elsősorban a családi nevelés kiegészítésére vállalkozik. A társadalmi folyamatok nemkívánatos hatására és egyéb okok miatt a család funkciói sérülhetnek.

Előfordul, hogy az óvodának át kell vállalnia a család által meg nem oldott feladatokat is, a gyermek érdekében. Ilyen esetben az óvoda jelenti a gyermek számára a biztonságot, a családi fészek melegét. Ezekben, a családokban is keressük az együttműködés lehetőségét.

Lényegesnek tartjuk a családokhoz való közeledés szemléletét. A kapcsolatkeresésben, kapcsolatteremtésben a kezdeményező szerepet vállaljuk.

A jól működő családok szokásainak, értékrendjének megismerését ugyanolyan fontosnak tartjuk, mint a krízishelyzetben lévő családokét. Tapintattal és körültekintéssel segítjük a szülőket abban, hogy feladataikat minél eredményesebben teljesíthessék. Ezt kívánja meg a gyermek érdeke, a nevelőmunka sikeressége.

A gyermek családi körülményeinek figyelemmel kísérése, fejlődésének követésével együttesen történik. Az esetleges elakadás feltárásának folyamatában megjelenik a családi nevelés feltérképezése is. A megfelelő, őszinte kapcsolat a szülőkkel alapvető feltétel a problémák közös megoldásához.

Feladatunk az esélyegyenlőtlenség csökkentése mellett a befogadó környezet megteremtésével a kialakult előítéletek lebontásához való hozzájárulás, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése.

Az intézményünkben történő gyermekvédelmi munka koordinálását gyermek- és ifjúságvédelmi felelős látja el.

A gyermekvédelmi felelős feladatai

- A gyermekvédelmi felelős szociális eredetű pedagógiai problémákkal foglalkozik.
- A társadalmi háttér folyamatok nevelési intézményekre és a családokra gyakorolt hatásainak ismeretében foglalkozik a gyermekek szocializációs problémáival
- Segítséget ad a gyermekeknek, a családoknak, az óvodapedagógusoknak az erőforrások feltárásában.
- Érdekképviselőt lát el a szociális, a nevelő – fejlesztő, az egészségügyi, szociálpolitikai, jogi érdekvérvényesítő, valamint a gyermekjóléti- és védelmi szolgáltatások igénybevétele érdekében.
- Koordinálja a szociális és a pedagógiai tevékenységeket, partneri kapcsolatot alakít ki az együttműködésben más szakemberekkel.
- Tájékoztatja a **Szülői Munkaközösséget** az óvodák gyermekvédelmi tevékenységéről.
- Figyelemmel kíséri az 5 éves korú gyermekek rendszeres óvodába járását, problémás esetekben eljár a megfelelő szakhatóságoknál.
- Rendszeresen látogatja az állami gondozott, veszélyeztetett helyzetben élő gyermekeket a csoportban dolgozó óvodapedagógussal közösen.
- Kapcsolatot tart és együttműködik a **Családsegítő- és Gyermekjóléti Szakszolgálattal, Járszági Egységes Pedagógiai Szakszolgálat, Gyámügyi Hivatallal, Kisebbségi Önkormányzattal, védőnővel.**
- Munkájáról folyamatosan tájékoztatja az igazgatót és a tagóvoda igazgatókat.

A gyermekvédelmi munka központi gondolata a megelőzés.

Törekszünk arra, hogy megelőzzük a veszélyeztetett státus kialakulását. Súlyos esetekben azonban, elkerülhetetlen a veszélyeztetett helyzetben élő gyermek, nyilvántartásba vétele.

A nyilvántartásba vétel szempontjai

A gyermek fejlődését veszélyeztető tényezők

- A gyermek testi fejlődését, egészségét veszélyeztető okok.
- Pszichés károsodás.
- Tágabb környezet ártalmi.
- Súlyos anyagi nehézségekhez kapcsolódó elhanyagoló nevelés.
- Elhanyagoló neveléshez kapcsolódó testi – lelki bántalmazás.
- Súlyos érzékszervi károsodás illetve betegség.

Veszélyeztetett helyzetben élő gyermekeknek tekintjük, akit családjában, környezetében ismétlődő fizikai; vagy lelki bántalmazás, zaklatás, erőszak, elhanyagolás ér és ezt nem ellensúlyozza semmi.

A legjobb anyagi és kulturális körülmények között élő családokban is sérülhetnek mentálisan a családtagok, a gyermekek, a megromlott emberi kapcsolatok következtében.

Vannak olyan szülői csoportok, akik hasonló problémával küzdenek (elvált, munkanélküli, sérült gyermeket nevelő, stb.). A mi közvetítésünkkel ezek a szülők egymásra találhatnak, különböző segítséget, tanácsot nyújthatnak egymásnak.

A hátrányos helyzetben lévő családok gyermekei részére igyekszünk különböző pályázati úton nyert pénzből kedvezményessé tenni a kirándulásokat, színházlátogatásokat, uszoda használatát.

Feltételezzük, hogy minden család közvetít a gyermek számára valamilyen mértékben értéket. A szülőt partnernek tekintjük a nevelésben, akinek igényei és szükségletei vannak. A szülővel szemben nincsenek előítéleteink. Felelősséget érzünk a gyermekkor nyugalmának, derűjének megőrzésében, hiszen a rohamos változások, a modern élet stressz-hatásai egyre inkább szükségessé teszik a gyermekek óvását, védését.

A megszüntetés feladatai

- a felzárkóztatás megszervezése,
- egyéni tehetséggondozás,
- a hátrányok csökkentése érdekében egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- szülők segítése a szülői szerep eredményesebb betöltése érdekében,
- a gyermekek szociális helyzetének lehetőség szerinti javítása,
- segítő szakemberek igénybevétele a problémák típusának megfelelően,
- együttműködés a társszervekkel, jelzőrendszer működtetése.

Intézményen belüli tevékenységek, feladatok

- óvodai szociális szolgáltatások felkínálása (felügyelet, étkeztetés, segélyjavaslat, ingyenes ruhasegély, stb.)
- logopédiai, gyógypedagógiai ellátás biztosítása
- egyénre szabott fejlesztési tervek készítése, fejlesztés, a fejlesztés nyomon követése
- személyiségfejlesztő tréningek tartása dolgozóknak, szülőknek
- jogi segélyszolgálat megszervezése
- Szülők Klubja szervezése
- közös kirándulás szervezése
- a szülőkkel való kapcsolattartás egyéni formáinak kidolgozása (óvodánként az éves munkatervben rögzítve)

A gyermekvédelmi program megvalósításának erőforrásai, feltételei

személyi	- intézményi gyermekvédelmi felelős alkalmazása - szakképzettség megszerzésének elősegítése - az óvodai dolgozók képzése gyermekvédelmi továbbképzéseken - technikai dolgozók folyamatos fejlesztése a témában
dologi	- egészséges, nyugodt környezet kialakítása - a fejlesztéshez szükséges speciális eszközök biztosítása - külön helyiség biztosítása a szülőkkel való érintkezésre
anyagi eszközök	- pályázati lehetőségek kiaknázása - cégek, civil szervezetek, szponzorok támogatása - segélyszervezetek akcióinak megszervezése (Vöröskereszt, Máltai Szeretetszolgálat, Nagycsaládosok Egyesülete, stb.)

Kapcsolattartás a gyermekvédelmi társszervekkel

A részletes kapcsolattartást az intézményi partnerazonosítás kommunikációs táblája tartalmazza, mely megtalálható minden tagóvodában. Ebben a táblában minden partnerünket jelöljük, és szabály szerint frissítjük.

Várható eredmény

- ✓ Érvényesülnek a gyermeki jogok.
- ✓ Megvalósul a szociálisan hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett gyermekek felzárkóztatása, tehetségfejlesztése.
- ✓ Folyamatos, egymást segítő kapcsolat alakul ki a rászoruló családok és óvoda között.
- ✓ Csökken az esélyegyenlőtlenség.

13. 2. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Cél

- Megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelés biztosítása a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű (továbbiakban: HH/HHH) gyermekek részére.
- Az intézményen belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.
- A gyermekek differenciált fejlesztése egyéni képességeik figyelembe vételével.
- Gyermekközpontú, családoorientált szemlélet kialakítása.

Feladat

- A HH/HHH gyermekek egyenlő elosztásával biztosítani intézményi- és csoport szinten a szegregációmentességet.
- Egyéni, differenciált készség- és képességfejlesztés, egyénre tervezetten, a gyermek fejlődését folyamatosan nyomon követve.
- Hatékony együttműködés kialakítása a szülőkkel, valamint az óvodán kívüli szervezetekkel.

Szervezési feladatok

Feladat	Felelős
A HHH gyermekek óvodai beíratásának támogatása (a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása)	Vezetői munkaközösség
Integrációt elősegítő csoportalakítás (tagóvodánként, csoportonként a HHH gyermekek arányos elosztása)	Tagóvoda igazgató saját óvodájukban
Az igazolatlan hiányzások minimalizálása	Csoportvezető óvodapedagógusok a saját csoportjukban
A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tartás kialakítása	Igazgató
Amennyiben a pedagógus a feladatellátási helyen a hátrányos helyzetű gyermekek, vagy a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek külön vagy együttesen számított aránya eléri a tíz százalékot, a pedagógus képességbontakoztató, integrációs felkészítést vagy óvodai fejlesztő program keretében feladatokat lát el, az esélyteremtés érdekében. A részletesen kidolgozott programot az óvodai csoportnapló tartalmazza.	Igazgató

Nevelőtestület együttműködése

- Rendszeres team munka valamennyi munkatárs részvételével
- Esetmegbeszélések
- Hospitálások

Személyi feltételek

- óvodapedagógusok
- gyermekvédelmi felelős
- gyógypedagógus
- nyelv- és beszédfejlesztő óvodapedagógus
- gyógytestnevelő óvodapedagógus
- gyógypedagógiai asszisztens
- drámapedagógiai óvodapedagógus
- zenei képességfejlesztő óvodapedagógus
- differenciáló szakpedagógus
- dajka.

Tárgyi feltételek

A tárgyi feltételek biztosítása az eszköznorma előírásai szerint történik.

- egyéni fejlesztéshez képességfejlesztő játékok,
- vizuális eszközök,
- vizuális tábla,
- mozgásfejlesztést segítő eszközök (Bobath labdák, hengerek, Ayres, Wesco eszközök,) finommotorika fejlesztését segítő játékok, eszközök, anyagok.

Pedagógiai munkánk kiemelt területei

- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés készítése (részletes anamnézis) lehetőleg család-látogatás alkalmával
- **Egészséges életmódra nevelés**
 - egészségtudat kialakítása,
 - táplálkozási szokások alakítása,
 - mozgásra nevelés
- **Érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés**

- az intézményes nevelésbe való illeszkedés elősegítése,
- bizalom-, elfogadás-, együttműködés érvényesítése
- **Kommunikációs nevelés**
 - szókincs-,
 - nyelvi kifejezőképesség-,
 - beszédértés-,
 - beszédészlelés fejlesztése
- **Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése**
- **Korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása**
 - kompetencia alapú óvodai nevelés (mozgás, zene, dráma, stb. felhasználása),
 - környezettudatos magatartás alakítása pozitív minta alapján,
 - differenciálás,
 - kooperatív tanulási technikák,
 - egyéni fejlesztés,
 - szülőkkel való megújuló partneri kapcsolatok.

Gyermekevédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka

Feladat	Felelős
Egészségügyi szűrővizsgálatok (a gyermek testi fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szakorvosi vizsgálatok – fogászat, szemészet, ortopédia -) kezdeményezése, megszervezése	Tagóvoda igazgatók
Gyermekeorvosi, védőnői tanácsadás (a szülők számára az együttműködő partnerekkel közös programok – pl. egészségnap – szervezése)	Csoportos óvodapedagógusok
Gyermekejóléti szolgáltatások kezdeményezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulásokon való részvétel és rendezvények látogatásának biztosítása)	Gyermekevédelmi felelős
Szociális ellátó rendszerrel való aktív együttműködés (a rászorulóknak a természetbeni és pénzbeli juttatásokhoz)	Gyermekevédelmi felelős

Együttműködés a szülőkkel

- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel
- A gyermekek egyénre szabott beilleszkedésének biztosítása
- Rendszeres tájékoztatás a gyermek fejlődéséről
 - egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése,
 - gyermekmunkák bemutatása, elemzése,
 - szülők részvételi lehetőségének biztosítása a napi tevékenységek során
- Egyéni beszélgetések,
 - gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése,
 - a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése,
 - a család erőforrásainak feltárása
- Szülői közösségek kialakítása
 - SZMK tagság,
 - rendezvények szervezése pl. őszi programok, adventi előkészületek, farsang, évzáró, anyák napja, stb.
- A partneri igény- elégedettségmérés eredményei alapján a szülői igények kiszolgálása a törvényi és a pénzügyi lehetőségek függvényében.

Együttműködés az óvodán kívüli szervezetekkel

Szervezet	Együttműködési lehetőségek
Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat	Szülők támogatása, erőforrásaik feltárása
Védőnői hálózat	A gyermekek óvodai beíratásának támogatása, korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás
Szakmai szolgáltatók – Nevelési Tanácsadó	Konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások megtervezése, biztosítása
Roma kisebbségi önkormányzat	A gyermekek óvodai beíratásával-, a hiányzások csökkentésével-, iskolaválasztással-, szülői programokkal kapcsolatos segítségadás

Elvárt eredmény

- Megtörténik az intézmény körzetéhez tartozó HH/HHH gyermekek teljes körű beóvodázása
- Csökken az igazolatlan hiányzások száma
- Csökken a HHH gyermekek körében az SNI minősítés
- A HH/HHH gyermekek egyéni eredményei – a mérések alapján – 10%-nál nagyobb mértékben nem maradnak el a csoport átlagtól.
- A HHH gyermekek megfelelő időben, normál tantervű iskolában kezdenek meg tanulmányaikat

13. 3 NEMZETISÉGI NEVELÉS

Intézményünkben a roma gyermekek körében, roma/cigány kulturális nevelést folytatunk, magyar nyelven.

A nemzetiségi óvodai nevelés hazánk egységes nevelési- fejlesztési rendszerének része, mely az Óvodai nevelés országos alapprogramjával összhangban valósítja meg sajátos célkitűzéseit és feladatit.

Mint ahogy társadalmunk, városunk lakossága is sokszínű: kulturáltságban, anyagi lehetőségeiben, nemzeti és etnikai hovatartozás tekintetében.

Cél

- Kompenzálni a családi nevelés esetleges hiányát.
- Segíteni a család valamennyi tagját a többségi társadalom érték- és normarendszeréhez való minél sikeresebb alkalmazkodásában.
- A gyermekeknek – beilleszkedésük során – szeretet és biztonságérzet biztosítása, éreztetve, hogy a „különbözöttséget” elfogadjuk, tiszteletben tartjuk, ezzel megalapozzuk érzelmi kötődésüket az óvodához, ösztönözzük társas kapcsolataik pozitív alakulását.
- A hátrányos családi környezetben élő gyermekek felzárkóztatásának elősegítése.
- A társadalmi elvárásoknak megfelelő viselkedéskultúra alapozása.
- A roma kultúra megismertetése, hagyományápolás, identitástudat alakítása

Feladat

- A gyermekek személyiségének megismerése, az esetleges lemaradás területeinek, mértékének megállapítása.
- A családi nevelés jellemzőinek megismerése. (A roma gyermekek óvodai nevelését meghatározza az eredet, a beilleszkedés foka, az életvitel, a szülők iskolázottsága, munkavállalása. Tudnunk kell, hogy a gyermeknek hogyan teltek életének első évei. Mindez fontos a családi házzal való együttműködés szempontjából is.)

- Körültekintő testápolási, higiénés, öltözködési szokások alakítása, az étkezési kultúra alapozása. Az egészség megőrzéséhez szükséges szokások alapozása, a harmonikus, szép mozgás elsajátíttatása.
- Az érzelmi élet gazdagítása, az érzelmek felett való uralkodás képességének kialakítása, a másság tiszteletben tartása, az identitás alakítása
- Nyelvi képességek, a kommunikáció fejlesztése
- Erkölcsi, kulturális értékek megismertetése, a magán tulajdon tiszteletben tartásának erősítése.
- A magyar és roma gyermekek megismertetése egymás hagyományaival, szokásaival és azok tiszteletben tartására nevelés.
- A roma nemzetiség kultúrájának és szokásainak megismertetése, pozitív érzelmi viszony kialakítása, melynek hatására erősödik az identitás.
- Hátrányok kompenzálása a fejlesztési feladatok differenciált, egyénre szabott segítségével.
- Az önkiszolgálás, tisztálkodás, étkezési szokások területén mutatkozó hiányosságok pótlása, a hiányos fogalomismeret megszüntetése, beszédhibák korrigálása, a szókincsgazdagítása.
- A nemzetiségi kultúrkinccs (irodalom, zene, népi játék) megismertetése.

Első lépésnek tartjuk a szülők megnyerését az óvodai neveléshez, az esélyegyenlőség megteremtéséhez.

Segítjük a családból az óvodába való átmentet azzal, hogy a szülőt beengedjük reggelente a csoportszobába, (egészségügyi előírásokat betartva) lehetővé tesszük, hogy napközben is meggyőződhesen gyermeke biztonságáról. Fokozottabban figyelünk arra, hogy a testvérek egy csoportba kerüljenek. Ez megnyugtató a szülő számára, hiszen bizalmatlanságuk az óvoda iránt mindenki által ismert. Féltik gyermeküket, csak maguk mellett tudják biztonságban. Ez az oka annak is, hogy a három éves korú gyermekeket igen nehéz beóvodáztatni, ha a szülőnek nincs állandó munkaviszonya. A nehézségek ellenére arra törekszünk, hogy a szülők három éves kortól szívesen adják óvodába gyermekeiket, felismerve ezzel azt, hogy így nagyobb lehetőség kínálkozik az esélyegyenlőség megteremtésére.

Hangsúlyozzuk, hogy képesek vagyunk a különbözőség tolerálására, ezt közvetítjük a gyermekcsoport és a nem roma szülők felé. Ezt tapasztalhatja valamennyi szülő az óvodakülönböző rendezvényein, szülői értekezleten, kirándulások alkalmával stb.

Óvodáinkban biztosított a feltétel ahhoz, hogy a **roma kultúrát felelevenítsük**, megismertessük a gyermekekkel.

Rendelkezzünk roma meséket, zenét tartalmazó kazettákkal, a cigányság történetével, kultúrájával, szokásaival foglalkozó könyvekkel.

A tevékenységekben hangsúlyozott szerepet kapnak a roma játékok, versek, mesék, dalok.

A vizuális nevelésben helyet kap a sajátos szín- és formavilág.

A mozgáshoz kötődő tevékenységek között szerepel a cigány táncművelés megismertetése.

Ezek segítségével igyekszünk megismerni a roma nemzetiség szellemi és tárgyi kultúráját, hagyományait, szokásait.

Fontosnak tartjuk a kultúrkinccs továbbörökítését, erre bátorítjuk, biztatjuk a szülőket is.

Intézményünk munkáját kiegészíti a családdal (szülőkkal, nagyszülőkkal) való együttműködés.

A szülők a gyermek neveléséért felelősséggel tartozunk, keressük velük a rendszeres partnerkapcsolatot.

Az óvodai nevelésben a szülők érdekét, jelenlétük biztosítását természetesnek, sőt kíváncsiságnak tartjuk. A nevelésben együttműködő szülők segítségükre vannak a csoportközösség szervezésében, a gyermek fejlődésének elősegítésében, az identitás megalapozásában, fejlesztésében.

Városunk Roma Nemzetiségi Önkormányzata támogatja munkánkat. Segítségre van a felmerülő problémák megoldásában, a családok szociális és egyéb problémáinak megoldásában.

A családokkal való kapcsolattartás során beszél az érintett szülőknek az óvodában folyó munkáról, annak fontosságáról a gyermek fejlődésével összefüggésben. Igyekszik segíteni ezzel azt a törekvésünket, hogy a gyermekek három éves koruktól részesüljenek óvodai nevelésben.

A felzárkóztatás tartalma

Gondozási feladatok

A gondozási feladatokat minden óvodapedagógus a saját csoportjába járó gyermekekkel gyakoroltatja, alakítja szokásaikat a mindennapok folyamatában, az egyéni hiányosságok és az eltérő ütemű egyéni fejlesztés figyelembevételével. Ennek gyakorlati megvalósításához az éves tervben részletesen kidolgozott ütemterv található

A gyermekek, beilleszkedését nehezíti az eltérő értékrend a család és az óvoda között. Fontos, hogy fokozatosan vezessük be a gyermekeket az óvoda helységeinek, eszközeinek megismertetésébe. Azoknak az eszközöknek a használatát, amelyek otthon hiányoznak, nem erőltetjük rájuk, amíg meg nem szokták ezek hangját, méretét (pl.: WC, háztartási gépek stb.).

Az alapvető higiénés szokások kialakítására nagyobb hangsúlyt fektetünk, több időt, lehetőséget teremtünk ezek gyakorlására.

- Helyes hatékony kézmosás bemutatása, gyakoroltatása (szappan, körömkefe használata).
- Saját törölköző használata.
- WC használata, papír használat, WC lehúzás, kézmosás WC használat után.
- Étkezések előtti kézmosás.
- Zsebkendő használatának kialakítása.
- Fölösleges ruhadarabok önállóan levetése, illetve az időjárásnak megfelelő öltözködés igényének kialakítása.
- Étkezésnél az evőeszközök megismertetése, arra törekvés, hogy rendeltetésszerűen használják.
- A fogkefe, fogkrém használatának megismertetése, törekszünk arra, hogy szokássá váljon ezek használata.

Készségek, képességek fejlesztése

Minden óvodapedagógus a napi tevékenységek során, az egyéni eltéréseknek megfelelően végzi a csoport többi tagjával együtt. Munkánk során figyelmet szentelünk a kimagasló zenei képességű, jó ritmusérzékű, kézügyességű gyermekek fejlesztésre.

Játék és valóságtudatuk jó, szabályismeretük a praktikus nevelés miatt kissé elmarad az életkori szinttől, de fejleszthető. Egyéni fejlesztő programmal pótolható a gyermekek játékeszköz ismerete, használata.

A **munka** megszervezése nem okoz gondot a praktikus családi nevelés miatt. Azok a munkafolyamatok kapnak nagyobb hangsúlyt az óvodában, amelyek a családban nem ismétlődnek. Hangsúlyozottabb a fokozatosság és a rendszeresség elvének érvényesülése. A gyermekek tanulásában a családi hatások fokozottabban érvényesülnek: utánzás, modellkövetés, kevés a verbalizmus. A családban a szociális, az érzelmi, a viselkedéses, a felfedező tanulás erőteljesebb, a kognitív szféra működtetését nem tartják annyira fontosnak. A gyermekek bevonása a felnőttek játékéba, munkájába a spontán tanulást erősíti. Az óvoda feladata az eltérő tapasztalás, élményhatás, ismeret, tudásanyag megismertetése és pótlásának megszerzése, az iskolakezdéshez az esélyegyenlőség megteremtése.

Az **anyanyelvi, irodalmi nevelés** során gyakran találkozunk a gyermekek körében hiányos fogalomismerettel. Gyakoribb a gyermekek körében az életkori beszédhiba. A szókincsgazdagítás lehetőségei körül gyakrabban alkalmazzuk a képolvasást, a hangutánzó játékokat, a mesedramatizálást, a bábozást. A verbális önállóság fokozásához dialógusokra épülő játékokat kezdeményezünk. Az óvodai irodalmi nevelés a roma gyermekek identitás tudatának kialakításának lehetőségét jelenti. Vizuális nevelés területén az ábrázoló tevékenységekhez szükséges tárgyi feltételek gyakran hiányoznak a családban. Ezek pótlásáról gondoskodunk az óvodában, valamint pályázati lehetőségek kihasználásával az otthoni feltételeket is támogatjuk.

Zenei nevelés területén jellemző a gyermekek érdeklődése. Megmutatkozik tehetségük a szép, tiszta éneklésben, a dallam gyors elsajátításában. Egyes csoportokban megvalósítható az emelt szintű zenei nevelés, a korai tehetséggondozás.

A **környezet megismerésére** nevelés során fontos, hogy az óvodapedagógus ismerjék a gyermekek eltérő élményanyagát, a hiányzó elemeket pótolják, bővítsék a meglévő tapasztalatokat. Megismertetjük a gyermekekkel a számukra nehéz gyűjtőfogalmakat, rászoktatjuk arra, hogy élményeiket merjék szóban kifejezni.

Óvatosan kell bánnunk a családból hozott hiedelmekkel, babonákkal. A gyermek valóság – mesetudatának erősítését ezeken a területeken a családokkal közösen próbáljuk megoldani.

A **matematikai nevelést** jól szolgálja a családok együttélése, gyakorlatias életvezetése. A gyermekek matematikai érdeklődése és tudása azonban kicsit egyoldalú, amire otthon szükség van azt feltűnően jól, amire nincs, azt egyáltalán nem tudja. Az ismerős területeket felszínre hozva feladatunk a gyermekeket elvezetni az ismeretek felé. A matematikai nevelésben állandó vizsgálódás tárgya a tárgyi világról a képi, a képiról a fogalmi, az elvontabb felé milyen mértékben képes a gyermek elmozdulni. Figyelmet fordítunk a cigány gyermekek értelmi fejlődésében a tanulékonyyságra, az emlékezeti tevékenységre, a képszerű síkon történő műveletvégzésre.

Az alábbi képességfejlesztésekre nagy hangsúlyt helyezünk

- Kondicionális képesség (erő, állóképesség, gyorsaság)
- Térérzék, szem- láb- kéz koordináció
- Figyelem
- Testséma, irányok, téri tájékozódás
- Finommotoros koordináció, megfigyelőképesség
- Érzékelés, tapintás
- Esztétikai érzék, illetve ritmusérzék

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

A családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként

- ✓ A gyermekben kialakul a pozitív érzelmi viszony a nemzetiség kultúrája iránt
- ✓ Életkorának és egyéni képességének megfelelően olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket közvetítse
- ✓ Tájékozódni tud kommunikációs helyzetekben
- ✓ Ismeri az anyanemzet kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat.

13. 4 KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

13. 4. 1 SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ, BTM GYERMEKEK INTEGRÁLT NEVELÉSE

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja és a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve határozza meg az óvoda feladatát e területen.

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését segítjük a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelés során.

A sérült és az ép gyermekek kölcsönös tapasztalatai egymásról, közös tevékenységeik, együttes élményeik azt valószínűsítik, hogy később is elfogadók, igény szerint segítőkészek lesznek egymás iránt. Ezt elfogadva dolgozta ki intézményünk a Sajátos nevelési igényű gyermekek helyi program fejezetét.

A nevelési programot egyéni fejlesztési terv is kiegészíti.

Cél

- A sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodó képességének, akaraterejének, önállóságának, együttműködésének érzelmi életének fejlesztése, integrált óvodai csoportok keretén belül.
- A gyermekben rejlő tanulási potenciálok kihasználásával a problémamegoldó képességre nevelés.
- A sérült, illetve lassabban fejlődő funkciók lehető legkorábbi és leghatékonyabb fejlesztése, a gyermekek életminőségének javítása.
- A sérült funkciók pozitív irányba történő fejlesztése, a sikeres, kudarcától mentes iskolai pályafutás kezdése érdekében.

Feladat

- Olyan komplex (orvosi, pszichológiai, gyógypedagógiai) szakvélemények áttekintése, melyek segítségével megismerhetjük a sérülés mértékét, struktúráját, amelyek alapján tervezzük a specifikus fejlesztést.
- A sajátos nevelési igényből eredő speciális fejlesztő tevékenységek megszervezése (mozgásterápia, vizuális-, akusztikus-, taktilis észlelés, értelmi képességek fejlesztése, beszéd- és nyelvi képesség fejlesztése, megismerő folyamatok kialakítása, önállóság, szokások elsajátításának gyakoroltatása).
- A napi életritmusba a speciális tevékenységek beépítése, melyek a sérültek felzárkóztatását segítik elő.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülés-specifikus fejlesztése, illetve a képességeket- és készségeket befolyásoló pszichikus funkciók fejlesztése, szakemberek segítségével.
- Speciális módszerek, terápiás eljárások, technikák szakszerű megválasztása és azok alkalmazásával a kognitív képességek fejlesztése.
- Differenciált, a szükségletekhez igazodó segítségnyújtással képességfejlesztés, a hiányosan működő képességek kialakítása, fejlesztése, esetleg korrekciója valamennyi területen.
- Egyénre szabott fejlesztőprogramok készítése a sérült gyermekek részére, a szakvélemény alapján.
- Interperszonáliskapcsolatok alakítása.
- Olyan modell nyújtása, amely pozitív irányba befolyásolja a sérült gyermekek fejlődését.
- Mindezekkel a harmonikus személyiségfejlődés elősegítése.

Az integrált nevelés feltételei

- Az integrált nevelés szerepeljen az intézmény, alapító okiratában
- A gyermek rendelkezzen szakvéleménnyel

(Értelmi elmaradás, részképesség zavar, esetében – JNK Szolnok Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottság – Szolnok)

(Beszédfogyatékoság esetében – Beszédvizsgáló Országos Szakértői Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ – Budapest)

(Mozgásfogyatékoság esetében – Mozgásvizsgáló Országos Rehabilitációs és Szakértői Bizottság – Budapest)

- Az ép és sérült gyermekek szüleinek bevonása történjen meg
- Az integrált óvodai csoportok létszáma 20 fő, amelybe maximum 2-3 sérült gyermek kerülhet
- Csoporton belül a sérült gyermekek más-más fogyatékosági csoportba kell, hogy tartozzanak

Tanügy igazgatási dokumentumok

- Egyéni fejlődési lap/ Tü.356 /
- Fejlesztési terv

A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülés-specifikus fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgás-szervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe.

A jelentősen eltérő kóreredet – végtagredukciós fejlődési rendellenességek és szerzett végtaghiányok; petyhüdt bénulást okozó kórformák; a korai agykárosodás utáni mozgás rendellenességek; egyéb, maradandó mozgásállapot-változást, mozgáskorlátozottságot okozó kórformák; a halmozott sérüléssel járó különböző kórformák – és károsodás miatt a mozgáskorlátozottság egyénileg is sok eltérést mutat.

Kiemelt feladat

- a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése,
- a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása,
- a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése,
- az életkornak megfelelő tapasztalatszerzés biztosítása,
- a megtanult mozgás alkalmazására nevelés,
- biztosítani a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás- és étletteret (az ehhez szükséges akadálymentes környezetet, sajátos technikai eszközöket, például lejtő, kapaszkodó), mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét
- kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást stb. fejlesztése

Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmaztatása a napirend egészét átszövik.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció és terápia feladatokat, valamint a mozgásnevelést az óvodai foglalkozások körébe építjük be.

A fejlesztés, nevelés során az óvodai nevelés valamennyi területét figyelembe vesszük.

- **Mozgásfejlesztés**
 - Az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztésével, az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztésekkel.
 - Hangsúlyt kap a különböző önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő-támogató eszközök szükség szerinti használatának kialakítása.
- **Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése**
 - A meglévő funkcióknak, a család igényeinek megfelelően és velük együttműködve az önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés.
 - A sérülés függvényében az egészségüggyel való kapcsolattartásra, pl. inkontinencia kérdésének megoldásában.
- **Játéktevékenység**
 - Szükség esetén a játékhoz használt tér átalakítására, a játéktevékenység egészének, esetleg egyes részeinek adaptálására.
 - Az egyes tevékenységek során a mozgáskorlátozott gyermek aktív szerepe, bekapcsolódása.
- **Nyelvi fejlesztés**
 - A gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe, szükség esetén sajátos fejlesztési célok kitűzése, esetleg a logopédussal való együttműködés.
- **Éneklés, zenei nevelés**
 - Artikulációs problémák, légzésproblémák kezelése, eszközhasználat segítése.
 - Az ének – zene pozitív hatásának kihasználása (pl. a test ellazulásának segítése).
 - Társas cselekvéssel a ritmus- és tempóérzékelés fejlesztése.
 - Speciális testhelyzet felvétele, esetleg a gyermek állapota által meghatározott adaptált eszközök (hangszerek) használata.
- **Rajzolás, kézügyesség fejlesztése**
 - A kézfunkciót és a manipulatív tevékenységek segítését célzó megfelelő testhelyzet megtalálása, a kóros izomfokozódások, együttmozgások leépítése
 - A finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése.

A halmozottan sérült mozgáskorlátozott gyermekek esetében a mozgáskorlátozottságon kívül még más – érzékszervi, beszéd- vagy értelmi sérülés – is nehezíti a fejlesztés lehetőségét.

Fejlesztésünk döntően a mozgáskorlátozottak pedagógiája és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek egyénre szabott kombinációival történik.

Jelenlegi személyi és tárgyi feltételeink mellett csak a Központi Óvodában tudjuk biztosítani a mozgásfogyatékos gyermekek fejlesztéséhez szükséges feltételeket

Látássérült gyermek

A látássérült gyermek látásteljesítménye (vízusa) az ép látáshoz (vízus: 1) viszonyítva két szemmel és korrigáltan (szemüveggel) is 0-0,33 (0-33%-os látásteljesítmény) közötti.

Látássérült az a gyermek is, akinek látótere – tekintése fixációs pontjától mindkét irányban legfeljebb 10°, azaz teljes szélességében legfeljebb 20°.

A látássérült gyermekek a nevelés szempontjából lehetnek: vakok, aliglátók és gyengénlátók. A speciális, gyermekre szabott pedagógiai program meghatározója a látásélesség mellett: a látássérülés kóroki tényezője, a látássérülés bekövetkeztének időpontja, és a látássérüléshez esetleg csatlakozó egyéb fogyatékosság, rendellenesség.

Kiemelt feladat

- A gyermek segítése
 - a közös játékban,
 - a közösséghez való alkalmazkodásban,
 - a viselkedési formák megtanulásában és gyakorlásában,
 - a közösség előtti szereplésben.
- Kiemelt
 - az önkiszolgálás megtanítása,
 - a tárgyak és helyük megismertetése,
 - a rendszeret,
 - a higiéné, különösen a szem és a kéz tisztán tartása.

Figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel az adott szembetegségre.

- Az óvodai nevelésben részesülő **vak gyermekeknél** (vízus: 0) is **kiemelt szerepet kap a játék**, ami tág lehetőséget ad az ép érzékszervek aktivizálásával a hallás, tapintás, szaglás, íz-érzékelés, mozgás-ritmus, tájékozódási képesség intenzív fejlesztésére.
- **Mozgásnevelésükben** kiemelten fontos a testkultúra kialakítása, a tartáshibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, majd folyamatos fejlesztése.
- A vak gyermekek fejlesztésében hangsúlyos a **zenei nevelés**, mely egyszerre fejleszti a hallást és a mozgást.
- Az **önkiszolgálás** terén életkoruk és sérültségük mértéke szerinti önállóság kialakítása.
- A környezetük valóság-hű megismerése széles körű érzékeltetéshez, a biztonságos téri tájékozódás támpontokhoz kötötten valósítható meg.
- **Az eszközök kiválasztásánál** – színek helyett – elsődleges szempont a jól tapinthatóság biztosítása.
- A **környezet kialakításakor** tapintható jelzések alkalmazása, a bútorok lehetőség szerinti állandó rendje javasolt.
- A **számélmények** kialakulását az akusztikus minták, a mozgás és a verbális kifejezések is hatékonyabbá teszik, az óvodai foglalkozások során a hatrekeszes dobozok, gombás-, szögcsatlakozók alkalmazása a Braille-írás-, -olvasásrendszer megtanulását készíti elő.
- Az **aliglátó gyermekek** (vízus: a fényérzéstől 10%-os látásteljesítményig) adottságaik szerint vagy a tapintó-halló vagy a látó-halló (tapintó) életmódra készíthetők fel.

A látásukat praktikusán kismértékben használó aliglátó gyermekek (pl. fényérzékelők, színeket felismerők).

A fejlesztés fő területei megegyeznek a gyengénlátó gyermekek nevelésének elveivel.

- A **gyengénlátó gyermekek** (vízus: 10%-os látásteljesítménytől 33%-ig) főleg látásuk útján tájékozódnak a világban, de az ép látásúakhoz képest sokkal közelebbről, kisebb térben tudják azt használni. Nevelésük speciális optikai eszközök segítségével a vizuális megismerés útján tör-

ténik, de jelentős szerep jut a nevelésben a többi, elsősorban a hallási és tapintási analizátor kompenzatív működésének is.

- Kiemelten fontos a testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, az ehhez szükséges környezet (pl. dönthető asztallap, egyéni megvilágítás) biztosítása.

A gyengénlátó gyermek fejlesztésének kiemelt területei

- A környezet vizuális megismertetése.

Területei

- **Látásnevelés**
 - a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben.
- **A nagymozgás fejlesztése**
 - mozgáskoordináció, mozgásbiztonság.
- **Térbeli tájékozódás**
 - a látás felhasználásával.
- **A finommozgás fejlesztése**
 - a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése.
- **A látás-mozgáskoordináció fejlesztése**
 - finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.

Az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése

- A hallási figyelem és megkülönböztető képesség segíti a tájékozódást, tanulást.
- A tapintás által szerorzhető információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket.

Hallássérült gyermek

Kiemelt feladatok

- **A súlyos fokban hallássérült** – siket – gyermekek (a beszéd tartományban mért hallásvesztés 90 dB vagy nagyobb) óvodás életkorban történő fejlesztési feladata:
 - a nyelvi kommunikáció rendszerében a hallás és a beszédértés fejlesztése,
 - a hangos beszéd aktív használatának építése,
 - a grafomotoros készségfejlesztés,
 - a diszfázia-prevenció.
- A kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése, alapvető önkiszolgálási szokások elsajátítása, az aktív nyelvhasználat építése.
- A beszédértés, szókincs, szájról olvasási készség fejlesztése.
- A beszédérthetőségének kialakítására, főleg a magánhangzók esetében.
- **A nagyothalló** – gyermekeknél a beszéd tartományban mért hallásvesztés 30-45 dB közötti, közép súlyos esetben 45-65 dB közötti, súlyos esetben 65-90 dB közötti hallásvesztéssel mutató gyermekek esetében.
 - A nyelvi kommunikáció megindítása, és/vagy fejlesztése,
 - a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése,
 - a beszédértés, a szókincsfejlesztés,
 - a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése,
 - a beszédérthetőség folyamatos javítása.

- A **hallássérült** kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében
 - a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása,
 - szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata,
 - a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.
- A **hallásukat műtéti úton helyreállított**/létrehozott (pl. cochlea implantált) hallássérült gyermeknél – egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után – fizikai értelemben közel ép hallás mérhető.
- Fejlesztésük stratégiája
 - beszédértésük, hangzó beszéd produkciójuk fejlődése hasonlóságot mutat a hallók beszédfejlődésével.
 - Fejlesztésük kívánatos színtere az ép hallásúak környezetében van (többségi óvoda, szükség esetén logopédiai csoport).
 - Teljesítményüket döntően befolyásolja intellektusuk, esetleges – a pszichés fejlődés zavara miatti – beszéd-, nyelvtanulási akadályozottságuk valamint a családi háttér, a fogadó intézmény integrációs szintje a speciális pedagógiai megsegítés.
- A **halmozottan fogyatékos hallássérült** óvodás korú gyermekek esetében a hallás különböző mértékű csökkenésén kívül még más (esetenként mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy a pszichés fejlődés zavara) fogyatékoság is súlyosítja a fejlesztés lehetőségét.
- A foglalkozás döntően a szurdopedagógia és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek kombinációival, egyéni fejlesztési terv alapján történik.
- Fejlesztésüket eredményesen egyéni vagy kiscsoportos formában lehet megvalósítani.

Enyhén értelmi fogyatékos gyermek

- Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztése intézményünkben a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés során valósul meg.
- A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárscsoportban megél.
- Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodunk a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.
- Intézményünkben – a magas csoportlétszámok miatt – elsősorban az értelmileg enyhe fokban sérült gyermekeket tudjuk fogadni. (A diagnózist a JNK Szolnok Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság – Szolnok, állítja fel).
- Az Ő esetükben az ép gyermekekkel közösen történő együttnevelést tudjuk felvállalni az óvodában. A spontán tanulást, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítjük elő, számtalan élmény és minta biztosításával, amit a gyermekek a kortárskapcsolatok során élhetnek meg.

A fejlesztés célja

- A tankötelezettségi-kor elérésére a megfelelő iskolakészültség biztosítása, amellyel a tanulmányokat normál általános iskolában, a tanulásban akadályozottak tanterve szerint kezdheti meg a gyermek.

Feladat

- a gyermek szükségletei szerint folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről történő gondoskodás,
- a fejlesztés során a gyermek aktuális igényének megfelelő ismeretek, tevékenységformák, módszerek, szervezeti keretek biztosítása,
- a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a kommunikáció, a szociális alkalmazkodás fejlesztése.

Beszédfigyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban

Beszédfigyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít.

A beszédfigyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája

- expresszív diszfázia,
- receptív diszfázia,
- kevert típusú diszfázia,
- a folyamatos beszéd zavarai,
- logofóbia,
- centrális eredetű szerzett beszédzavarok,
- orrhangzós beszéd.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok megnyilvánulásai

- az anyanyelvi fejlettség alacsony szintje,
- a beszédértés és észlelés nehézsége,
- kifejezőkészség nehézsége (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség),
- a beszédszerveződés nehézsége (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága),
- a beszédszervi működés gyengesége,
- a beszédhangok tiszta ejtésének hiánya,
- az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavar (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai),
- a verbális tanulás lassú fejlődése.

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképességzavarok:

- diszlexia,
- diszgráfia,
- diszkalkulia veszélyeztetettség,
- magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A fejlesztés célja

- A beszédfigyatékos gyermekek sokoldalú, prevenciós fejlesztése.
- A kommunikációs szándék tudatos megvalósítására nevelés.

Feladat

- tudatos és tervszerű fejlesztés, a beszéd állapotának felmérésétől a terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés megvalósítása,
- módszerek célszerű alkalmazása az életkor, a pszichikai sajátosságok, a beállítódás, az értelmi képesség, a beszédhiba típusának és súlyosságának, a korrekció adott szakaszának figyelembevételével,
- a kinezteziás, a hallási, a látási, a beszédmozgási benyomások egymást erősítő fejlesztése,
- a gyermek motiválása beszédhibájának leküzdésére,
- anyanyelvi nevelés a mozgás, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése,
- speciális terápiák alkalmazása, szakemberek segítségével.

Kiemelt feladat

- Az ismeretszerzés biztosítása sokoldalú tapasztalatszerzéssel, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel.
- Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat
 - az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása,
 - az értelmi fejlesztés,
 - a mozgás és észlelési funkciók,
 - valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása,
 - az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.

A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatjuk, a gyermek fejlesztése a szülőkkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.

A beszédhibás gyermekek terápiás ellátását a jászberényi Nevelési és Pályaválasztási Tanácsadó logopédusával közösen végezzük, kiegészítve a három fő nyelv- és beszédfejlesztő óvodapedagógus munkájával, valamint a csoportokban alkalmazott zene-, báb-és drámaterápiával.

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósítjuk meg.

Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

Az autizmus a szociális, kognitív és kommunikációs készségek fejlődésének minőségi zavara, amely a személyiségfejlődésnek egészét átható, úgynevezett pervazív zavar.

Cél

- A szocializációs készségek fejlesztése.
- A kommunikációs készségek fejlesztése.

Feladat

- Tárgyi, személyi állandóság biztosítása.
- Megfelelő idő biztosítása a tevékenységek végzésre.
- Viselkedési szabályok, helyes viselkedési minták, énkép, önismeret, érzelmek kifejezése, önkontroll tanítása.
- A kommunikációs, szociális és kognitív habilitációs terápiája.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozás zavarral) küzdő gyermek

- A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi.
- Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat.
- Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak.
- Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

A fejlesztés célja

- Az egyénre jellemző pozitív tulajdonságokra építve a személyiség komplex fejlesztése
 - A kóros viselkedés kialakulásának megelőzése
 - Alapvető kognitív készségek, képességek alakítása

Feladat

- A szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával.
- A szülővel együttműködve a „különbözőség” korai felismerése, diagnosztizálása (amennyiben a probléma az óvodában realizálódik).
- A teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulásának megelőzése.
- Megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.
- Egyénre szabott, egyéni ütemben történő fejlesztés kidolgozás, komplex kezelés biztosítása a gyermek fejlődése érdekében.
- A gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése
- A gyermekek egyenletlen fejlődéséből adódó teljesítménykülönbségek felismerése, differenciált tevékenységek esetenként felzárkóztatás és tehetséggondozás együttes alkalmazása.
- A szülő-pedagógus partneri viszony kiépítése érdekében a szülők felkészítése, segítése.

Fejlesztési kompetenciák

Fejlesztési kompetenciák Sérülés terület	Gyógytest-nevelő	Konduktor	Gyógypedagógus					Nyelv-és beszéd-fejlesztő	Dráma-pedagógus
			Logopédus	Pszichopedagógus	Autizmus specifikus fejlesztő	Tanulásban akadályozottak fejl.	Érzékszervi fogyatékosság szak szerint		
Mozgás	x	x							x
Látás							x		
Hallás							x		
Értelmi		x	x	x	x	x	x		x
Beszéd			x		x			x	
Pszichés		x		x	x				x

A speciális ellátás lehetősége

Sérülés	Intézményen belül	Intézményen kívül
Mozgás	- preventív gyógytorna és nagymozgás fejlesztés - finommotorika fejlesztés	Gyógyúszás
Beszéd és kommunikáció	- logopédiai terápiák	Kiegészítő terápiák (pl. lovaglás)
Értelmi akadályozottság	- gyógypedagógiai fejlesztés	Testi és érzékszervi terápiák
Pszichés	- fejlesztőpedagógia - Sindelar – program	Egyéb speciális igényeket ellátó terápiák
Orvosi, pszichológusi esetek	- óvodapszichológus	Szakorvosok, nevelési tanácsadó, szakértői bizottság

Személyi feltételek

A nevelésben részt vevő személyek intézményünkben:

- óvodapedagógusok,
- pszichopedagógus,
- logopédus,
- tanulásban akadályozottak gyógypedagógusa,
- dajka.

Fontos, hogy legyenek **speciális végzettségű óvodapedagógusok** is az intézményben, akik kiegészítik a speciális szakemberek munkáját. Ilyen végzettségű óvodapedagógusaink:

- nyelv- és beszédfejlesztő óvodapedagógus,
- mozgásfejlesztő óvodapedagógus,
- gyógytestnevelő,
- gyógypedagógiai asszisztens,
- drámapedagógiai óvodapedagógus,
- zenei képességfejlesztő óvodapedagógus,
- fejlesztőpedagógus.

Tárgyi feltételek

A tárgyi feltételek biztosítása az eszköznorma előírásai szerint történik:

- nagyméretű tükör,
- egyéni fejlesztéshez logopédiai tükör,
- vizuális tábla,
- mozgásfejlesztést segítő eszközök (Bobath labdák, hengerek, Ayres, Wesco eszközök),
- finommotorika fejlesztését segítő játékok, eszközök, anyagok.

Gyógypedagógus általános feladatai

- Az óvodai csoportok életének megfigyelése hospitálás keretében, különös tekintettel az óvodapedagógusok által problémásnak ítélt gyermekek ismeretében. Annak eldöntése, hogy a megfigyelt gyermek valóban gyógypedagógiai megsegítést igényel-e vagy az óvodapedagógusokat kell felkészíteni a probléma kezelésére.
- A kiszűrt gyermekek alapos, többirányú megfigyelése a csoportban tevékenység, játék, stb. közben.
- A szülő bevonása irányított kérdésekkel, anamnézis felvétele a probléma okainak tisztázására.
- Amennyiben még nem történt meg a diagnosztizálás, de a csoportban fellelhető súlyosabb problémás gyermek, azt ajánlott időben elküldeni a megfelelő szakvéleményt adó helyekre.
- A szülőket minden esetben előzetesen megfelelően tájékoztatni kell a vizsgálat céljáról és fontosságáról.

- A szakvélemény alapján kell a gyermek fejlesztését még hatékonyabban végezni.
- Biztosítani kell a szülők és óvodapedagógusok felé, hogy egy-egy fejlesztő tevékenységet meg-
látogassanak, így várható el a szülőtől, hogy partner legyen.
- Minden kiszűrt gyermekről írásos anyagot kell készíteni, amely tartalmazza a megfigyeléseket,
a felvett anamnézist, a fejlesztendő területeket, a tevékenységek anyagát és a gyermek fejlődé-
sét.
- A kívánt cél elérésekor összegző véleményt kell készíteni, amely egyben lezárja a fejlesztést.

Az integrált nevelés során elvárt eredmény

- ✓ Az integrált nevelés eredményeként a sérült gyermekek váljanak képessé a közösségbe való
beilleszkedésre, iskolába lépésre
- ✓ Olyan szemléletformálás, mely a felnőttek és a gyermekek körében egyaránt biztosítja a „más-
ság” elfogadását, tolerálását.

13. 4. 2 KIEMELTEN TEHETSÉGES GYERMEKEK NEVELÉSE

Az intézményi struktúra sajátossága miatt a tehetséggondozás három szinten működik, egyrészt a cso-
portokon belüli gazdagító programok alkalmazásával, másrészt az egyes tagóvodákban tehetséggon-
dozó csoportokban, harmadrészt intézményi szinten a nyolc óvodából válogatott gyermekek részvételé-
vel.

Cél

- „Tehetség ígéreték” gondozása.
- A tehetségígéretes gyermekek személyiségének optimális alakítása, komplex fejlesztése az óvo-
dai programok keretében

Feladat

- Támogató és szakszerű környezet megteremtése, amelyben a tehetség-ígéretes minél korábban
felfedezhetők, és kiemelkedő képességeik továbbfejlesztése biztosított.
- A tehetség ígéretes erős oldalának fejlesztése
- A gyermekek tehetségével összefüggő gyenge területének erősítése
- Kiegyensúlyozott, elfogadó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése
- Feltöltődés, pihenés, elvonulás lehetőségének biztosítása

Tartalma

➤ Gazdagító tevékenységek a mindennapokban

Az intézmény sajátos gyermek megismerési rendszerének köszönhetően az óvodapedagógusok napra-
kész információkkal rendelkeznek az egyes gyermek tudásáról-, készségéről-, képességéről-, attitűdjé-
ről, erős oldalairól, illetve gyenge területeiről, melynek megfelelően heti rendszerességgel négy szintre
tervezik a gyermekek fejlesztését, - a negyedik szint a tehetségfejlesztés. Ez a tervezési rendszer az
éves tervezéstől egészen a napi tevékenységek tervezéséig nyomon követhető, alkalmazva a
PDCA/SDCA logikát.

A konkrét gyermekmegismerés elvégzéséhez kilenc mérési terület kijelölésére került sor

A számok felhasználásával nyomon követhető a gyermekek fejlődése, beazonosítható tehetségük a
különböző nevelési területeken, mely alapján tervezhető a megfelelő tehetségfejlesztés. E rendszer
egyéb kiegészítő eszközök alkalmazásával segíti a hiteles tehetséggazdálkodást.

A tehetségfejlesztési tartalmak, a mindennapok során kiterjednek a zenei, a vizuális, az irodalmi, a ma-
tematikai (logikai), a természetismereti, a környezetvédelmi, valamint a mozgás területeire.

➤ **Tagóvodákban működő tehetségműhelyek**

○ **Bábműhely**

A bábműhely tagjai azon gyermekek, akik érdeklődést mutatnak a bábozással kapcsolatban, illetve az egyéni mérési eredmények alapján képesek bábok készítésére (pl. fejlett finommotorikával rendelkeznek) és képesek előadásokat tartani (pl. megfelelő kommunikációs képességgel, kognitív képességekkel rendelkeznek). A bábműhely minden hónapban egy mese feldolgozását célozza, az első héten a bábok elkészítése valósul meg, melyeket a gyerekek maguk készítenek el különböző technikával. Az egyéni differenciálás a bábkészítés közben, illetve az előadás alatt valósul meg.

○ **Biztonságos óvoda - kerékpározás**

A közlekedésbiztonságra nevelés érdekében valamennyi gyermek elsajátítja az intézményben a kerékpár helyes használatát, illetve megismeri a kerékpáros közlekedés szabályait. A Rendőrség által meghirdetett - „Közlekedésbiztonság és Baleset megelőzés” - programjához kapcsolódva kerékpáros vizsgát tesznek az iskolába készülő gyermekek. *(A „szóbeli vizsga” után egy előre meghatározott útvonalon kell szabályosan végigkerékpározni. Ennek eredményeként „igazi” fényképes, névre szóló „VEZETŐI ENGEDÉLYT” kapnak a sikeresen vizsgázók.)*

A programban a **kiemelkedő képességű (tehetséges) gyermekek további felkészítés** során képviseli Jászberényt az évente, Budapesten megrendezésre kerülő MINI KRESZ „PINDUR-PANDUR KI-MIT-TUD” kerékpáros versenyen, ahol a gyermekek mindenkor sikeresen teljesítik a feladatokat és a több száz nevezőből az elsők között végezve sok ajándékkal térnek haza.

○ **Néptánc**

A foglalkozások keretében a résztvevők a néptánc alaplépéseit sajátítják el, valamint népi mondókákat, népdalokat tanulnak, népi játékokkal és táncos mozgáselemekkel ismerkednek. Célja, hogy a gyermekek megismerjék hazánk, azon belül a Jászság népi kultúráját, a néptánc, a népi játékok, a népdalok és a hagyományok felelevenítése, ezeken keresztül a gyermekek ritmusérzékének és mozgáskoordinációjának fejlesztése, a táncos mozgás alapozása. A kitűzött mozgás- és képességfejlesztési, valamint hagyományőrzési célok mellett fontos, hogy a foglalkozások jó hangulatban teljenek, a gyermekekben a megszerzett közös élményeken keresztül alakuljon ki a magyar néptánc szeretete. Kiemelt feladat a Jászság Népi Együttes utánpótlásának alapozó előkészítése, mely közös együttműködés keretében valósul meg.

➤ **Intézményi szintű tehetséggondozás**

Specialitása, hogy a nyolc óvodából válogatott gyermekek vesznek részt a tevékenységekben azok, akik a vizuális területen illetve a mozgás területén valóban kiemelkedő képességgel rendelkeznek.

○ **„Kisművészek” - tehetséggondozás a vizuális kultúra területén**

A „kisművészek” tehetségfejlesztő csoport lehetőséget teremt egy speciális képzése azoknak a gyermekeknek, akik kiválóan kreatívak, átlag feletti intellektuális-, szociális képességekkel és az ehhez kapcsolódó nagyfokú motivációval rendelkeznek. A foglalkozások tematikája „művész óvodapedagógus” által kidolgozott rendszerben valósul meg. A csoport tagjai számtalan megyei, országos pályázaton vesznek részt mindenkor kiváló eredményeket elérve.

○ **Görkorcsolya**

Célja, a biztos egyensúlyérzékkel rendelkező, görkorcsolyázás iránt motivált gyermekekkel az utánpótlás nevelése. Az alapok rögzítése után a valóban tehetséges gyermekek szakedzők segítségével válnak „versenyzőkké”.

Valamennyi tevékenységet óvodapedagógusok vezetnek, akik rendelkeznek az adott tevékenységhez kapcsolódó speciális képzettséggel.

Folyamata

- A tehetségígéretetek felfedezése.

Megfigyelés és konkrét mérés alapján a tehetséges gyermeket az óvodapedagógus javasolja a tehetségműhelybe.

- A tehetségígéretetek beválogatása

A tehetségműhely óvodapedagógusa válogatja be a gyerekeket a műhelybe.

- A partnerekkel megtörténik az egyeztetés, hozzájárulás beszerzése
- A tehetségek gondozása.

13.4.3 TÁPLÁLÉKALLERGIÁS GYERMEKEK

Az utóbbi időben megnövekedett azon gyermekek száma, akik táplálkozásukban különleges diétás étkeztetésre szorulnak. A speciális diétára és diabétesz diétára szoruló gyermekek ellátása és nevelése valamennyi tagóvodában megvalósul.

Cél

- A táplálékallergiás gyermekek zökkenőmentes beilleszkedésének megvalósítása, a saját étkezésével kapcsolatos felelősségtudat kialakítása.

Feladat

- A táplálékallergiás gyermekek szakszerű ellátása.
- Napközbeni ellátás, étkeztetés, kapcsolattartás a szülőkkel
- A gyermeki kíváncsiság kielégítése az allergiákkal kapcsolatban.
- Az egyes táplálékallergiák testi tüneteinek az ismerete, illetve felismerése.

13. 4.4 DIABETESZES GYERMEKEK

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 2021. szeptember 1-jétől hatályos módosítása értelmében intézményünk a szülő külön kérése alapján biztosítja az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermekek speciális ellátását. A szakszerű ellátást megfelelő tanúsítvánnyal rendelkező óvodapedagógus vagy nevelés-oktatást segítő személy végzi.

Cél: A diabéteszrel együtt élő gyermekek zökkenőmentes beilleszkedésének megvalósítása, a gyermek szükség szerinti, szakszerű ellátása.

Feladat:

- a vércukorszint szükség szerinti mérése szakorvosi előírás szerint
- az előírt időközönként szükséges mennyiségű inzulin beadása
- az ellátáshoz szükséges eszközök, gyógyszerek megfelelő tárolása
- megfelelő, előírás szerinti időben történő étkezés biztosítása
- kapcsolattartás, együttműködés a szülővel, szakemberekkel
- diétás étrend biztosítása szülői nyilatkozat alapján

13. 4. 5 ÓVODAPSZICHOLOGUSI FELADATOK ELLÁTÁSA

Az óvodapszichológiai ellátás elsődleges célja:

- a gyermekek személyiségfejlesztése,
- lelki egészségvédelme és

- a nevelő munka hatékonyságának segítése.
- Tevékenységével segíti az óvodáskorú gyermekek sikeres beilleszkedését, az óvodapedagógusok munkáját és a hozzá forduló szülőket.

Ebből fakadóan munkája hármass kapcsolatrendszerben valósul meg:

- óvodáskorú gyermekek,
- óvodapedagógusok,
- szülők.

Az óvodapszichológus jogai és kötelességei az óvodában:

Az intézményben működő óvodapszichológusnak joga van ahhoz, hogy

- önálló helyiséggel és a munkai igényeknek megfelelő bútorzattal, anyagokkal, a minőségi munkavégzéshez szükséges eszközökkel rendelkezzen
- elláthassa a munkaköri leírásában rögzített feladatait, ezen belül
 - konzultációt kezdeményezzen az óvodapedagógussal, szülővel
 - pszichológiai tanácsadást nyújtson egyéni helyzetben
 - a gyermek fejlődését segítő egyéni képességvizsgálatokat és a személyes erőforrásait feltáró személyiségvizsgálatokat végezzen, melyekkel a gyermek jobb megismerését segíti elő

Az intézményben működő iskolapszichológusnak kötelessége

- figyelembe venni munkavégzése során, hogy szolgáltatásai nyújtása alkalmával a gyermekek jogai és az őket gondozó szülők, pedagógusok jogai ne sérüljenek, tartsa szem előtt, hogy munkája alapvetően a bizalmon alapul
- a Pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe alapján szervezni munkáját, különösképpen az információk megosztásának és a titoktartásnak a kérdéseit
- munkájának megvalósításában támaszkodjon az Iskolapszichológia Szakmai Protokolljának útmutatásaira és a munkaköri leírásában foglaltakra.

Az óvodapszichológiai ellátás a hármass kapcsolatrendszer alapján irányulhat az óvodáskorú gyermekekre, amely a tevékenység, a probléma jellegéből adódóan lehet egyéni, kiscsoportos, csoportos:

- minden nevelési év elején a jogszabályban megfogalmazottak alapján az 5. életévüket betöltött gyermekek részképesség-szűrése, az elvégzett vizsgálat alapján óvodapszichológiai vélemény készítése a megfelelő javaslatok megfogalmazásával
- beilleszkedési, magatartási nehézség feltárása, elemzése
- az elvégzett megfigyelés, vizsgálat, szülő-és pedagóguskonzultáció függvényében további vizsgálatra való javaslattétel, a szükséges dokumentáció alkalmazásával
- hospitálás: gyermekmegfigyelés óvodai környezetben
- egyéni problémakezelés, amennyiben az adott helyzet nem igényel terápiás beavatkozást
- kiscsoportos képességfejlesztés
- egyéni, ill. kiscsoportos pszichés segítségnyújtás az óvodai élettel összefüggő problémák esetén pl. szorongásos zavarok, beilleszkedési nehézségek, kapcsolati problémák

Az óvodapszichológiai ellátás másik fontos szereplője az óvodapedagógus, aki számára az óvodapszichológus közvetlen segítséget nyújt a nevelő munkához:

- az óvodapedagógus írásos jelzése alapján tervezi meg az óvodapszichológus az esettel kapcsolatos további teendőket
- konzultáció, esetmegbeszélés, szupervízió keretén belül segíti az óvodapedagógust a csoportot érintő aktualitásban
- értekezlet keretén belül pszichológiai ismereteket nyújt

- ismeretterjesztő tevékenységével segíti az óvodapedagógusok munkáját

A szülők elengedhetetlen részei az óvodapszichológusi ellátásnak:

- a szülők hozzájárulása nélkül elengedhetetlen az óvodapszichológusi ellátás
- a szülők önként is igénybe vehetik az óvodapszichológiai ellátást, amennyiben gyermekükkel kapcsolatosan nevelési nehézségekkel szembesülnek
- a szülőkkel folyó óvodapszichológusi munka fontos eleme a szülőkonzultáció, a tanácsadás, a számukra nyújtott szülőértekezlet
- ismeretterjesztő tevékenységével segíti a szülőket az óvoda honlapján, faliújságján keresztül

Mindezek mellett a jogszabályban meghatározott módon kapcsolatot tart az óvoda társintézményeivel, kiemelten a területileg illetékes pedagógiai szakszolgálattal, annak iskola-és óvodapszichológusi koordinátorával. Az óvodapszichológiai munka szakmai minőségbiztosítása érdekében kapcsolatot tart az Országos Iskolapszichológiai Módszertani Bázissal.

14. A GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉNEK MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE

A csoport előrehaladásának értékelése

Cél

- A nevelés folyamatát nyomon követve a csoportok szokás- és szabályrendjének megfigyelése, mérése, elemzése, értékelése, a kapott eredmények alapján továbbfejlesztés.
- A csoport előrehaladásának figyelemmel kísérésével az óvodapedagógusok munkájának – „hozzáadott értékének” meghatározása

Intézményünkben a nevelési tevékenységhez kapcsolódó fejlesztések eredményeit sikerkritériumokhoz viszonyítva mérjük.

Méréseink:

- ✓ szociális helyzet mérése (a törvényi előírásoknak megfelelően),
- ✓ szociometria,
- ✓ készség- és képességszint mérés csoport- és egyéni szinten,
- ✓ tanköteles korú gyermekek szűrése Sindelár módszerrel minden év októberében,
- ✓ az óvodapedagógusok hozzáadott értékét jelzi a gyermekek folyamatos fejlődése, amely az óvodába lépéstől évenként az iskolába lépésig tart.

Az óvodába lépést követően két hónappal, majd minden év februárjában és májusában végezzük a méréseket.

Az intézmény vezetése az előző nevelési év tapasztalatai, és ellenőrzései alapján jelöli ki a fejlesztendő területet. Ez képezi az értékelési folyamat kiinduló pontját. Nevelő munkánk hatékonyságának növelésére tett intézkedéseink meghozatalakor a partnerek igényeinek, elégedettségének és elégedetlenségének eredményeit is figyelembe vesszük.

Csoport neveltségi szint mérése, értékelése

A csoport és a gyermekek harmonikus egyensúlyban történő fejlődése, a nevelés hatékonysága párhuzamosan kerül mérésre, értékelésre, figyelembe véve az esetlegesen felmerülő hangsúlybeli eltolódás hátrányos hatását.

A pedagógiai munka tervezése, elemzése, a gyermekek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott nevelési – fejlesztési eljárások írásban rögzített dokumentumai jelentik a mérés, értékelés alapjait. A terv rugalmasan kezelhető, nem megmásíthatatlan.

Év végén az óvodapedagógusok összegző értékelést végeznek a gyermekek közösségi életének és egyéni fejlődésüknél alakulásáról. Az összegzett tapasztalatokra, valamint az éves mérési eredményekre épül a következő év, nevelési – fejlesztési tervezése, az alábbi táblázatos rendszerben.

Korlév Terület	Sikerkritérium %		Különbség	Ok	Feladatok
	Elvárt eredmény	Elért eredmény			
egészséges életmód					
érzelmi nevelés, szocializáció					
akarat tulajdonságok					
anyanyelvi fejlettség					
játék					
mozgás					
motoros képességek					
érzékelés, észlelés					
emlékezet, figyelem, gondolkodás					

Az óvodapedagógusi munka hatékonyságát a csoport egészének neveltségi szintje mutatja, amelyhez csoportonként tényfeltáró elemzés is társul. A csoporton belüli neveltségi szint személyes megfigyelésen alapul, amely a csoportban dolgozó két óvodapedagógus munkájának megfigyelésére épül, valamint az egyéni összegző mérés eredményeire.

A mérési eredmények összegzése tagóvodánként és intézményi szinten is elkészül.

E tapasztalatok összegzése alapján történik az objektív értékelés, amely a további fejlesztés meghatározója.

A gyermekek értékelése

Intézményi tervezés-, mérés-, értékelés

A gyermekek egyéni készség- és képességfejlesztése érdekében a minőségfejlesztési rendszerben kidolgozott módszert alkalmazzuk.

A pedagógiai munka tervezése, elemzése, a gyermekek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott nevelési – fejlesztési eljárások írásban rögzített dokumentumai jelentik a mérés, értékelés alapjait.

Az egyéni fejlesztési terv az óvodák csoportnaplóiban található.

Az egyéni képességfejlesztésnek mindenhol érvényesül. Minden óvodapedagógus tudja, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Ehhez elengedhetetlen a fejlődési szakaszok nyomon-követése, mérése, elemzése értékelése és a további fejlesztési menet meghatározása.

Kiemelt jelentőségű a gyermekek megfigyelése, a spontán és irányított szempontok alapján szerzett információk rögzítése.

A rögzített adatokról mindenkor – egyéni fogadóóra keretében – a szülőket tájékoztatjuk, akik aláírásukkal igazolják, hogy részt vettek a tájékoztatáson, illetve nyilatkoznak egyetértésükről a rögzítettekkel kapcsolatban.

Az egyéni fejlődést tartalmazó intézményi szintű dokumentumai:

- egyéni fejlettségmérő lapok,
- csoportnapló heti terve.

Egyéni fejlettségmérő lapok

A konkrét mérés elvégzéséhez kilenc **mérési terület** kijelölésére került sor, melyeket az intézmény nevelőtestülete határozott meg. Az egyes mérési területeihez hat-hat **szempont** tartozik, melyeknek a jellemzőire kíváncsiak vagyunk, a szempontok mellé 0-tól 4-ig tartó **becslési skála** tartozik, amely által a megfigyelésre épülő mérés regisztrálható.

Ennek lényege, hogy a megfigyelés során nemcsak magát az eredményt írjuk le, hanem értékítéletet mondunk a megfigyelt jelenségről, az előzetesen elfogadott skálán történő elhelyezés útján.

Az elkészített táblázatokba évente kétszer (februárban és májusban) kerül sor a számjegyekkel történő rögzítésre.

A gyermek fejlődésének nyomonkövetése érdekében az óvodába lépést követően két hónapon belül történik az első diagnosztikus mérés rögzítése.

A számok felhasználásával nyomon tudjuk követni a gyermekek önmagukhoz képesti fejlődését a különböző nevelési területeken.

A rendelkezésre álló adatok további elemzés céljára és ok-feltárássra is hasznosítjuk.

Intézményi mérési, értékelési területek, szempontok

Egészséges életmód jellemzői - tisztálkodás - öltözködés - étkezés - fogmosás - WC használat - zsebkendő használat	Érzelmi nevelés, szocializáció jellemzői - szerep megnyilvánulások - közösséghez alkalmazkodás - társas kapcsolatok - felnőttekhez való viszony - érzelmi állapot - temperamentum	Akarati tulajdonságok jellemzői - önuralom - kudarc elviselése - döntési képesség - munkához való viszony - konfliktusmegoldás - feladattudat
Anyanyelvi fejlettség jellemzői - beszédkészség - fonémahallás - képolvasás - kifejezőkészség - versmondás jellemzői - mesemondás jellemzői	Játék jellemzői - gyakorló játék - konstrukciós játék - szerepjáték - dramatizálás, bábozás - szabályjáték-, szabálytudat - szerep megnyilvánulások	Mozgás jellemzői - 30 m-es futás - tartós futás - kétkezes medicinlabda dobás (cm) - helyből távolugrás - labdapattogatás - célbadobás (3 m-ről 50 cm-es karikába)
Pszichés funkciók jellemzői		
Motoros képességek jellemzői - mozgáskoordináció - finommotorika - formaábrázolás - emberábrázolás - eszközhasználat - ritmus	Érzékelés-, észlelés jellemzői - vizuális érzékelés - akusztikus észlelés - tapintásos észlelés - téri orientáció - időérzékelés - szerialitás	Emlékezet-, figyelem-, gondolkodásjellemzői - vizuális emlékezet - verbális emlékezet - számfogalom - gondolkodás - figyelem - képzelet

15. AZ ÓVODÁBA és AZ ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI

(A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére)

Az óvodába lépés feltételei

Intézményünkbe a gyermekek felvételét a mindenkor érvényes tanügy igazgatási feladatnak megfelelően végezzük. A harmadik életévét adott év augusztus 31-ig be nem töltő gyermekek felvételénél **elsődleges szempontunk, hogy a gyermek betöltse harmadik életévét, ezen túlmenően pedig az alábbi fejlődési mutatókat vesszük figyelembe:**

- szobatisztaság,
- kialakult beszédképesség (legalább beszédértés),
- önálló mozgásképesség.

Az iskolába lépés feltételei, az óvoda sikerkritériuma

(A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére, illetve az alapprogram gyermekkép részében megfogalmazott elvárásokra épül óvodáink sikerkritériuma)

Programunkban kitűzött célok az optimumot tartalmazzák, melyet a gyermekek változó fejlődési üteme- és az egyéni eltérések miatt nem lehet egységesen megvalósítani. Ezért minden nevelési területre, tagóvodánként, évente kidolgozzuk a céloknak való megfelelés sikerkritériumát, (ezt az éves pedagógiai munkaterv tartalmazza).

Ennek lényege, hogy a sikerkritériumhoz rendelt skála segítségével számszerűsítve mérjük az eredményeket, amelyből könnyen megállapítható, hogy hány százalékban sikerült a kitűzött célokat megvalósítani.

A százalékos sikerkritériumokat évente és csoportonként és korosztályonként állapítjuk meg, mert a gyermekek adott évi összetétele nagymértékben befolyásolja a teljesítést.

Az iskolába lépés elsődleges feltétele a gyermek érettsége, amely különböző életkorban alakulhat ki, ezáltal nagy egyéni eltéréseket mutatva. Mindezt figyelembe véve tárjuk fel, mikor válik stabilá a gyermek, - testileg, lelkileg, szociálisan, pszichikusan – a sikeres iskolai élet megkezdésére, illetve ehhez kapcsoljuk mindazon mutatók összességét, amelyek az óvodáskor végére a fejlődés várható jellemzőjeként jelennek meg pedagógiai munkánk eredményeként.

Testi fejlődés alakulása

- ✓ Az egészségesen fejlődő hatéves korú gyermek eljut az első alakváltozáshoz.
- ✓ Teste arányosan fejlett, teherbíró lesz.
- ✓ Mozgása összerendezett, mozgás – koordinációja és finommotoros képessége fejletté válik.
- ✓ Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan tudja irányítani.
- ✓ Ismeri az irányokat, jól tájékozódik a térben.

Egészséges életmód szokásainak alakulása

- ✓ Kialakul az igénye az egészséges életmódra, az egészségmegőrzés szokásai iránt.
- ✓ Igényli a tisztaságot, ápoltságot, a rendet.
- ✓ Tisztálkodási, öltözködési teendőit önállóan, szükség esetén segítséggel végzi.
- ✓ Étkezési szokásaira a kulturáltság jellemző.
- ✓ Az önkiszolgálás természetes igényévé válik.

Érzelmi-, erkölcsi-, értékorientált közösségi mutatók alakulása

- ✓ Megfelelő önállósággal, önbizalommal és önértékelő képességgel rendelkezik.
- ✓ Képes önálló problémamegoldásra, az esetleges kudarcélmény elviselésére.
- ✓ Képes kapcsolatot teremteni gyermek és felnőtt viszonylatban egyaránt.
- ✓ Igénye a helyes viselkedési szabályok betartása.
- ✓ A helyes „Én” kép kialakulásával párhuzamosan kifejlődik kritikai érzéke, képes a különbözőség iránti toleranciára.
- ✓ Erkölcsi érzelme fejlett, akarata és kitartása erősödik, megszilárdulnak a pozitív akarati tényezők.
- ✓ Társadalmi szerepkészletet sokrétű.
- ✓ Az egyén sikere közös élménnyé válik, a közösség sikere büszkeséggel tölti el az egyént.
- ✓ Alkalmassá válik az iskolai élet elfogadására.

Az egyes tevékenységi területek fejlődési mutatóinak alakulása

Játék

- ✓ A játék segítségével pontossá válik érzékelése, észlelése, kialakul szándékos figyelme.
- ✓ Képes konstrukciókat előre megtervezni, majd játék végén produktumot felmutatni.
- ✓ Megérti és alkalmazza a játék szabályait, képes egyszerűbb szabályok alkotására.
- ✓ Igényli a társakkal való együttjátszást, képes szerepet vállalni.

Mozgás

- ✓ Mozgásigénye, mozgáskedve életvitelének részévé válik.
- ✓ Kialakul testsémája.
- ✓ Biztonságosan mozog, mozgását képes irányítani.
- ✓ Ismeri a téri irányokat.
- ✓ Finommotoros fejlettsége révén felkészül az írás tanulására.
- ✓ Akarata, bátorsága, önuralma, figyelme és egyéb jellembeli tényezői megerősödnek.
- ✓ Betartja a szabályokat, kialakul egészséges versenyszelleme.
- ✓ Mozgásos játékokat önállóan kezdeményez, esetleg szervez is.

Anyanyelv, kommunikáció, verselés, mesélés, bábjáték, drámajáték

- ✓ A vers, mese igényéhez kapcsolódik a bábozás, dramatizálás, improvizálás, stb. ezeket önállóan kezdeményezi, szervezi.
- ✓ Műalkotásokra érzékeny, befogadó, beleélő, érzelmeket-, képzeletet működtető.
- ✓ Képes szorongásait feloldani, belső élményeit kiadni.
- ✓ Önmagát képes jól kifejezni, gazdag szókinccsel rendelkezik, szituatív.
- ✓ Anyanyelvi fejlettsége révén képes gondolatait, érzelmeit kifejezni.
- ✓ A kommunikatív jeleket értve és használva képes a folyamatos beszédre.
- ✓ „Beszédes” mozgáskultúrával rendelkezik.
- ✓ Művészeti értékekre érzékenyen reagál.
- ✓ Életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezi ki magát.
- ✓ Minden szófajt használ, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat.
- ✓ Végig hallgatja és megérti mások beszédét.
- ✓ **Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei nevét, foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét, felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.**

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

- ✓ A vizuális eszközöket, technikákat készség szintjén kezdi alkalmazni.
- ✓ Képesse válik mondanivalóját képi megjelenítésben kifejezni.
- ✓ Környezete iránt igényessé-, a szép iránt nyitottá válik.
- ✓ Kialakult esztétikai érzéke alapján képes a szép meglátására.
- ✓ Formagazdagon építkezik, változatos eszközöket használ.
- ✓ Képes szóban kifejezni véleményét a látott alkotásokról.

Ének – zene, énekes játékok, gyermektánc

- ✓ Felfedezi a hangok szépségét, képes másokkal együtt énekelni, dalos játékokat játszani.
- ✓ Kifejlődik zenei képzelete, alkotókedve alapozódik.
- ✓ Felismeri a ritmusváltozásokat, megkülönbözteti a hangszínek árnyalatait, felismeri és megnevezi a környezet hangjait, zörejeit.
- ✓ Esztétikusan, egy ütemben képes együttmozogni, változatos térformában „táncolni”.
- ✓ Önállóan használja a ritmushangszereket.
- ✓ Szívesen hallgat zenét és fakad dalra.

Külső világ tevékeny megismerése

- ✓ Pontos ismeretekkel rendelkezik önmagáról és a családjával kapcsolatos alapvető adatokról.
- ✓ Képes esztétikusan hatni környezetére.
- ✓ A természetes környezethez való viszonyulását pozitív attitűd jellemzi.
- ✓ Szereti és védi a természetet, növényeket, állatokat.
- ✓ Rendelkezik a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez és megóvásához szükséges magatartási formákkal és szokások ismeretével.
- ✓ Képes felismerni elemi matematikai ok-okozati összefüggéseket (mennyiség, nagyság, tér, forma, szín, számfogalom tekintetében).
- ✓ Megkülönbözteti az irányokat, érti és helyesen használja a névutókat (alá, fölé, közé, stb).

Munka

- ✓ Örömmel végez munkát minden olyan területen, ahol arra szükség van.
- ✓ Munkavégzése igényessége tükrözi.
- ✓ Kialakul feladattudata, munkavégzésében kitartó.
- ✓ Segít önmagán, észreveszi, ha valamit el kell végezni.

Pszichikus fejlődés alakulása

- ✓ Érzékelése, észlelése differenciálódik.
- ✓ A közvetlen felidézés mellett kialakul a szándékos bevésés és felidézés.
- ✓ Megjelenik a szándékos figyelem és emlékezés.
- ✓ Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodása.
- ✓ Kreatív, önálló, tisztában van saját érkeivel, képes a konfliktusok kezelésére.
- ✓ ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- ✓ Nyitott, érdeklődő, problémamegoldó, tanulásra fogékony, alkalmas az iskolába lépésre.

16. INTÉZMÉNYI SPECIÁLITÁSOK

Intézményünk tagóvodáiban a nevelési időn túl, illetve a nevelési időbe beillesztve, egyéb kiegészítő speciális tevékenységeket is biztosítunk.

Nevelési időben szervezett, csoportközi tevékenységek	Nevelési időn túl szervezett
- gyógytestnevelés - kerékpározás - görkorcsolya - jeges korcsolya - vízhez szoktatás - zenés torna - aerobics - ovi foci - ovi jóga	- hitéllettel történő ismerkedés (tagóvodánként meghatározott időben reggel 7 – 8 óra között, illetve 16 – 17 óra között)
- néptánc - ügyes kezek - origami - zene ovi	
- informatika	

Programjainkat az intézmény speciális, szakirányú végzettséggel rendelkező pedagógusai végzik, ingyenesen.

17. TAGÓVODÁK NEVELÉSI SPECI- ALITÁSAI

17.1.
GÉZENGÚZ ÓVODA
KIEGÉSZÍTŐ NEVELÉSI
SPECIALITÁSAI

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

A Jászberényi Város Óvodai Intézménye Gézengúz Óvodája vagyunk. Óvodánk 1969 óta működik, a városban első óvodának tervezett és épített középület. Négy foglalkoztató terem és az ezekhez tartozó két mosdó és három öltöző áll a gyermekek rendelkezésére. Nyolc óvodapedagógus, négy dajka néni és egy karbantartó biztosítja a gyermekek kényelmét, harmonikus fejlődését. A beírt gyermekek életkorának összetétele a vegyes korosztályú csoportok szervezését tette lehetővé. Így már több éve dolgozunk heterogén csoportokkal, mely szervezési formával egyre inkább azonosulnak mind a dolgozók, mind a szülők.

Szép, nagy udvarunk olyan környezetben van, ahol árnyas fák biztosítják a hűs levegőt, biztonságos, - mentes az autók zajától, füstjétől – megfelelő játszóteret, mozgást biztosít a gyermekek számára.

Óvodánk célja; A környezet tevékeny megismertetése által természetszerető – védő gyermekek nevelése. Játék közben, tudatos odafigyeléssel – az egyéni fejlesztést kihangsúlyozva – készítjük fel gyermekeinket az iskolai életre. Arra törekszünk, hogy magabiztos, önálló, alkalmazkodni képes, kreatív „Gézengúzok” hagyják el óvodánkat, akik tisztában vannak környezeti értékeikkel, és szívesen gondozzák, védik azokat. Fontos feladatnak tekintjük az értékeink megőrzését, hagyományok, népszokások ápolását.

Törekvésünk, hogy a hozzánk járó gyermekek élethelyzetekben fejlődjenek.

EFOP-3.1.5-16-2016-00001 tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása című projektben a tagóvodánk részt vesz. A pályázat céljainak, elvárásainak megfelelően.

Speciális szolgáltatásaink; néptánc, vízhez szoktatás, görkorcsolya, jégkorcsolya.

A hitélettel való ismerkedés szülői igény szerint.

Valamennyi dolgozónk szakképzett, tapasztalatokkal rendelkező, és újdonságokra fogékony kolléganő, akik továbbképzéseken, munkaközösségekben és önképzés útján bővítik tudásukat. Folyamatosan pályázunk, papírt gyűjtünk, bált szervezünk (szüreti, farsangi, felnőtt) és az ezekből befolyt összeget a gyermekek harmonikus fejlődéséhez szükséges eszközökre, játékokra, kirándulásokra fordítjuk.

Szeretnénk, ha gyermekeink olyan felnőttekké válnának, akiknek a környezetvédelem nem csak „plakát”, hanem életmód!

Az óvoda dolgozói

Helyzetkép

Óvodánk bemutatása

Óvodánk 1969 óta működik. A városban az első épület, amit óvodának terveztek és építettek. A négy csoportszobánkban otthonos környezetet alakítunk ki, lehetőséget nyújtunk a különböző tevékenységi formák kialakulásához. Gondoskodunk az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről. Arra törekszünk, hogy a csoportokat nyugalom, elmélyült tevékenység jellemezze, ahol érdeklődő, ismeretekre nyitott és felszabadultan játszani tudó gyermekek vannak. Bizalom teli, családias légkörben, együtt felfedezve ismertetjük meg a világot a gyermekeinkkel, ahol az együttlét örömet jelent a gyermekeknek, az óvodapedagógusoknak és a dajkáknak egyaránt.

Felmérések alapján meggyőződünk arról, hogy céljaink megfelelnek a szülői elvárásoknak, egyre inkább azonosulni tudnak a heterogén csoport szerkezettel. Jelenleg mind a négy csoportunk vegyes életkorú.

Gyermekeink lakótelepi lakásokból és családi házakból és külterületről kerülnek hozzánk. Ezért is nagy kincs számunkra, hogy óvodánk olyan környezetben épült, ahol mentes az autók zajától, füstjétől. Hatalmas udvarunk biztonságos, megfelelő játszóhelyet, mozgást biztosít gyermekeink számára.

EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása projektben való részvétel eredményeként az óvodánk feladatának tekinti esélyteremtő szerepének és hátránykompenzációs képességeinek erősítését, az óvoda befogadó nevelés erősítését. Támogató környezetet nyújtunk a szülők gyermeknevelési kompetenciáinak erősítéséhez, a szülői reziliencia fejlesztéséhez, segítő szolgáltatások igénybe vételéhez. Feladatunk az esélyegyenlőtlenség csökkentése mellett a befogadó környezet kialakítása. A gyermekek egyéni igényeire épülő, differenciált, preventív pedagógiai gyakorlatot végzünk.

Óvodánkban fokozott figyelmet fordítunk az iskolai élethez szükséges alap – készségek és képességek megerősítésére, figyelembe véve az egyéni eltéréseket.

Óvodánk a környezet tevékeny megismerése által természetszerető, természetet védő gyermekek nevelését vállalja. Játék közben, tudatos odafigyeléssel készítjük fel gyermekeinket az iskolai életre, egyéni fejlettségüket figyelembe véve.

Kiemelt figyelmet fordítunk a helyes közlekedési ismeretek elsajátítására. A közlekedés biztonság megalapozása érdekében egész évben tudatosan építjük be a tevékenységeinkbe azokat az elemeket, melyek elősegítik a balesetmentes, szabályokat követő kerékpárral közlekedést.

2021-ben elnyertük az Örökös Zöld Óvoda címet

2023-ban elnyertük a Boldog Óvoda címet.

Személyi feltételeink

Óvodánk négy csoportjában 12 felnőtt dolgozik. Óvodapedagógusaink száma nyolc fő, minden óvodapedagógus felsőfokú végzettséggel rendelkezik. Pedagógiai munkánkat segítő főállású, szakképzett dajkák száma: 4 fő.

Egy óvodapedagógus tanítói képesítéssel, egy fő nyelv és beszédfejlesztő szakképesítéssel, egy fő gyógytestnevelő végzettséggel rendelkezik. Óvodánk minden dolgozója részt vesz a különböző szakképzők által szervezett szakmai továbbképzésekben, a többre, jobbra való törekvés érdekében.

A dajkákkal közvetlen, egymást segítő kapcsolatban vagyunk. Az udvarunk rendben tartásáért, szépítéséért karban tartó felel.

Tárgyi feltételeink

Óvodánk udvara tágas, nagy része gyepesített. Három homokozóval rendelkezünk. A homokozókat az karban tartó tartja rendben. Az udvarunk fái már 25 évesek, az elöregedett fák cseréje megtörtént.

Konyhakertünket a lehetőségekhez mérten bővítjük, gyógynövény kultúrát telepítünk. A gyermekeink biztonságát őrzi a zárt terület. Hatalmas tér a gyermekeink mozgásigényét kielégíti. Életkori sajátosságuknak megfelelő mászókákkal, udvari játékokkal rendelkezünk. Udvarunk szépítése és fejlesztése folyamatosan történik.

A tevékenységi eszközöket, textíliákat, a bútortat felújítását részben költségvetésből biztosítjuk, de szülők támogatására is számíthatunk. Játékokat, mesekönyveket, tornaeszközöket pályázati pénzből és egyéb bái bevételekből és szülői segítséggel vásárolunk.

Mind a négy csoportszobánk szép tágas, 54 m²-es alapterületű. Két csoportunk külön öltözővel rendelkezik. A másik két csoportnak egy, de tágasabb öltözője van. Négy csoportunk két mosdón osztozik, melyeknek felújítására folyamatosan szükség van.

Óvodánk bútortatát folyamatosan javítjuk, cseréljük. Fektetők, székek, asztalok minden csoportban megfelelő mennyiségben és minőségben állnak rendelkezésre gyermekeink számára. Minden csoportban teljesen felújított asztalok és székek vannak.

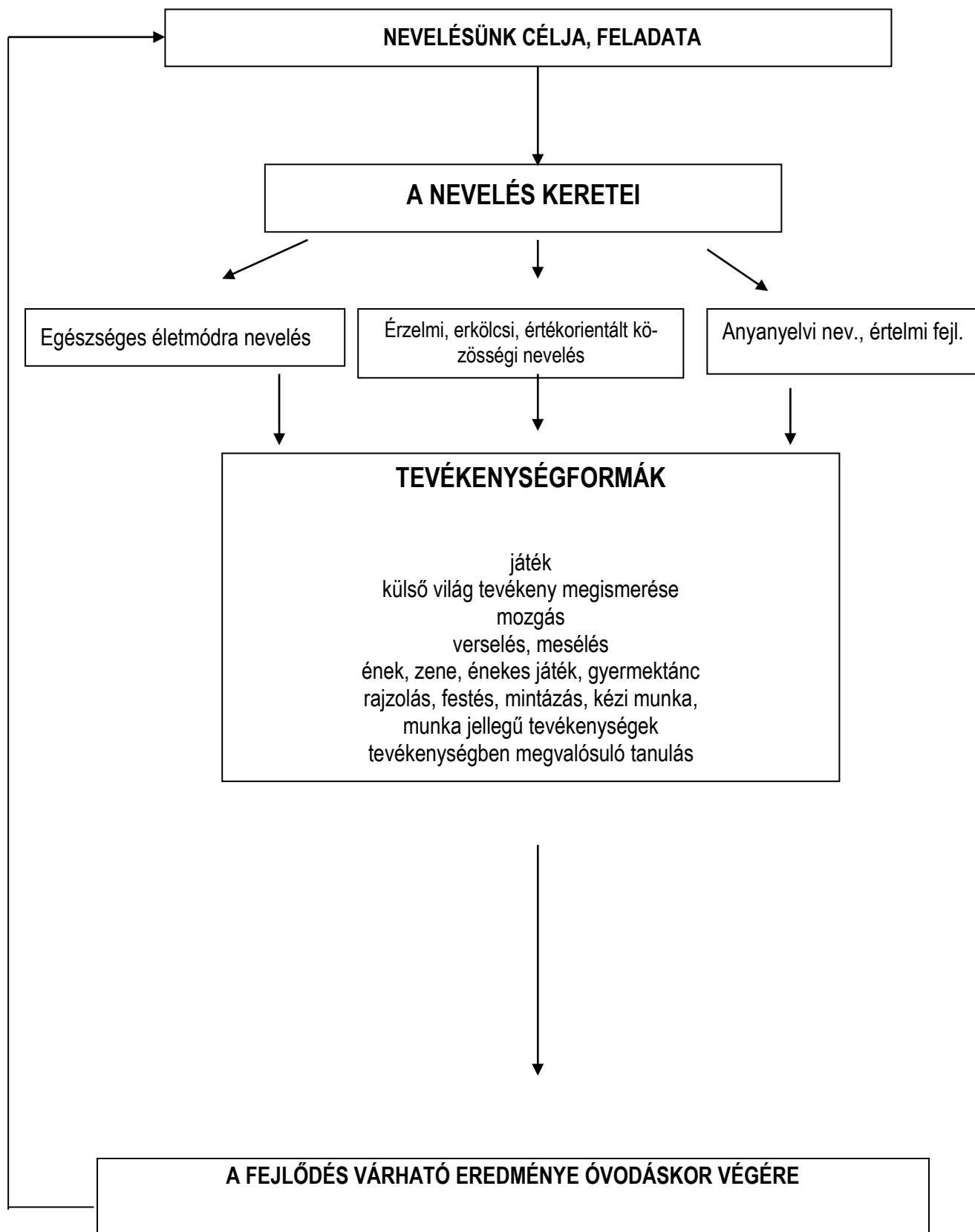
A csoportok megfelelő mennyiségű és minőségű játékeszközökkel rendelkeznek. Költségvetésen kívüli összegből (pályázatok, alapítvány, szülői adomány) pótoljuk a játékhöz szükséges eszközök bővítését. A szakmai eszközök beszerzése részben költségvetési keretből, részben pedig költségvetésen kívüli összegből történik, minőségi és mennyiségi bővítése folyamatos.

Mesekönyv ellátottságunk jó, a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő. Ismeretterjesztő és természettudományi könyvek beszerzését szorgalmazzuk. Odafigyelünk, hogy gyermekeink számára elérhető legyen a népi-, a klasszikus- és a kortárs irodalom is.

2018-ban az óvoda korszerűsítése valósult meg (fűtés, épület szigetelése)

2023-ban a TOP_PLUSZ-3.3.1-21-JN1-2022-00019 kódszámú „Gyermekevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése Jászberényben” pályázat keretében tetőcsere történt és napelem telepítésével az energiafelhasználás csökkentése is megoldódott, valamint 6 db udvari játékkal bővült a játék állományunk.

RENDSZERÁBRA

Óvodánk célja és feladata

Nevelési gyakorlatunk az Óvodai nevelés országos alapprogramjára épül.

Célunk, hogy gyermekeink olyan felnőttekké váljanak, akiknek a környezetvédelem nemcsak „plakát”, hanem életmód.

Kiindulási pontunk: a gyermeki személyiség.

Célunk

- Környezetre figyelő, a természetet szerető, a természet értékeit felfedezni akaró, környezetére igényes, környezeti jelenségekre fogékony gyermekek nevelése;
- A gyermek és környezete közötti szoros érzelmi kötődés kialakítása (természeti, emberi, tárgyi környezet);
- Az iskolai életre való alkalmassághoz szükséges testi, szociális és értelmi érettség megalapozása;
- Sajátos nevelési igényű gyermekek, nemzeti és etnikai kisebbség nevelése;
- A gyermekek egészségének megóvása érdekében, sokrétű, változatos mozgástevékenységek megismertetése és megszerettetése.

Feladatunk:

- a gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése,
- a gyermekek egészségének megóvása érdekében, sokrétű, változatos mozgástevékenységek megismertetése és megszerettetése.
- a gyermekek sokoldalú fejlesztése az egyéni képességeket figyelembe véve,
- a gyermekek önmagukhoz képest való fejlesztése,
- a gyermekek folyamatos és tudatos megfigyelése, megismerése és dokumentálása
- biztonságos, derűs, nyugalmat adó óvodai élet megteremtése,
- gondtalan, boldog gyermekkor biztosítása;
- az iskolai életre való alkalmassághoz szükséges testi, szociális és értelmi érettség megalapozása.

A gyermekek fejlesztésében arra törekszünk, hogy többek között érvényesüljön:

- a személyiség központúság,
- tevékenységrendszerben történő fejlesztés,
- a felnőttek közvetlen mintaszerepe,
- pozitív énkép, egészséges önismeret kialakítása,
- a gyermekeink egyéniségéhez, fejlettségi szintjéhez igazodó fejlesztés, mely tolerálja a különbözőséget (elfogadható határokon belül),
- a spontaneitás és a rend összehangolása.

Külső világ tevékeny megismerése

Célunk

- A gyermek aktivitása és érdeklődése során szerezzen tapasztalatokat a szűkebb és tágabb tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól.
- A környezettudatos magatartás, környezetért felelős életvitel elősegítése.
- A természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.
- Szeresse, ismerje és védje szülőföldjét, hagyományait, a családi és tárgyi kultúra értékeit.
- Pozitív viszony kialakítása a későbbi matematikához úgy, hogy közben többször megélhetik, átérezhetik a felfedezés, a rátalálás, felismerés, a tudás örömeit.

Feladatunk

- Gazdag természetismereti és társadalomismereti élmény és tapasztalati lehetőség biztosítása.
- A környezetkultúra és biztonságos életvitel szokásainak kialakítása.
- Készségek, képességek kialakítása, hogy tudjanak harmóniában élni a természettel.
- A környezeti értékekre való rácsodálkoztatás, azok megbecsülése, a fenntarthatóság szem előtt tartása.

Hitvallásunk és további feladataink a céljaink elérésének érdekében

Mindenekelőtt a szülőket megnyerjük a programunkhoz. Szociális tanulással mintakövetés alapján a környezethez való pozitív viszonyokat, attitűdöket alakítunk ki.

- Tudatosítás terén; ráirányítjuk a figyelmet arra, hogy nincs a környezetben elhanyagolható, lényegtelen, felesleges elem, tényező, felismertetjük a környezeti értékeket.
- Ismeretterjesztés terén; olyan környezeti fogalmak tisztázása, ökológiai szemléleten alapuló ismeretszerzés, melyek alapvető tényeket, összefüggéseket, problémákat és ezzel kapcsolatos megoldásokat, valamint a világkép, a kultúra és értékrend elemeit tartalmazzák.
- Készségek kialakítása terén; Kialakítjuk a környezeti problémák felismerésének, megoldásának jártasságait, készségeit. Történetekkel, helyzetmegbeszélésekkel, kereső, tapasztaló magatartásmódokkal gazdagítjuk a gyermekek problémaérzékenységét és problémamegoldó képességét.
- Minden élőlényt tisztelő magatartásra nevelünk. (Nem taposom el, saját környezetébe kiveszem.)
- Kialakítjuk a helyes értékrendet.
- Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosítunk a spontán és szervezett tapasztalat-és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak kialakítására.
- Lehetőség szerint kivisszük a gyermekeket, és mindent megmutatunk a természetes környezetben. Nem a környezete egy szeletét vesszük a terembe.
- Fontos feladatunknak tartjuk, hogy ugyanazon természeti környezetbe ellátogassunk különböző évszakokban. Hasonlóképpen, pl. megfigyeljük a Zagyva folyó zsilippel való duzzasztása, ill. a folyó apadása hatását a vízre, növény- és állatvilágára.
- Észre vesszük és kihasználjuk a lehetőséget, amely spontán módon adódik az óvodai életben a környezeti nevelésben
- Fontosnak tartjuk valamennyi óvodapedagógus szakkönyvekben, szakfolyóiratokban való búvárkodását, az önképzést és továbbképzéseken való részvételt.
- Elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- Gyermekeinket bevonjuk környezetünk rendjének és tisztaságának megóvásába. Ebben mindenki képessége szerint vesz részt (játékok és eszközök elrakása, helyreigazítása, sepregetés az udvaron, stb.).

- A veteményeskertben az ásáson kívül minden tevékenységet közösen végzünk.
- Fákat, cserjéket, amelyeket a gyermekek ültetnek, megfigyeljük és gondozzuk.
- Rendszeres elfoglaltságot biztosítunk a termés betakarítása, befőzés, gyümölcssaláta készítés során.
- Az ünnepvárás örömét fokozzuk az együtt készülődéssel. (pl. Karácsony előtti mézeskalácssütés, Húsvét előtti tojásfestés), stb.

A helyi szűkebb természeti és társadalmi környezetünk adta lehetőségeinket maximálisan kihasználjuk nevelési gyakorlatunkban

- Csoportszobáink tágasak és világosak, ezért a kellemes zöld szobanövények mellett folyamatosan csíráztatunk, folyamatosan megfigyeltetjük a magból a növény fejlődését. Berendezési tárgyait, dekorációink hűen tükrözik a természetes anyagokhoz való vonzalmunkat.
- A virágágyakba különböző időben, folyamatosan nyíló növényeket, ültetünk, amelyek a zenei anyagunkban is szerepelnek, mint pl. ibolya, szegfű, szarkaláb, liliom, nefelejcs. Ápolásukba a gyermekeket is bevonjuk.
- Veteményeskertünket csoportonként műveljük, ahol kedvükre kísérletezgethetnek.
- Madárbarát udvarunkon madárodúkat telepítettünk.
- Téli madáretetéshez az ablak elé madáretetőket függesztünk, hogy jobban megfigyelhessük a madarakat és azok viselkedését.
- Gyermekeinkkel sziklakertet alakítottunk ki az óvoda egyik sarkában.
- Az óvodai életünk során keletkezett hulladékot közösen helyezzük el a szelektív hulladékgyűjtőbe.
- Komposztálónk az őszi falevelek összegyűjtésére alkalmas (költségkímélő tényező is.) Szeretnénk bemutatni később egyszerű kísérlettel, hogy a humusszal feljavított talajban a növények fejlődése kedvezőbb. (Műtrágyát mellőzzük!)
- A gyermekek óvodában megszerzett ismeretein át a szülők gondolkodását is formáljuk, tudatosítjuk a fenntarthatóság fontosságát.

Az óvodából kilépve városunk és környékének természeti adottságait, kincseit és gyönyörű gyöngyszemeit fedezhetjük fel, megismertetjük és megszerettetjük gyermekeinkkel

- A mesterségesen kialakított parkokat (arborétum, pl. Tanítóképző).
- Közös programmal gazdagítjuk minden évben ismereteiket kirándulások alkalmával (Margitsziget és Zagyva- folyó).
- Az Állat- és Növénykert-be rendszeresen kilátogatunk, ZOO pedagógusok segítségét is igénybe vesszük

Városunk társadalmi adottságait is felhasználjuk nevelésünk érdekében.

- Boltok (vásárlás)- virág bolt, zöldséges bolt, piac
- Pékség (látogatás)
- Tűzoltóautóval, mentőautóval és dolgozóinak munkájával való ismerkedés
- Múzeumok
- Rendőrség (munkájukkal ismerkedés bejelentkezés alapján)
- A könyvtárral folyamatos a kapcsolatunk, szakkönyveket, hangkazettát és videofilmeket kölcsönzünk azokban az esetekben, ha a természetben nem áll módunkban bemutatni szép vagy érdekes dolgokat
- Malom Filmszínház gyermekműsorainak látogatása

A természeti és társadalmi környezet megismerésének területei, témakörei

A gyermek és környezete

- Család- óvoda- lakóhely

Megismertetjük, és vonzóvá tesszük az óvodai életet. Később a lakóhely és az óvoda környezetével ismerkedünk meg.

- Testrészek és egészségvédelem

Megismertetjük gyermekeinkkel az egészséges életmódot, táplálkozást, és alapvető balesetvédelmi előírásokat.

- Emberek munkája, foglalkozása

A munka és foglalkozás fontosságát tudatosítjuk, mások munkájának megbecsülésére neveljük gyermekeinket.

- Időjárás, természeti változások, évszakok

Folyamatosan figyeljük az időjárást, gyönyörködünk a természeti csodákban, fürkesszük a változást és az összefüggéseket, óvodai kirándulások alkalmával.

- Napszakok

A napszakok megismertetésével, a helyes bioritmussal és jól kialakított napirenddel adunk biztonságot gyermekeinknek.

- Növény és állatvilág

A csodálatos növényvilág felfedeztetésével szebbé tesszük gyermekeink életét. Lehetőleg minden állatot a természetes környezetében figyelünk meg. Ezért szervezünk rendszeresen kirándulásokat, sétákat (víz, erdő, mező, hegy, állatkert).

- Közlekedés biztonság, bűnmegelőzés program

- Környezettudatos magatartás kialakítása

A gyermekeket kis lépésekben megtanítjuk, hogyan kell tudatosan együtt élni környezetükkel.

Környezetünk mennyiségi, tér, szín, formai viszonyai

Matematikai nevelés integrálódik valamennyi nevelési területen

- A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéliképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.
- A mindennapi élet is a matematikai tapasztalatok sokszínűségét kínálja, amit tudatosan kihasználunk.
- Matematikai tapasztalatokat nyújtó érdekes problémahelyzetekben közvetlen környezetünk élő és élettelen anyagait eszközként használjuk. A problémák felvetésekor szem előtt tartjuk az egyéni képességeket és munkatempót, egyénre szabott feladatokkal motiváljuk az önálló, cselekvő tapasztalatszerzést, aktivizáljuk és alapozzuk a logikus gondolkodást. Az irányok mozgásos egyeztetéséhez és megkülönböztetéséhez a kapcsolódó reláció értésében és alkalmazásában fontos eszközünk a tükör.
- A gyermekek szabad játékukban az eszközök olyan tulajdonságaikkal ismerkedhetnek, amelyek a közvetlen tapasztalásokon alapulnak. Ezek az apró felfedezések csak akkor lehetnek értékesek, ha gyermekeink megismerik azokat a szavakat, amelyekkel kifejezhetők, amellyel elmondhatja másoknak is. A mi segítségünkre lesz szüksége ehhez, mi mondjuk ki ezeket a szavakat. Általunk bővül a gyermek szókészlete, alakulnak fogalmai. A szóban kifejezhető tapasztalásokra építjük a gyermek matematikai fogalmait.

- Szabály- és társasjátékoknak, énekes játékoknak, a mozgásnak, valamint ábrázoló tevékenységüknek éppúgy vannak matematikai tartalmú fejlesztési lehetőségei, mint pl. a matematikai játékoknak, ezért ezeket is kihasználjuk.

A környezeti elemek védelme, alakítása

Föld, élővilág, levegő, víz, település és táj

- A környezeti elemekkel játékos formában ismerkedünk. A Föld napján vagy azon a héten a földdel, mint környezeti elemmel végzünk különböző játékos kísérleteket vagy márciusban, pl. a víz napján vizes, játékos kísérleteket végzünk a teremben, ilyenkor elsétálunk a Zagyvához is. Rendkívül kedvelik a gyermekek a levegővel végzett játékos kísérleteket, vagy játékokat. Megismerkednek azok tulajdonságaival, fontosságával, így később védeni is fogják azokat.
- Nemcsak a természeti, de a mesterségesen épített környezet művészi értékeire is rácsodálkoztatjuk gyermekeinket (műemlékek, szobrok, hidak).

Jeles napok, hagyományok

Olyan hagyományokat építünk be az óvodai életbe, amelyek szebbé, boldogabbá, gazdagabbá teszik gyermekeink életét, pl. társadalmi ünnepek, a természet ünnepei, megemlékezés.

Társadalmi ünnepek

Szüreti bál	kollektív
Mikulás ünnep	csoportos
Karácsony	csoportos
Farsang	kollektív
Húsvét	csoportos
Anyák napja	csoportos
Születés- és névnapok	csoportos
Gyermeknap	kollektív

A természet ünnepei

márc.22.	Víz napja
ápr. 22.	Föld napja
máj. 10.	Madarak és fák napja
jún. 05.	Környezetvédelmi világnap
okt. 05.	Állatok világnapja

Megemlékezés

Hagyományok:

márc.15.	Forradalom és szabadságharc
Márton nap	
Luca napi búza	
Betlehemezés	
Kiszebáb égetés	
Húsvéti locsolkodás	
Májusfaállítás	
Pünkösddőlés	

Óvodánkban immár hagyománnyá válik

- Óvodánk gyermekeivel sokat kirándulunk a természetbe és közeli tanyákba, ahol háziállatokkal ismerkedünk, barátkozunk, stb. Az erdőben barangolva fürkészhünk állatokat és növényeket, megtanulunk viselkedni, vizsgálódni, felfedezni.

- Többéves hagyomány óvodánkban a szüreti mulatság megrendezése, melybe bevonjuk a szülők is. A szőlőből mustot préselünk, melyet aztán mindenki megkóstolhat. Táncolunk, énekelünk, mulatunk.
- Rendszeresen meglátogatjuk a városunkban szervezett kiállításokat.
- A gyermekeink születésnapját megünnepeljük.
- A külső világ tevékeny megismerésének anyagát a fejlődési szintnek megfelelően dolgozzuk fel.
- Ovi-zsaru napon az intézmény valamennyi óvodájából érkező gyermek rendőrök segítségével vizsgát tesz, így kerékpáros igazolványt szereznek.

A fejlődés várható eredménye

- ✓ Szívesen bekapcsolódnak a környezeti tevékenységekbe.
- ✓ Megkülönböztetik az évszakokat, ismerik jellemző jegyeit, tudják hogyan követik egymást, felismerik a napszakokat.
- ✓ Felismerik az öltözködés és az időjárás közötti összefüggéseket.
- ✓ Környezetük növényeit felismerik, gondozásukban részt vesznek.
- ✓ Ismernek néhány háziállatot, madarat, bogarat, vadállatot, tudnak róluk jellemző tulajdonságokat.
- ✓ Megkülönböztetik a szép, esztétikus, tiszta, szemetes, megrongált környezetet, véleményt mondanak róla.
- ✓ Ismerik teljes nevüket, családjaik nevét, szüleik foglalkozását, lakcímüket.
- ✓ Ismerik óvodájuk nevét, a közvetlen környéken jól tájékozódnak.
- ✓ Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában.
- ✓ Ismerik az emberi test részeit, érzékszerveiket, azoknak funkcióit.
- ✓ Ismerik a gyümölcsöket, zöldségféléket, ismerik a növény jelentését.
- ✓ Ismerik a színeket.
- ✓ A biztos számfogalom kialakulása
- ✓ Összehasonlítanak: szín, forma, mennyiség, nagyság szerint.
- ✓ Megoldanak problémahelyzeteket.
- ✓ Térbeli viszonyok, irányok, kiterjedések biztos érzékelése.
- ✓ Ismerik a névutókat.

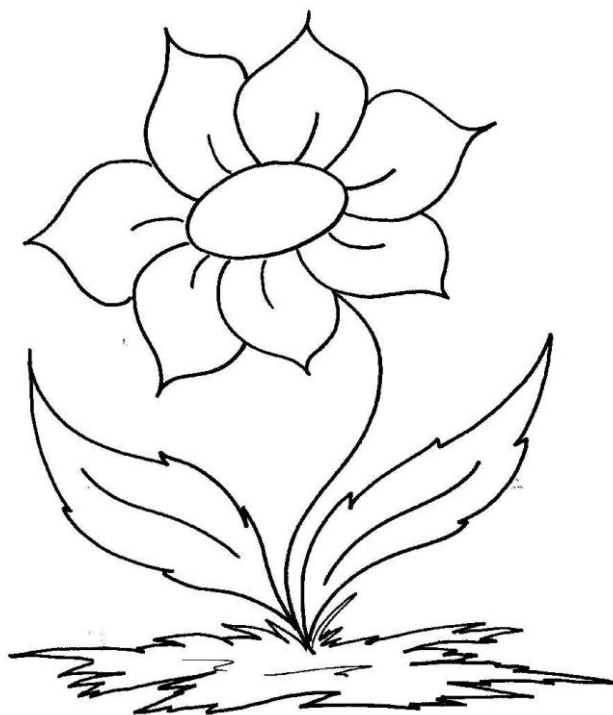
Specialitások

A nevelési időn túli programokat szülői igénytől függően szervezzük.

Nevelési időben szervezett, csoportközi tevékenységek	Nevelési időn túl szervezett
- gyógytestnevelés - kerékpározás - görkorcsolya - jégkorcsolya - vízhez szoktatás - labdajátékok, Bozsik foci	- hitélettel történő ismerkedés 16 óra után
- néptánc	

17. 2.

HÉTSZÍNVRIRÁG ÓVODA KIEGÉSZÍTŐ NEVELÉSI SPECIALITÁSAI

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Óvodánk a Jászberény Város Óvodai Intézmény tagóvodájaként működik Porteleken, a várostól 15 km-re, erdővel, tanyákkal, övezett, csendes falusi környezetben.

Családias jellegét az épület sajátossága, a csoportszoba berendezése, a kis létszámú közösség és a dolgozók személyisége együtt képezi.

Egyetlen vegyes életkorú csoportunkat egy óvodapedagógus, egy pedagógiai asszisztens, és egy szakképzett dajka neveli. Fontos számunkra, hogy szeretetteljes, nyugodt, derűs és biztonságot adó környezetben neveljük a ránk bízott gyermekeket.

2008 szeptemberétől óvodánk új, európai szabványnak megfelelő külsőt kapott. Megújult épületrészünkben a legnagyobb büszkeségünk egy 60 m² – es tornaszoba, mely a gyermekek mozgás fejlesztését szolgálja. Az óvodánk melletti játszótér megfelel az EU előírásoknak, az ott található játékok szépek, igényesek. Nevelésünk kereteit a hagyományőrzés és a természetszeretet és a környezettudatos nevelés elvei határozzák meg.

2009-ben először, 2014-ben másodszor, 2017-ben harmadszor, majd 2020-ban megkaptuk az Örökös Zöld Óvoda címet.

Gyermekeinkkel igyekszünk megszerettetni a hagyományőrző és a természetóvó jeles napok szokásait, a népi mozgásos és dalos játékok, mondókák, mesék, népi tánc világát. A környező erdőkben tett gyalog- és kerékpártúrák; a városi színház-, kiállítás-, állatkert látogatások, az intézményi szintű rendezvényeken való részt vétel változatos, színes élményeket nyújt gyermekeinknek.

Célunk, hogy az óvodai tevékenységek folyamatában gyermekeink képessé váljanak az együttélésre, majd az iskolai életmód elfogadására, az új ismeretek befogadására.

Az intézmény gyermekvédelmi felelőse és gyógypedagógusa segíti a szülők szociális gondjainak megoldását, a gyermekek egyéni fejlesztését.

Kis közösségünk nyitott és elkötelezett a hagyományok ápolására. Általános szemléletünket jellemezi a környezettudatos magatartás, növények és állatok védelme.

Programunk az érzelmi nevelésre épít. Bízunk benne, hogy tudatos nevelőmunkánk eredményeképpen gyermekeink egészségesen, megfelelő tudásszinttel lépik majd át az iskola kapuját.

A Hétszínvirág Óvoda dolgozói

Helyzetkép

Óvodánk Jászberény várostól 15 km – re fekszik Porteleken, csendes, falusi környezetben. Egy vegyes életkorú gyermekcsoporttal működünk. Férőhelyeink száma: 25 fő. Az óvoda dolgozói: 1 óvodapedagógus, 1 pedagógiai asszisztens és 1 dajka.

2008 szeptemberétől óvodánk új, európai szabványnak megfelelő külsőt kapott Portelek volt általános iskola épületében. Épület részünk 160 m² alapterületű, amelyben rendelkezésünkre áll: egy tágas öltözőfolyosó, gyermekmosdó, melegítő konyha, felnőtt öltöző, raktár, iroda, egészségügyi elkülönítő szoba, valamint 60 – 60 m² – es csoport- és tornaszoba.

A csoportszobában a különböző játék-tevékenységekhez térelválasztó polcokkal alakítottunk ki nyugodt tereket: tálaló szekrény a reggeliző asztallal; építősarok; babasarok; mesesarok; az ábrázoló tevékenységekhez dupla asztal – körben, a szekrényben, polcokon a gyermekek számára elérhető módon a tevékenységekhez szükséges eszközök. A polcok könnyen mozgathatók, így könnyen alakíthatunk ki összefüggő, nagy teret is.

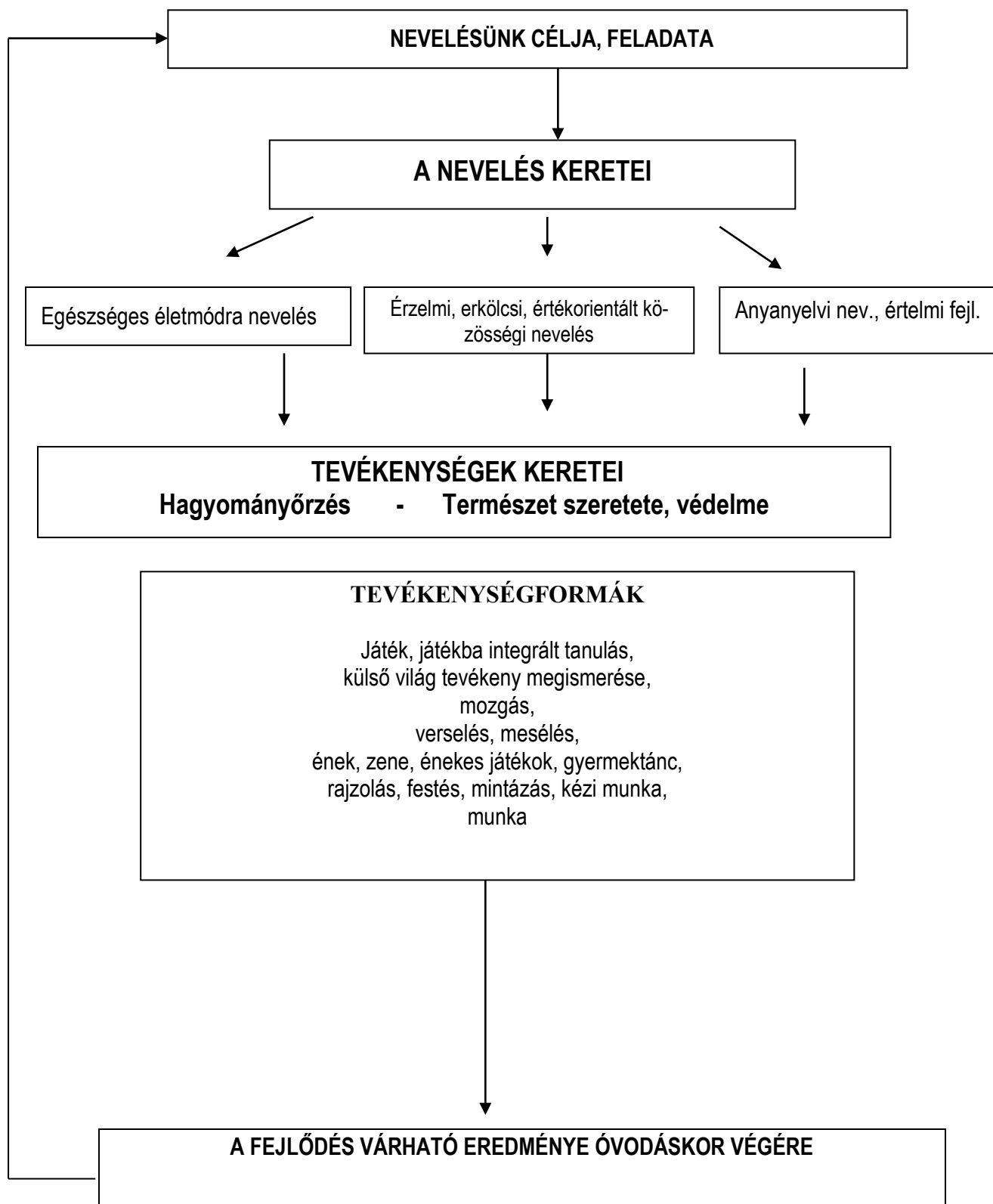
A csoportszoba és a konyha között ételkiadó ablak található, amely a HACCP előírásoknak megfelelően biztosítja a tálalás és az ételmaradék útját. A tornaszobát különböző mozgásfejlesztő eszközökkel szereltük fel: pl. bordásfalak, tornapad, tornaszőnyeg, zsámolyok. Ezt az alapfelszerelést a lehetőségeknek megfelelően folyamatosan bővítjük.

Óvodánk udvara parkosított, fák, bokrok, virágok biztosítják a tiszta levegőt, és az árnyékolást. Az udvarunk aszfaltos pályáján lehetőség nyílik kerékpározásra, motorozásra, görkorcsolyájára, labdajátékokra, a füves domboldalon futkározásra, téli szánkózásra. Az óvoda szomszédjában található játszóteret mozgásfejlesztésre, változatos játékokra használjuk. Igyekszünk harmonikus, egészséges környezetet biztosítani a gyermekek részére.

Nevelési gyakorlatunk alapjai

- Az óvodánknak otthont adó természeti – falusi környezet ezernyi lehetőséget kínál a hagyományőrző, természetóvó, környezet-harmonikus – viselkedéshez szükséges készségek, jártasságok kialakításához.
- Óvodásainkat megismertetjük a hagyományokkal, közvetlen környezetük szokásaival biztosítva, hogy ezekről pozitív élményeket szerezzenek. Ezek a gyermeki élmények hatnak a családok szemléletmódjára, így megteremtjük a családokkal való együttműködés sajátos formáit.
- A gyermekek világa a játék jól kapcsolható a néphagyomány ápoláshoz és természet szeretetéhez. Természeti környezetünk helyszínt és eszközöket biztosít a szabad és népi szabályjátékokhoz egyaránt. A hagyományos értelemben vett játék tartalmát a hagyomány-ápolás tevékenységei, eszközei gazdagítják.
- Nevelési gyakorlatunkat a gödöllői néphagyományőrző óvodai program alapján, önállóan készítettük.

RENDSZERÁBRA

Óvodánk kiemelt céljai

- Környezetére nyitott, érdeklődő, természetszerető, magabiztos, jól kommunikáló gyerekek nevelése.
- Személyiség – és pszichikai készségfejlesztés a hagyományápolás és a természet-közel életmód gazdag eszközrendszerével.
- Egészséges gyermekek nevelése érdekében, sokrétű, változatos mozgástevékenységek megismertetése és megszerettetése.
- Érzelmi életük gazdagítása a természethez kapcsolódó hagyományőrző tevékenységgel.

Feladatai

- Szeretetteljes légkörben, a gyerekek egyéni igényeit, fejlődési ütemét előtérbe helyező óvodai nevelés biztosítása.
- A gyermek és környezete közötti szoros érzelmi kötődés kialakítása a cselekvéses tanulás lehetőségének biztosításával
- A hagyományőrző – és zöld jeles napok gyermek-közel tartalommal való megközelítése.
- Sokszínű szociokulturális háttérünk következtében társas együttélésünk során egymás értékeinek, személyiségének tiszteletben tartása, kibontakoztatása.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek felzárkóztatása, esélyegyenlőségük biztosítása.

A hagyományőrzés, a természet-közeliség nevelésünk folyamatában

Nevelési gyakorlatunkban tevékenységeink keretét a hagyományőrző, a természetbeli tevékenységeket és szokásőrző jeles napokat tartalmilag és időrendileg az „ÉVKÖR” egységes rendszerbe foglalja, mindez jól illeszthető a kompetencia alapú óvodai nevelés témaköreihez, amely módszertani gazdagságával színesíti tevékenységeinket.

Egyes hagyományőrző jeles napok jelenléte az óvodai életben természetessé teszik a hozzájuk fűződő népdalok, a néptánc és a népi gyermekjátékok ismeretét, szeretetét.

A természet szeretete, védelme

Óvodánk természeti környezete és óvodásaink természet-közelí életmódja következtében természetes módon aknázzuk ki a körülöttünk lévő megismerési lehetőségeket.

- Állatok megfigyelése, gondozása (a gyermekek saját tapasztalataikat, élményeiket is átadják egymásnak);
- Veteményes kerti és fóliasátor alatti növénytermesztés;
- Szántóföldi munkák megismerése;
- Vadetető, madáretető feltöltése télen;
- Környezetmegismerő erdőszéli séták (termések, levelek gyűjtése, a természet és madarak hangjának megfigyelése),
- Felfedezzük az összefüggéseket az időjárás és az emberek tevékenysége között (pl. őszi-tavaszi munkák),

- Traktorozás, lovas-kocsizás alkalmával a környező erdőkben, határban: megfigyeljük az ember környezet alakító tevékenységét: erdő – irtás, talajművelés, műtrágyázás;
- Megbeszéljük mik a következmények, hogyan lehet a károkat enyhíteni, jóvátenni;
- Megfigyeljük az erdő – telepítést, trágyázást;
- A szemét az erdőben, utak mellett milyen veszélyt jelent az állatok számára;
- Részt veszünk egy erdő rész takarításában a felnőttekkel, szülőkkel együtt;
- Óvodai életünk során keletkezett hulladékot szelektáljuk, a szelektív tárolókban helyezzük el, a falevelet, kihúzott gyomokat, levágott fűvet komposztáljuk;
- Folyamatosan, aktuális alkalmanként beszélgetünk a fenntarthatóság tartalmáról (takarékosság a vízzel, árammal, fűtéssel).

A Zöld jeles napokat kiemelt módon „ünnepeljük”. Pozitív érzelmeket keltő közös élményekkel próbáljuk emlékeztetést tenni:

- **Állatok világnapján** vendégségbe hívjuk az intézmény nyolc óvodájának nagycsoportosait háziállatok megfigyelésére és játékos feladatok megoldására
- **A víz világnapja** alkalmával békamentesen veszünk részt a farmosi tájvédelmi területen és meglátogatjuk a hozzánk legközelebbi folyót, a Zagyvát.
- **A Föld napján** szemetet szedünk és virágot ültetünk (1 gyermek – 1 palánta)
- **A Madarak- és Fák Napján** az intézmény óvodái közösen játszanak a Margit szigeten Jászberényben.
- **A környezetvédelem napján** az állatkertbe kirándulunk, és játékos feladatokat teljesítünk.

A tanulás formái

A gyermekek fejlesztése makrocsoportban (8 fő) történik, közvetlen tapasztalat- és élményszerző megfigyelések, séták, kerékpár-túrák alkalmával, kirándulásokon, amelyeken a matematikai tartalmakat is feldolgozzuk. Az élmények egyeztetése, ismeretek rendezése a mikrocsoportos vagy közös napi beszélgetéseken valósul meg. Matematikai tapasztalatok elmélyítését, továbbfejlesztését kötelezően mikrocsoportos és egyéni formában is kezdeményezzük.

Óvodánk specialitása

Néptánc, népi gyermekjátékok

A tevékenységet a hétfői énekes hagyományőrző nap keretében tartjuk a délelőtti folyamán.

Az érdeklődő gyermekek számára

- a kezdő gyermekek a ringatózást, körben és sorban járást gyakorolják, ismerkednek a népzene, népdalok hangzásával;
- az ügyesebbek egyszerűbb csárdás lépéseket, kapuzást, változatos kör és sorformákat tanulnak.

Közben az aktuális évszakhoz, jeles naphoz, hangulathoz kapcsolódó népzene, népdalokat hallgatnak, énekelgetnek, mondókákat, rigmusokat, csujogatókat mondogatnak.

A szükséges eszközöket folyamatos gyűjtőmunkával biztosítjuk: hangkazettákat, kendőket, szalagokat, szoknyákat, kalapokat.

A tanult népdalok, mondókák, rigmusok színesebbé, hangulatosabbá teszik hagyományőrző ünnepeinket:

- Szüreti kerti parti, szüretelések
- Márton napi libahajtás

- Advent (karácsonyi készülétek)
- Lucázás
- Karácsony – pásztorjáték, karácsonyfa díszítés
- Újév
- Farsangolás, kisébáb égetés
- Komatál hordás
- Húsvéti tojásfestés, locsolkodás, kolompolás
- Pünkösödölés
- Májusfadíszítés, kitáncolás

Népi dalos – és mozgásos gyermekjátékokat levegőzés alkalmával az udvaron szoktunk szervezni.

Legkedveltebbek a fogó- és ügyességi játékok. Az ügyességi játékokhoz anyagi lehetőségeinkhez mértén folyamatosan készítettünk hagyományos fából készült népi eszközöket

- Fügőleges és vízszintes célba dobók
- Asztali labirintus és célba lövő
- Gerendán egyensúlyozva küzdő játék
- Gólyalábak és medvetalpak
- Kötélhúzó

17. 3.

KÖZPONTI ÓVODA

KIEGÉSZÍTŐ NEVELÉSI SPECIALITÁSAI

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Jászberény Város Óvodai Intézményének, Központi Óvodájaként, a városban mi biztosítjuk a legváltozatosabb speciális, sokmozgásos tevékenységeket.

Meggyőződésünk, hogy a mesevilága nélkül az óvodás gyermek nem tud egészségesen fejlődni.

Ezt a kettősséget, a mozgást és a mesén átívelő dramatikus formákat ötvözve fogalmazzuk meg a mentális és testi fejlesztést támogató programunkat.

Célunk

Egészségesen, harmonikusan fejlődő gyermekek nevelése, érzelmi biztonságot nyújtó légkörben, ahol a figyelem középpontjában az egyes gyermek áll.

Ennek érdekében egyénre szabott nevelést alkalmazunk, változatos tevékenységi formák biztosításával.

Gyakorlatunkban hangsúlyt kap a játékkal, meséssel, dramatikus helyzetekkel, történő kompetenciafejlesztés.

Óvodánk 2012 őszén került átadásra. Épületünk ennek köszönhetően egy európai szemnek, értékrendnek, elvárásnak megfelelő kreatív terekkel, lehetőségekkel szolgálja az ide járó gyermekek biztonságos, esztétikus, inspiráló környezetét.

A gyermekek egymástól elhatárolt csoportokban, ám mégsem elszigetelt környezetben töltik mindennapjaikat.

A csoportszobákban jelentős méretű galériák osztják meg a belső teret. A szabad levegőn tartózkodásra több irányban van lehetőségünk. A galériákról kijuthatunk a tetőteraszra, a földszinti csoporttérből az udvari teraszra, a folyosóról pedig az udvarra mehetnek ki gyermekeink.

Óvodánk különleges adottságait bővíti a több funkciós tornaterem, a vízhez szoktató medence, az egyéni foglalkoztató szobák és a só szoba.

Az óvoda épületét 5000 m² körbeölelő udvar tág lehetőséget biztosít a szabad játékra, örömteli felszabadult mozgásra. A játszótérület változatos felületeivel, eszközeivel, a gyermekek motoros képességeinek fejlődését segíti elő.

Tevékenységeink: vízhez szoktatás, görkorcsolya, jégkorcsolya, kerékpározás, néptánc, labdajátékok, ovi joga, egyéni mozgásos terapiák, balett.

Egyéb szolgáltatásaink: só szoba, ismerkedés az informatika világával, tehetséggondozás, könyvtár használata, mindez speciálisan képzett óvodapedagógusok alkalmazásával.

Munkánk során arra törekszünk, hogy kreatív, megfelelő önértékelő képességgel és reális önbizalommal bíró gyermekeket neveljünk, akik rendelkeznek olyan készségekkel, képességekkel, személyiségjegyekkel, amelyek alkalmassá teszik őket az iskolai élet megkezdésére.

Fontosnak tarjuk, hogy gyermekeink jól érezzék magukat az óvodában, és jó szívvel emlékezzenek az itt eltöltött évekre.

A minőségi nevelés nyújtásához fontosnak tartjuk, az óvodai innovációt támogató, komplex fejlesztési programok megvalósítását, a veszélyeztetett csoportok tanulási sikerességének elősegítését, az egyenlő esélyek megteremtését a későbbi tanulói lemorzsolódás megakadályozása érdekében. (EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulási lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása című kiemelt projekt)

Mi óvodapedagógusok és dajkák vidám, felszabadult, együttműködő légkört teremtünk, amely lehetővé teszi az egymást elfogadó kapcsolatok kialakítását.

Közös céljaink megvalósítása érdekében számítunk a szülők aktív együttműködésére is.

Központi Óvoda
dolgozói

ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

Óvodánk **2012-ben** került átadásra. A város szívében Bajcsy- Zsilinszky út 10. szám alatt található. Elsősorban e területről járnak gyermekeink. Azonban vannak, akiknek fontos, hogy gyermekük kellően kimozogja magát az óvodában, vagy igényt tartanak óvodánk adottságaira, illetve a mesék által meghatározott dramatikus légkörre, azok a város távoli részéről is eljönnek hozzánk.

Az épületegyüttes összes nettó alapterülete: 2272,97 m², ebből a földszint 1431,27 m², míg az emelet 627,23 m², a padlástér pedig 214,47 m².

Óvodánk **8 csoportos, 200 férőhelyes**, minden csoporthoz külön mosdó és öltöző, terasz tartozik. A csoportok több mint **50 m²** alapterületűek, mely **30 m²** galériával kiegészülve tágas, világos, kellemes környezet biztosít a gyermekek egésznapos játék- és mozgás tevékenységeikhez. Egy csoportszobánk akadálymentesített, ahol nagyobb alapterülettel, speciális mosdóval segítjük a hozzánk járó fogyatékkal élő gyermekeket.

A csoportszobák, kifelé faburkolatú teraszokkal kapcsolódnak a kültérhez a földszinten és a galériák szintjén egyaránt. A földszinti teraszok a kerttől jól elhatároltak, így akár a csoportfoglalkozások is tarthatók kinn. A csoportszobákban a lépcső alatti és a hosszfalak mentén kialakított beépített szekrények, polcok jól kihasználható tereket eredményeznek. A tetőterasz kinti foglalkozások, vagy délutáni alvás helyszíne is lehet. A kertbe vezető kijáratok és a tanmedence fölött zöldtetőt telepítettünk, mely a kert tetőszinti meghosszabbítását is jelzi egyben.

Az óvoda széles folyosója lehetőséget nyújt a nyolc csoport egymásra látására. Elhatárolva, de nem elszigetelődve éljük mindennapjainkat.

A szabadban történő mozgáslehetőséget az óvoda **5000 m²**-es udvara biztosítja. Az udvaron belül egy mini sportudvar nyújt lehetőséget óvodás szintű kosár- és röplabdázásra, valamint focizásra. Rugós játékokkal, kosár hintákkal, mászóakkal, csúszdákkal mászó dombokkal, mobil játékeszközökkel motiváljuk a gyermekeket a mozgásra. Ezen kívül három homokozó és mosdó épület ad lehetőséget az udvari élet változatosabbá tételéhez.

A munkára nevelés érdekében **minden csoportunknak külön konyhakertje van**, az itt megtermelt zöldségeket és gyümölcsöket a gyermekek feldolgozzák és elfogyasztják, az egyéb terményeket pedig manuális tevékenységek során hasznosítják. Az egész óvoda berendezésénél és az udvar kialakításánál is törekedtünk arra, hogy **esztétikus, változatos és mozgásra, inspiráló** körülményeket teremtsünk a gyermekeknek.

Profilunk kialakításánál két alapvető sajátosságra építünk.

Objektív feltételként - a helyi adottságainkat használjuk ki, **mozgásos tevékenységekkel**. Másrészt szubjektív lehetőségként - dolgozóink elhivatottsága, felkészültsége szakmai tapasztalata által, az elfogadó, támogató, segítő légkört alakítva, - **drámapedagógiai módszerekkel** tesszük egyedivé gyakorlatunkat.

Nevelésünkben a figyelem középpontjában **az egyes gyermek áll, így egyénre szabott nevelést alkalmazunk**, változatos tevékenységi formák biztosításával. Hangsúlyt fektetünk az érzelmekben gazdag, szeretetteljes, biztonságos óvodai légkör megteremtésére, hogy **gyermekeink derűs, kiegyensúlyozott körülmények között töltsék napjaikat**.

Óvodánk feladatának tekinti a befogadó, esélyteremtő szerepének és hátránykompenzációs képességének erősítését. Ennek érdekében két óvodai innovációt illesztettünk programjaink sorába - „Őszi vásári forgatag”, Óvoda - iskola együttműködése. (EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulási lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása című kiemelt projekt)

Kedvező számunkra a **város központjának, a belső Zagyvának, a kerékpárútnak, piacnak, buszpályaudvarnak, Malom filmszínháznak** közelsége. A mozgáson kívül kiváló lehetőség nyílik itt még, a környezet megismerésére és környezetvédelmi ismeretek nyújtására is. A város területi elhelyezkedése pedig, azért kedvező, mert közel van a **Mátra**, ahová több alkalommal is eljutunk csoportjainkkal. A kirándulások során, központi helyen állnak a túrázások, télen a szánkózás, valamint a mozgáshoz kapcsolva a környezet megismertetése és a művészeti értékek felfedeztetése, múzeumok, színházi előadások megtekintése által.

Nevelésünk során a szülőket partnerként kezeljük, hiszen az óvoda csak kiegészíti a család nevelését, és nem helyettesíti azt.

Az év során bármikor **nyitottak vagyunk óvodánk bemutatására**, lehetőséget nyújtunk - gyermekek és szülők- óvodánk megismerésére.

Óvodánk a családdal együtt szolgálja a gyermekek fejlődését, ez az együttműködés az egyenrangú nevelőtársi viszonyban, a jó partnerkapcsolatban nyilvánul meg. Ahhoz azonban, hogy ez eredményesen működjön nem csak a szülők segítségét vesszük igénybe, hanem bevonjuk őket is mindennapi életünkbe, hétköznapijainkba, ünnepeinkbe. Ma már mindez igény is a szülők részéről és elmondható, hogy nagyban segíti az eredményesebb munkavégzést, az emberi kapcsolatok pozitív irányú alakulását.

Személyi feltételeink

Óvodánk személyi ellátottsága a törvényi előírásoknak megfelelő.

ÓVODÁNK DOLGOZÓI	
Intézmény irányításában részt vevő pedagógusok	2 fő
Óvodatitkárok	2 fő
Felsőfokú végzettségű főállású óvodapedagógusok száma	16 fő
Óvodapszichológus	1 fő
Pedagógiai munkát közvetlen segítők száma	15 fő
ÖSSZESEN	36 fő

Meggyőződésünk, hogy **a gyermek saját tevékenysége, saját tapasztalata által tanul.**

Tudatos környezetalakítással a szabad mozgástevékenység, a mozgáskedv és mozgásigény kielégítésére törekszünk. Helyet, eszközt, időt, tapasztalatot, biztosítunk problémák kibontásához, dramatikus módszerek alkalmazásához, nevelési helyzetek megéléséhez. Munkánkat az új iránti fogékonyság, a többre, jobbra való törekvés jellemzi. A külön programokban is csak akkor érhető el eredmény, ha a gyermekekkel olyan személyek foglalkoznak, akik ismerik ennek a korosztálynak az életkori sajátosságait, akik tisztába vannak a gyermekek egyéni képességeivel, akiket a gyermekek elfogadnak.

Ezért a **plusz programok végzésénél** is fő szempontunk, hogy az **óvoda dolgozói vegyenek részt e munkában.**

Tárgyi feltételeink

Csoportszobáink megfelelnek az európai uniós szabványoknak. Tágasak, osztott terüek, világosak. A galériáról a tetőtérre, a földszintről az udvari teraszra nyílnak. Megtalálhatók a gyermekméretű bútorok, nyitott polcok, beltéri mozgásos eszközök természetsarok, olvasósarok, gyermekméretű eszközök az önellátáshoz, takarításhoz, állat - és növénygondozáshoz, kertészkedéshez. Mindezeket kiegészíti a babaszoba, babakonyha, sok játékszer, rajz és barkácsoló eszköz.

Minden csoportnak saját mosdója, elkülönített öltözője van.

Nagyméretű, több funkciós tornatermünk egyedülálló módon elégíti ki az idejáró gyermekek mozgásfejlesztését, mozgásigényének kielégítését.

Vízhez szokatató medencénk, öltözőkkel jó szolgálatot tesz az egészséges életmód alakítására, a vizes edzés megvalósítására. A kiszolgáló egységben az ANTSZ előírásainak megfelelő helyiségek állnak rendelkezésünkre.

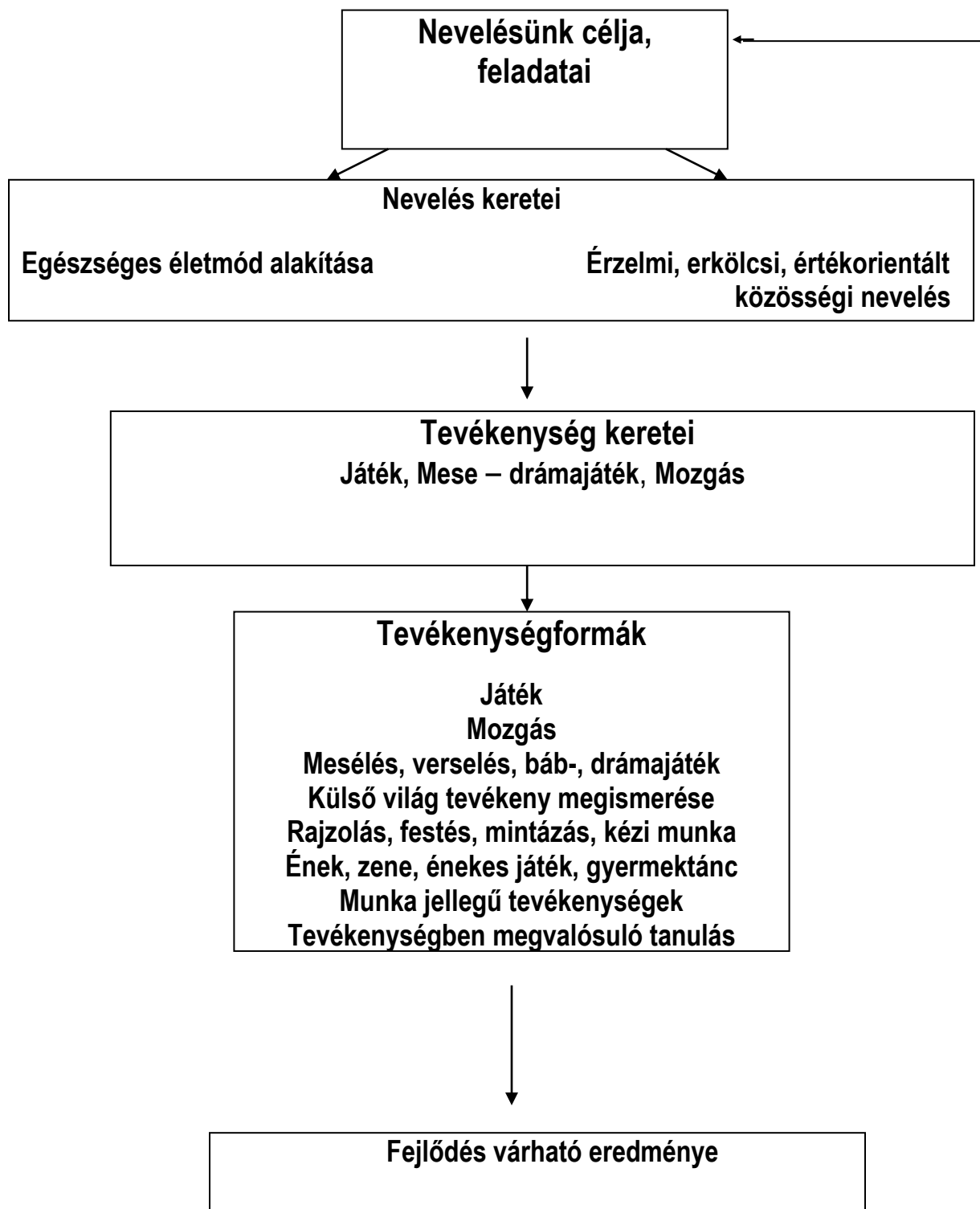
Az emeleten irodai helyet kap az orvosi szoba, az egyéni fejlesztő szoba, logopédiai fejlesztő, dráma szoba, só szoba.

Saját könyvtáraink vannak. Egy részről a szakmai munkát támogató gyűjtemény, melynek szakkönyvellátása megfelelő, bővítése folyamatosan történik. Rendelkezünk a gyermekek fejlettségéhez szükséges korszerű játék-, tanulási- és különböző audiovizuális eszközökkel, melyek segítik, színesebbé, változatosabbá teszik munkánkat. Más részről a gyermekek által üzemeltetett és használt kis könyvtárunk, mely lehetőséget biztosít a gyermekek könyvtári szokásainak elsajátítására, olvasószobai funkció ellátására, aktuális témaköreink támogatására.

Eszköztárunk bővítése a költségvetési kereten kívül, önerőből és a pályázatokon nyert pénzeszközök felhasználásával folyamatosan történik. Saját készítésű foglalkozási- és játékeszközökkel gazdagítjuk a csoportszobai játéklehetőségeinket, pl. gesztenyezsák, súlyzó, tornaszalag, maroklabda, gólyaláb, egyensúlyozó deszka stb. Eszközállományunkban megtalálhatók az egész alakot láttató tükrök, csoportszobáinkban fellelhető a mozgásfejlesztő sportszerek, oldaliságot jelző karszalagok. Rendelkezésünkre állnak drámajátékokhoz alkalmazható tárgyak, képek, zenék, kellékek, jelmezek, bábok gyűjteménye. Árnyjátékos technikánk páros meséléstől, a csoportban történő játékon át a nagytérben való megjelenítésig alkalmas.

Felszereltségünk kiemelkedően jól ellátott a mozgásos és dramatikus területen. Büszkék vagyunk a változatos mozgáslehetőséget elősegítő játékainkra, rollereinkre, kerékpárjainkra, görkorcsolyáinkra. A drámajátékokhoz kapcsolható eszközeink egyedülálló módon állnak rendelkezésünkre gyermekeink játékba hívásához.

RENDSZERÁBRA

Mozgás

A heti 1 szervezett testnevelés és a **napi rendszeres egészségfejlesztő testmozgás** nem elegendő a 3-7 éves gyermekek mozgásfejlődéséhez. Ezért törekedtünk arra, hogy csoportszobáink, a teraszok és az udvar adta lehetőségeinket kihasználva, eszközök biztosításával a különböző mozgásformákat megismertetve, zavartalan **gyakorlási lehetőségeket biztosítsunk** a nap minden szakában.

Tervezésünk során figyelünk arra, hogy **minden gyermek megtalálja a képességeinek megfelelő mozgásos feladatot**, ügyelünk arra, hogy a kötelezőség ne jelentsen kényszert számukra. Tevékenységeink során **kiemelt szerepet kapnak a mozgásos játékok**. Fő szempontunk, hogy a **célirányos** fejlesztés mellett a játék frissítő, jó hangulatot keltő legyen. A játékok tervezésénél szempont, hogy kapcsolódjon az adott fejlesztési terület anyagához, kellően előkészítse a gyakorlatsort.

A **napi rendszeres egészségfejlesztő testmozgás** tervezésében szem előtt tartjuk az aktuális fejlesztendő mozgásblokkok regresszióit és progresszióit, a gyermekek egyéni képességeihez igazodva. Cél, hogy az elsajátított mozgásformák szemnek tetszetős, kellően könnyed képet mutassanak. E napi rutin helyszínei változatosak. Lehetőség van mozgásra az emeleti tetőkertben, a csoportok teraszain, a gumipályán, a füves részeken, dombokon, a széles folyosón, az aulában és természetesen a tornateremben. A folyosóra kihelyezett mozgásos játékokat a gyermekek egyéni, vagy mikrocsoportos szervezésben szabad játékként használják.

MOZGÁSFEJLESZTÉS LEHETŐSÉGEI ÓVODÁNKBAN	
JÁTÉKIDŐBEN TÖRTÉNŐ MOZGÁSFEJLESZTÉS	
SZERVEZETT	VÁLASZTOTT,
- KÖTELEZŐ TESTNEVELÉS - MINDENNAPI RENDSZERES EGÉSZSÉGFEJLESZTŐ TESTMOZGÁS	SPECIÁLIS MOZGÁSLEHETŐSÉG görkorcsolya, jeges korcsolya, vízhez szoktatás, kerékpározás, jóga, mozgás kotta, sportlétra-futóiskola, labdajátékok alapozó mozgásfejlesztés

A mozgástanulás szempontjából az óvodáskor a legfontosabb időszak, mivel ez a korosztály a legfogékonyabb a pszichomotoros tanulásra.

A mozgásra permanens folyamatként tekintünk. Globálisan értelmezzük egy-egy területet és lokálisan valósul meg a gyakorlat. Egy-egy képességterületet projektként kezelve mélyítünk, a heti nagy mozgásos tevé-

kenység, a szabad játék, a napi rendszeres egészségfejlesztő testmozgás során, a szabadlevegőn, vagy belső tereinkben. Tervező rendszerünk lehetőséget ad az innovációra, a reflexióra, a nyomon követésre.

Gyermekeink mozgáskészségeinek, képességeinek fejlesztése egy korszerű, mozgáscentrikus, rendszer-szemléletű gyakorlat alkalmazásával valósul meg a „MOZGÁSTÉRKÉP” rendszerezett óvodai mozgásfejlesztési rendszerrel.

Fő célkitűzésünk, hogy minden gyermek a maga számára megfelelő mozgásformával, annak nehezítéseivel, könnyítéseivel, egyéni módon fejlődjön.

Kiemelten kezeljük azokat a területeket, amelyeknek szenzitív időszakában vannak óvodásaink. Így a gömbérzék fejlesztés során, szinte legjobban kedvelt eszközzel, a gyermekek pozitív kompetenciát alapozunk. Gondolunk itt a koordinációra, kooperációra, kreativitásra. Nagy hangsúlyt kap az egyensúlyfejlesztés is, melyhez speciális eszközparkkal rendelkezünk.

Mozgás tevékenységeink során alkalmat adunk a gyerekeknek, hogy az ő kívánságai is teljesüljenek. Lehetőséget adunk, hogy kitalálhassanak játékokat, gyakorlatokat, szereken mozdulatokat.

Kiemelten fejlesztjük a finommotorikát. Ennek érdekében tudatos rendszerben tervezzük a tornaszerekkel való mozgásos feladatokat. A kéziszerekkel a kéz izmainak differenciált mozgását gyakoroltatjuk.

Felépített szenzoros játékainkkal a homloklebenyt stimuláljuk. Reprezentatív mozgástanulási környezetünkben megjelenik a folyamatos mozgás, a holtidők kiküszöbölése, a gyermekek megélhető sikerélménye, a változatosság, a fizikai és érzelmi biztonság, a gyermekek választási lehetősége. Az optimális differenciálhatóság érdekében, hasonló képességű gyermekeknek tervezünk egy-egy mozgásos tevékenységet, amit csoportközi szervezéssel bonyolítunk le. A fejlettségi szinteknek megfelelő, hatékony, kellő kihívást hordozó foglalkoztatási formákra törekszünk.

Játékidőben történő mozgásfejlesztés

Óvodánk **külső és belső környezetének kialakításánál törekedtünk** az életkorhoz, az általános fejlettséghez igazodó **mozgástér és mozgásra inspiráló eszközök biztosítására.** Csoportszobáinkban megtalálhatók a változatos eszközök, amelyeket folyamatosan bővítünk. **Az udvaron is lehetőséget adunk a sokoldalú mozgásfejlesztő eszközök használatára,** különböző méretű labdák, ugrókötelek, rollerek, kerékpárok, görkorcsolyák, mászóókák, mászófa és kötélfal. A szereket bátorság szerint, állandó felügyelet mellett használhatják a gyermekek.

Programunkat speciális mozgáslehetőségekkel egészítjük ki

- gör- és jégkorcsolya,
- labdajátékok,
- kerékpározás,
- ovi joga,
- vízhez szoktatás,
- mozgáskotta alkalmazása
- alapozó torna

Ovi joga

Cél

- Harmonikus mozgásformák örömteli végrehajtása

Feladat

- Ismerjék meg testsémájukat, testük működését.
- Helyes légzéstechnika gyakorlása, elsajátítása.

A gyermek csak olyan dolgokat tud hatékonyan megtanulni és megvalósítani, amihez élményalapja van. Az eredményesség szempontjából fontos, hogy készség szintjén sajátítsa el a gyermekjoga gyakorlatait. Ehhez nélkülözhetetlenek a **dráma elemei**. A **drámajáték** egyik fő eleme a mozgás, ami a természetből ered. Összegezve tehát a gyermekjoga minden eleme drámajáték, amelynek forrása maga az élet.

Amikor a gyermek jógázik a testi, a lelki és a szellemi élete is egységben van önmagával: ez által építi saját jellemét.

A gyakorlás egy mesére, egy történetre épül, (főleg az óvodás korosztálynál) amelyben a gyermekek az aktív szereplők. Tisztaságukból és életkoruk sajátosságaiból fakadóan, könnyedén elvárácsolják magukat, és teljes odaadással olvadnak bele az adott szerepekbe.

Állatokat és növényeket utánozva a jóga gyakorlása élvezetessé válik számukra. Amikor meg tapasztalják saját testük irányítását és a feszültségoldás élményét, a gyakorlatok alkalmazása természetessé válik.

Mozgáskotta alkalmazása

Cél

Játékos módon fejleszteni a gyermekek testi, kognitív, affektív és viselkedési funkcióit.

Feladat

- Figyelem, önfegyelm fejlesztése.
- Stabil ismereteket szerezése testükről.
- Tér és idő felfedeztetése.
- A gondolat és az emlékezet hatalmának, a kompetencia boldogságának felfedeztetése.
- Testi képességek és (mozgás) szabályozásuk fejlesztése.

A módszer során a bonyolult szabályozást feltételező tényleges és információs mozgásformákat a gyermekek fejlettségének megfelelő egyszerűbb elemekre bontjuk, amelyeket a gyermeki fantáziához közelálló vizuális, akusztikus stb. szimbólumokkal jelölünk. A szimbólumok jelentését konszenzusos alapon kiépítjük, "kijátsszuk". A nyuszik, mókások, lábnyomatok, stb. által kottaszerűen megjelenített (mozgás) feladatok algoritmikus egymásra építésével, gyakorlásával, mint élvezetes játékok fűzésével tesszük változatossá gyermekeink mozgásos tevékenységét. A Mozgáskotta program lehet a szabadjáték része, lehet szervezett mozgásos tevékenységeink kiegészítő gyakorlata.

Alapozó torna

Cél

- Gyermekek idegrendszeri érzésének segítése az Alapozó Terápia speciális mozgásanyagával. Káros funkciók leépítése, a fejlődés helyes irányba terelése.

Feladat

- Speciális gimnasztika alkalmazásával - amely magában foglalja a csecsemőkori mozgásmintáktól kiindulva a fejlődéstani nagymozgásokat, rugalmasság - és egyensúlyfejlesztő feladatokat – mozgásügyesség, mozgáskoordináció fejlesztése.
- Finommotorika, szem – kéz koordináció fejlesztése, dominancia kialakulásának segítése és megerősítése.
- Az idegrendszerre gyakorolt hatás pozitívumaként a bal és a jobb agyfélteke munkájának összehangolása, keresztcsatornák működtetése speciális mozgásgyakorlatok során.

A gyermekeket előzetes szűrés alapján, egyéni fejlesztési terv megvalósítása mentén, heti rendszerességgel, két alapozó mozgásterapeuta óvoda pedagógus végzi. E folyamat egy szakmai együttműködés eredménye, amely során óvodapedagógus, óvodapszichológus, gyógypedagógus, mozgásterapeuta működik együtt. Eredményességének köszönhetően, kognitív folyamatok erősödnek, anyanyelvi készségek fejlődnek, a dominancia kialakul.

A tevékenység erősíti az iskolára való felkészülés folyamatát.

Boldog Óvoda Program

Az intézmény 2024/25-ös nevelési évben csatlakozott a Bagdi Bella „Jobb Veled a Világ Alapítvány” óvodai szintű boldogságóra programjához. Boldogságóráinak fővédnöke Prof. Dr. Bagdi Emőke.

Célunk: Elősegíteni a gyerekek mentális egészségének és jóllétének fejlesztését, támogatva őket abban, hogy boldogabb és kiegyensúlyozottabb életet élhessenek, ugyanakkor egészséges megküzdési stratégiákkal reagálhassanak az élet elkerülhetetlen kihívásaira.

Feladatunk: Boldogságfokozó stratégiák, technikák és gyakorlás játékos formában Sonja Lyubomirsky és Barbara Fredrickson kutatási eredménye alapján.

A Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából épül fel.

1. A hála gyakorlása
2. Az optimizmus gyakorlása
3. Társaskapcsolatok ápolása
4. Boldogító jó cselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. A megküzdés gyakorlása
7. Az apró örömek gyakorlása
8. A megbocsátás gyakorlása
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

A program a Szamóca csoportban került bevezetésre. Havonta 1 alkalommal tartunk Boldogságórát.

Zene - bona

Cél

- A komolyzenei darabokkal alakuljon ízlésük.
- A képességfejlesztő játékokkal ritmusérzékük, hallásuk fejlődjön.

Feladat

- Az esélyegyenlőség, mint általános alapelv figyelembevételével zenei tevékenységre járó gyermekek leljék örömeiket a zenében, a tevékenység játékossága teremtsen felszabadultságot számukra.
- Megismertesse a gyerekeket különböző magyar, illetve más népek dalaival.
- Innovatív eszközök/hangszerek használatával felkeltse az érdeklődésüket a zene- és hangszertanulás iránt.

A Zene - bona csoportközi tevékenységben, rászoruló, elhanyagolt, hátrányos helyzetű gyerekek vesznek részt. Olyan gyermekek körét céloztuk meg, akiknek nincs módjuk külön tevékenységekben részt venni. A zene, ilyen közösségben, egyfajta terápiaként hathat. Különleges eszközeinkkel, mint a hangtál, a handpan, hangcső, csengősor, furulya különleges élményekhez juttatja a rácsodálkozó gyermekeket. Zenehallgatási élményeiket koncert kivetítéssel bővítjük az „Okos” szobában Kreatív zenei képességfejlesztő eszközeinket motivációként használjuk az együtt énekléshez, zenéléshez, ritmikus játékokhoz.

Zeneovi, zenei tehetséggondozás

Cél

- A zene megszerettetése, a zene befogadására való képesség megalapozása, a zenei anyanyelv ápolása.

Feladat

- Személyiségfejlesztés a zene eszközeivel, zenei képességek, készségek fejlesztése és összekapcsolása más fejlesztési területekkel, szociális-, érzelmi-kognitív képességek fejlesztése.

Zenei tehetséggondozó csoportban az együttléteket hangszeres játékok, hangcsövekkel történő zenélés, hangtálas relaxációk, magyar nép- és más népek zenéivel, komoly zenei művekkel, hangszeres játékkal való ismerkedés színesíti.

A fő alkotók maguk a gyermekek, az eredmény, pedig a pillanatban, a kapcsolatban születő élmény. A foglalkozások két hetente egy alkalommal kerülnek sorra. A foglalkozásokon részt vevő gyerekeket a csoport óvodapedagógusai ajánlják, kimagasló zenei érdeklődésük, képességeik alapján.

Az adott év zárásaként „Zenéljünk, daloljunk együtt” programként meghívjuk a szülőket és a gyerekek bemutatják zenei tudásukat. Ez a délután nem hangversenyként, hanem közös játék, dalolás, mondókázás jegyében zajlik. Melynek célja, hogy a szülők megtapasztalják a zene, a dal, a mondóka személyiségfejlesztő hatásait és megismerjék az óvodás korosztály számára izlées zenei világot.

Drámajáték

Cél

- Érzelem gazdag, együttműködő, metakommunikatív, problémamegoldó, toleráns gyermeki személyiség alakítása.

Feladat

- Kapcsolatteremtés kialakítása, fejlesztése.

- Együtműködési készségek fejlesztése.
- Egyén magánszférájának tiszteletben tartása.
- Érzelmi kötődések kialakítása.
- Nyelvi érintkezés alapvető formáinak kialakítása. Kapcsolatépítés metakommunikációval. /mimika, gesztusok, testbeszéd, szemantika /
- Érzékszervi működés finomítása. A látható, hallható, tapintható szagolható, ízlelhető, térben és időben létező világ felfedezése.
- Személyiségfejlesztés, melyben készségeket, képességeket, ismereteket, társas kapcsolatokat fejlesztünk játék során.
- Testkultúra, mozgáskoordináció fejlesztése zenével, táncsal, népi gyermekjátékkal, népi sport játékkal.
- Változó szituációkhoz való alkalmazkodás kialakítása.

Drámajáték alkalmazása

A drámajáték legmeghatározóbb feltétele a helyzet, a légkör. Ezt az odafigyelő, alkalmazkodó, helyzetfelismerő pedagógiai attitűdre építjük. Ennek értelmében a drámajátékot bármely tevékenységhez kapcsolhatjuk, meghagyva a napi mesélésben rejlő drámalehetőségek elsődlegességét. A drámajáték alkalmazási körét az alábbiak szerint osztottuk el:

- Dráma, mint motiváció. (Itt 1-1 játékot alkalmazunk egyéb cél eléréséhez.)
- Dráma a megértés szolgálatában. (**Játékfüzér** alkalmazása konkrét cél érdekében, pl. érzékelés fejlesztését szolgáló játékok. önismereti játéksor, bizalom játékok) „A” típusú drámajáték
- A „B” típusú tisztán **dramatikus játékok** megmaradtak a szabad játék részeként.
- **Az óvodai színház**, - „C” típus: egy történetben való elmélyülést jelent, ami kicsúcsosodik egy házon belüli előadássá.
- **Komplex nevelési dráma** a személyiségfejlesztés szolgálatában, változás érdekében. (Pl.: környezet: élőlények védelme, mese: gyengébbek védelmezése) „D” típusú drámajáték
- A drámajátékot a nap folyamán bármikor alkalmazzuk, de lehet egy egész játékidő, akár több napon keresztül vitt tevékenységlánc alapja is. A **szakértői játék** egyik legjellemzőbb ismérve az folyamatosan épülő szerep, pontosan meghatározott tér-eszközhasználat, bővülő tartalmi elemek.
- Sajátos módon szervezünk **színházi nevelési drámát** gyermekeinknek. Ez a dramatikus tevékenység jó lehetőséget ad a nevelőközösség együttműködésére, a gyermekcsoportok színházi bevonódásához, probléma körbejárásához.
- Drámajátékot szervezünk csoporton belül adott fejlettségi szintnek megfelelően. Szervezhetünk egy egész csoportot bevonva, ha a feldolgozott problémahelyzet általános jellegű. Sikeresek azok a csoportközi dramatikus tevékenységek, amelyek egy-egy korosztályt szólítanak meg. Az „óvodánk egy nagy közösség” megérzése érdekében, tömegeket megmozgató dramatikus tevékenység folyamatát választjuk. Ebben az esetben óvoda pedagógusok, dajkák, mint facilitátorok vezetik a csapatukba tartozó 8-10 gyermeket. Általában a játék végén szembesülünk az egy közösséghez tartozás élményével.
- Óvodánk adottságainak köszönhetően, a mikrocsoporthoz kezdeményezett dramatikus formák az osztott **galériás tereknek** köszönhetően kiválóan megszervezhetőek. Amennyiben csoportközi játékot szervezünk az **emeleti drámateremben** intim légkört teremtve dolgozhatunk. A nagy tömegek találkozásához egyedülálló nagy **torna-rendezvénytermünk** áll rendelkezésre. Az udvari **félkörös „gödörszínházunk”** szintén kiváló dramatikus színtér.
- A folyamatosan kialakult „játéktár” lehetővé teszi, hogy a gyerekek maguk is kezdeményezhessék kedvenc játékukat. Ezt segíti minden csoportban a „kincseskosár”, melyben a gyerekek megtalálhatják a szükséges kellékeket, jelmezeket. Természetesen ezeknek a játékoknak a nagy része az

udvaron, a füves terepen is jól játszhatóak. Ezért van, amikor a szabadban kezdeményezünk, vagy kezdeményeznek a gyermekek.

- A már bevált drámapedagógiai tapasztalatokat a csoportok egymástól átveszik, továbbfejlesztik a dajkák bevonásával.

Mikor választjuk a drámát, mint munkaformát?

- Zavaros témák tisztázására
- Problémamegoldó tevékenységhez.
- Csoportközi viszonyok javítására
- Elvont gondolatok konkrét formába öntéséhez
- Nyelvhasználat fejlesztése érdekében
- Gondolatok művészi formába öntése céljából
- Mélyebb megértés felé mozdulás érdekében

JÁSZBERÉNYI VÁROSI ÓVODAI INTÉZMÉNY
PEDAGÓGIAI PROGRAM

	I. szint	II. szint	III. szint	Tehetséggondozás
Drámajáték	Legalább öt egyszerű csoportos drámajátékban részt vesz. Egyszerű technikákat végrehajt. (mozgásstop, mimes játék, helyszínpítés, eszközhasználat)	Legalább 10 játékot képes játszani csoportban vagy párban is. Szerepben kooperatív, dramatikus játékban együttműködő, kitartó.	Legalább 15 játékot képes pontosan játszani. Több kiscsoportban, különböző drámaformákkal végigjátszanak egy-egy nevelési drámát. Központi problémára megoldási javaslattal élnek. Eszközeiket, kellékeiket a szimbolikus teret használják.	Drámajátékaik, pontosak. gyakorlataik árnyaltan kivitelezettek. Mesefeldolgozás technikáival, gyakorlataival képesek óvodai színházban együttműködni. Szakértői játékban aktívan vesznek részt.
Fejlődés várható jellemzői	✓ Drámajátékokat, gyakorlatokat pontosan játszanak, vezetnek. ✓ Kialakul szimbolikus eszköz-térhasználatuk. ✓ Képessé válnak szabályok alkotására. ✓ Változatos technikákat, munkaformákat ismernek. ✓ Problémát kutató játékban, képesek megoldások feltárására. ✓ Kifejezőképességük fejlettebbé, árnyaltabbá válik a korosztálynál elvárható mértéktől. ✓ Képeseek szerepben együttműködni, egy-egy szerepet hosszabb időszakon keresztül vinni, építeni, abban dolgozni. Képeseek szorongásaikat feloldani, belső élményeiket kiadni. ✓ Drámajáték során a kapcsolatteremtés változatos formáit elsajátítják (közlések, érintésmódok, testjelzések). ✓ Elfogadják az együttműködést és erre képesek is. ✓ Tudnak meséket, történeteket mozgásban, hangban, egyéb művészeti területek segítségével megjeleníteni. ✓ Az egyén sikere közös élménnyé válik, a közösség sikere, büszkeséggel tölti el az egyént. ✓ Megalapozódnak pozitív akaratú tényezők, erkölcsi érzelmeik, kitartásuk. ✓ Gyermekük gazdag szókinccsel rendelkeznek, képesek kifejezni gondolataikat, érzelmeiket. ✓ Megfelelő tempóval, hangsúllyal, változatos szófajtákkal közlik gondolataikat.			

Specialitások				
Tevékenység	Beépülés a hét rendjébe		Helyszín	Szervezés
Vízhez szoktatás	Csoportonként a heti rendben rögzítve		Vízhez szoktató medence	Mikrocsoportban folyamatos cseré- vel
Só szoba	Hetente egy alkalom a heti rendben rögzítve, ill. igény szerint szabadon.		Só szoba	Mikrocsoportban
Jóga	2 csoportban heti 1-1 alkalom		Tornaterem	Központi óvoda összevont csoport- ban
Görkorcsolya tehetséggondozó	Hetente, délutánonként egy alkalom		Tornaterem	Intézményi össze- vont csoportban
Jeges korcsolya 1- es csoport	Hetente, délutánonként egy alkalom		Jégpálya	Központi óvoda összevont 1 csoportja
Jeges korcsolya 2- es csoport	Hetente, délutánonként egy alkalom		Jégpálya	Központi óvoda összevont 2 csoportja
Kisművészek	Hetente, délutánonként egy alkalom		Tehetségfejlesztő szoba	Intézményi össze- vont csoportban
Drámajáték	Projektekben működő, vagy heti mesét feldolgo- zó		Projektben, vagy a heti tervben megjelölve	Csoportközi, vagy teljes óvodát érintő
Alapozó torna	Hetente egy alkalommal, ebéd utáni időszakban		Tornaterem	Központi óvoda összevont csoport- ban
„Okos” szoba	Csoportonként kétheten- te, az informatikai szoba rendjéhez igazodva		Informatika terem	Mikrocsoportban, csoportonként
Zeneovi	Két hetente, ebéd utáni időszakban		Só szoba	Központi óvoda összevont csoport- ban

Specialitásunk

„Okos szoba” jó gyakorlat, IKT kompetenciák fejlesztése

Óvodánk csoportszobái rendelkeznek számítógéppel, táblagéppel óvodapedagógusaink pedig rendelkeznek alapfokú számítógép – kezelői bizonyítvánnyal. Így az aktuális témához kapcsolódva tevékenységein kiegészítő eleméként alkalmazzuk eszközeinket. „Okos” szobánk speciális tárgyi eszközeivel, heti rendszerességgel várja a mikro csoportosan tevékenykedő gyermekeket.

Cél

- A felnőtt világban való tájékozódás előkészítése, az információszerzés és - kezelés technikáinak kipróbálása, az élménypedagógia színesebb tétele. Az informatikai kultúra, az információs rendszer értékalapú használatára nevelés a gyermekek életkori adottságait figyelembe véve.

Feladat

- Az óvodás gyermekek számára elérhető, kor specifikus, digitális, multimédiás és IKT-eszközök, a képességefejlesztés, tapasztalatbővítés szolgálatába állítása, ahol a gyermek a

feladatok elvégzése során, az egyéni munka mellett, a kollaboratív munkaformát is megta-
pasztalja.

- Hozzáférhetőségével hátránykompenzáció biztosítása, lehetőségeivel tehetséggondozás megvalósítása.

(EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulási lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények tá-
mogatása című kiemelt projekt)

Eszközeink

25 táblagép, melyből 12 az „okos szoba” tartozéka (12 gyermek fér hozzá kényelmesen), 8 gép a kiala-
kított rendszeren töltődik és 13 db gép a csoportszobákban segíti az óvodapedagógusok mindennapi
munkáját.

5.1-es minőségű zene lejátszó eszköz, full HD minőségű kivetített mozgófilm élménnyel utazhatnak
akár a szimfonikusok, akár az erdei állatok világába, amely bevesződik, inspirálódva válik a gyermekek
számára. A Blu-ray lejátszó segítségével pedig, bármilyen adathordozóról levetíthetjük, hallgathatjuk a
már meglévő anyagokat.

„Okos” méhecske használatával a programozás alaplépéseivel találkozhatnak gyermekeink.
Sakkpalota eszközökkel, a sakktáblán való eligazodást, a figurákkal való ismerkedést biztosítjuk.

Egyéb képességfejlesztő játékeszközökkel, ismeretterjesztő könyvekkel tesszük komplexé a tapaszta-
lati lehetőségeket ebben a térben.

A játékok tartalma elsősorban a kreatív gyermeki világ megjelenítését és alakítását teszi lehetővé.

Szerepük a gondolkodás, a jelfunkció és döntésképeség fejlesztése, a gyors, pontos mozgásos reak-
ciók kialakítása, a kutatás iránti érdeklődés, kíváncsiság fenntartása.

Vízhez szoktatás szervezése

Mikrocsoportokat alakítunk ki vízbiztonság fejlettségének alapján, mind a 8 óvodai csoportban.

Vizes tevékenységet szabályozó hetirend szerint, minden gyermek hetente egy alkalommal bejuthat a
medencébe, saját óvodapedagógusával. A testvércsoportok napi időbeosztásának egyeztetése után
kerül sor a vízhez szoktatás megszervezésre. A medencés tevékenység során az esélyegyenlőség
szem előtt tartása történik. Fontosnak tartjuk a hozzáférhetőséget minden gyermek számára.

A medence blokkban történik az átöltözés, a tevékenység megtartása, szárítás, öltözés, csoportba kísé-
rés. Ezek után a gyermekek csatlakoznak a csoportszobai szabadjátékhoz.

Só szoba

Cél

- Az egészséges életmód alakítása, preventív folyamatok elindítása.

Feladat

- A só szobában olyan tevékenységek szervezése, melyek során a tiszta levegő befogadása
hatványozottan érvényesül (éneklés, verselés, mesélés, kiscsoportos drámajátékok, anya-
nyelvi gyakorlatok)

A sószobák tiszta, elektromos töltések szempontjából kiegyensúlyozott levegője számos kedvező ha-
tással van a szervezetre. Először is tisztítja a légutakat, ezáltal csökkenti az olyan légzőszervi betegsé-
gek tüneteit, mint például az asztma, szénanátha, allergia, de hatásos a krupp, a hörghurut, az arcüreg-
gyulladás, a nátha vagy a COPD kezelésében is. Ráadásul mindezt úgy, hogy az alkalmazása semmi-
féle káros mellékhatással nem jár. A sószobát bontott csoportokban, heti rendszerességgel vesszük
igénybe. Minden gyermek számára elérhető speciális helyszíne óvodáknak.

Tevékenységek szervezésének személyi feltételei

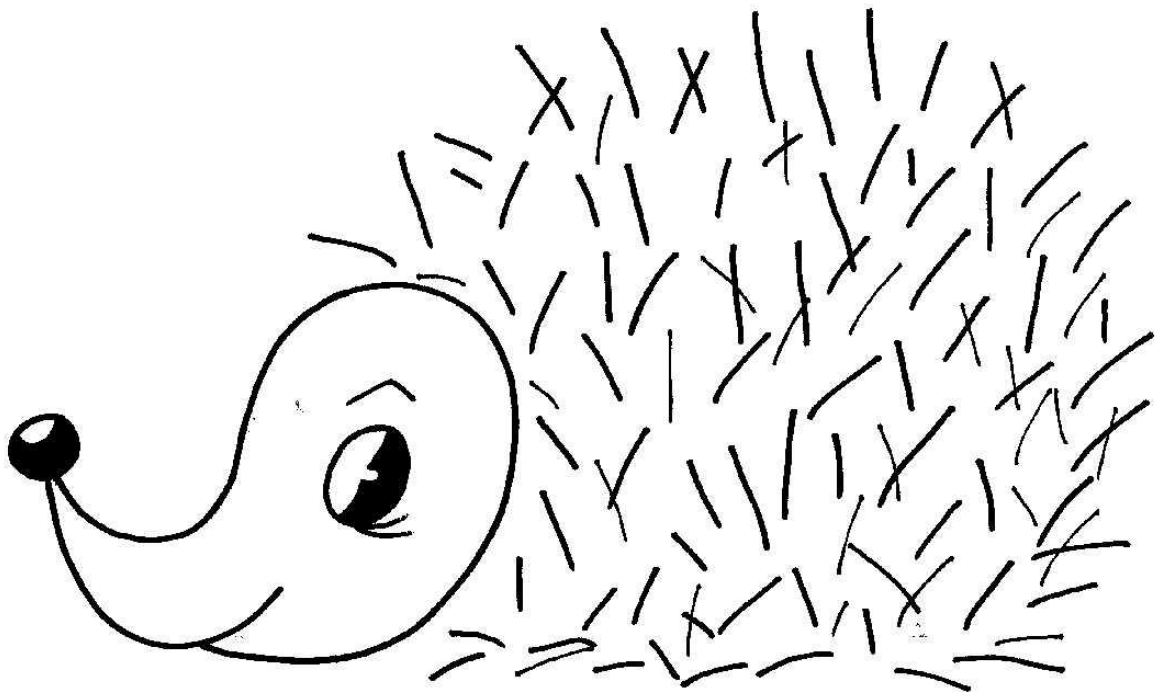
Tevékenység	Óvodapedagógusok együttműködése
Játék	Amennyiben a lépcsőzetes munkakezdés lehetővé teszi, két óvodapedagógus irányítja a csoport szabad játékát, a csoportszoba két színterének, ill, a terasz játéktérbe való bevonása esetén
Verselés – mesélés – bábozás- drámajáték alkalmazása	Lehetőséget biztosítunk a csoportbontásban történő mesélésre, a több felnőtt szereplős bábjátékokra, a beépített szereplőt alkalmazó drámajátékokra.
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	A zenei képesség fejlesztés só szobában történő megszervezés esetén, csoportbontásban két óvodapedagógus tevékenykedik a csoportban.
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Amennyiben a technika megkívánja, a mikrocsoportban szervezett tevékenységei miatt a szabad játékot a délutános óvodapedagógus irányítja.
Mozgás	A heti egy mozgásos tevékenységet csoportközi, hasonló fejlettségi szintekre tervezett, két délelőtti óvónő irányításával szervezzük. A két délutános óvodapedagógus a csoportszobai tevékenységet irányítja saját csoportjában.
A külső világ tevékeny megismerése - környezeti nevelés	Élményszerző, helyszíni tevékenységek során, két óvodapedagógus által kísért tevékenység. Amennyiben a lépcsőzetes munkakezdés lehetővé teszi, két óvodapedagógus irányítja a három szintre tervezett csoportszobai tevékenységet. A délelőtti óvodapedagógus a külső világ tevékeny megismerését, a délutános óvodapedagógus a játékirányítást vezeti.
A külső világ tevékeny megismerése - matematikai tartalmú nevelés	Amennyiben a lépcsőzetes munkakezdés lehetővé teszi, két óvodapedagógus irányítja a három szintre tervezett csoportszobai tevékenységet. A délelőtti óvodapedagógus a matematikai tartalmú tevékenységet, a délutános óvodapedagógus a játékirányítást vezeti.
Vízhez szoktatás	A mikrocsoportban szervezett tevékenység során a délelőtti óvodapedagógus a vízhez szoktatást vezeti, a délutános óvodapedagógus a csoportszobai tevékenységet vezeti.
Gyermekinformatika	Lehetőséget biztosítunk a mikrocsoportban szervezett tevékenységet pedagógiai asszisztens felügyeletével, vagy az egyik óvodapedagógus jelenlétével szervezni.
Munka jellegű tevékenységek	Amennyiben a lépcsőzetes munkakezdés lehetővé teszi, két óvodapedagógus irányítja a tevékenységet. A délelőtti óvodapedagógus a munka jellegű tevékenységet, a délutános óvodapedagógus a csoport aktuális tevékenységét szervezi, irányítja.
Só szoba	A só szobába bontott csoporttal érkeznek heti rend szerint a csoportok, a hét rendjének, vagy tematikájának megfelelő tevékenységre. A csoport szabadjátékának felügyeletét vagy a délutános óvodapedagógus, vagy pedagógiai asszisztens, esetleg dajka veszi át.
Jeges korcsolya	Amennyiben lehetőségünk van, edzők vezetik a gyermekek jeges programját délelőtti időpontban. Ez esetben pedagógiai asszisztens segítségével jutnak ki a gyermekek a jégre. Amennyiben óvodapedagógus viszi a gyermekeket, a programot délutáni időszakban, munkaidő átcsoportosításával szervezzük meg.

JÁSZBERÉNYI VÁROSI ÓVODAI INTÉZMÉNY
PEDAGÓGIAI PROGRAM

Ünnepeink, hagyományaink	Szervezés	Szülők számára
Mihály napi vásár	intézményi, városi szintű	nyílt
Adventi készülődés	csoportonként	nyílt
	adventi színház óvodai összevont	zárt
	adventi dramatikus csoportközi játszóház	zárt
	Mikulásvárás csoportonként	zárt
Komátál	óvodai összevont	zárt
Farsang hete	maszkarál óvodai összevont	zárt
	Busójárás	zárt
	színek napja óvodai összevont	zárt
Márc. 15	toborzó játék a nagyoknak	zárt
	emlékmű látogatás csoportonként	zárt
Húsvéti kolompolás	óvodai összevont	nyílt
	locsolkodás csoportonként, vagy páros csoportokban	zárt
Víz világnapja	óvodai összevont	zárt
Tavaszi kirándulások	csoportonként, vagy páros csoportokban	zárt
Anyák-, apák napi délutánok	csoportonként	nyílt
Fészekváltó ünnep	páros csoportokban gyermek-gyermek búcsú	zárt
	nagyok búcsúja az óvodától 2 vagy 4 csoportban	nyílt

17. 4.

**SÜN SÁMUEL ÓVODA
KIEGÉSZÍTŐ NEVELÉSI
SPECIALITÁSAI**

*„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét,
szaporítja tapasztalatait,
s ő azt hiszi csak játszik.
De mi már tudjuk, mire megy a játék.
Arra, hogy e világban otthonosan mozgó,
eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.”*

K Ü L D E T É S N Y I L A T K O Z A T

„Sün Sámuel” tagóvodánk a város zöldövezeti részén helyezkedik el. Tágas, világos belső tereink, árnyas, fákkal, bokrokkal beültetett, aszfaltozott közlekedési pályával, nagy zöld füves területtel rendelkező udvarunk **esztétikus, változatos és mozgásra inspiráló** körülményeket biztosítanak az ide járó gyermekeknek.

Hisszük és valljuk, hogy a gyermeknek szeretetre, megértésre, érzelmi biztonságra és olyan óvodai légkörre van szüksége, ahol jól érzi magát és lehetősége nyílik a folyamatos fejlődésre.

Célunk:

- ❖ a gyermeki személyiség adottságainak, képességeinek és szükségleteinek szabad kibontakoztatása az egyéni és életkori sajátosságok, az eltérő fejlődési ütemek figyelembevételével.

Törekszünk a gyermekek játékos formában történő komplex, differenciált fejlesztésére. Meggyőződésünk, hogy a tapasztalatszerzés, az élmények átélése a legjobb út a fejlődéshez, ezért a gyermekek aktív, cselekvő részvételére alapozunk.

Fontos értéknek tarjuk a gyermekek **játékhoz való jogának** elismerését, a szabad játék feltételeinek biztosítását, ami sokoldalúan fejleszti a gyermeki személyiséget, általa ismerkedik a világgal, szűkebb és tágabb környezetével, bővülnek ismeretei, formálódik magatartása, alakul társaihoz való viszonya.

Helyi nevelési gyakorlatunk hangsúlyos területei:

- ❖ a gyermekek mozgásigényének kielégítése, tudatos mozgásfejlesztés, edzés, ezzel egészséges életmódra nevelés;
- ❖ az életkori sajátosságokból fakadó érdeklődésre, kíváncsiságra alapozott természeti környezet megismertetése, valós élettérben (óvodán belüli és kívüli helyszíneken, szituációkban) – környezeti kultúra kialakítása, környezetvédő életmód megalapozása.

Speciális tevékenységeink: görkorcsolya, néptánc, zenés torna, varázsceruza.

Egyéb szolgáltatásaink: jégkorcsolya.

Egészségmegőrzés céljából só szobát működtetünk.

Programunk megvalósítását óvodapedagógusaink és szakképzett dajkáink munkájának színvonala biztosítja, de nagy hangsúlyt fektetünk az önképzésünkre és továbbképzésekre is.

Céljaink eléréséhez elengedhetetlen a **családdal** való szoros együttműködés. A családi nevelésre alapozva szeretnénk elérni, hogy gyermekeink önálló gondolkodású, kreatív, a társas viselkedési normák betartására képes, az iskolába lépéshez nyitott személyiséggé váljanak.

Süni Óvoda
dolgozói

Óvodánk bemutatása

Óvodánk **1979-ben** a Nemzetközi Gyermekév alkalmával került átadásra. Területi elhelyezkedése szerint a város szélén, a **Lajosmizse út 1.** szám alatt található, távol a forgalmas főútvonaltól, a szennyezett levegőtől. Az óvodánkba járó gyermekek túlnyomó része kertes, családi házban él. A gyermekek a családból érkeznek és csak ritka esetben bölcsődéből.

Óvodánk **4 csoportos, 100 férőhelyes**, minden csoporthoz külön mosdó és öltöző tartozik. Több mint **50m²** alapterületű, tágas, világos csoportszobáink barátságos berendezéssel fogadják a vegyes életkorú gyermekeket. Az óvoda széles folyosója lehetőséget nyújt mikro csoportos tevékenységekre.

Specialitásunk a só szoba, mely télen jó szolgálatot tesz a gyerekek egészségének megőrzése érdekében.

A szabadban történő mozgáslehetőséget az óvoda **5000 m²**-es udvara biztosítja. Az aszfaltozott pálya, a nagy zöld terület kiváló lehetőséget nyújt kerékpározásra, rollerezésre, görkorcsolyázásra, labdajátékokra, nagymozgásos tevékenységekre és változatos mozgáslehetőségeket elősegítő eszközeink, mozgásfejlesztő sportszereink használatára. A játszóterület egy részét fajtátekokkal láttuk el, amelyek a gyermekek motoros képességeinek fejlődését segítik elő. Ezen kívül két homokozó és fedett pavilonok alatti játéklehetőségekkel segítjük az udvari élet változatos tevékenységeit.

A munkára nevelés érdekében **csoportjainknak zöldsüszeres konyhakertje van**, az itt megtermelt növényeket a gyermekek elfogyasztják. Törekszünk arra, hogy a gyermekek **felfedezzék, megismerjék és megszeressék a természet élővilágát**, elsősorban a **gazdag örökzöld- és gyümölcsfa állományal rendelkező udvarunkat** és az óvodánk természetes környezetét.

Az óvoda környéke is optimális a mozgásos profilhoz, mivel a város szélén, családi házban környezetben található, kerékpárutakkal, nagy terekkel körülvéve. Ezeket a lehetőségeket maximálisan kihasználjuk túrák, kerékpározások, télen szánkózások szervezésével.

Rövid sétával a **Zagyva folyóhoz**, annak gátjához vagy a határba jutunk. A mozgáson kívül kiváló lehetőség nyílik itt még a környezet megismerésére, természeti szépségek felfedeztetésére, pozitív viselkedési és magatartásformák fejlesztésére, környezetvédelmi ismeretek nyújtására is a mikro csoportos megfigyelések alkalmával.

A város területi elhelyezkedése is kedvező, mert közel van a **Mátra**, ahová alkalmanként eljutunk csoportjainkkal. A kirándulások során központi helyen állnak a túrázások, valamint a mozgáshoz kapcsolva a környezet megismertetése és a művészeti értékek felfedeztetése.

Nevelésünkben a figyelem középpontjában **az egyes gyermek áll, így egyénre szabott nevelést alkalmazunk**, változatos tevékenységi formák biztosításával. Hangsúlyt fektetünk az érzelmekben gazdag, szeretetteljes, biztonságos óvodai légkör megteremtésére, hogy **gyermekeink derűs, kiegyensúlyozott körülmények között töltsék napjaikat**.

A szülőket partnerként kezeljük, hiszen az óvoda csak kiegészíti a család nevelését, és nem helyettesíti azt. **Nyitottak vagyunk óvodánk bemutatására**, lehetőséget nyújtunk - gyermeknek és szülőnek - óvodánk megismerésére.

Óvodánk a családdal együtt szolgálja a gyermekek fejlődését, ez az együttműködés az egyenrangú nevelőtársi viszonyban, a jó partnerkapcsolatban nyilvánul meg. Ahhoz azonban, hogy ez eredményesen működjön, nem csak a szülők segítségét vesszük igénybe, hanem bevonjuk őket is tevékenységeinkbe, rendezvényeinkbe. **Ilyenek az ünnepi készülődések (karácsonyi, húsvéti) munkadélutánok, a családi délután, játékos sportvetélkedők, szülői fórumok és rétegszülői értekezletek.** Ma már mindez igény is a szülők részéről és elmondható, hogy nagyban segíti az eredményesebb munkavégzést, az emberi kapcsolatok pozitív irányú alakulásáról már nem is beszélve.

Személyi feltételeink

Óvodánk személyi ellátottsága a törvényi előírásoknak megfelelő.

ÓVODÁNK DOLGOZÓI	
Felsőfokú végzettségű főállású óvodapedagógusok száma	8 fő
Pedagógiai munkát segítő főállású dajkák száma	4 fő
ÖSSZESEN	12 fő

Minden óvodapedagógus felsőfokú végzettséggel, egy fő fejlesztő pedagógus, egy fő differenciáló szakpedagógus szakvizsgával rendelkezik. A gondozási teendők ellátásában nagy segítséget nyújtanak a szakképzett dajkák, jó kapcsolatuk van az óvodapedagógusokkal. A programok, tapasztalatszerző séták, kirándulások alkalmával is támaszkodunk segítő közreműködésükre.

Minden időnket a gyermekekkel töltjük, velük tevékenykedünk. Érdeklődésük, kívánságaik, szükségleteik ismeretében olyan cselekvéses tapasztalati lehetőségeket, olyan együttműködést teremtünk, amelyek lehetővé teszik, hogy a gyermekeket képességeik, egyéni sajátosságaik, eltérő fejlődési ütemük szerint, sokoldalúan, tudatosan fejlesszük.

Munkánkat a többre, jobbra való törekvés jellemzi. A továbbképzési és önképzési lehetőségek kihasználásával biztosítjuk az innovatív, minőségi munkát.

A külön programokban, speciális tevékenységekben is csak akkor érhető el eredmény, ha a gyermekekkel olyan személyek foglalkoznak, akik ismerik ennek a korosztálynak az életkori sajátosságait, akik tisztába vannak a gyermekek egyéni képességeivel, akiket a gyermekek elfogadnak.

Ezért a speciális foglalkozások szervezésénél is fő szempontunk, hogy az **óvodapedagógusok vegyenek részt e munkában.**

Tárgyi feltételeink

Csoportszobáink nagysága biztosítja az **egy főre jutó 2 m²-es alapterületet**, óvodánk komfortfokozata megfelelő. A kiszolgáló helyiségek mellett, külön **sószoba, szertár, raktár** biztosítja a zavartalan, színvonalas munkavégzést.

Csoportszobáinkban megtalálhatók a gyermekméretű bútorok, nyitott polcok, élősarok, olvasósarok, számítógép, gyermekméretű eszközök az önellátáshoz, takarításhoz, állat- és növénygondozáshoz. Mindezeket kiegészíti a babaszoba, babakonyha, sok játékszer, rajz és barkácsoló eszköz.

Szakkönyvellátásunk bővítése folyamatosan történik. Rendelkezünk a gyermekek fejlettségéhez szükséges korszerű / játék-, tanulási- és különböző audiovizuális eszközökkel, melyek segítik, színesebbé, változatosabbá teszik munkánkat.

Eszköztárunk bővítése a költségvetési kereten kívül, önerőből és a **pályázatokon nyert pénzeszközök** felhasználásával folyamatosan történik. **Saját készítésű eszközökkel** is gazdagítjuk a csoportszobai játéklehetőségeinket, pl. **társas-, szabály-, memóriajátékok, szerepjátékok, építőjáték kellei, és mozgásfejlesztő eszközök: gesztenyezsák, kéz és talpformák, tornaszalag, maroklabda, kendők, egyensúlyozó deszka** stb. Eszközállományunkban megtalálhatók az egész alakot láttató tükrök, csoportszobáinkban fellelhetők a mozgásfejlesztő sportszerek, oldaliságot jelző karszalagok. Büszkéek vagyunk a változatos mozgáslehetőséget elősegítő játékainkra, **billenő hintáinkra, rollereinkre, kerékpárjainkra, futóbiciklijeinkre, gördeszkáinkra.**

Nevelésünk célja és feladata

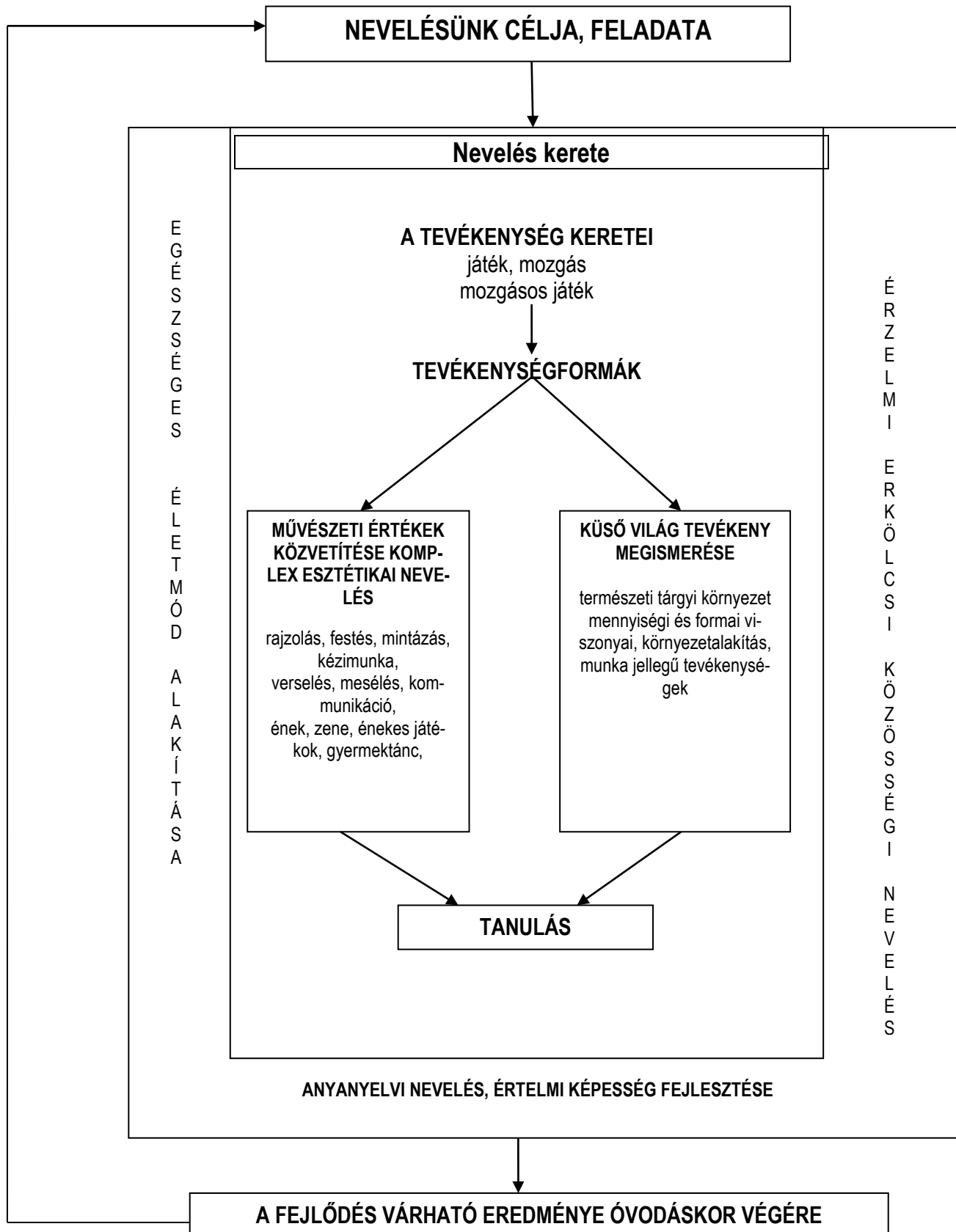
Cél

- Az egészséges életmód megalapozása, a mozgás megszerettetése, a motoros képességek differenciált, magas szintű fejlesztése.
- Értékközvetítés, a környezeti kultúra kialakítása, az ökológiai gondolkodás megalapozása.
- Interperszonális kapcsolatok elmélyítése, amely által óvodásaink önálló gondolkodású, autonóm személyekké válnak.
- Kreatív, megfelelő nyelvi, kommunikációs, önértékelő képességgel rendelkező gyermekek nevelése, akik az óvodai élet végére rendelkeznek, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges készségekkel és képességekkel.

Feladat

- A gyermekek testi, szervi egészségének védelme. A testi szükségletek kielégítése, a szervezet edzése, kisebb rendellenességek korrekciója.
- A napi életritmusba a sokmozgásos tevékenységek elemeinek beépítése, az egészséges, edzett, fejlett és igényes mozgáskultúra kialakítása.
- Érzelmi biztonságot nyújtó, nyugodt, családi légkörben, élménygazdag mindennapok megteremtésével a pozitív érzelmi töltődés kialakítása.
- A természetre odafigyelő, pozitív viselkedési formák fejlesztése, környezettudatos magatartásra nevelés. Hitelesség, az utánozható mintaadás az egész óvodai közösség vonatkozásában!
- A közösségi, szociális fejlesztés érdekében az önértékelő és reális önbizalommal bíró felnőtt-kép kialakítása, nyugodt, derűs légkörben, amely lehetővé teszi az együttérző és egymást elfogadó kapcsolatok kialakítását.
- Olyan változatos tevékenységek biztosítása, amely lehetőséget ad az önismereti és önértékelő képesség kibontakoztatására.
- Közvetlen tapasztalatok útján lehetőség biztosítás, hogy a különböző tevékenységi területeken a gyerekek kipróbálhassák magukat, majd a mindennapi életükben alkalmazhassák mindazt, ami számukra a legvonzóbb.
- Helyi környezeti lehetőségeink kihasználásával - a sokmozgás összekapcsolásával - a környezet megismertetése, megszerettetése.
- Az értékek megóvásának, védelmének tudatosítása, amely a jövő nemzedék életfeltételeit biztosítja.
- Speciálisan képzett helyi óvodapedagógusok közreműködésének biztosítása a sokmozgásos tevékenységek során.
- A szülők aktív bevonása az óvodai életbe a nevelési gyakorlatunk megvalósítása érdekében.

RENDSZERÁBRA

Óvodánk arculatából adódó jellemzők

Mozgás

Heti egy alkalommal mozgásos napunk van, ezen kívül a mindennapos testnevelés is beépül a napirendünkbe, ez a mozgáslehetőség azonban kevés az egészséges mozgásfejlődéshez.

- Óvodánk **külső és belső környezetének kialakításánál törekedtünk és törekszünk** az életkorhoz, az általános fejlettséghez igazodó **mozgástér és mozgásra inspiráló eszközök biztosítására**. Alkalmanként folyosón és a csoportszobákban is használjuk a különböző egyensúlyfejlesztő, és a lábstatikai rendellenességek megelőzésére alkalmas eszközöket.
- **Az udvaron is lehetőséget adunk a sokoldalú mozgásfejlesztő eszközök használatára**, (különböző méretű labdák, ugrókötelek, rollerek, kerékpárok, görkorcsolyák, mászóakák, tornakarikák, billenő hinták, egyensúlyfejlesztő kockák, gerendák, kosárpálánk, foci kapuk, röplabdaháló...). A szereket bátorság szerint, állandó felügyelet mellett használhatják a gyermekek.
- Az udvarunkon kialakított domb olyan spontán mozgások lehetőségét nyújtja, mint a dombra fel- és lefutás, gurulás, szánkózás...
- A frissítő, jó hangulatot keltő **mozgásos játékok csoportban és udvaron** való alkalmazását kiemelt fontosságúnak tartjuk. A mozgásra nevelés alkalmával lényeges, hogy a gyermekek minden feladatot a **játékosság** jegyében végezzenek.
- Jó időben egyre **növeljük a szabadban eltöltött tevékenységek idejét**, s törekszünk arra, hogy e közben minél többet mozogjanak, egészségesen játsszanak és egyéb hasznos, környezet megismerő tevékenységet, munkát (falevélszeprést, gereblyézést, kertgondozást, hólapátolást...) végezzenek.
- Mivel a labda az egészen kicsi gyermeknek is kedves játékszere, igyekszünk tudatosan alkalmazni a **labdajátékokat az udvari játékidőben**. A szabad játék során való alkalmazásával a labdakezelési technikák tökéletesebb elsajátítása is célunk.
- Óvodánk kedvező elhelyezkedése, a környéken levő kerékpárutak kihasználása érdekében jó időben **rendszeresen lehetőséget adunk kerékpározásra**. A biztosan kerékpározó, érdeklődő gyermekek mikro csoportban, egy óvodapedagógus és egy dajka vagy pedagógiai asszisztens kíséretével vesznek részt a tevékenységben.

A tevékenység szervezésének személyi feltételei

- A **heti egy szervezett mozgás tevékenységet csoportbontásban**, hasonló fejlettségi szintekre tervezetten, a csoportban dolgozó két óvodapedagógus váltva irányítja. Ezen a napon a mesélés is csoportbontásban történik.

Külső világ tevékeny megismerése

A természet és környezetünk megismerése, a gyermekek fejlesztése **mikro csoportban történik, élmény- és tapasztalatszerző séták, megfigyelések** alkalmával.

- Fontosnak tartjuk az **óvodánk közvetlen környezetének megismerését**, elfogadtatását, megszerettetését, s azt, hogy ez a gyermekekre pozitívan hasson, mert így biztonságérzetük hamarabb kialakul, érdeklődőbbé, kíváncsibbá, nyitottabbá válnak.
- A természeti környezet megismerése szorosan kötődik az **évszakok változásához**. Megfigyeljük az évszakok színeit, jelenségeit, növényeit, időjárását, közben gyűjtjük azokat a dolgokat, amiket a „természet már elengedett”: terméseket, kavicsokat, leveleket, ágakat, üres csigaházakat, stb. Összefüggéseket keresünk az időjárás és az emberek munkája között.
- A szabadban és az élősarokban is lehetőség van ültetésre, csíráztatásra, hajtásra, rugyeztetésre, a fejlődés folyamatos megfigyelésére.
- Vannak **állandó megfigyelési helyeink**: a helyi Állat- és Növénykert, az óvoda melletti gólyafészek, a közeli Zagyva folyó.
- A környezetünkben élő **háziállatokat** a szülők segítségét igénybe véve, lehetőség szerint **természetes környezetükben** figyeltetjük meg, ahol megismerhetik jellemzőiket, életmódjukat.

- A gyermekek számára ismeretlen természeti környezetet, állatokat képeken, dia vagy video filmekben mutatjuk meg. Folyamatosan bővítjük készletünket **növény- és állathatározók-ból, ismeretterjesztő könyvekből, filmekből.**
- A természetben szerzett élmények elmélyítését, a **komplexitás** biztosítását vizuális alkotások, zenei, mese- és versanyag kapcsolásával segítjük elő.
- Törekszünk arra, hogy megismerjék a **lakóhelyünk, városunk jellegzetességeit, nevezetességeit.** Ellátogatunk színházba, múzeumba, galériába, iskolába, tűzoltóságra, postára, vasútállomásra, pékségbe, gyógyszertárba, stb. Tapasztalatokat szereztetünk a **felnőttek munkájáról.**
- Megismertetjük a helyi sajátosságokat, szokásokat, a népi **hagyományokat, hagyományörző csoportokat,** a tárgyi kultúra értékeit.
- A gyermekekkel megfigyeltetjük, megismertetjük a **közlekedési eszközöket, az alapvető közlekedési szabályokat,** amelyeket óvodán kívül is alkalmazunk, gyakorolunk. Az utazások során megalapozzuk a helyes viselkedési szokásokat. A biztonságos kerékpáros közlekedést gyakorolhatják óvodánk közlekedési pályáján és az óvodánk környékén, mikro csoportban történő kerékpározások során.
- A **környezettudatos magatartás megalapozása** a gyermekek érdeklődésére, aktivitására építve, közvetlen tapasztalatszerzéssel, játékos feladatok szervezésével, illetve felnőtt közvetítésével valósul meg. Hulladékcsökkentési hetet szervezünk a szülők aktív közreműködésével, törekszünk a hulladékcsökkentés, a szelektív hulladékgyűjtés, az újra felhasználás fontosságának tudatosítására.
- Az esztétikus udvar és kert megteremtésével a gyermekeket közelebb hozzuk a természethez, megtanítjuk a **környezetünk védelmére,** a természet megóvására. A séták alkalmával megfigyeltetjük a rombolás környezetkárosító hatását. Bekapcsolódunk a különböző környezetvédelmi akciókba – autómentes nap, takarítási világnap.
- Gyermekeink udvari munkavégzéséhez **gyermekméretű eszközök** egyre bővülő készletét biztosítjuk (seprű, ásó, gereblye, kapa...);
- Fontosnak tartjuk a **környezetünk megismerését elősegítő eszközök rendszeres használatát** (nagyítók, távcsövek, bogárnézők, fényképezőgép, szélzsák...)
- A „**zöld jeles napokat**” a szülők bevonásával szervezetteren ünnepeľjük.

A tevékenység szervezésének személyi feltételei

- **A természetes környezetben történő, helyszíni, mikro csoportos megfigyeléseket** a délelőtti óvodapedagógus a csoport dajkája kíséretében. A délutáni óvodapedagógus az udvari játékot irányítja.
- A lépcsőzetes munkarendnek megfelelően, a délutáni óvodapedagógus érkezése után két óvodapedagógus irányítja a csoportszobai tevékenységet.

További tevékenységek szervezésének személyi feltételei

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A dalos játékok játszása csoportbontásban történik, párhuzamosan két óvodapedagógus tevékenykedik a csoportban. A délelőtti óvodapedagógus irányítja a dalos játékokat, míg a délutáni óvodapedagógus a só szobai tevékenységet.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A lépcsőzetes munkarendnek megfelelően, a délutáni óvodapedagógus érkezése után két óvodapedagógus irányítja a csoportszobai tevékenységet. A mikro csoportban szervezett rajzolás, festés, mintázás, kézimunka tevékenységet a délelőtti, a szabad játékot a délutáni óvodapedagógus.

Külső világ tevékeny megismerése – matematikai tapasztalatok szerzése

A lépcsőzetes munkarendnek megfelelően, a délutános óvodapedagógus érkezése után két óvodapedagógus irányítja a csoportszobai tevékenységet. A matematikai tapasztalatszerzést a délelőtti, a szabad játékot a délutános óvodapedagógus.

Verselés, mesélés, bábozás, drámajáték

A mese feldolgozásától függően lehetőséget biztosítunk a csoportbontásban történő mesélésre, a több felnőtt szereplős bábjátékokra, árnyjátékokra.

Specialitások

Programunkat speciális mozgáslehetőségekkel egészítjük ki, ezek nevelési időben szervezett csoportközi tevékenységek, *szülői igényei alapján.*

Ezen **tevékenységeket óvodapedagógusok vezetik**, akik speciális továbbképzéseken és önképzéssel szereztek ismereteket a munkavégzéshez.

Tevékenység	Célunk	Feladatunk
Zenés torna	- A nagy- és finommotoros mozgáskoordináció alakítása, a kondicionáló és koordinációs képességek megfelelő összhangban történő fejlesztése. - Testi – lelki frissesség megszerzése, fenntartása, növelése, az egészség megtartása.	- A nagy- és finommotoros mozgáskoordináció alakítása, a kondicionáló és koordinációs képességek megfelelő összhangban történő fejlesztése. - Harmonikus, szép mozgások fejlesztése, gátlások leküzdése, kreatív megnyilvánulások erősítése.
Néptánc, népi gyermekjátékok	- Megismertetni a magyar (jászsági) népi játékkincs egy – egy szép változatát és megszerettetni a népzene, néptáncot.	- A magyar népi dalosjátékok (azon belül a jászság) hagyományainak ápolásával, a tánc során a ritmusképesség, téri tájékozódó képesség és mozgáskultúra fejlesztése.
Görkorcsolya	- Helyes korcsolyázási technikák elsajátítása, gyakorlása. - Szabálytudat kialakítása, az új mozgásforma örömeinek megélése.	- A egyensúlyérzék, figyelem fejlesztése - Állóképesség, ügyesség fejlesztése - Gyorsaság fejlesztése
Varázsceruza	- Érzelmi nevelés, az alkotás örömeinek megéreztetése, sikerélményhez juttatás. - Esztétikai érzék és kreatívfejlesztés, tehetséggondozás.	- A gyermekeket körülvevő világ láttatása, változatos eszközökkel, technikákkal történő ábrázoltatása. - Átélt vagy elképzelt történetek képi megjelenítése során a szín- és formaérzék fejlesztése.

Boldog Óvoda program

A pozitív pszichológia módszereire építve indult el a Jobb Veled a Világ Alapítvány szervezésében a Boldog óvoda programja, melyhez óvodánk is csatlakozott. A program a nevelési év minden hónapjában olyan témát jár körül, mely segíti és támogatja a gyerekeket a hétköznapi problémákkal való megküzdésben, és a folyamatos önismereti fejlesztéssel és boldogságérzetet fokozó technikák bemutatásával személyes, lelki egészségüket is tápláló kompetenciáikat fejleszti.

A boldogságórák célja a boldogságra való képesség kibontakoztatása, pozitív énkép kialakítása, a feladatok, játékok segítségével a szeretet, az egymásra való odafigyelés, önmagunk és a társak tiszteletének erősítése. A boldogságórákon végzett gyakorlatok erősítik az önbizalmat, a kitartást, fokozzák a koncentrációs képességet, fejlesztik a divergens gondolkodást és kreativitást.

A Boldogságprogram témái

Boldogság fokozó hála
Optimizmus gyakorlása
Kapcsolatok ápolása
Boldogító jócselekedetek
Célok kitűzése és elérése
Megküzdési stratégiák
Apró örömek élvezete
Megbocsátás
Testmozgás
Fenntartható boldogság

Óvodánk ünnepei, hagyományai

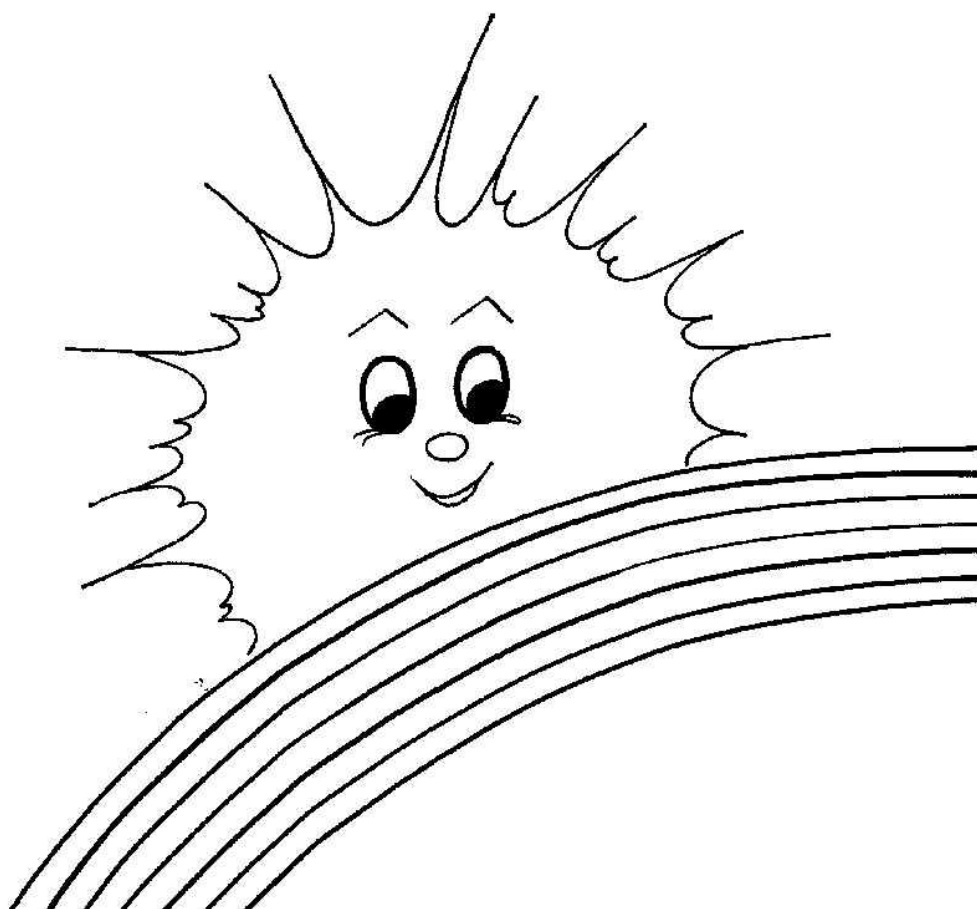
Zártkörű	Nyílt
Névnapok, születésnapok Állatok Világnapja Egészség hét Mikulásvárás Adventi készülődés Télűző farsang Víz Világnapja Föld napja – „Egy gyermek, egy virág” Sün Sámuel nap (gyermeknap) Kirándulások	Családi délután Adventi munkadélután Szülői fórum Anyák napi délután „Ovi Búcsú” – nagyok

17. 5.

SZIVÁRVÁNY ÓVODA

KIEGÉSZÍTŐ NEVELÉSI

SPECIALITÁSAI

*„Az elfogadás olyan,
mint a termékeny talaj,
ami lehetőséget ad az apró mag számára,
hogy azzá váljon, amivé fejlődni képes”
(Thomas Gordon)*

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

- Munkánk során szeretetteljes, biztonságérzetet adó óvodai életet biztosítunk a gyermekek egyéni és életkori sajátosságainak figyelembe vételével.
- Sokoldalú képességfejlesztéssel, a természeti és társadalmi környezet tevékeny megismertetésével törekszünk a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakítására, a gyermekek pozitív személyiségjegyeinek kibontakoztatására.
- Néphagyományőrző tevékenységeink közül a programban helyet kapnak azok a jeles napok, melyek visszatérő jelképekkel, új tartalommal a népi kultúra ápolását célozzák meg, különös tekintettel a jázság hagyományainak figyelembe vételére.
- Az életkori és egyéni sajátosságokat figyelembe véve segítjük gyermekeink harmonikus fejlődését.
- Segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiség vonások fejlődését.
- Gyermekeink edzését biztosítja a mindennapi testnevelés, a heti rendszerességgel történő néptánc és görkorcsolyázás, az évszakhoz kapcsolódóan a jeges korcsolya, valamint a nagyobbak számára szervezett játékos labdagyakorlat.
- Kellemes, nyugodt légkör biztosításával életszerű helyzetek megteremtésével, szakmai felkészültséggel törekszünk az érthető kifejező beszéd kialakítására, a beszédkedv felkeltésére, az illemszabályok megismertetésére, a tanulási zavarokat okozó részképességek hiányosságainak megszüntetésére.

Jelképesen szeretnénk: ha a szivárvány színessége gyermekeink érzelmi világát tükrözné, és a sokszínű tevékenységformák gazdagítanák gyermekkorukat, amely élményként maradna meg bennük. Ezeknek, a feladatoknak a megvalósításához csak olyan óvodai légkör felelhet meg, mely biztosítja a gyermek számára, hogy szabadon alkothasson, feltalálhasson, kísérletezhessen, sikerélményhez jusson, hibázhasson, tudást szerezhessen.

„Vendég vagy a világban, és ez a világszép vendégfogadó
Van napsugara, vize, pillangója, madara. Van virágja, rengeteg, sok,
Tanulj meg örvideni neki!
Igyekezz többet törődni azzal, ami még a világ szépségeiből
Csodálatosképpen megmaradt.”
(Wass Albert)

Helyzetkép az óvodáról

Óvodánk 1975-ben került átadásra. A város déli részén található a Zagyva folyó városi szakaszától 40 m-re. 2020-ban, átépítés és energetikai modernizálást követően 8 csoport-, tornaszoba, nevelői szoba, fejlesztő és művészeti szoba, sószoba, és egyéb kiszolgálóhelyiségek kerültek kialakításra.

Az óvoda épülete átriumos kiképzésű, 3 belső udvarral rendelkezik, amelyre valamennyi oldaláról kitekintés nyílik, ezért az ott lévő növények egész évben érdekes látványt nyújtanak a gyermekek számára. Külső udvarrészünk előkertre, munkakertre és játékdvarra tagolódik. Játékdvarunk tágas, füvesített, mozgásfejlesztő fajtákkel felszerelt. Hatalmas árnyékot adó fák, folyamatosan nyíló virágok, cserjék kellemes környezetet biztosítanak a gyermekeknek.

A külső babaház nyáron igazi kis kuckó, ahol szerepjátékot játszhatnak. Azoknak, akik a mozgást részesítik előnyben, a focipálya vagy a kerékpárpálya ad igazi élményt. Ezen kívül négy homokozó, mászóka, csúszda, egyensúlyozó ad lehetőséget az udvari élet változatossá tételéhez.

Minden csoportunknak külön virágoskertje, veteményese, gyógynövénykertje van, amelyet folyamatosan gondozunk.

Belső udvaraink közül az egyikben helyet kap egy dísnövénykert kis tóval, a másikban pedig mezítlábas lépegető kerül kialakításra.

Nevelőtestületünk felkészültségével, gyermekszeretetével, elkötelezettségével arra törekszik, hogy minden gyermek számára megtalálja azt az utat, mely neki a legmegfelelőbb.

Észrevétlenül, természetes egyszerűséggel segítjük őt ahhoz, hogy megtalálja a helyét a világban, megismerje önmagát.

Nevelési folyamatunkban a játék és mozgás, sokféle megismerési és tanulási lehetőséget biztosít a gyermekeknek, melyek magukban foglalják a környezeti nevelés megannyi lehetőségét. Nevelőközösségünk tudatosan felelősséget vállal a környezet ügyéért, a környezet alakítása, fejlesztése érdekében. Az erre való felkészítést a környezetorientált értékrendszer megalapozását kiemelten kezeljük.

A környezettel való ismerkedés óvodai nevelésünk egészében érvényesül, áthatja az óvodai életet. A természet és a belőle építkező képalkotás, mozgás, irodalom, zene olyan maradandó élmény, a gyermekek számára, amelyből élete végéig táplálkozhat.

2025-ben a Fürkész Óvoda épületének bezárását követően óvodánk 2 csoportban átvette az epochális rendszerű nevelési specialitást. A Fürkész Óvodából érkező óvodapedagógusok, dajkák és gyermekek változatlanul folytatják nevelési gyakorlatukat, valamint a folyamatban lévő pályázataik megvalósítása is a Szivárvány Óvodában történik.

Helyzetkép az Epochális rendszerű nevelésben

Az óvodánk epochális rendszerű nevelési programmal dolgozik. A vegyes életkorú csoportokban a gyermekek lehetőséget kapnak az egymástól való tanulásra. Az epochák feldolgozása során, a tevékenységekben aktívan vesznek részt, mert a belső motivációjuk az önálló tapasztalás, cselekvéses tanulás során fokozódik. A közvetlen tapasztalatszerzés, az aktív alkotó folyamat tartós, elmélyült, önkéntes ismeretsajátítást biztosít a gyermekek számára.

Fontosnak tartjuk az ökológiai szemlélet kialakítása végett a „Zöld ünnepek és hagyományok” megtartását intézményi és tagóvodai szinten. Az Oktatási Hivatal projektjéhez - A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása EFOP-3.1.5-16-2016-00001 - csatlakozva kidolgozásra került egy intézményi szinten megvalósításra kerülő „Jó gyakorlat” a „”, Környezetvédelmi Világnapi rendezvénysorozat.

Óvodánk a város szélén helyezkedik el, gyermekeink között megtalálható magyar és roma etnikai gyermek egyaránt. Programunk segíti a hátrányos helyzetű gyermekek egyéni képességeinek fejlesztését.

Az integráció során esélyegyenlőséget biztosítunk a hátrányos szociokulturális környezetből érkező gyermekek számára is. A családközpontú gondolkodásmód jelentős mértékben segíti a különleges bá-

násmódban részesülő gyermekek és családjaik hátránykompenzációját, felzárkóztatását. Munkánkban nagy hangsúlyt fektetünk a családokkal, egyéb partnerekkel való szoros együttműködésre, különösképpen a szülői reziliencia fejlesztésére, a rizikófaktorok kiküszöbölésére.

A hátránykompenzáció, illetve az iskolai lemorzsolódás csökkentése érdekében az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése szempontjából. Következésképpen betartjuk a gyermekek egyéni képességeinek fejlesztését, felzárkóztatását, hátrányok csökkentését.

Csoportjainkban logopédus, fejlesztő pedagógus, heti rendszerességgel foglalkozik a fejlesztésre szoruló gyermekekkel. A nyugodt, elmélyült munkához fejlesztő szoba áll rendelkezésre a szakemberek és a gyermekek számára. Egyéni fejlesztési tervvel segítjük és támogatjuk a Beilleszkedési Tanulási Magatartási Nehézséggel küszködő, illetve a Sajátos Nevelési Igényű gyermekek integrált nevelését.

Kiemelt feladatnak tekintjük az epohális rendszerű nevelési programban

- A mély természetszeretet kialakítását, ennek érdekében rendszeresen járunk, **FÜRKÉSZ** túrákra, kirándulásokra. Pályázati források függvényében szervezünk **Erdei Óvodát**.
- A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása EFOP-3.1.5-16-2016-00001 projekt keretében törekszünk, a komplex, ILMT- alapú intézményfejlesztés megvalósítására, az óvoda esélyteremtő, befogadó, hátránycsökkentő szerepének erősítésére, az iskolai lemorzsolódást, a tanulási zavart megelőző preventív óvodai tevékenységek fejlesztésére.
- **A gyermekközpontú intézmények közötti átmenet megkönnyítése, melynek eredményeként fontos célunk a helyi - előzmények/lehetőségek - nyomán az óvoda–iskola átmenet komplex - mérésen, nyomon követésen és intézményi együttműködésen alapuló tevékenységeinek- minőségi fejlesztése.**
- A HH/HHH vagy az SNI/BTM gyermekek inkluzív nevelését végezzük. Fontos cél, hogy a gyermekek egyéni igényeire épülő, differenciált, preventív és a hátrányok csökkentését támogató pedagógiai gyakorlatot, valamint ennek a feltételrendszerét folyamatosan fejlesszük.
- Nagy jelentőséget tulajdonítunk a gyermekek kellő szabadságának és döntési lehetőségének biztosítására. Mivel a fejlődés legintenzívebb színtere a játék, ezért a napirendünkben is ez a legfontosabb elem.

A folyamatos napirend, a kötetlen tevékenységi forma, valamint a mikro-csoportos és differenciált képességfejlesztés a gyermekek optimális fejlődését biztosítja.

A napi tevékenységeket (mese-vers, mozgás, ábrázoló-, ének-zene-, környezet tevékeny megismerése, matematikai tapasztalatok gyűjtése) csoportközi tevékenységek (origami, báb, néptánc, sakk, angol, jégkorcsolya, vízhez szoktatás) lehetősége gazdagítja.

Az ebéd utáni pihenést mindenki számára biztosítjuk, az alvás nem kötelező, ezt a gyermekek igénye szerint a szülővel beszéljük meg. Az alvást nem igénylő biztosítjuk az egyéni képességeiknek megfelelő játékos fejlesztést.

Helyi nevelési gyakorlatunk az előző években kialakított hagyományainkra épül, melybe az EPOCHÁLIS rendszerű óvodai nevelés egyes elemeit is beépítettük.

Mindezek birtokában reményeink és tapasztalataink szerint olyan derűs, kiegyensúlyozott, megfelelően fejlett gyermekeket engedhetünk tovább az iskolába, akik szívesen emlékeznek majd az óvodánkban eltöltött évekre.

Az óvoda személyi feltételei

Az óvodánk személyi ellátottsága megfelelő.

Főállású dolgozóink száma: **a gyermeklétszám függvényében változhat. Törekszünk rá, hogy a szakember ellátottságunk megfelelő legyen.**

Összesen 23 fő, ebből 14 fő óvodapedagógus, 2 fő pedagógiai asszisztens 7 fő szakképzett dajka, 1 fő udvari gondnok.

Óvodapedagógusaink felsőfokú végzettségűek.

Továbbképzési igényünk folyamatos, ismereteink bővítésére nagy hangsúlyt fektetünk.

Óvodapedagógusaink tagjai az intézményi szakmai csoportoknak, (Kelepelő bábcsoport, Regélő színjátszókör), rendszeres részt vevői a belső továbbképzéseknek.

Óvodánkban a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

Az óvodapedagógusok nevelő munkáját szakképzett dajka, pedagógiai asszisztens, és karbantartó segíti, amely a gyermekek napirendjéhez igazodik, segíti az eredményességet, az összehangolt közösen értelmezett munkavégzést. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelésünk eredményességéhez.

Az óvoda dolgozóit mély elhivatottság, feltétel nélküli gyermekszeretet, szakmai igényesség, vidámság kiegyensúlyozottság, pozitív életszemlélet jellemzi. Rendszeresen veszünk részt továbbképzéseken, szakmai munkaközösségek munkájában, járunk konferenciákra, projektnapokra, s mi magunk is szerveztünk szakmai rendezvényeket. Nagyon fontosnak tartjuk a permanens önképzést, szakkönyvek, szakmai folyóiratok tanulmányozását, innovatív kezdeményezések szelektált alkalmazását a gyakorlatban. Jellemző a testület tagjaira, hogy követik a társadalmi változásokat (benne a családot), keresik a megoldásokat, a nevelési módszereket, melyek egy-egy gyermek megértéséhez, fejlesztéséhez, elfogadásához vezetnek.

Valamennyi munkatárs folyamatos együttműködése, összehangolt munkája nélkülözhetetlen a befogadó szellemiségű óvoda, az inkluzív nevelés kialakítása érdekében. Alkalmazotti közösségünkre jellemző a nyitottság, a bizalom, az őszinte érdeklődés a családok és partnereik iránt.

Nevelési filozófiánk mottója:

„Keresem minden gyermek saját titkát, és azt kérdezem: hogyan, segíthetném abban, hogy önmaga lehessen.”

Az óvoda tárgyi feltételei

Csoportszobáink tágasak, világosak, nagy légtérrel rendelkeznek. Minden csoportszobához külön öltöző, mosdó tartozik. Egy csoportszobánk mozgássérült gyermek fogadására alkalmas. Nagyméretű ajtóval, rámpával, speciális mosdóval ellátott.

A tornaszoba és a „zsibongó”- lehetőséget nyújt az ünnepek, összejövetelek lebonyolítására, mozgásos játékok megszervezésére.

Az intézmény komfortja megfelelő.

Csoportszobáink berendezésében hangsúlyozzuk a harmóniát, a színeket az esztétikus, praktikus életér kialakítását. Berendezési tárgyainkat fokozatosan felújítjuk, eszközkészleteinket bővítjük.

Óvodánk sajátos arculatából fakadóan fontosnak tartjuk:

- a folyamatosan megjelenő szakirodalmak, ismeretterjesztő könyvek beszerzését,

- a gyermekméretű munkaeszközök (ásó, gereblye, kapa, stb.) biztosítását,
- a műszaki berendezések bővítését (magnó, erősítő, DVD, számítógép),
- az anyanyelvi fejlesztést szolgáló eszközök, játékok vásárlását,
- a természeti – emberi – tárgyi környezet megismerését elősegítő – kísérletezéshez szükséges - eszközök beszerzését.

Az egész óvoda berendezésénél és az udvar kialakításánál is törekedtünk arra, hogy esztétikus, változatos és mozgásra inspiráló körülményeket teremtsünk a gyermekek számára, hogy megtalálják a mozgás örömét, a nyugalmat, és megtanulják értékelni szűkebb környezetünk szépségét.

Az esztétikus kert és udvar megteremtésével a gyermekeket közelebb hozzuk a természethez, megtanítjuk a környezet védelmére, a természet megóvására.

Minden évben, a lehetőségekhez képest pályázatok írásával, alapítványi bálók rendezésével, szülői segítséggel formáljuk, szépítjük környezetünket- így pótolva az eszközbeszerzéshez hiányzó összeget

Rendelkezünk az epochális nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel, folyamatosan biztosítjuk az eszközkészlet bővítését.

Szakmai eszközeink folyamatos bővítésénél arra törekszünk, hogy pedagógiai munkánk minősége minél magasabb szintű legyen. Az SNI, BTM és HH/HHH gyermekek fejlesztéséhez rendelkezünk a gyógypedagógus által javasolt fejlesztőeszközökkel, amelyeket rendszeresen bővítjük, fejlesztjük

Óvodánk célja és feladata

Cél

- A természeti-, emberi-, tárgyi környezet szépségeinek, esztétikájának értékeinek felismerésével a környező világgal való pozitív töltésű érzelmi viszony erősítése, önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére nevelés.
- Az óvodánkba járó gyermekek élmény gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése, a gyermeki személyiség kibontakoztatása.
- A gyermekek testi-lelki jólétének biztosítása mellett a megfelelő, játékba integrált differenciált képességfejlesztés.

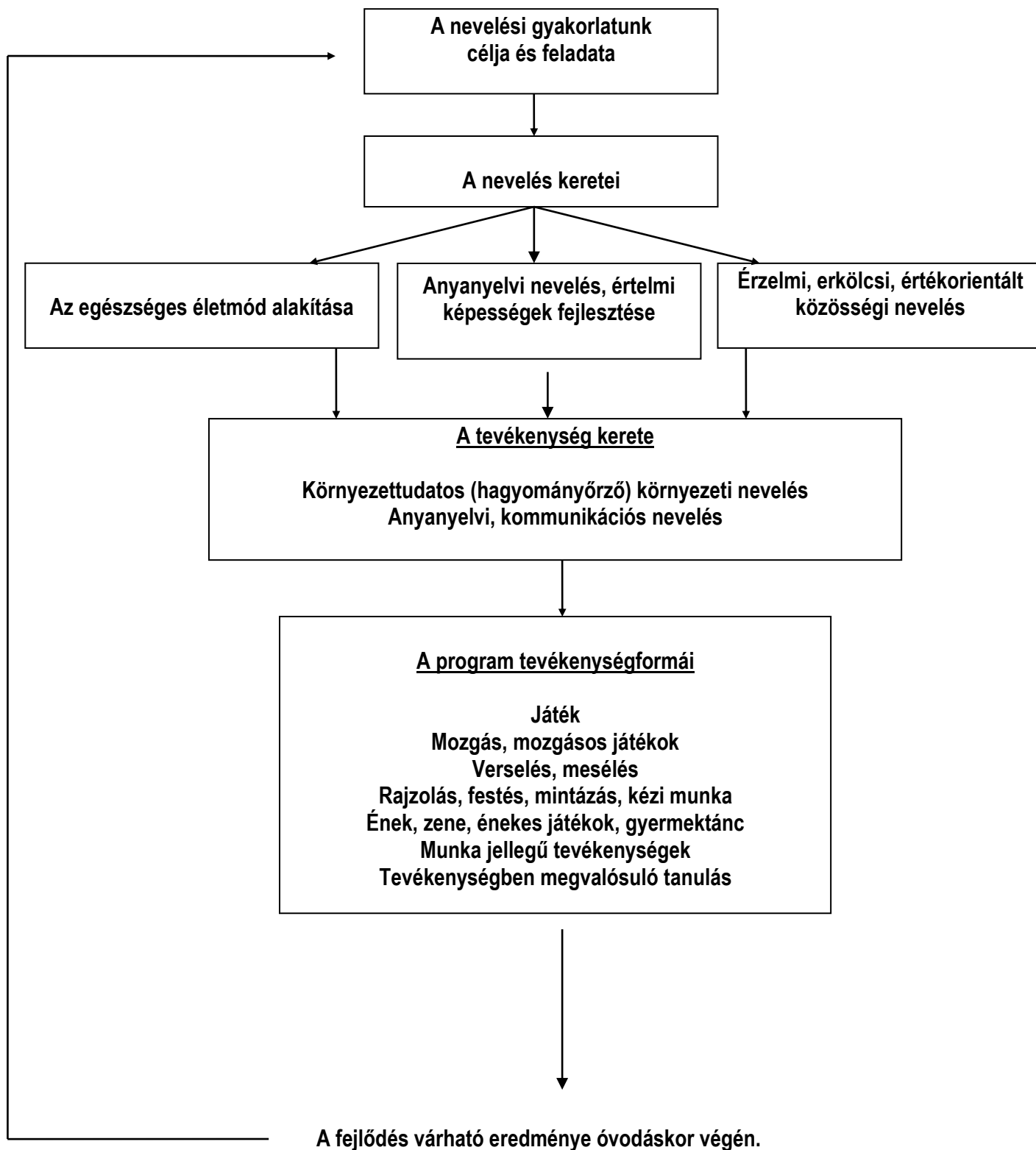
Környezetbarát szokások megalapozása, a környezettudatos magatartás alakítása.

- Anyanyelvi és kommunikációs képességfejlesztés.
- Sikerorientált, környezetre nyitott, érdeklődő, természetszerető, magabiztos, jól kommunikáló gyerekek nevelése.
- Ökológiai szemléletmód alakítása; környezetükben jól tájékozódó-, azt védő, a szépre fogékony, lakhelyükhöz kötődő gyermekek nevelése, a „Zöld ünnepek, Hagyományaink” megtartása.
- A megszerzett tudás elmélyítése és alkalmazása a mindennapi életük során.

Feladat

- Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelmekben gazdag, óvodai élet megteremtésével kiegyensúlyozott, nyugodt, családias légkör kialakítása.
- A gyermekek testi, lelki, szellemi szükségleteinek kielégítésével a teljes személyiségük fejlesztése.
- A gondoskodás, felelősségvállalás, óvás, védelem, igényének megalapozása a környezet tevékeny megismertetésével.
- Oldott, derűs légkör megteremtésével, a gyermekek kommunikációs képességének fejlesztése,
- A természethez való pozitív viszony kialakítása, társas együttélésre, valódi tanulási kedvre nevelés.
- Az inkluzív pedagógia során egymás értékeinek, személyiségének, szociokulturális hagyományainak tiszteletben tartása.
- A cselekvéses tanulás lehetőségének biztosítása, a helyszíni tapasztalatszerzés feltételeinek megteremtése.

RENDSZERÁBRA

A tevékenység keretei

Környezettudatos (hagyományőrző) környezeti nevelés

Kollektívánk 1996 óta foglalkozik kiemelten a környezet megismerésével és a természetvédelmi neveléssel. Nevelőközösségünk többsége 2010 óta aktív részese a ZÖLD ÓVODAI célkitűzések megvalósulásának, **elnyertük az „ÖRÖKÖS ZÖLD ÓVODA” címet.**

Ez a gyakorlatban azt jelenti:

- Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy közvetlen megtapasztalás útján juttassuk ismeretekhez gyermekeinket, hogy csodálkozzanak rá a körülöttük lévő természeti kincsekre, szépségekre.
- Ismereteket és példát adunk a gyermekeknek, szülőknek egyaránt, amelyek változásokat teremthetnek a családok mindennapjaiban, életvitelében, ami visszahat a gyermekek óvodai attitűdjére, szokásaira.

Cél

- Természetet szerető - és környezettudatos magatartás kialakítása.
- Szűkebb és tágabb természeti-, emberi-, tárgyi környezet megismerése.
- A jászok életének, szokásainak, kultúrájának felfedeztetése, identitástudat alakítása
- Az élő és élettelen környezeti tényezők leglényegesebb összefüggéseinek megvilágítása;
- A környezettudatos szokásrendszer alakítása (az energiával; vízzel, árammal való takarékoskodás)
- Matematikai tartalmú ismeretek alapozása.

Feladat

- A biztonságos életvitel szokásainak alakítására, a környezeti kultúra kialakítására, a spontán, valamint szervezett tapasztalatszerzésre és ismeretszerzésre jól megválasztott hely és elegendő idő biztosítása.
- A környezet fenntarthatósága érdekében tapasztalatszerzési lehetőséget biztosítunk, kiemelten a „zöld” – jeles napok ünneplésével.
- A „hagyományőrző” jeles napok tartalmának, a hozzájuk tartozó szimbólumok megismertetése: a népmese, népköltészet, népi gyermekjátékok, néptánc és kézműveskedés eszközrendszerével
- A gyermekeket segítjük abban, hogy önállóan tudjanak véleményt alkotni, döntési képességeik fejlődjenek a környezet alakításában.

A gyermekek alapvető életkori sajátossága a kíváncsiság. Erre alapozunk az óvodánkban; ennek érdekében alakítottuk ki csoportszobáinkat, zsibongókat, udvarunkat, gyógynövény kertünket.

A sokoldalú tapasztalatszerzést, annak feldolgozását mikrocsoportos formában végezzük. A gyermeki érdeklődést a megfigyelés irányába tereljük. Megtanítjuk láttatni őket, eligazodni a környezetükben.

Állandóan gyűjtünk, keresgélünk, figyelünk, kísérletezünk, tevékenykedünk.

Nevelésünk során kihasználjuk

- **A Zagyva közelségét,**
A víz közelsége jó alkalmat ad arra, hogy a folyó növény- és állatvilágát megfigyeltessük, majd megismerjük. Vizsgálatokat, megfigyeléseket végzünk a víz tisztaságának megállapítására:
 - különböző évszakokban,
 - vízszint különböző állásakor,

➤ esőzések után.

Beszélünk arról, hogy a folyó barátként és ellenséggként is viselkedhet.

- **A helyi Állat – és Növénykertet,**

Igénybe vesszük a ZOO- pedagógusok munkáját. A gyakori látogatások során az állatok mozgásának, hangjának utánzása, alakjának megmintázása, a róluk szóló versek, mesék, dalok felelevenítése, bemutatása még szorosabbá teszi a gyermekek és az állatok közötti érzelmi kötődés kialakulását.

- **A várost minden oldalról átölelő természetvédelmi területeket, és a tanyavilágot,** melyek jelentős ismeretszerzési lehetőségeket nyújtanak számunkra.

Tanya és kertlátogatás: a hagyományos életmód megfigyelése, állat – és növény megfigyelések, idény munkálatok végzése – szőlő-és almaszüret,

- Lehetőség szerint **élményszerző kirándulásokat szervezünk hegyes vidékre.** Megfigyeléseink során tapasztalatokat szerzünk az erdő és a sík vidék növényvilágának különbözőségeiről, hasonlóságairól, a folyó, a patak, a forrás fogalmáról, megismertetjük a gyermekekkel a védett növényeket.

Beszélgetünk a természeti változásokról

- Természetes környezetben figyeltetjük meg az időjárás és a természeti változásokat. Tudatosítjuk, hogy a természeti jelenségek hogyan jönnek létre, milyen szerepet játszanak életünkben, s melyek ezek pusztító hatásai.
- Olyan helyzeteket biztosítunk, melyben gyermekeink megtapasztalják a hőmérsékletváltozásokat (hideg, meleg, langyos), halmazállapot változásokat (szilárd, folyékony, légnemű), s tudják, hogy ezek milyen hatással lehetnek a saját és az élőlények szervezetére.
- A sötétség és világosság folytonos változásainak, okainak megfigyeltetése, a napszakok, évszakok változása, a különböző éghajlati övek megismertetése földgömbbel és térkép segítségével történik.

A környezettel való kapcsolattartást segíti

- Időjárás naptárak készítése a népi szokások figyelembe vételével történik, pl. Luca naptól Karácsonyig.
- Az élőszarkok növényeinek gondozása, fejlődésük figyelemmel kísérése, akváriumok gondozása.
- Az évszakonkénti kirándulások, a mikrocsoportos élményszerzések alkalmával összegyűjtött kincseknek helyet biztosítunk az élőszarkokban. Itt található meg a szakkönyvek, folyóiratok, térképek, a kísérletezésekhez szükséges eszközök (pl. mikroszkóp, nagyítók, mércés poharak, tölcsérek, bogárvizsgáló), és azok DVD, fényképek, amelyeket a kirándulásainkon és a különböző tevékenységeink során készítünk.
- Az udvarunkat a gyerekekkel együtt (néha a szülők bevonásával) rendszeresen gondozzuk.
- **Gyógynövény kert** apró darabkáit óvodásaink tartják rendben a segítségünkkel.

Megismertetjük a gyermekeket a **természetvédelem** lehetőségeivel, fontosságával, amelyeket élmény gazdag tevékenységben élhetnek át.

- **Természetvédő tevékenységek:** békamentés, gólyagyűrűzés

Folyamatos madárgondozás az udvaron, télen madáretetés, tavasszal madárodúk, fészkelő helyek, nyáron madáritatók kihelyezése

- Megvalósítottuk a természetóvó **Zöld jeles napok** Óvodai életbe történő beépítését tevékeny, élményekben gazdag tartalommal való megélését, megünneplését:

- **Állatok világnapja** – állatkerti kiránduláson állatmegfigyelések, játékos feladatok,

- **Víz világ napja** – kísérletezések, a Zagyva folyó, a Víztorony megfigyelése, „Vizes játszótér ház” az óvoda udvaron játékos feladatokkal
- **Föld napja** – Virágültetés az óvodakertben: „Egy gyermek – egy virág” akciónk által, szemétszedés a környéken
- **Madarak, fák napja** – Látogatás a Sas központban, megfigyelések, játékos feladatok
- **Környezetvédelmi világnap** – barkácsolás, újrahasznosítás, újra papírkészítés, játékos feladatok

➤ **Részt veszünk az intézmény óvodái által szervezett zöld napi játékos vetélkedőkön.**

A fenntarthatóság, a környezettudatos magatartás az alábbi területeken is kiterjeszthető az óvodai életre, a gyermekek szokásrendszerére.

- **Közlekedés:** Népszerűsítjük a kerékpározást. Egyes programokra igyekszünk a gyerekekkel kerékpárral közlekedve eljutni, a város kerékpárútjait kihasználva.
- **Környezettudatos vásárlás:** Vászon és újrahasznosított papír szatyrok népszerűsítésével végzünk szemléletformálást, a műanyag szemét csökkentését.

Beszélgetéssel, ismeretterjesztő kisfilmek megnézése által megismertetjük a rengeteg műanyag szemét környezeti ártalmaival

- **Energiagazdálkodás:** Esővízgyűjtési lehetőséget biztosítunk, amely a növények locsolásához nyújt segítséget,

A főlegesen égő villanyok leoltása, csapok elzárása – gyermek felelősök által

- **Szemétkelési szokások**

Komposztáló ládákat helyeztünk az óvoda udvarra, amelyeket igyekszünk szakszerűen üzemeltetni. Szелеktív hulladékgyűjtés megvalósításához biztosítjuk a megfelelő tárolási lehetőséget – papír, használt elem, műanyag kupakok gyűjtése.

Elektronikai hulladékgyűjtést szervezünk a szülők és az óvoda lakókörnyezetének bevonásával

Társadalmi környezet megfigyelése során

- Törekszünk arra, hogy a szűkebb és tágabb környezetünk tagjait megismerjék, megtanulják a maguk helyét ebben a környezetben. (gyermek saját neve, lakcíme, családtagjai neve, azok foglalkozása, s a család, mint érzelmi kapocs).
- Közvetlen tapasztalati lehetőséget biztosítunk, hogy a gyermekek megismerjék a szüleik munkáját, munkahelyét, pl. rendőrség, mentők, tűzoltók, bolti eladók, fodrász, pék, nyomdász, östermelő és állattenyésztő, orvos, autószerelő, autósalon, benzinkutas stb.
- Biztosítjuk, hogy a HAGYOMÁNYŐRZŐ JELES NAPOK óvodai tartalmait illeszkedjenek a jársági társadalmi környezet hagyományaihoz: Mihály napi vásár, a Jársági Hagyományőrző Egyesület Betlehemes előadása advent idején stb.
- Természet közelben mutatjuk be a közlekedés folyamatát, és szabályait. Megismertetjük a közlekedési járműveket, azok mozgását, gyorsaságát, nagyságát (pl. kerékpár, autó, motorkerékpár, autóbusz, vonat, stb.)
- Gyakoroljuk gyermekeinkkel a közlekedési járműveken történő helyes viselkedési normákat. (csendesen, udvariasan).
- Megismertetjük a város nevezetességeivel, műemlékeivel, szobrokkal.
- Látogatásokat szervezünk városunk intézményeibe: Jász – Múzeum, Mozi, bábszínház, Szikra Galéria, Hamza Múzeum, Könyvtár
- Részt veszünk a város napi ünnepségeken.
- A természeti és a társadalmi környezet megfigyelése során megismertetjük az emberi, a tárgyi környezet formáit, értékeit.

A környezet tevékeny megismertetésén belül programunkban helyet kap a **matematikai nevelés**, ahol természetes környezetben folyik a matematikai tapasztalatok, ismeretek szerzése.

- Megismerik a mennyiségi, alak, nagyságbeli, és téri viszonyokat, alakul ítélőképességük, fejlődik tér-, sík-, mennyiségsszemléletük.
- A **megismerő képességek** (érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezet, gondolkodás, képzelet, problémátalálás, problémamegoldás) fejlesztése szinte észrevétlenül megvalósítható.
- A matematikai tapasztalatok megszerzése, megismertetése kimeríthetetlen. A spontán helyzeteken kívül rendszeresen szervezünk matematikai tanulást (a nagyoknak kötelezően), ahol lehetőség van a hatékony és tudatos egyéni képességfejlesztésre, az ismeretek alkalmazására, a gondolkodási műveletek gyakorlására.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekek tisztelik és szeretik a természetet, védik, óvják környezetüket.
- Felismerik a természetben történő változásokat, azok okát.
- Természettisztelő, környezetbarát magatartási szokások jellemzik természetbeli viselkedésüket.
- Mindennapjaikban alkalmazzák a szelektív hulladékgyűjtést.
- Ismerik és megfelelően kezelik a veszélyes hulladékokat (használt elemeket).
- Ismerik az újrahasznosítás néhány lehetőségét.
- Érzelmi töltés fűzi a gyermekeket néhány hagyományos ünnephez, tevékenységhez, amelyeknek ismerik tartalmát, a hozzájuk kapcsolódó szimbólumokat, tevékenységeket.

Anyanyelvi-kommunikációs nevelés

A beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése lényeges része a programunknak.

Anyanyelvi nevelésünkben kitűzött feladataink megvalósításában elsődleges szempontunk a játékoság, a kellemes időtöltés, az együttes élmény biztosítása.

Cél

- A beszéd fonológiai (hangrendszer) grammatikai, jelentéstani, valamint motorikus rendszereinek fejlesztése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével.
- Hallási-, beszédhallási figyelem és a hallási differenciáló képesség fejlesztése.
- Az akusztikus verbális emlékezet fejlesztése.
- Analizáló-szintetizáló képesség fejlesztése a beszéden keresztül.
- Beszédmegértés képességének fejlesztése.
- A beszéd eszközként használatának fejlesztése – szókincsfejlesztés.
- Beszédkedv felkeltése, megőrzése.

Feladat

- Az új gyermekek fogadásakor, a beszoktatás során valamint (meghatározott) alkalommal felmérjük a gyermekek aktuális beszédállapotát.
- A napi tevékenységek szervezésekor szóbeli megnyilvánulásra ösztönző, oldott légkört teremtünk, keresve az egyéni és kisebb csoportos beszélgetés alkalmait.
- Örömmel fogadjuk a gyermekek szóbeli megnyilvánulásait, bátorítjuk a félénkebbeket.
- Beszédünkkel modellt nyújtunk, sok szinonimát használunk.
- Anyanyelvi szabályaink szerinti tagolással, természetes gesztusokkal, mimikával, valamint lényegkiemeléssel beszélünk.
- Tapintatosan javítjuk a gyermekek beszédében fellelhető helytelen kifejezéseket, a helyes megfelelő hangoztatásával.

- Bármilyen fejlődési zavar, akadályoztatás esetén (logopédus, fejlesztőpedagógus) segítségét kérjük.

Tartalom

Beszélgetések a napi tevékenységek során.

Óvodába érkezéskor, szabadidőben, naponta több alkalommal lehetőséget biztosítunk az egyéni és mikrocsoportos beszélgetésekre.

Reggel kis csoportos beszélgetések során meghallgatjuk, hogy ki mit csinált odahaza, merre járt.

Személyes példánkkal (odafigyelés, meghallgatás, beszélgetés), a kommunikációs helyzetek megteremtésével ösztönözzük a gyermekek közötti kommunikációt.

Bekapcsolódunk a gyermekek játékába akkor, ha azt a játék zavarása nélkül megtehetjük, s mintát adunk a szituációkhoz alkalmazkodó beszédfordulatok, nyelvi kifejezések használatához.

A csoportszobákban mesesarkot alakítunk ki, ahol a gyermekek zavartalanul nézegethetik a képeskönyveket.

Mesét, verset és mondókákat többször is mondogatunk, amikor a játékszituáció azt kínálja.

Vegyes életkorú csoportjainkban a kisebbekkel először egyénenként, két-három gyermekkel mondókázunk, mesélgetünk.

Naponta kezdeményezett mesélésünk közvetíti a magyar mesék jellegzetes szó- és kifejezés fordulatait, ezzel bővítjük a gyermekek aktív és passzív szókincsét.

Gondozási tevékenységek során értő odafigyeléssel támogatjuk a gyermekek testi szükségleteinek megfogalmazására, gesztusaink mimikánk is kifejezi mindezt.

Öltözések alkalmával elmondjuk, elmondatjuk az időjárás jellemzőit, sokszor használjuk az évszak, időjárás szót, kifejezéseket.

Játékidőben, szabadidőben hallás- és ritmusfejlesztő játékokat játszunk.

Óvodai szinten, illetve a csoportokban különböző nyelvi játékok gyűjteménye, eszközök, kártyák állnak rendelkezésre, melyeket napi rendszerességgel használunk.

Hagyományinkból kiemelve április 11-én a „Költészet Napján” minden évben anyanyelvi nap megrendezésére kerül sor intézményi szinten, amelyet a Városi Könyvtárban szervezünk meg.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Képes gondolatait, élményeit, érzelmeit kifejezni, amelyhez megfelelő szókinccsel rendelkezik.
- Felszabadultan társalog, végighallgat másokat.
- Többségük minden hangot helyesen képez, érthetően beszél, anyanyelvünk szabályainak megfelelően alkot mondatokat.
- Érti és alkalmazza a metakommunikatív eszközöket.
- Képes a társadalmilag elfogadott módon kapcsolatot kialakítani, fenntartani és befejezni.
- Részképességei életkorának megfelelőek, amelyek hozzásegítik a sikeres iskolai teljesítményhez.

AZ EPOCHÁLIS NEVELÉSI PROGRAMBAN RÉSZT VEVŐ CSOPORTOK:

Az epochális-görög eredetű szó, jelentése: korszakos, korszakokba tömörített.

Ez a tanulási rendszer azért választható óvodában, mert az elmélyülés lehetőségét biztosítja a gyerekeknek a feldolgozandó témában.

A tapasztalatszerzés folyamattá válik, összefüggéseiben, kölcsönhatásaiban cselekvéses tanulás útján sajátítja el a gyermek az ismereteket. Ismétlődésekben, több héten át tartó időkeretben szervezettebbé váló észlelést és fejlődést biztosít. Az epochális ismeretszerzés olyan rendszer, amelyben a 3 - 7 éves korú gyermek képességei jobban aktivizálhatók, és megőrizhetik autonómiájukat.

Cél

- Az egyéni tanulási utak támogatása a gyermeki szükségletekhez és egyéni képességhez igazodva.
- A gyermekek kíváncsiságára, megismerési vágyára épülő készség-, képesség- és jártasság kialakítása, kompetenciafejlesztés.
- Valóság-hű észlelésre, figyelem összpontosítására, problémamegoldó és kreatív gondolkodásra nevelés.

Feladat

- A gyermek önálló döntésén alapuló tevékenységrendszerben az óvodapedagógus megfelelő mennyiségű és minőségű segítségadásának biztosítása.
- A gyermekek ismereteinek, tapasztalatainak célirányos bővítése, a megismerési képességek fejlesztése.
- A környezet önálló megfigyeltetésére, felfedezésére, óvására nevelés.
- A tanulást támogató feltételek biztosításával felismerések, próbálkozások támogatása, az érdeklődés ébrentartása.
- A felfedezés lehetőségeinek biztosításával a kreativitás erősítése.
- Kitartás, pontosság, feladattudat, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kreativitás fejlesztése, saját teljesítő képesség megismerése.

Típusai:

- spontán szerzett ismeretek, tapasztalatok;
- cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- kezdeményezett tevékenységi formák;
- gyakorlati problémamegoldás.

A tevékenység szervezése epochákban történik. A külső világ tevékeny megismerése (környezetismeret), valamint a környezet mennyiségi és formai összefüggései (matematika) epochákban, ciklusokba rendeződve követik egymást. Az epochális rendszerű tanulási folyamat speciális tematikus terve a csoportnaplóban heti lebontásban jelenik meg az epochák témaköreinek megfelelően.

A gyerekek öntevékenyen vesznek részt a tanulásban, a folyamatos egymásra épülő fokozatosan gazdagodó, koncentrikusan bővülő tapasztalatszerzés eredményeként, lépésről - lépésre felfedezik az ok-sági viszonyokat összefüggéseket, képesek azonosságok, különbözőségek meglátására, általánosításra, konkretizálásra és adott vagy választott szempont szerinti osztályozásra. Az epochákat témakörönként alakítjuk ki, hozzákapcsolva lehetőség szerint komplexen a zenei, a vers, mese anyagot, ábrázoló technikát, mozgást.

A mindennapi mozgást a délelőtti folyamán, szükség esetén csoportbontásban tartjuk – a megfelelő hely biztosítása érdekében.

A gyermekek tevékenységei során törekszünk a pozitív megerősítésre. Kerüljük a sztereotip kifejezéseket, helyette a gyerekek konkrét cselekedetét, tettét emeljük ki és alkalmazzuk a reális, differenciált, árnyalt értékelést.

Az egyéni képesség és képességfejlesztés formája akkor hatékony az epochális programban, ha

- ✓ A megismerő képesség fejlesztése természetes közegben szerzett tapasztalatra épül.
- ✓ A fejlesztendő részképességnek megfelelő tevékenységet gyakoroltatunk.
- ✓ A gyakoroltatás hosszan tartó, folyamatos, egymásra épül, fokozatosan nehezedik és játékos.
- ✓ Minden gyermek egyéni ütemében haladhat, önállóan tevékenykedhet.
- ✓ A feladat önálló gondolkodásra készítet, nemcsak analóg megoldásra.
- ✓ Önként, öntevékenyen, aktívan vesznek részt a folyamatban.
- ✓ Belső indítékra (érdeklődés, kíváncsiság, tudásvágy) épülő motiváció készíteti a tevékenységre, pozitív viszony alakul ki a gyermekben a tevékenységek iránt.
- ✓ A tanulásban az egyénnek tervezett játék, játékos feladat erőfeszítés árán, de eredményesen megoldható.
- ✓ A gyermekek meg tanulnak önállóan dolgozni, kialakul a szükséges önfegyelem.
- ✓ Az óvónő értékelése ösztönző, mindig reális, arra fektet hangsúlyt, ami jó, a hibák kijavítására lehetőséget ad.

Az epochális tanulási tevékenység formái

A külső világ tevékeny megismerése - Természeti, tárgyi környezet megismerése

Cél

- Természetszerető, környezetüket megismerni vágyó gyermekek nevelése.
- Komplex cselekvés útján a természet- és a környezetvédelem fontosságának megismertetése.
- Kereső, tapasztaló magatartásmóddal, élménypedagógiával a környezeti problémák felismeréséhez, megoldásához szükséges jártasságok, készségek, kompetenciák fejlesztése, kialakítása.
- Ökológiai szemléletmód megalapozása, mely lehetővé teszi, hogy környezetükben jól tájékozódó, azt védő, lakhelyükhöz kötődő gyermekeké váljanak.
- A gyermekek természet és környezettudatos magatartásának kialakítása.
- A fenntartható fejlődés mindennapos, életvitelszerű alkalmazása.

Feladat

- Az élő, élettelen és épített környezet értékeinek megismertetése a gyermekekkel.
- A természetben zajló tapasztalatszerzések során, az ok-okozati összefüggések megvilágítása.
- A fenntarthatósági pedagógia elveinek előtérbe helyezése, alkalmazása.
- A környezettel való harmonikus kapcsolat kialakulásához szükséges szokások, viselkedési formák megalapozása.
- Megfelelő időt, helyet, eszközöket biztosítani a spontán és szervezett tapasztalatszerzésre.

A környezet megismeréséhez a tapasztalatokat a gyerekek a helyszínen, természetes környezetben szerzik, a **FÜRKESZ** utak alkalmával, mikrocsoportos formában.

Pályázati források függvényében **Erdei Óvodát szervezünk.**

Az óvodán belül is biztosítjuk a kisállatok megfigyelését (halak, ~~teknősök~~, díszmadarak, valamint néhány háziállat), hogy a későbbiekben igényükké válják közelségük, érezzenek felelősséget a rájuk bízott állatok és növények gondozásáért.

A környezeti epochák témaköreinek megfelelően a helyi Állat-és Növénykert, illetve a „Sas Központ” lehetőségeit kihasználva rendszeresen látogatjuk ezeket az intézményeket.

Hagyománnyá vált óvodánkban a „Zöld jeles napok” megünneplése, melyek változatos tevékenységekben, kirándulásokban valósulnak meg.

A szülőföldhöz kötődés erősítése érdekében megismertetjük városunk nevezetességeivel, fejlesztjük identitástudatukat.

Öko-program keretén belül folyamatosan végezzük a szelektív hulladékgyűjtést, komposztálást.

A gyermekek és családjaik szokásrendszerének formálása érdekében - személyes példánkon keresztül a tudatos, energiatakarékos felhasználást kívánjuk elősegíteni.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- ✓ A természetes környezethez való viszonyulását pozitív attitűd jellemzi.
- ✓ Szereti és védi a természetet, növényeket, állatokat.
- ✓ Rendelkezik a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez és megóvásához szükséges magatartási formákkal és szokásokkal.
- ✓ Képes a természeti változások ok-okozati összefüggéseinek felismerésére, annak verbális megfogalmazására.
- ✓ Ismeri az évszakokat, hónapokat, napokat, napszakokat.
- ✓ Képes a cselekvések időbeli sorba rendezésére.
- ✓ Tudja saját és családtagjai nevét, munkahelyét, lakcímét.
- ✓ Képes gyűjtőfogalmak meghatározására.
- ✓ Képes munka- és feladatlapok önálló megoldására.

A külső világ tevékeny megismerése - A környezet mennyiségi és formai összefüggései - matematika

Cél

- A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek birtokába jutnak.
- Szűkebb és tágabb környezetükben, térben, síkban és időben jól tájékozódjanak.
- Legyenek képesek matematikai műveletek végzésére, ennek verbális megfogalmazására.
- Legyen igényük a próbálkozásra, kísérletező tapogatózásra.

Feladat

- Olyan szituációk létrehozása, amelyek lehetővé teszik az érdeklődésen, természetes tapasztalatszerzésen alapuló egyéni képességek fejlesztését.
- Cselekvéses tanulás keretén belül matematikai műveletek gyakorlása.
- A gyakorláshoz megfelelő minőségű és mennyiségű eszközök biztosítása.

Szervezeti forma

- kötetlen mikro-csoportos megfigyelések,
- egyéni képességfejlesztés,
- szabad-, kötetlen játékok,
- munka-, feladatlapokon való manipulálás.

Ezek a helyzetek az óvodai élet tevékenységének aktualitásából adódnak és komplexen beépülnek más tevékenységi területekbe.

Az adódó lehetőségeket a **FÜRKÉSZ** utakhoz hasonlóan mikrocsoportos (6-8 fő) megfigyelések, tapasztalatszerzések útján használjuk ki. Ez lehet akár az óvoda udvarán, a piacon, az utcán, az állatkertben vagy az erdei óvodában. Mindezen lehetőségek mellett a matematika epocha ideje alatt szervezett tevékenységbe ágyazott tanulási formában, önkéntes részvétellel megszerezzük, és más formában gyakoroljuk a tapasztaltakat.

A gyermekek cselekvő aktivitását, „sok érzékszervét” foglalkoztató tapasztalását, a felfedezés lehetőségével biztosítjuk. Az ok-okozati összefüggések megláttatása során logikus gondolkodásukat fejlesztjük.

Az óvodapedagógus a tervezés során ismerve a csoport összetételét egy-egy ciklusra készül. Számba veszi az aktualitások adta lehetőségeket, és hetekre bontva megtervezi a feladatokat.

A tapasztalatszerzés anyagát, témáját keretszerűen foglalja magába.

Tapasztalatszerzés a környezetünkben lévő tárgyakról, személyekről.

Összehasonlítások, válogatások, rendezések, halmazképzés

- Számfogalom előkészítése, alapozása
- Mennyiségek összemérése
- Halmazok összemérése, párosítása, sorozata
- Mérések különböző egységekkel
- Tő és sorszámok
- Hozzátevés elvevése, bontás, pótlás
- Tapasztalatok a geometria körében
- Építések, alkotások, szabadon és másolással
- Tevékenységek tükörrel
- Tájékozódás térben, síkban, időben.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- ✓ A gyerek képes arra, hogy az óvodapedagógus kérdéseit megértse, utasításait kövesse.
- ✓ Tapasztalatokat szerez matematikai jellegű problémákról, ezekkel kapcsolatos gondolatait szabadon elmondja, egymás állításainak igazságát megítéli, esetenként javítja tévedését.
- ✓ Képes tulajdonságok szerinti válogatások folytatására, sorba rendezésére.
- ✓ Érti és helyesen használja az összehasonlítást kifejező szavakat.
- ✓ Össze tud mérni két halmazt párosítással az elemek színétől, méretétől elrendezésétől elvonatkoztatva is.
- ✓ Elő tud állítani különféle elemekből bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet.
- ✓ Tárgyakat meg tud számlálni 10-20-as számkörben
- ✓ A térben és síkban jól tud tájékozódni, kialakul oldalsága.
- ✓ Képes különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat válogatni, felismerni.
- ✓ Képes az időbeli relációk felismerésére.
- ✓ A tevékenységeknél érvényesíti problémamegoldó képességét.

Beszélgető kör

Óvodánkban a beszélgető kör az epochális rendszerű tanulási folyamat speciális részét képezi. A beszélgető kör mindenki számára kötelező. A gyermekek szabad beszélgetése mellett a hét meséje is elhangzik, melyet egy – két korosztályra tervezünk. A mesék kiválasztása szorosan kapcsolódik az aktuális epocha témájához.

A nap folyamán több mese is megjelenik kötetlen formában.

- **Részvétel a Boldog Óvoda programban**
- A Boldog Óvoda program célja, hogy az óvodás korú gyermekek érzelmi és szociális fejlődését támogassa a pozitív pszichológia eszközeinek felhasználásával. A program alapvető célkitűzése, hogy a kisgyermekek már a korai életszakaszukban megtapasztalhassák a boldogságot, illetve olyan készségeket sajátíthassanak el, amelyek segítik őket a mindennapi érzelmi kihívások kezelésében, valamint a társas kapcsolatok kialakításában és fenntartásában. A program középpontjában a pozitív gondolkodás, a pozitív érzelmek megerősítése és a pszichológiai jólét áll. A program megvalósítása hozzájárul, hogy a gyerekek egy olyan szeretetteljes és támogató környezetben nőjenek fel, amely elősegíti az érzelmi stabilitást, a jóllétet és a társas készségeik fejlődését. A program módszertana a pozitív pszichológia alapelvein nyugszik, amelynek elvei egyeznek a nevelésről alkotott nézeteinkkel. A foglalkozásokon a gyermekek figyelmét a pozitív élményekre és érzésekre irányítjuk, erősítve ezzel az önbizalmukat és a megküzdési képességeiket. A program részeként különféle játékos, élményszerű tevékenységeket és gyakorlatokat kínálunk a gyermekek számára. Ezek nemcsak a pozitív érzelmek kialakulását segítik elő, hanem a gyermekek empátikus készségeit, problémamegoldó képességét és a közösségi életbe való beilleszkedésüket is támogatják. A játékok és gyakorlatok segítségével a gyerekek megtanulják, hogyan fejezzék ki az érzéseiket, hogyan kezeljék a stresszt és a negatív érzelmeket, valamint hogyan alakítsanak ki támogató, bizalmi kapcsolatokat társaikkal. A foglalkozások heti rendszerességgel zajlanak, biztosítva ezzel, hogy a gyermekek folyamatosan találkozzanak a boldogságot elősegítő technikákkal és gondolatokkal.
- **Összességében** a Boldog Óvoda program célja, hogy egy kiegyensúlyozottabb, érzelmileg stabilabb, és a társas kapcsolatokban jobban eligazodó generációt neveljen. Azáltal, hogy a gyermekek már óvodás korban találkoznak a boldogság és a pozitív gondolkodás alapelveivel, sokkal felkészültebben léphetnek be az iskolai évekbe, és hatékonyabban képesek lesznek megbirkózni a későbbi életük során felmerülő kihívásokkal. A program tehát hosszú távon is hozzájárulhat a társadalom érzelmi és pszichológiai jólétének növeléséhez.

Specialitások

Nevelési időben megvalósuló csoportközi tevékenységek

Mozgás: a tornaszobában csoportközi foglalkozás keretében történik.

Vízhez szoktatás: a nagyok a Központi óvoda vízhez szoktató medencéjében, szakképzett óvodapedagógusaink irányításával fedezik fel a víz örömeit, tanulják a vízbe merülést, a siklást, a megfelelő légzést.

Dalosjáték: körjátékok, dalosjátékok szervezése két-két csoport részvételével korosztály, illetve fejlettségi szint szerinti bontásban.

Zenei képességfejlesztés: a sósobában mikrocsoportos szervezésben, fejlettségi szint szerinti csoportbontással történik.

Néptánc: Hetente egy alkalommal két csoportban szervezzük. A gyermekek megismerkednek a néphagyományokkal, a népi kultúrával, a néptánc elemeivel, népdalokkal, különösen a jáászági dalokkal, szokásokkal.

Labdajátékok: a gyermekek játékosan elsajátítják a labdakezelés technikáit.

Jégkorcsolya: a városi jégpálya működési idejében, heti rendszerességgel, szakképzett oktató vagy óvodapedagógus irányításával tanulnak korcsolyázni az érdeklődő gyermekek.

Görkorcsolya: az időjárástól függően óvodapedagógusok irányításával sajátítják el a mozgást.

Kerékpározás: az óvoda udvarán a kerékpározásra kialakított helyen, illetve a város kerékpárútjait igénybe véve történik. Rendelkezünk saját kerékpárokkal, de a gyermekek saját járműveiket is használhatják.

Kézvarázs műhely: célja, hogy elősegítse, és esélyt adjon a gyermekekben rejlő tehetség kibontakoztatásának, a kiemelkedő képességű, kreatív gyerekek felfedezése, és további komplex személyiségfejlesztése, gondozása a művészeteken keresztül.

Tevékenységek szervezésének helyi specialitásai

Mindennapos testnevelés

Amennyiben a lépcsőzetes munkakezdés lehetővé teszi a mindennapos testnevelés tevékenységet csoportbontásban végezzük. A gyermekek egyik része a csoportszobában mozgásos játékokat, tevékenységeket, feladatokat végez, a másik része az öltözőben a délutános óvodapedagógussal, vagy a pedagógiai asszisztenssel lábtorna gyakorlatokat folytat. Ezután a csoportok cserélnek.

Verselés, mesélés

A napi mesélés szervezése a csoportban kialakult szokásoknak és a kitűzött céloknak megfelelően történik frontális formában valamennyi gyermek részvételével, vagy a játéktevékenység során mikrocsoportos tevékenység keretében. A heti mese a délelőtti tevékenységben és a pihenés előtt is elhangozhat. Délelőtt leginkább az I. és II. szint számára tervezett, délután pedig a III. szint számára tervezett mesék.

Hagyományaink, ünnepeink

IDŐPONT	PROGRAM	NYÍLT / ZÁRT
Szeptember	Évnyitogató - Zsíros kenyér party	Nyílt
	Mihály napi vásár	Nyílt
	Őszi óvodatábor	Zárt
Október	Állatok Világnapja	Zárt
November	Őszi kirándulások	Zárt
	Márton napi	Zárt
	Egészség hét	Zárt
December	Mikulásvárás	Zárt
	Luca napja	Zárt
	Adventi készülődés	Nyílt
Január	Komátalazás	Zárt
Február	Télüző farsangolás	Nyílt
Március	Víz Világnapja	Zárt
Április	Tavaszi csoportkirándulások	Nyílt
	Anyanyelvi nap	Intézményi rendezvény
Május	Föld napja (1 gyermek – 1 virág)	Zárt
	Anyák napi megemlékezés	Nyílt
	Madarak fák napja	Zárt
	Érzékenyítő napok	Zárt
	Gyermeknap	Zárt
	Nagyok búcsúja	Nyílt
Június	Környezetvédelmi világnap	Intézményi rendezvény

17.6.

ZENGŐ ÓVODA

KIEGÉSZÍTŐ NEVELÉSI SPECIALITÁSAI

„Keresem minden gyermek sajátos titkát,
és azt kérdezem, hogyan segíthetném abban,
hogy önmaga lehessen.”

(Janus Korczak)

KÜLDETÉSNYILATKOZATUNK

A tágas, világos csoportszobákkal, jól felszerelt tornaszobával, közlekedési pályával, árnyas udvarral rendelkező Zengő Óvoda a városközpont egyik csendes utcájában, a Kiss Ernő utcában található.

Fő alapelvünk:

- A gyermekek okos szeretetben, érzelmi biztonságban, nyugodt légkörben, sok szép élménnyel gazdagodva élvezzék az óvodában töltött éveket.
- A környező világ komplex megismertetése által törekszünk a gyermekek egyéni képességeihez igazodó tevékenységekkel az egyéni kompetenciák fejlesztésére.
- **Fokozott figyelmet fordítunk a különbözőségek tolerálására, elfogadtatására, az inkluzív pedagógiai szemlélet erősítésére. Fontosnak tartjuk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek alkalmazkodóképességének, önállóságának, együttműködési képességének fejlesztését, integrált nevelését, valamint az óvoda-iskola átmenet könnyítését. (EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulási lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása című kiemelt projekt)**
- A mai elgépiesedett, rohanó világunkban lényegesnek tartjuk a művészetek eszközeivel (ábrázolás, zene, irodalom) az esztétikai és erkölcsi értékek megőrzését.
- Legfontosabb feladat számunkra, hogy a családban megkezdett nevelést folytassuk, a szülőkkel együttműködve, közösen neveljük a ránk bízott gyermekeket.
- A szépség és jóság iránti fogékonyságot, érzékenységet tanítani kell. Ez nem egyszerű feladat. Ehhez megfelelő tartalmakat biztosít nevelési gyakorlatunk, amely befogad mindent, ami művészi, ami szép, ízléses és nem idegen az életkortól, hogy a gyermekek a művészetek sokszínű hatásával éljék át a játékba ágyazott mindennapjaikat.

A szülők igénye és a lehetőségek összeegyeztetése alapján a gyermekeknek módjukban áll különféle speciális tevékenységekben is részt venni:

- néptánc,
- furulya,
- vízhez szoktatás,
- kerékpározás,
- jégkorcsolya,
- görkorcsolya,
- TSMT torna,
- ügyes kezek,
- labdajátékok,
- ismerkedés az angol nyelvvel.

Helyi nevelési gyakorlatunk megvalósításához felhasználjuk a kompetencia alapú nevelés alapelveit. A cselekvésből kiinduló, közvetlen tapasztalatszerzés által fejlesztjük a gyermekek készségeit, képességeit, melyek birtokában majd az élet különböző helyzeteiben alkalmazni tudják tudásukat, tapasztalataikat, személyes adottságaikat.

Munkánk eredményességének bizonyítéka a szülők elégedettsége, a gyermekek vidámsága
a Zengő Óvoda dolgozói

Óvodánk bemutatása

Óvodánk a város központjában, a Kiss Ernő úton helyezkedik el, kertes házak övezik. Eredetileg nem óvodának épült.

Jászberény Város Óvodai Intézményének egyik öt csoportos tagóvodája vagyunk.

Tárgyi feltételek

Az óvodánk betonozott és füves udvarrészsel is rendelkezik.

A csoportszobák tágasak, világosak, mindhez külön öltöző tartozik. Ezen kívül egy melegítőkonyhát, egy fürdőszobát, egy irodahelyiséget, és egy nevelői szobát alakítottak ki. Jól felszerelt tornatermünk és a hozzá tartozó öltöző az udvarban, külön épületben található.

Férőhelyek száma 108 fő.

A csoportszobákban a gyermekek életkorának megfelelő mennyiségű és minőségű játékeszközök állnak rendelkezésre. Szükség szerint javítjuk, folyamatosan pótoljuk a hiányzó eszközöket.

Az udvaron a szabványnak megfelelő mozgásfejlesztő játékeszközök találhatók. A hely jobb kihasználása érdekében mobilizálható nagymozgást fejlesztő játékeszközöket szereztünk be.

A mozgásigény kielégítésére a betonos részen felfestett KRESZ-parkban motorok, rollerek, kerékpárok, állnak a gyermekek rendelkezésére, valamint gördeszkák, labdák, tornakarikák, billenő hinták fejlesztik a gyermekek ügyességét. A homokozóban évente frissített homok, és kellő mennyiségű homokozó játék várja a gyermekeket.

Az udvarban egy raktárhelyiségben van lehetőség a játékeszközök, különböző tevékenységek eszközeinek megfelelő, biztonságos tárolására.

Tárgyi feltételeink gazdagítása érdekében felhasználjuk egyrészt az Intézményi alapítványból származó anyagi forrásokat, valamint a szülők segítségét.

Személyi feltételek

Óvodánkban összesen 13 alkalmazott látja el a gyermekek nevelését, gondozását. A 8 óvodapedagógus munkáját közvetlenül 1 pedagógiai asszisztens és 4 dajka segíti.

Óvodapedagógusaink főiskolai képesítéssel rendelkeznek. A kollektívára jellemző az ön és továbbképzés, szakvizsgák megszerzése, a városi és megyei szintű továbbképzéseken részvétel, ahol módszertani ismereteinket fejlesztjük tovább.

Óvodánk életére jellemző vonások közül a legfontosabb a nyitottság, a szülőkkel való együttműködni akarás. Ennek érdekében közös kirándulásokat, sport-és munkadélutánokat, szülői fórumokat szervezünk.

Óvodánk szociokulturális háttere

A gyermekek között több magyar és roma származású hátrányos helyzetű gyermek van minden évben, akik gyorsan beilleszkednek, biztonságban érzik magukat a befogadó óvodai közösségünkben. A különbözőség elfogadását személyes példamutatásunkkal segítjük elő. Az esélyegyenlőséget biztosítva felzárkóztatásukat egyéni fejlesztési terv alapján végezzük.

Cél és feladat rendszerünk

Nevelési gyakorlatunk alapelve

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelem gazdag óvodai élet megteremtése, ahol a gyermekköz-pontúság úgy jelenik meg, hogy tartást, önállóságot, boldogságot ad a gyermekeknek.

Kiindulási pontjaink

Minden gyermek a saját képességrendszerének figyelembe vételével nevelhető, fejleszthető.

Nevelik, fejlesztik a társkapcsolatokat, az óvoda összes dolgozója.

Minden gyermek ismerje és tudja meg értékeit, de azt is érzékelje, hogy melyek a hiányosságai. Ezt fogja fel természetesen, minden lelki feszültség nélkül.

Cél

- Az óvodások nyugodt, élménygazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése, a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatása, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.
- A sokoldalú képességfejlesztéssel a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődés biztosítása, elősegítése.
- **Az SNI/BTM, HH/HHH gyermekek hatékony inkluzív nevelése.**
- A gyermekek és a művészetek közötti erős érzelmi kötődés kialakítása.

Feladat

A gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítése, az erkölcsi - közösségi; az esztétikai, és az intellektuális érzelmek differenciálásával.

➤ Az erkölcs - az érzelmek alakítása

- Érzelmi biztonságot nyújtó, közvetlen, szeretetteljes, nyugodt, családi légkör megteremtése, amelyben sok a közös élmény, a közös tevékenység.
- Olyan erkölcsi tulajdonságok alakítása, erősítése, mint a figyelmesség, önállóság, kitartás, stb.
- Szociális érzékenység kialakítása, a másság elfogadásának megtanítása.

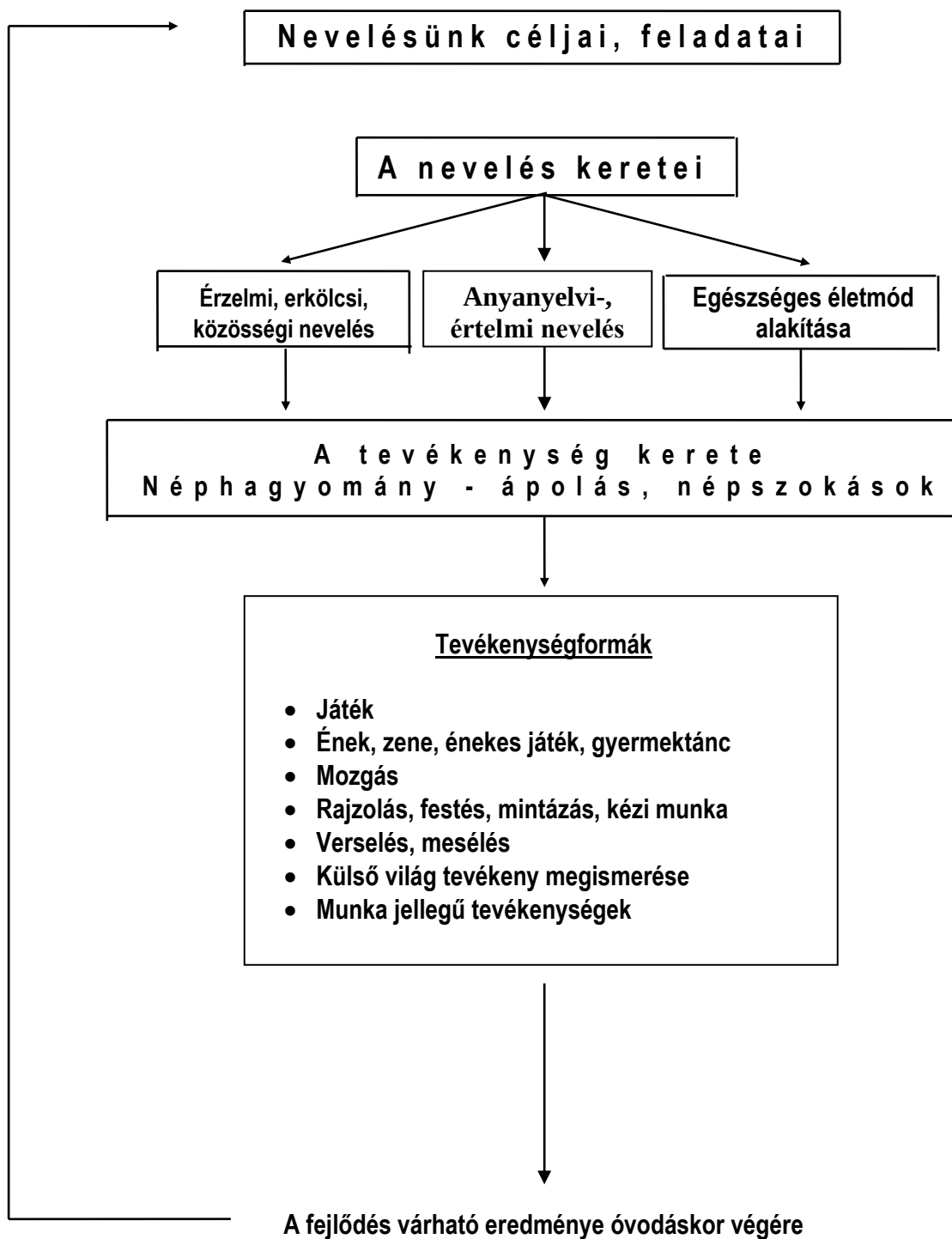
➤ Az esztétikai érzelmek alakítása

- Egészséges, esztétikus környezet megteremtése, ami segíti és táplálja a gyermek szépérzékét.
- Rácsodálkozásra készítő élmények biztosítása, mivel ezek lesznek a később kialakuló esztétikai értékítélet alapjai.

➤ Az intellektuális érzelmek alakítása

- Az intellektuális érzelmek megjelenésével segítjük az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását, a környezeti hatások befogadását.
- A tapasztalatok folyamatos feldolgozásával a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.

RENDSZERÁBRA

A tevékenység keretei

➤ A néphagyományok- és népszokások ápolása

A gyermekek nevelésébe igyekszünk beépíteni számos elemet a néphagyományok- és népszokások köréből. Törekszünk arra, hogy olyan környezetet biztosítsunk a gyermekek számára, amely már önmagában is viszszaugrasztja a régi korok hangulatára, az emberek akkori szokásaira, viselkedésére. (pl.: természetes anyagok alkalmazása, népművészeti terítők, köcsögök, kosarak, stb.) A néphagyományok ápolására a következő tevékenységformákban nyílik lehetőségünk:

- ének, énekes játékok, gyermektánc, zenehallgatás (mondókák, népdalok, népi gyermekjátékok, hangszeres népzene, táncszervezés),
- vers - mese, dramatikus játék (népmesék, mondókák, közmondások, találós kérdések),
- rajzolás, festés, mintázás, kézi munka (gyöngyfűzés, mézeskalács sütés, agyagozás, sodrások, fonások, gyapjúfeldolgozás),
- a környezet tevékeny megszerettetése (találós kérdések, népi jóslások, népszokások),
- mozgás, mozgásos játékok (ügyességi és sportjátékok).

Óvodánkban a következő néphagyományokat, népszokásokat elevenítjük fel, ünnepeljük

- Szület
- Advent
- Karácsony
- Télbúcsúztatás, Farsang
- Húsvéti locsolkodás
- Május elseje - májusfaállítás

Szület (október eleje)

Dalokat énekelünk az almáról, szőlőről, szüretéről. Lehetőség szerint szüreten, őszi betakarításon veszünk részt, ahol a gyermekek kedvükre gyűjtögethetnek, kóstolhatnak terméseket. Népi játékokat játszunk, termésekből egyszerű hangszereket, bábokat készítünk. Születi mulatságot szervezünk a szülőkkel közösen a népszokások felelevenítésével (szőlő sutulása, népzene tánc, népi játékok).

Advent (november 30. utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig)

Adventi koszorút helyezünk el minden csoportszobában. A szülőkkel közösen munkadélután szervezünk, ahol apróbb ajándékokat, és a méhészt vezetésével viaszgyertyát készítünk. Dalokkal, versekkel várjuk a Mikulást, a Karácsonyt. Fenyődíszeket, ajándékokat készítünk. A régi szokásokhoz igazodva tököt sütünk, diót törünk, kalácsot sütünk. Közösen ünnepeljük Karácsony ünnepét a hagyományok szerint a gyermekek, vagy hagyományörző csoport által bemutatott Pásztorjátékkal, karácsonyfa állítással.

Farsang (télbúcsúztató népszokás)

Álarcokat, jelmezeket készítünk. Farsanghoz kapcsolódó dalokat, verseket ismertetünk meg a gyermekekkel. Az óvodában néptánc-pedagógus segítségével táncszervezés, jelmezbált tartunk. Kiskebéd égetésével búcsúztatjuk el a telet.

Húsvét

Locsolóverset tanítunk, beszélgetünk a húsvéthoz kapcsolódó népszokásokról. Az óvodában felelevenítjük a locsolkodás szokását. Tavaszi ágakkal (hajtatott, rügyezettett), hímes tojásokkal díszítjük csoportjainkat. Séták alkalmával megfigyeljük a tavasszal beköszönő természeti változásokat.

Május elseje

Színes szalagokkal díszített májusfát készítünk a gyermekek bevonásával, tavaszi dalokat énekelünk.

Megismertetjük a gyermekeket a május elsejéhez fűződő népszokás jelentésével.

Óvodánk egyéb ünnepei

- Zene Világnapja intézményi program megszervezése
- Március 15-e Nemzeti ünnep
- Anyák napja
- Gyermeknap
- Évzáró délelőtt
- Születésnapok

Zene Világnapja intézményi program

Október elején a Zene Világnapja alkalmából óvodánk játékos zenés délelőttöt szervez, amelyen minden tag-óvoda részt vesz egy kisebb csoporttal. A gyermekek minden állomáson zenei képességüket fejlesztő feladatokat oldhatnak meg. **A hozzánk érkező gyermekek az állomásokon zenei képességüket fejlesztő feladatokat oldhatnak meg. Sokszínű, változatos programjainkkal kulturális élményt közvetítünk feléjük, igényes zenei élményhez juttatjuk őket. Rendezvényünk biztosítja a hátrányos helyzetű gyermekek számára az egyenlő hozzáférést, a hátrányok kompenzálását. (EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulási lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása című kiemelt projekt)**

Március 15-e

A csoportszobákat az ünnepi hangulatnak megfelelően díszítjük a gyermekekkel együtt. Életkorukhoz, érdeklődésükhöz mérten ismertetjük az ünnep jelentőségét. Verseket, dalokat mondogatunk, énekelünk. Nemzeti-szín zászlót, kokárdát készítünk többféle technikával. Közösén ellátogatunk a Petőfi szoborhoz, amit kis ajándékainkkal díszítünk.

Anyák napja

Alkalmi versekkel, dalokkal, gyermekek által készített ajándékkal, süteménnyel várjuk az ünnepet. A gyermekek saját csoportjukban vagy csoportos ünnepélyen, vagy feldíszített kis ünnepi sarokban egyénileg, az óvodapedagógus segítségével köszöntik az anyukájukat.

Gyermeknap

Gyermeknap alkalmából apró ajándékokat, meglepetés jellegű, játékos tevékenységeket biztosítunk a gyermekeknek, ez a szülőkkel közös óvodai rendezvény. (pl. ugráló vár, versenyjátékok, szórakoztató műsor, stb.)

Évzáró délelőtt

Az iskolába induló gyermekek kis műsorral elbúcsúznak társaiktól, az óvodától. Tarisznyát, ajándékot kapnak. A szülői munkaközösség látja vendégül a résztvevőket.

Születésnapok

Hagyományosan a gyermekek születésnapját ünnepeljük meg az óvodában. Az ünnepeltet társaik által készített meglepetéssel felköszöntjük, ezzel is segítve a közösséghez való tartozás biztonságát adó érzését.

1.3. Tevékenységformák keretei

➤ Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az ének-zenei **képességfejlesztés** mikrocsoportos foglalkoztatási formában, játékidőben történő kezdeményezés során valósul meg, a gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően.

Az **énekes játékok, gyermektánc** a csoport összetételétől függően csoportközi, vagy csoportbontásban, frontális foglalkoztatási formában történik, 3-4-5 és 5-6-7 éves gyermekek bevonásával.

A csoportok bontását az óvodapedagógusok a gyermekek életkorát és fejlettségi szintjét figyelembe véve végzik.

➤ **Mozgás**

A mozgás tevékenység (a szabadban történő mozgásformák gyakorlása kivételével) az óvoda tornatermében történik, csoportbontásban. A csoportok kialakítása során az óvodapedagógusok figyelembe veszik a gyermekek életkorát, és képességeit.

A mindennapos mozgásos percek a napirendnek megfelelő időben, az időjárásnak megfelelően a csoportszobában, illetve az udvarban történik, csoportbontásban, a gyermekek életkorát és képességeit figyelembe véve.

➤ **Verselés, mesélés**

Heti két mese kerül tervezésre, a kisebb és a nagyobb gyermekek számára. A napirend szerinti mesehallgatás során a kicsik meséje kerül feldolgozásra, valamennyi gyermek részvételével.

A mozgásos napon a kicsik tornatermi tevékenysége során a délutános óvodapedagógus a nagyoknak mesél, és a délutáni pihenés ideje alatt is a nagyok meséje hangzik el.

Specialitások

Nevelési időben szervezett, csoportközi tevékenységek

- néptánc
- furulya
- jégkorcsolya
- görkorcsolya
- vízhez szoktatás
- kerékpározás
- ügyes kezek
- labdajátékok

Néptánc

Heti rendszerességgel, két óvodapedagógus irányításával kerül megszervezésre. Célunk a gyermekek megismertetése egyszerű tánclépésekkel, térformák kialakításával, új népi dalos játékokkal, a közös táncolás örömeivel. A tanévet a szülők részére bemutató tánccal zárjuk.

Furulya

Heti rendszerességgel, egy óvodapedagógus irányításával kerül megszervezésre. Célunk a zenélés megszerettetése, zeneelmélettel kapcsolatos új ismeretek szerzése, valamint finommotorika fejlesztése a furulya tartásának, használatának megismerése, gyakorlása által.

Jégkorcsolya

A jégpálya nyitva tartásának ideje alatt heti rendszerességgel kerül megszervezésre, jelenleg szakképzett edző irányításával. Célja a koordinációs alapkészségek elsajátítása, fejlesztése, melyek által képessé válnak a gyermekek a jégen történő biztonságos mozgásra.

Görkorcsolya

Az időjárástól függően heti rendszerességgel óvodapedagógus irányításával kerül megszervezésre. Célja a gyermekek mozgásigényének változatos módon való kielégítése. Az érdeklődő, de felszereléssel nem rendelkező gyermekeknek az óvoda biztosítja a tárgyi feltételeket.

Vízhez szoktatás

Őszi és tavaszi időszakban heti rendszerességgel a Központi Óvoda tanmedencéjében óvodapedagógus vezetésével történik. Célja a vízzel történő ismerkedés, vizes játékokkal az úszás alapjainak elsajátítása.

Kerékpározás

Őszi és tavaszi időszakban heti rendszerességgel történik az óvoda környékén, és a város kerékpár útjain két óvodapedagógus irányításával. Cél a közlekedési szabályokkal való ismerkedés, és az egészséges életmódra nevelés.

Ügyes kezek

Minden második héten, a jelentkezők létszámától függően egy vagy két óvodapedagógus vezetésével kerül megszervezésre. Célunk a tehetségfejlesztés, illetve a gyermekek olyan technikákkal történő megismertetése, melyek idő-és eszközigényesek, fejlesztve mindezzel kreativitásukat.

Labdajátékok

Minden második héten, az óvoda tornatermében, óvodapedagógus vezetésével történik. Célja a labdaérzékelés, technikai ügyesség fejlesztése, a labdarúgáshoz szükséges alapvető szabályok, ismeretek elsajátítása. A kiírás szerinti körmérkőzéseken a csapat részt vesz.

Nevelési időn túl szervezett speciális tevékenységek

Hitélettel történő ismerkedés (reggel 7 – 8 óra között, illetve 16 – 17 óra között)

Év elején történt felmérés alapján, a szülők igénye szerint, képesített hitoktató vezetésével heti egy alkalommal történik a tevékenység, **amennyiben képesített hitoktató vállalja a feladatot.**

ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A Pedagógiai program érvényességi ideje

**A nevelőtestület határozata alapján érvényes
2025. szeptember 1-től visszavonásig.**

A Pedagógiai program módosításának lehetséges indokai

- hálózatbővítés, leépítés,
- szervezeti átalakítás,
- a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt,
- törvényi előírások módosulása,
- egyéb érdekegyeztető fórum, módosítási javaslata.

Előírás a program módosítás előterjesztésére

- írásbeli előterjesztés az intézmény vezetőtestületének
- részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten.

A bevezetés időpontja: 2025. szeptember 01.

A felülvizsgálat indoka:

- a program beválás során felmerülő változások beépítése,
- a törvényi változásokból adódó feladatok kidolgozása és beépítése.

Nyilvánosság biztosítása

Jászberény Város Óvodai Intézmény SZMSZ-ében foglaltak szerint

- az intézmény honlapján: www.jaszberenyiovik.hu
- OH hivatalos lapján

Tájékoztatásul hivatalosan kapják

- Az intézmény fenntartója
- Az intézmény tagóvodái

JÁSZBERÉNY VÁROS ÓVODAI INTÉZMÉNYE
PEDAGÓGIAI PROGRAM

JÁSZBERÉNY VÁROS ÓVODAI INTÉZMÉNYE
PEDAGÓGIAI PROGRAM

LEGITIMÁCIÓ ZÁRADÉK

Készítette

Jászberény Város Óvodai Intézményének nevelőtestülete

Elfogadta

Jászberény Város Óvodai Intézmény – nevelőtestülete

Jászberény, 2025. június 10.

Olajosné Rab Gabriella
tagintézmény igazgató
nevelőtestület képviselőjeként

Véleményezte

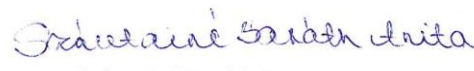
Jászberény Város Óvodai Intézményének szakmai munkaközössége

Jászberény, 2025. június 10.

Kunné Darók Anikó
szakmai munkaközösség nevében

Jászberény Város Óvodai Intézményének óvodapszichológusa

Jászberény, 2025. június 10.

Szántainé Baráth Anita
óvodapszichológus

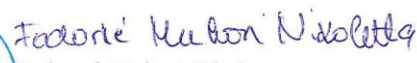
Jóváhagyta

Jászberény Város Óvodai Intézményének – igazgatója

...../2025(.....) határozatszámom

Jászberény, 2025. június 10.

Fodorné Muhari Nikolett
igazgató

Tájékoztatást kaptak

A szülők

Jászberény, 2025. június 10.

Viszalai Krisztina
szülői képviselő nevében

Felhasznált irodalom

1. Óvodai nevelés országos alapprogramja 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet
2. Balázsne Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár? Bp., Alex - Typok 1992.
3. Baranyi Sándorné: „Értünk – velünk” Környezetvédelem az óvodában. Hajdú–Bihar Megyei Ped.Int. Debrecen, 1997.
4. Bihariné dr. Krekó Ilona, Kauczler Gyuláné dr.: A tevékenységközpontú óvodai nevelési program: Természet – Társadalom – Ember
A környezeti nevelés lehetőségei a program keretében - Miskolc 1998.
5. Dr. Bodnár Zsuzsanna: Tevékenységközpontú óvodai nevelési program mindennapi testnevelési foglalkozásainak szervezéséhez - Miskolc 1998.
6. Dr. Buda Béla: A személyiségfejlődés és a nevelés pszichológiája. Nemzeti Tankönyvkiadó Bp., 1995.
7. Méhes Vera: Az óvónő és az óvodai játékok. Tankönyvkiadó Bp., 1982.
8. Csoma Gyula: Pszichológiai alapismeretek. Tankönyvkiadó Bp., 1995.
9. Demeter Rózsa: Kisgyermekes játékos tornája. Kossuth Nyomda 1976.
10. Dr. Fejes Erzsébet – Kanczler Gyuláné Dr.: Mesélő természet. KINCS KÖNYV Kiadó 1995.
11. Környezetünk felfedezése I.: Szolnok, Fiumei Úti Óvoda 1996.
12. Fábián Katalin: Tevékenységközpontú óvodai nevelési program - Miskolc 1996.
Útmutató a Tevékenységközpontú óvodai nevelési programhoz
Fábián Katalin: Tervezés, ünnepek, ünnepélyek, megemlékezések - Miskolc 1997.
A tevékenységeken alapuló szokásrendszer kialakítása, a gondozás és az egészséges életmódra nevelés az óvodában - Fabula Humán Szolgáltató Bt. 1998.
Útmutató A tevékenységközpontú óvodai nevelési program művészeti tevékenységek vizuális komplex foglalkozásainak szervezéséhez - Miskolc 1998.
13. Kríza Ildikó: Mi van ma, mi van ma...A magyar jeles napokról, kalendáriumi ünnepekről
- Budapest, 1999. június 14.
14. Forrai Katalin: Ének az óvodában. Bp., Editio Musica 1974.
15. Füstifecskek napközi-otthonos óvoda helyi nevelési programja. Bp., 1998.
16. Gaál Sándorné –Kunos Andrásné: Testnevelési játékok anyaga és tervezése az óvodában. Color-Print Nyomda Szolnok, 1996.
17. Gabnai Katalin: Drámajáték 3. Átdolgozott kiadás. Bp., 1993. Marcibányi Téri Szabadidő Központ kiadó
18. Gósi Mária: Beszédészlelés – beszédmegértés Bp. 1994. Beszéd és beszédviselkedés az óvodában Bp. 1993.
19. Kondacs Mihályné – Podmaniczky Mária: Vizuális nevelés az óvodában. Bp., Calibra Kft. 1993.
20. Kósa Csaba: Esztendő, te virágszerző. Bp., Móra kiadó 1988.
21. Kósa – Szemerényi: Apáról – fiúra. Bp., Móra kiadó 1973.
22. Kovács György – Babosi Éva: Játék az óvodában - Debrecen 1995.
23. Dr. Kuti István – Dr. Kuti Istvánné: Körlánc. MÉDIAMOX Bp., 1997.
24. Láng Judit: Differenciált egyéni bánásmód alkalmazása az óvodában - Heves Megyei Pedagógiai Intézet 1998.
25. Lépésről – lépésre óvodai fejlesztő program. Hajdúböszörmény, 1997.
26. Mérei Ferenc – V. Binet Ágnes: Gyermeklélektan. Gondolat kiadó 1978.
27. Molnár István: Adj király... (népi gyermekjátékok Jászszentnadrásról)
28. Molnárné Lóczi Tünde: Drámajátékok az óvodában. Szeged, KOMA 1996.
29. Nagy Béláné: Táncos játékok az óvodában - Óvónők modern kiskönyvtára 1984. OKKER
30. Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés – de hogyan? NAT-TAN Sorozat. Bp., OKI 1996.
31. Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel. Ped. Int. Szolnok, 1997.
32. Nagy Jenőné: Zenei nevelés az óvodában. Ped. Int. Szolnok, 1994.

33. Óvodai műhelymunkák I. II. Baranya megyei Ped. Int. Pécs, 1996.
34. Pappné Farmadi Tamara: Tücsök koma hegedül
35. Zenei naptár óvodáknak. Győr, 1998. Mettör Bt.
36. Pereszlényi Éva – Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Játék – Mozgás – Kommunikáció Bp., Alcius Bt. 1996.
37. Porkolábné Dr. Balogh Katalin: „Kudarccal az iskolában”.
38. Komplex prevenciós óvodai program. Arzenál Nyomdaipari Kft. 1997.
39. Simonné Zachár Anna: Iskolába készülök. Pápa, 1996.
40. Szalai László: Gyermeklabdarúgás I. (segédanyag)
41. Szemán Józsefné dr.: Útmutató a hátrányos helyzetű cigány gyermekek óvodai neveléséhez Hajdú-böszörmény 1996.
A tevékenységközpontú óvodai nevelési program matematikai komplex foglalkozásainak szervezéséhez- Miskolc 1997.
42. Szepesi György: Szociálpszichológia.
43. Szurányi Mária: Nevelés individuális pszichológia nézőpontból. Bp., Szuhányi Alapítvány 1993.
44. Dr. Tótszőllősné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában. Bp., FER-CO Kft. és a Váci Ofszet Kft. 1994.
45. Török Béla: Zenehallgatás az óvodában. Zeneműkiadó 1982.
46. Vargáné Szabó Györgyi: Epochális rendszerű óvodai nevelési program.
47. Kovács Erika, Labáth Ferencné: Kompetencia-alapú óvodai programcsomag – kiegészítő kötetek
48. Vargáné Szabó Györgyi: Epochális rendszerű óvodai nevelési program – Debrecen 1997.
49. Gulyás Pálné, Láng Edit, Víz Istvánné: Természetvédelem és környezetvédelem a nevelésben
50. Dr. Bucherma Nándorné, Faust Rezsőné, Zdravec Teréz: Néphagyományőrzés az óvodában 1998.
51. Néphagyományőrző Óvodai Program Gödöllő 1998.
52. Gergely Ildikó: Mit? Miért? Hogyan? Mozgásos játékok kézikönyve Budapest, Kasznár és Fiai Könyvesbolt 2013.
53. Gaál Sándorné – Rudnerné Sipos Hajnalka: „Gyerek labdajáték” Szarvaspress nyomda 2015.
54. Gabnai Katalin, Drámajátékok Marczibányi Téri Művelődési Központ, Budapest, 1993
55. Bruno Bettelheim: A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek, Gondolat Kiadó, Budapest, 1988
56. Add tovább! Drámajáték - gyűjtemény, Candy kiadó, Veszprém, ISBN 963 85259 1 6
57. Kaposi László: Játékkönyv, Kerekasztal Színházi Nevelési Központ Magyar Drámapedagógiai Társaság Marczibányi Téri Művelődési Központ, Budapest, 2006
58. Drámajáték Óvodásoknak, Szerkesztette: Kaposi László, Magyar Drámapedagógiai Társaság, Marczibányi Téri Művelődési Központ Budapest, 2001
59. Szőke István: A BÁBJÁTÉK ABCJE, Gyurcsó István alapítvány füzetek 12. VALUER KFT Nyomda, Nagymegyer, 1998
60. Szentirmai László: Nevelés kézzel - bábbal? Nemzeti Tankönyvkiadó RT. 2005
61. Mészáros Vincéné: Az óvodai bábjáték dramaturgiai és műfaji kérdései / Internet/ 2008
62. Kondacs Mihályné – Podmaniczky Mária: Vizuális nevelés az óvodában. Bp., Calibra Kft. 1993.
63. Bessenyei Antal: Praktikus ábrázolás az óvodában Nemzeti Tankönyvkiadó, 1994
64. Útmutató: A tevékenységközpontú óvodai nevelési program művészeti tevékenységek vizuális komplex foglalkozásainak szervezéséhez - Miskolc 1998.
65. Kárpáti Andrea: Firkák, formák, figurák, Dialóg Campus 2001
66. Boza Erzsébet: Az óvodai vizuális nevelés módszertana, Budapesti Tanítóképző Főiskola, 1998.
67. Dr. Bakonyi Anna: Az óvodás gyermek fejlődésének nyomon követése. sulinova 2007.
68. Dr. Bakonyi Anna Mérés-értékelés az óvodában? Az óvodás gyermek fejlődésének nyomon követése (2012-13 Bővített, átdolgozott változat
69. Dr. Hegyi Ildikó: Fejlesztési lépcsőfokok az óvodáskorban (Okker Kiadó 2000)

70. Kelemen Lajos: Képességmérés az óvodában (Poliforma Kiadó 2001.)
71. Nagy Jenőné: Gyermektükör - Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel sorozat: 5. száma (Óvodapedagógusok Országos Szakmai Egyesülete Az Óvodások Neveléséért, 2006.
72. Barkóczy Mariann, Dr. Böjtös Zoltánné, Hamvasné Bögre Julianna, Gerencsér Zita, Gáspár Jánosné: Óvodáskorú gyermekek fejlődésének nyomon követése Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ 2. átdolgozott kiadás 2019. Óvodák Nemzeti Hálózata Egyesület)
73. Székely Lajos: Az óvodai egészségnevelés elmélete és gyakorlata: (Budapest 1997. az Egészségesebb
74. *Csákvári Judit – Törökné Kovács Gabriella – Cs. Ferenczi Szilvia: A családközpontú pedagógia gyakorlata – Tananyag, Családbarát Ország Nonprofit Kft., Budapest, 2017 kiadvány*

**JÁSZBERÉNY VÁROS
ÓVODAI INTÉZMÉNYÉNEK
EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAMJA**

1. Bevezetés

A program elkészítésének célja az, hogy az intézmény használói köréhez, a helyi adottságokhoz igazodva megfogalmazzuk a korszerű egészségnevelés céljait és feladatait, mely iránt mindannyian elkötelezettek vagyunk és felelősséggel vállaljuk.

Az élet és az egészség az embernek semmi mással nem pótolható, alapvető értéke. Az egészség modern értelmezése a testi, lelki, társkapcsolati biztonságot, az aktív, alkalmazkodó és társkapcsolati jólétet foglalja magába, melyen nem csupán az orvosilag felülvizsgált egészségi állapotot értjük, hanem az egészség aktív, célirányos megvalósítását, az egészségvédelemre vonatkozó folyamatos ismeretbirtoklást, az egészségesebb választását, valamint annak visszajelzését.

Az egészség védelme és karbantartása tanítható, fejleszthető. Óvodáskorban az egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van, melynek sajátos jellemzői az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságaira vezethetők vissza. Az egészségfejlesztés az óvodai nevelésben kulcskompetencia kialakítását igényli. Nem egyszerű összeadása a hozzátartozó nevelési feladatoknak, hanem sajátos szemlélet és magatartásforma. Olyan értékek hordozója, amelyek csak összességükben szolgálják a gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítését és harmóniáját.

Az egészség azonosítható a testi, lelki és szociális harmónia állapotával. Fontos, hogy óvodásaink és az intézmény felnőtt közössége felismerjék az egészség értékjellegét. Ez a cél, akkor érhető el, ha megalapozzuk a gyermekekben az önmagukért és a másokért érzett felelősségtudatot.

2. Általános célok és feladatok

Az óvodai egészségfejlesztés célját a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § határozza meg, mely szerint:

(1) A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljestesti-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

(2) A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési- oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

(3) A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek egészséghez, biztonsághoz való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- a) az egészséges táplálkozás,
- b) a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedély betegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- d) a bántalmazás és erőszak megelőzése,
- e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- f) a személyi higiéné területére terjed ki.

Cél

- Gyermekünk egészséges életmódra, életvitelre nevelése, a testi, szellemi védettség biztosítása, higiénés szokások megalapozása és azok összehangolása a családok szokásrendszerével.
- Az egészség-gondozáshoz szükséges képességek, készségek, jártasságok megalapozása, kialakítása, testi fejlődés elősegítése.
- Gyermekünk egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- A gyermek testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
- Az egészséges életmód, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés szokásainak alakítása.

Feladat

- Az egészséges életvitel iránti igény kialakítása egészséges életstílusok, életmodellek megismertetésével;
- Egészségfejlesztési (promóció) és megelőzési (prevenció) feladatok ellátása;
- Lelki (érzelmi, akarat, értelmi) képességek gondozása és az embertársakkal kapcsolatos szociális együttműködési készség alakítása a napi gyakorlati tevékenységek során.

3. Az egészségfejlesztés színterei

- Szomatikus egészségfejlesztés (egészséges életmódra nevelés);
- Pszichohigiénés egészségfejlesztés (lelki egészségfejlesztés);
- Szocióhigiénés egészségfejlesztés;

E három fő feladat, tevékenységi rendszer egymással és az egészségfejlesztés tárgyi, valamint jogi alapfeltételeivel áll szoros kölcsönhatásban.

3.1 Szomatikus egészségfejlesztési feladatok

MTA ajánlása szerint

„Felöleli a test, a szervezet megismerésére, és megismertetésére vonatkozó nevelési feladatot, mint az egészség megvédésének, a tudatos egészségvédő magatartás ismereti alapját, továbbá a mentálhigiénét és mozgásszokások alakítását.”

Óvodai nevelésünk megvalósítja az Óvodai nevelés országos alapprogramjában a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése címszó alatt megfogalmazottakat, valamint felöleli a gyermek egészségvédelmét, egészségfejlesztését, az élet és a testi épség megőrzését.

A szomatikus nevelés területei

- Személyi higiénia fejlesztése;
- Környezeti higiénia fejlesztése;
- Az egészséges táplálkozás igényének kialakítása;
- A betegségek megelőzésére nevelés;
- Napi rendszeres testmozgás, testedzés;
- Balesetek megelőzésére nevelés, elsősegélynyújtás;

3.1.1 Személyi higiénia fejlesztése

- A személyi higiénia nevelés magában foglalja a gyermekek testi gondozását, testi szükségleteinek ki-elégítését és a testi épség védelmét. Ezen a test tisztán tartását értjük, a bőr, fogak, szájjüreg, haj, érzékszervek körmök ápolását.
- A legintimebb higiénés tevékenységet, a WC-használatát és az anális toalettet, WC-papír használatát. Az öltözködést, mely a megfelelő viselet kiválasztását jelenti az időjárás és a tevékenységek figyelembevételével.
- Fontosnak tartjuk még az egészséges ruházat és helyes öltözködés szokásainak alakítását, valamint a ruházat higiénáját, tárolási feladatait.
- Pihenést, mely az ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően a nyugodt pihenés feltételeit biztosítja.

Cél

- a személyi higiénia iránti igény kialakítása, a gyermekek egészségének, testi épségének védelme;

Feladat

- az alapvető higiéniai tennivalókra való szoktatás, gyakoroltatás, ellenőrzés és folyamatos korrekció;

A feltételek biztosítása

- Minden gyermek számára biztosított a saját személyi felszerelés- jellel ellátott fésű, fogmosó felszerelés, ágynemű, jelen elhelyezett törölköző.
- A gyermeköltözőkben valamennyi gyermek rendelkezésére áll jellel ellátott polc, akasztó, ahol a saját ruházat, váltóruha, cipő tárolása megoldott.
- Tisztálkodáshoz rendelkezünk elegendő számú, a gyerekek méretének megfelelő mosdókagylóval, folyékony szappanadagolóval, körömkéfével.
- A gyermekmosdókban biztosított az elegendő számú gyermek – méretű WC, melyekben megoldott a nemek szerinti elválasztás (fallal, ajtóval), és rendelkezésre áll a megfelelő felszerelés.
- Az óvodákban lehetőség van a bevizelés, beszékelés utáni tisztálkodásra, dajka segítségével.
- A gyermekek számára biztosított orrtöröléshez, orrfújáshoz a mindig elérhető helyen lévő papír zsebkendő, melynek higiénikus tárolására szintén gondot fordítunk.
- A nap bármely szakában minden gyermek számára rendelkezésre áll a vízfogyasztás lehetősége, melyhez a poharak/flakonok elérhető magasságban találhatók.
- Járványos időszakban fokozottan figyelünk a higiénias szabályok betartására, ennek feltételeit (papírtörölő, nedves törölkendő, fertőtlenítő) mindig biztosítjuk.
- A délutáni pihenő előtt biztosítjuk a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését. A gyermekek elalvását segíti a biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi

közelséggel, puha tárgyakkal. Az ágyneműről és annak tisztántartásáról a szülő gondoskodik (két hétenként).

- A HHH gyermekek részére szükség, igény szerint az óvoda biztosítja az ágyneműt és hálóruhát.

3.1.2. Környezeti higiénia fejlesztése

Az egészségnevelés feladatai csak egészséges óvodai környezetben valósulhatnak meg, melynek színterei a csoportszoba és kapcsolódó helyiségek, valamint az óvoda udvara.

Cél

- a környezeti higiénia iránti igény, fogékonyság kialakítása a gyermekekben;
- a környezettudatos, környezetbarát életvitel megalapozása a fenntarthatóság;

Feladat

- az óvoda és szűkebb környezetünkben jelentkező környezetvédő tennivalók felismertetése;
- környezetünkkel és a környezetvédő magatartásszokásainak kialakítása;
- példamutatással, a munkába történő bevonással, gyakoroltatással a helyes környezeti higiénés tevékenységre szoktatás;

A feltételek biztosítása

- A gyermekek környezetének optimális kialakítása, elrendezése- kényelmes, zsúfoltságtól mentes elrendezés, térbeosztás- mellyel a tevékenységhez szükséges elegendő helyet biztosítjuk.
- A gyerekek környezetében lévő, és a gyerekek által használt berendezési tárgyak megfelelnek testméreteiknek, ugyanakkor stabilak, biztonságosak, könnyen tisztán tarthatók.
- Eszközök, játékok tárolásának feltételei adottak, tisztán és rendben tartásukat folyamatosan végzzük.
- A helyiségekben folyamatosan biztosítjuk rövid, gyakori szellőztetésekkel a természetes levegőcserét.
- Gondoskodunk a helyiségek megfelelő mesterséges és természetes megvilágításáról, az ideális, szemkímélő lámpatestek elhelyezéséről.
- Ügyelünk a megfelelő páratartalomra, kerülve ezzel a száraz levegő okozta köhécselest, illetve a magas páratartalom okozta gombák és atkák szaporodását.
- A rendszeres takarítás, portalanítás és porszívózás mindenki számára elemi követelmény.
- Az egészségre ártalmas anyagokat a gyermekektől jól elzárható helyen, az előírásoknak megfelelő módon tároljuk.
- Az óvodák udvarának rendszeres és előírásoknak megfelelő karbantartásáról gondoskodunk, biztosítva a szilárd burkolatok balesetmentességét, a füves rész pótlását és gondozását.
- Udvari eszközeink az EU szabványnak megfelelőek, a törvényben megfogalmazottak szerint végzzük a bevizsgálást, ellenőrzést.

- Az udvari a homokot lehetőség szerint cseréljük. Napi rendszerességgel frissítéséről a karbantartók gondoskodnak.
- Példamutatással, ismeretközvetítéssel a környezettudatos életszemléletet igyekszünk megalapozni: szelektív hulladékgyűjtés, kirándulások alkalmával, az óvodában közösen, az év jeles napjaihoz kapcsolódóan.

3.1.3 Az egészséges táplálkozás igényeinek kialakítása

Kisgyermekkorban a táplálkozás a fejlődés alapfeltétele. A növekedéshez nagy mennyiségű tápanyag elfogyasztását igényli, hiszen az életkorra jellemző sok mozgás sok kalóriát „emészt fel”. Folyadékigénye is fokozott, amely az élénk anyagcsere folyamatoknak és a fokozott mozgásigényből eredő hő leadásnak a következménye.

Intézményünkben nem az étel elkészítése, hanem az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségnevelési feladatait, így az étkezés előkészületeinek lebonyolítása az egészséges táplálkozás megkedveltetése, új ízek, ételféleségek megismertetése.

Cél

- hogy egészségesen táplálkozó felnőtt váljék gyermekeinkből, és a korszerű táplálkozás iránti igényt felkeltsük bennük;

Feladat

- a megfelelő étkezési szokások kialakítása, egészséges táplálkozásra nevelés, és helyes táplálkozásból eredő egészségmegőrző tevékenység, napi gyermekvitamin bevitel természetes formában;
- a családdal való szoros együttműködés kialakítása az egészséges táplálkozás szokásainak terén;

A feltételek biztosítása

- A gyermekekkel közösen végzett előkészületek során biztosítjuk a kulturált étkezés feltételeit. A csoportszoba zsúfoltságtól mentes, kellemes hőmérsékletű, a szükséges eszközök (tányérok, evőeszközök, poharak, terítő, szalvéta) megfelelő méretben és mennyiségben elérhető helyen, biztonságosan tárolva rendelkezésre állnak.
- A feltálatl ételek elnevezését megtanítjuk a gyerekeknek, egy- egy ismeretlen étel bevezetésénél gondolunk arra, hogy a gyermek először kóstolja meg, így kedvcsináló ismereteket nyújtunk az ételről, német nyelven is.
- Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, ezzel igyekszünk megszerettetni az új ízeket. Megismertetjük a gyermekeket a természetes vitaminforrásokkal, kíméletes módon elkészített gyümölcsökkel, zöldségfélékkel, a különböző ásványi anyagokban gazdag növényi magvakkal, a belőlük nyert olajokkal, fűszerekkel.
- Az egészséges táplálkozás megkedveltetése érdekében a szülők támogatásával zöldség és gyümölcsnapokat szervezünk a csoportokban.
- A különleges étrendet igénylő gyermekek étkeztetését a szülőkkel együttműködve oldjuk meg.
- A gyermekek változatos étrendjéről vállalkozó által működtetett konyha és helyben melegítő konyhánk gondoskodik.

- Biztosítjuk a nap bármely szakában a folyamatos folyadékpótlást.
- Fokozott figyelmet fordítunk a gyerekek (közvetett módon a családok) étkezési szokásaira. Táplálkozási rendellenesség – túlsúlyos, kórosan válogatós gyerekeknél a családdal való együttműködés fontosságát tartjuk szem előtt.

3.1.4 Profilaxisra (a betegségek megelőzésére) nevelés

Kiemelt feladat a fertőző betegségek megelőzésére nevelés. A megelőzés alapja a személyi higiénia betartása, a rendszeres kézmosás, zsebkendő használat, a közös használati tárgyak, játékszerek tisztántartása.

Cél

- az egészségvédő jó szokások kialakítása;

Feladat

- ismeretek közlésével, a helyes magatartás begyakoroltatásával a gyerekek felkészítése a gyakrabban előforduló betegségek megelőzésére, a védekezéshez szükséges magatartásformák begyakorlása;

A feltételek biztosítása

- A gyermek számára biztosított egyéni tisztálkodási szereket külön jellel helyezzük el, (erre szezonális betegségek időszakában fokozottan figyelünk) elhasználódás esetén a szülőket kérjük meg azok pótlására.
- A higiénés szabályok betartásával, a betegségek megelőzésével kapcsolatos helyes magatartási szokások begyakorlásával biztosítjuk a gyermeki szervezet általános védekezőképességének fokozását, a betegségmegelőzést.
- Szezonális fertőző betegségek megelőzésére vitaminban gazdag étrendet biztosítunk.
- Ebben az időszakban a higiéniai szabályok betartására fokozottan odafigyelünk (intenzív szellőztetés, zsebkendőhasználat, fertőtlenítés stb.)
- A betegségek megelőzése érdekében az évszakoknak megfelelően megteremtjük a gyermekek edzéséhez, rendszeres mozgásához szükséges feltételeket, minden adódó lehetőségek kihasználunk a levegőzésre (udvar, terasz), sétára, kirándulásra.
- Az egészséges gyerekek védelmében az óvodában észlelt megbetegedéskor a gyermeket lehetőség szerint elkülönítjük, és gondoskodunk róla, hogy minél előbb megfelelő ellátásban részesüljön.
- A betegségből történő felgyógyuláskor a közösségbe való visszatérés szabályait érvényesítjük. (Csak érvényes orvosi igazolás ellenében fogadhatjuk ismét közösségben a gyermeket.)
- Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn az óvoda védőnőjével, gyermekorvosával, indokolt esetben többszöri szűrést iktatunk be.
- Kapcsolatot építünk ki az egészségügy szakembereivel, a preferált területeken szorgalmazzuk gyermekeink rendszeres vizsgálatát, így a fogászat, a szemészet, az ortopédia területén.
- Beszédhibás gyermekek esetében javaslatot teszünk a logopédiai vizsgálatra.

3.1.5 Napi rendszeres testmozgás, testedzés

E nevelési terület a mozgásszervek alakítását, alapvető mozgáskészségek kimunkálását, az önálló testedzésre történő nevelést, a változatos mozgástevékenységek megvalósulását jelenti. Magába foglalja a szervezet edzését, a hideghez, meleghez való szoktatást, a fokozatos fizikai megterhelést, az óvodai testnevelés foglalkozásokat.

Cél

- a testmozgás, a szabadban való tartózkodás igényének felkeltése, rendszeres testedzés szokássá alakítása, az egészséges életvitel megalapozása;

Feladat

- a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a természetes mozgáskedv megőrzése, a szervezet edzése, a rendszeres kondicionálás, ezen belül a testi erő és állóképesség fejlesztése, az időjárás-hoz való alkalmazkodás és a teherbíró képesség fejlesztése; Pedagógiai programunk hangsúlyos része a gyermekek mozgásfejlődésének elősegítése, így az egészségfejlesztési programban csak azok a területek kerültek megfogalmazásra, melyek a pedagógiai programot hivatottak kiegészíteni.

A feltételek biztosítása

- A tornára, a játékos mozgásra teremben és szabad levegőn, eszközzel és eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában minden nap lehetőséget biztosítunk.
- Folyamatos feladatunk a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása, valamint a gyerekek teherbíró képességének, fizikai fejlődésének, ügyességének, állóképességének nyomon követése.
- A testnevelés foglalkozások szervezésénél a legfőbb alapelveket érvényesítjük, így az életkori sajátosságokat és az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vesszük, lehetőség szerint szabadban vagy a csoportszobában, tornateremen szervezzük ezen tevékenységeket, legnagyobb részben mozgásos játékok keretében valósítjuk meg, a feladatok fokozatos nehezítésével.
- Fokozottan ügyelünk a gyermekek biztonságérzetének kialakítására, a balesetvédelmi és higiéniai szabályok betartására.
- Elegendő, átlátható helyszín, biztonságos eszközök, jó szellőztetés, tiszta tornapadló. Figyelemmel fordulunk a betegségből lábadozó, gyenge fizikumú gyerekek foglalkoztatására, illetve a kiemelt figyelmet igénylő gyerekekre.

3.1.6 Balesetek megelőzésére nevelés

Nem elég az egészséget megvédeni, de a váratlan események, balesetek megelőzésével az életet is szükséges védeni. A felgyorsult technikai fejlődés számtalan olyan eredményt is hozott, melynek jelentősége balesetveszélyes, életveszélyt is hordoz magában. Mivel az óvodás korú gyermekeknek életkori sajátosságából eredően nincs veszélyérzete, ezért a mi feladatunk testi épségük megőrzése és figyelmük ráirányítása a környezet veszélyeire.

Cél

- a gyermekek egészségének és testi épségének védelme;

Feladat

- egészségvédő, balesetmegelőző ismeretek, egészségvédő készségek kialakítása, gyakorlása, folyamatos korrekció;

A feltételek biztosítása

- Év elején és a továbbiakban szükség szerint megbeszéljük az óvoda belső és külső terének balesetvédelmi szabályait, a helyes és helytelen viselkedésmódokat.
- Megismertetjük gyermekeinkkel azokat a helyes magatartási formákat, amelyek betartására a balesetek elkerülése végett szükség van. Megismertetjük gyermekeinkkel a játék és eszközök, valamint a tevékenységek során használt egyéb eszközök biztonságos használatát. (Csak biztonsági jellel, tanúsítvánnyal ellátott játékot vásárolunk.) Ezen eszközök használatának biztonságossá tétele gyakorlással történik – olló, tű, kés, villa.
- A közlekedés szabályainak megismertetését séták során a valós környezetben ismertetjük meg a gyermekekkel, szituációs, valamint szabályjátékok során gyakoroljuk.
- Hasonló pedagógiai tudatossággal, szituációs játékok kezdeményezésével fordulunk a háztartásokban található háztartási gépek használatára vonatkozó szabályok megismertetése felé.
- Az előírt szabályzók betartásával gondoskodunk az óvodában használatos vegyszerek zárható szekrényben történő elhelyezéséről, és minden egyéb balesetvédelmi és tűzvédelmi utasításban foglalt tudnivaló betartásáról.
- OVI SZARU program keretén belül rendőrök segítségével mélyítjük a balesetvédelmi szabályok betartását.
- Kirándulások alkalmával a gyermekeket, felnőtteket balesetvédelmi oktatásban részesítjük. Ez minden óvodai dolgozó kötelessége!
- Kiemelt szerepet szánunk az úszástanulásra, melynek érdekében intézményünkben vízhez szoktatással készítjük elő a gyermekeket a későbbi úszástanulásra.
- Dolgozóinkat rendszeres, önkéntes véréradásra biztatjuk.

3.2 Pszichohigiénés egészségfejlesztés

A lelki egészségfejlesztés az óvodai nevelés mindennapos gyakorlatában nem tekinthető különálló feladatnak, hanem minden egyes nevelési mozzanatnak szerves része. A lelki egészség érdekében törekszik az optimális napirend, a szellemi munka higiéniájának megvalósítására, továbbá az egészséges életmód elveinek megfelelő életvitel igényének kialakítására.

Cél

- olyan személyiség szerkezet fenntartása, mely alkalmassá teszi társadalmi feladatainak maradéktalan teljesítésére, miközben önmagával belső harmóniára és környezetével (természeti és társadalmi) egyensúlyra törekszik;

Feladat

- a gyermekek szociális biztonságának, adottságainak, képességeinek, törekvéseinek, személyiség tulajdonságainak szabad kibontakozásának elősegítése, a tartós pszichés stressz feldolgozását, az abúzus és deviancia megelőzését, a harmonikus társkapcsolatok és az empátia készség alakítását;

A pszichohigiénés egészségfejlesztés területei

- Egészséges életvezetés
- Stressz elhárítás
- Egészségre káros szokások megelőzése
- Ézelmi nevelés

3.2.1 Egészséges életvezetés

(egészséges életvezetés, hibás viselkedés megelőzése, kezelése)

Az egészséges életvezetés óvodai tartalma az egészséges életmód szabályainak megtartását, a társas kapcsolatok zavarainak megelőzését, a korai prevenciót és az egészségételen szokások korrekcióját jelenti.

Cél

- megóvni a gyermekeket az idegrendszerére ható káros hatásoktól

Feladat

- az egészséges személyiségfejlődés biztosítása a gyermek idegrendszerének és lelki életének megóvása a káros hatásoktól, az idegrendszeri-pszichés túlterheléstől, kimerültségtől;

A feltételek biztosítása

- Óvodai napirendünk kialakításánál minden esetben arra törekszünk, hogy biztosítsa a folyamatosságot, ugyanakkor rugalmas legyen.
- A napirend egyes tevékenységei biztosítják a gyermekek számára a cselekvés és a pihenés lehetőségét.
- A rendszeresen visszatérő és ismétlődő tevékenységek érzelmi biztonságot jelentenek a gyermekek számára.
- A drámajáték eszközeinek felhasználásával törekszünk a kiegyensúlyozott társas kapcsolatok kiépítésére és megőrzésére, az antiszociális viselkedésmódokat igyekszünk megelőzni és kirekeszteni (düh, harag, agresszió).
- Minden adódó lehetőséget kihasználunk, mellyel a családi életre nevelést segítjük elő, így a családi munkamegosztás fontosságára, az apai és anyai hivatás szépségét emeljük ki.

3.2.2 Stressz – elhárítás

A stressz a szervezetnek a külső ingerekhez való alkalmazkodó képessége, amely véges és kimerítő. Elhárításának fontossága a károsodást előidéző, idegrendszert megterhelő, viselkedési zavarokat, pszichoszomatikus panaszokat okozó hatások elhárításában rejlik.

Cél

- az idegrendszeri, – lelki egészségvédelem;

Feladat

- a stresszhelyzetek kiküszöbölése a stressz- hatások és helyzetek elkerülésével, illetve a stressz hatások kompenzációja;

A feltételek biztosítása

- Törekszünk rá, hogy az óvoda külső és belső terei biztonságot sugározzanak, berendezési tárgyai a gyerekek méretéhez igazodjanak.
- Igyekszünk kiküszöbölni minden zavaró ingert, mint a folyamatos erős zajforrás, vibráló fény. Napirendünk minden esetben biztosítja a rendszerességet és a rugalmasságot.
- Kerüljük a sűrűtést és a várakozást.
- A konfliktusokat igyekszünk csökkenteni, kizárjuk a megkülönböztetést és az agressziót. Nevelési elveink között kiemelt szerepet kap a beszélgetés, meghallgatás, személyre szóló figyelem.
- A stresszhatás kompenzációjára sokmozgásos programokat biztosítunk (kerékpározás, korcsolyázás, jóga, tánc, stb.).

3.2.3 Egészségre káros szokások mellőzése

A pszichohigiénés nevelési feladatok körébe tartozik az egészségre káros szokások (alkoholfogyasztás, dohányzás, drogozás), az indokolatlan mértékű gyógyszerfogyasztás és az egyre terjedő drog fogyasztás, az elhízás és a cukorbetegség megelőzése.

Cél

- olyan egészségvédő modell megismertetése a gyermekekkel, mely későbbi életük során megvédi őket a káros szenvedélyektől;

Feladat

- hogy a gyermekek megismerjék az egészség megvédéséhez, megerősítéséhez vezető tevékenységeket, a helyes táplálkozás a testedzés, a személyi és környezeti higiénia fontosságát;
- Legjobb propaganda a jó példa, a helyes életvitel és harmonikus, derűs létünk.
- Az Intézmény óvodái részt vesznek a „Dohányzás megelőzési” programban.
- A gyermekeken keresztül a szülők nevelésére is hangsúlyt helyezünk.

3.2.4 Érzelmi nevelés

Az óvodás korú gyermek jellemző tulajdonsága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Ezért elengedhetetlen, hogy az óvodai élet során biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.

Cél

- állandó értékrendünk megteremtésével az elvárt érzelmi, erkölcsi és közösségi normáknak megfelelő személyiségjegyek, viselkedési formák kialakítása;
- a gyermek képességeinek fejlesztésével optimális érzelmi és szociális attitűd megalapozása;

Feladat

- a szeretet, a tisztelet közvetítésével érzelmi biztonság megteremtése, mely elősegíti az önbizalom, a pozitív én-kép kialakulását;
- a gyermekek beilleszkedési képességének elősegítése, csoportba történő integrációja;

A feltételek biztosítása

- Kiemelt feladatunk. Különös gonddal figyelünk a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű és esetleges migráns gyerek beilleszkedésére.
- A csoportban történő alkalmazkodás képességének fejlesztése fontos feladat, ilyen az egészségvédő, szabálykövető magatartás, a természeti és társadalmi feltételekhez alkalmazkodó viselkedés kialakítása, az emberi kapcsolatok tiszteletben tartása, az udvarias viselkedés, az együttműködés elfogadása. Teljes óvodai nevelésünket áthatja a gyermek-felnőtt tiszteletére épülő bizalmas, tapintatos és
- elfogadó viselkedése és a szeretet. Törekvésünk, hogy a gyermek-gyermek kapcsolatban is jelen legyenek ezek az értékek.

3.3 Szociohigiénés egészségfejlesztés

A szociohigiénés egészségfejlesztés az egészségnevelésnek a társas együttélésből adódó feladatait öleli fel. A társas, közösségi együttélés közös értékrend, közös cél és cselekvés jellemzi. Az óvoda a család mellett a kisgyermek első szervezett közössége, amely szociális nevelő funkciója körében a társas-társadalmi életének beszabályozását végzi.

Cél

- hogy a gyermeket a közösségbe való befogadásra, egyenértékű emberként való elfogadásra készítse elő, szeretetteljes együttműködésben, együttműködésre való részvételre nevelje;

Feladat

- hogy zavartalan, kiegyensúlyozott pedagógiai légkörben harmonikus kapcsolatok alakítása az egyén és a közösség között, a konfliktusok megoldása a személyiség kreatív kibontakoztatásával megfelelő mintát követve- utánzás, azonosulás, belsővé válás után ösztönzéssel, motivációval olyan szokások kialakítása, melyek segítik a más társadalmi közösségbe való beilleszkedést;

A szociohigiénés egészségfejlesztés területei

- Esélyegyenlőség biztosítása és integráló nevelés
- Egészségpropaganda

3.3.1 Esélyegyenlőség biztosítása és integrált nevelés

Az óvodai integrált nevelés célja, hogy az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott lehetőségek alapján a 3-7 éves integrálható fogyatékos vagy szociális hátránnyal küzdő gyerekek számára a nor-

mál óvodai nevelés során részükre folyamatos és elégségesen biztosított speciális fejlesztés mellett a gyermeki jogokat gyakorolva szociálisan, értelmileg, érzelmileg az iskolai életre éretté válnak.

Az óvodai nevelés azon fogyatékos gyermekek részére nyújt adekvát fejlesztési lehetőséget, akik önkiszolgálásra képesek, fogyatékoságuk olyan mértékű, hogy a közösségi nevelés feltételei között a beilleszkedésre képesek, ismereteik, jártasságaik, készségeik fejleszthetők.

Cél

- a gyerekek közösségbe való befogadása, egyenértékű emberként való elfogadása, szeretetteljes együttműködésben való óvodai légkör megteremtése;

Feladat

- az óvodapedagógus részéről a különbözőség a gyermekközösség irányába történő elfogadtatása, minden gyermeket ugyanazok a jogok illetik meg, származására, nemére, nemzetiségére, vallására, testi-lelki sérüléseire tekintet nélkül!

A feltételek biztosítása

- Biztosítjuk a biztonságos, szeretetteljes légkört, és az önérvényesítés helyes szabályainak kialakításán túl az egymáshoz való alkalmazkodás helyes módját következetesen betartjuk. Törekszünk arra, hogy a szervezett óvodai programokban minden gyermek, hasonló jogokkal vegyen részt, ennek segítése minden óvodapedagógus feladata.
- A törvényben foglaltak szerint nyitottak vagyunk az integráló nevelés feladataira, intézményünk objektív lehetőségeit szem előtt tartva. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez a megfelelő szakemberek segítségére számítunk.

3.3.2 Egészségpropaganda

Az egészségpropaganda az egészségpolitikai intézkedések széles körű terjesztését, a szociálpolitikai határozatok, döntések megértését, megkedveltetését, a megvalósításra irányuló mozgósítást jelenti. Ez valamint, az egészségügyi ellátás időben történő igénybevitelére való mozgósítás, illetve felesleges igénybevitelének elkerülésére irányuló felvilágosítás a feladata.

A betegségek korai felismerése, a szűrővizsgálatokra történő mozgósítás, az időszakos és rendszeres gondozás igénybevétele az egyén, a társadalom egészség védelmének, az egészségfejlesztésnek a feladata.

Cél

- a betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése;

Feladat

- modell értékű felnőtt viselkedési minta nyújtása egészségpropaganda a szülők körében – az egészségesebb választásra való törekvés képességének fejlesztése.

Az óvodában az egészségpropaganda elsősorban a szülők felé irányul segítségével az óvoda valamint a szülői ház egészségnevelésének összehangolására törekszünk (pl.: dohányzás, drog, alkoholizmus elleni propaganda, a szív védelme, az egészséges táplálkozásra való figyelem felhívás, stb.)

4. Kapcsolattartás, együttműködés

4.1 A család és az óvoda nevelési elveinek összehangolása

A gyermek az egészséges életmódra vonatkozó ismereteit és magatartásmintáját a családból hozza magával az óvodába.

A szülők egészségkultúráltsága, valamint az óvodai egészségvédelemmel való kapcsolatuk jelentős tényező az egészségpedagógiai óvodai program megvalósításában. A szokásalakítás alapja a példamutatás, a tevékenységek gyakori végzése, ismétlése.

Az óvodai szokásokról a szülőket is tájékoztatjuk, hiszen azok megszilárdulásának feltétele az egységes szemlélet.

A szokások kialakításához mindig kapcsoljuk a helyes viselkedési szabályokat.

A szülőket többféle formában is tájékoztatjuk programunkról: írásos összefoglaló, szülői értekezlet, fogadó óra.

Szülői értekezletek témájának választjuk az egészségfejlesztés területeit is (a kisgyermek nevelése, egészséggondozása, egészséges életmódra szoktatása).

4.2 Együttműködés az egészségügyi szakszolgálattal (orvosokkal, védőnővel)

Az óvoda egészségfejlesztő pedagógiai tevékenysége beágyazódik a gyermek- egészségügyi szakhálózat szervezeti tevékenységébe.

Az óvodai gyermek-egészségügyi szolgálat és az óvodapedagógus együttműködése rendeltileg kiterjed a gyermek- egészségügyi ellenőrző vizsgálatokra, az óvodai egészségnevelésre, a pedagógusokra, szülőkre és gyermekekre vonatkozó egészségmegelőző és - fejlesztő (orvosi, védőnői) tevékenységre.

A csoportos szűrővizsgálatok megszervezése megköveteli az óvodapedagógustól és a védőnőtől orvosi kezeléstől való félelem leszerelését.

Minden egészségügyi vizsgálat együttes védőnői és óvodapedagógusi előkészítést, megbeszélést igényel.

Az óvoda és a védőnő kapcsolatát erősíti a gyermekek „előéletének” jobb megismerése: a fejlődési lapok, anamnézis-feljegyzések áttanulmányozása, az egészségre, szociokulturális helyzetére vonatkozó adatok cseréje.

5. Ellenőrzés, értékelés rendszere

Az intézményben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

Egészségfejlesztési Programunk sikerkritériumait a "Fejlődés várható eredménye óvodáskor végén" című rész tartalmazza fejezetenként. Ehhez viszonyítva ellenőrizhető, mérhető, elemezhető a gyermekek fejlettségi szintje, kitűzött nevelési céljaink. Az óvodapedagógusok ennek megfelelően értékelik féléves nevelési terveiket globálisan a csoportra vonatkozóan.

A gyermekek egyéni eredményeit az egyéni fejlődési dokumentumban rögzítjük félévenként.

A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az óvodai védőnői szolgálat közreműködésével készíti el.

JÁSZBERÉNY VÁROS ÓVODAI INTÉZMÉNYE
PEDAGÓGIAI PROGRAM

